

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

Úřad služby kriminální policie a vyšetřování

JID: PCR99ETRpo41854118

PPR-1333-8/ČJ-2019-990392

Praha 22. srpna 2019
Počet listů: 131
Přílohy: 3/25

Analýza
odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu
a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení
provozu elektronických komunikací Policií ČR
za rok 2018

Zpracovatel: PP ČR ÚSKPV

Strojnická 27, pošt. schr. 62/KPV
170 89 Praha 7

Tel.: +420 974 813 800
Fax: +420 974 813 952
Email: uskp.v.podatelna.net@pcr.cz
ID DS: gs9ai55

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	METODIKA ZPRACOVÁNÍ ANALÝZY.....	6
2.1	Vyhodnocení odposlechů dle § 88 tr. ř. a sledování osob a věcí dle § 158d tr. ř. – princip a postup sběru dat.....	7
3	ROZBOR SOUČASNÉHO STAVU	9
3.1	Odposlech a záznam telekomunikačního provozu, provozní a lokalizační údaje ..	9
3.1.1	Právní a interní úprava platná v roce 2018	12
3.1.2	Výpisy o uskutečněném telekomunikačním provozu.....	22
3.2	Sledování osob a věcí.....	28
3.2.1	Právní a interní úprava platná v roce 2018	30
4	STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ	33
4.1	Vyhodnocení trestné činnosti a trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. na území České republiky	33
4.1.1	Statistické vyhodnocení využívání úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. v rámci trestních spisů.....	38
4.2	Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu	43
4.2.1	Počty odposlouchávaných linek a osob	43
4.2.2	Odposlechy se souhlasem osoby a s příkazem soudce	47
4.2.3	Spisy s odposlechy členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc a pátrání)	48
4.2.4	Využívání odposlechů na jednotlivé druhy trestné činnosti	49
4.2.5	Vyhodnocení odposlechů v souvislosti s organizovanou skupinou	56
4.2.6	Vyhodnocení efektivity odposlechů v rámci trestního řízení.....	59
4.2.7	Informování odposlouchávaných osob Policií ČR o odposlechu dle § 88/8, 9 tr. ř.	67
4.2.8	Vývojové trendy v nasazování odposlechů	68
4.3	Využívání sledování osob a věcí.....	78
4.3.1	Počty sledování osob a věcí	78
4.3.2	Sledování osob a věcí se souhlasem osoby, s povolením státního zástupce a s povolením soudce	81
4.3.3	Spisy se sledováním osob a věcí členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc a pátrání).....	82
4.3.4	Vyhodnocení sledování osob a věcí podle objektů, vůči kterým úkony směřovaly.....	83
4.3.5	Využívání sledování osob a věcí na jednotlivé druhy trestné činnosti.....	84
4.3.6	Vyhodnocení sledování osob a věcí v souvislosti s organizovanou skupinou	90
4.3.7	Vyhodnocení efektivity sledování osob a věcí v rámci trestního řízení	94
4.3.8	Vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí.....	102
4.4	Spisy s úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončené v roce 2018 a způsoby jejich vyřízení	109
4.4.1	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončené v roce 2018.....	109
4.4.2	Způsob vyřízení spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončených v roce 2018.....	112
4.4.3	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončené v roce 2018 a vyřízené v prověřování	115

4.4.4	Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončené v roce 2018 a vyřízené ve vyšetřování.....	119
4.4.5	Efektivita spisů s použitými úkony dle § 88 tr. ř. a § 158d tr. ř., ukončených v roce 2018	122
4.4.6	Efektivita spisů s použitými úkony dle § 88 tr. ř. a § 158d tr. ř., ukončených v letech 2007 až 2018	123
4.5	Využívání výpisů o uskutečněném telekomunikačním provozu dle § 88a tr. ř...	124
4.5.1	Počty výpisů o uskutečněném telekomunikačním provozu	124
4.6	Rušení provozu elektronických komunikací Policií ČR.....	126
5	Závěr	128
	Seznam příloh	131

1 ÚVOD

Na základě § 98 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, byla Policejním prezidiem ČR zpracována „**Analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí dle trestního řádu a rušení provozu elektronických komunikací Policií ČR za rok 2018**“ (dále jen „Analýza“). Nad rámec zákonné povinnosti obsahuje Analýza také údaje o využívání výpisů o telekomunikačním provozu Policií ČR dle § 88a trestního řádu (dále jen tr. ř.).

Cílem Analýzy bylo poskytnout věcné statistické vyhodnocení použití předmětných úkonů Policií ČR za rok 2018, které nabízí srovnání s výstupy Analýz z předešlých období. Dalším záměrem bylo dát informace o výchozí normativní úpravě v oblasti využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí, včetně popisu jejího využívání. Přiměřeným způsobem byl popsán průběh sběru dat pro Analýzu, který je u Policie ČR zajišťován prostřednictvím analyticko statistického informačního systému MU II (dále jen „systém MU II“).

Postup zpracování Analýzy vychází z věcného zadání a v čase zpracování Analýzy účinných legislativních a právních podmínek. V Analýze je popsán způsob sběru dat k jednotlivým úkonům a princip fungování systému MU II. Analýza je také prostředkem ke zmapování stávajícího stavu v oblasti nasazování uvedených úkonů v rámci trestního řízení a nástrojem pro odhalení případných nedostatků, to vše s cílem zajistit odpovídající ochranu a bezpečnost získaných informací a osobních údajů, prostřednictvím nastavení odpovídajících vnitřních i vnějších kontrolních mechanismů.

Institut odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí je významným nástrojem boje proti nejzávažnějším formám trestné činnosti, jako jsou například organizovaný zločin, drogová kriminalita, závažná násilná trestná činnost a korupce. Na straně druhé tyto instrumenty představují zásadní zásah do základních lidských práv a svobod, proto musí být důkladně zvažováno, zda jsou pro takový závažný zásah splněny zákonem stanovené podmínky, zda je zásah nezbytný a zda je respektována zásada přiměřenosti.

Popis postupu Policie ČR při vyžadování odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí, včetně právní úpravy a popsání podmínek, za kterých může Policie ČR dané úkony nasazovat, slouží ke komplexnímu náhledu do dané problematiky. Oblast ochrany a bezpečnosti informací při využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí, souvisí s kontrolními mechanismy preventivního charakteru, které jsou uplatňovány proti případnému neoprávněnému nasazení těchto úkonů a proti únikům dat, včetně osobních údajů, které byly nasazením úkonů získány. V Analýze jsou principy kontrolních mechanismů popsány jak z hlediska jednotlivých fází použití těchto úkonů, tj. vícestupňová kontrola v rámci služebního postupu při dodržení principu subordinaace, tak i z hlediska charakteru kontrolních opatření, a to organizačních a technických.

Statistické vyhodnocení obsahuje přehled využívání odposlechů a sledování osob a věcí příslušnými útvary Policie ČR, přičemž se nejedná pouze o statistiku úkonů (počty úkonů, osob, spisů na příslušných útvarech atd.), ale jsou zohledněny i vazby na druh trestné činnosti, trestnou činnost s prvkem organizovanosti, efektivitu samotných úkonů i spisů s úkony apod.

Rozbor efektivity nasazených úkonů je posuzován ze dvou hledisek. Prvním je vyhodnocení účinnosti konkrétních úkonů ukončených v roce 2018, bez ohledu na skutečnost, zda bylo skončeno i trestní řízení v dané věci. Druhým aspektem je rozbor způsobu vyřízení trestních spisů ukončených v roce 2018, ve kterých byly během vlastního šetření nasazeny předmětné úkony, bez ohledu na rok, ve kterém byly tyto úkony ukončeny. Tato dvě rozdílná pojetí efektivity úkonů a efektivity spisů s úkony, při nichž je vycházeno z různých souhrnů vstupních dat, se jeví být poněkud nesourodými kapitolami, avšak za daných podmínek a možností pro sběr informací o efektivitě úkonů jsou tím nejobjektivnějším řešením.

Kromě této Analýzy, zpracované Policejním prezidiem ČR, Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR (dále jen „ÚZČ“) periodicky vypracovává *„Zprávu o použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí dle trestního řádu“*. Jedná se o zprávu určenou pro kontrolní orgán Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve smyslu § 98 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR. Zpráva je vypracovávána pololetně a Ministerstvu vnitra je postupována jako dokument podléhající ochraně podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ ANALÝZY

Zdrojem pro zpracování Analýzy za rok 2018 byly souhrnné výstupy z Analýzy za rok 2017 a připomínky, které k tomuto materiálu uplatnili zástupci odboru bezpečnostní politiky MV ČR.

Struktura vyhodnocení úkonů neveřejné verze Analýzy pro rok 2018:

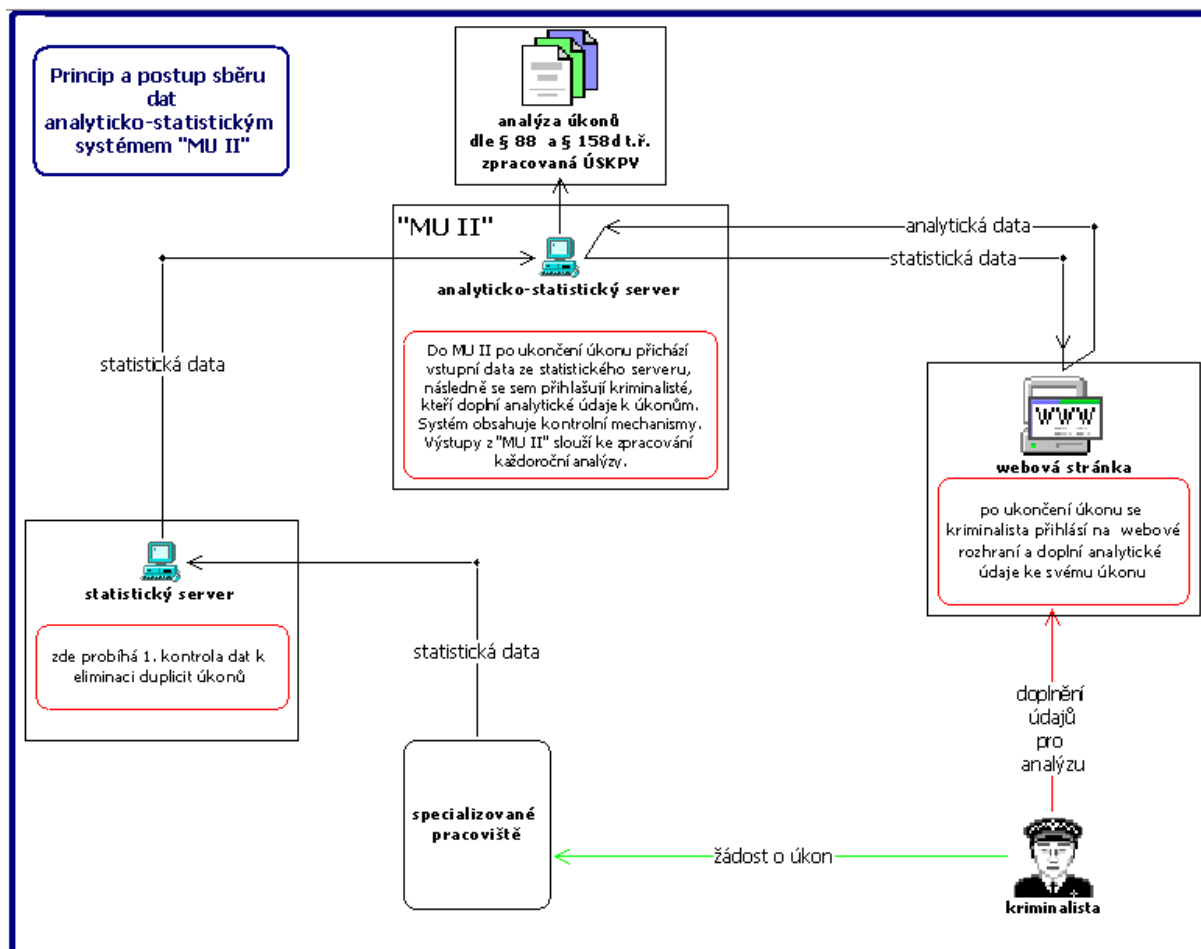
- odposlech a záznam telekomunikačního provozu dle § 88 odst. 1 a 5 tr. ř. - včetně vyhodnocení efektivity,
- sledování osob a věcí dle § 158d odst. 2, 3 a 6 tr. ř. - včetně vyhodnocení efektivity,
- výpisy o uskutečněném telekomunikačním provozu dle § 88a odst. 1 a 4 tr. ř.,
- rušení provozu elektronických komunikací dle § 39 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR.

Podkladem pro zpracování textových kapitol byly zákonodárné a vnitřní normy, vztahující se k dané problematice.

Ve statistické části Analýzy byla data vyhodnocována standardními statistickými výpočty, které se prováděly v dostupném softwarovém prostředí. V oblastech, kde to bylo možné, byla provedena komparace výstupů s lety předešlými. V Analýze jsou vyhodnoceny pouze úkony vyžádané Policií ČR.

2.1 Vyhodnocení odposlechů dle § 88 tr. ř. a sledování osob a věcí dle § 158d tr. ř. – princip a postup sběru dat

Za účelem sběru dat o úkonech odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí je v rámci Policie ČR využíván systém MU II, který provozuje Policie ČR na centrální úrovni a na základě příslušného právního předpisu. Systém MU II vyplňuje příslušník Policie ČR (dále jen „policista“) zařazený u útvarů Policie ČR služby kriminální policie a vyšetřování v reálném čase, tzn. v daném časovém horizontu po skončení úkonu.

Policista požádá o úkony specializovaná pracoviště, která předají odpovídající údaje do databáze statistiky úkonů. Z této databáze jsou po ukončení úkonu vybraná data – bez osobních údajů – předána do databáze úkonů na analyticko statistický server. Policista po ukončení úkonu prostřednictvím webové stránky v databázi analyticko statistického serveru doplní chybějící informace a posoudí efektivitu vyžádaného úkonu. Z výstupních dat systému MU II analytici Policejního prezidia ČR vyhodnotí statistická data za účelem jejich rozboru a následného zpracování Analýzy.

Smyslem provozování systému MU II Policií ČR je sběr specifických údajů, za účelem jejich analytického a kontrolního využití. Při jeho vývoji bylo účelem dosáhnout co nejmenší administrativní a časové zátěže kriminalistů při plnění systému MU II. Ze statistického hlediska slouží systém MU II k získání údajů o počtech využitých úkonů v rámci jednotlivých útvarů Policie ČR. Jako analytický nástroj je

systém MU II zdrojem informací především pro charakterizování struktury trestné činnosti, ke které jsou úkony využívány a pro vyhodnocení efektivity nasazených úkonů. Součástí systému MU II jsou také kontrolní mechanismy, prostřednictvím kterých probíhá sledování opodstatněnosti využívání odposlechů a operativně pátracího prostředku – sledování osob a věcí.

Sběr dat o úkonech dle § 88a tr.ř., při kterých byly vyžádány údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, probíhá na ÚZČ, který jako určené specializované pracoviště Policie ČR zabezpečuje jejich získávání od příslušných provozovatelů telekomunikačních sítí.

ÚZČ pololetně zpracovává materiál *„Zpráva o použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí dle trestního řádu“*. Je důležité upozornit na skutečnost, že nelze porovnávat výstupy ÚZČ o počtech odposlechů a sledování osob a věcí s údaji, které jsou obsaženy v Analýze zpracovávané úřadem služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR. Vykazovaná čísla se nemohou shodovat z důvodu rozdílné metodiky zpracování těchto materiálů. ÚZČ SKPV předkládá kontrolnímu orgánu kompletní výpisy akcí, které jsou zaznamenány v příslušných informačních systémech ÚZČ a odráží se ve spisovém materiálu vedeném ke každému úkonu příslušným specializovaným pracovištěm, což je rozhodující pro případnou fyzickou kontrolu odposlechů a sledování osob a věcí příslušným kontrolním orgánem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Oproti tomu do Analýzy jsou započítávaná jen tzv. „čistá data“, tzn., že duplicitní úkony, kdy se na jednom úkonu podílí více policejních součástí, jsou odstraňovány.

Částečné umělé navyšování vykazovaných úkonů odposlechů i sledování osob a věcí může nastat v případech, kdy doba platnosti úkonů je státním zástupcem, resp. soudcem prodloužena, avšak příslušné povolení, resp. příkaz je na specializované pracoviště doručeno až po ukončení platnosti úkonu. „Prodloužený“ úkon je potom do systému MU II zadán jako úkon nový.

3 ROZBOR SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Odposlech a záznam telekomunikačního provozu, provozní a lokalizační údaje

V roce 2018 byla problematika týkající se provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu upravena následujícími předpisy:

- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád),
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích),
- Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti,
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR,
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,
- Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací,
- Nařízení vlády č. 240/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací,
- Vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 523/2005 Sb., o bezpečnosti informačních a komunikačních systémů a dalších elektronických zařízení nakládajících s utajovanými informacemi a o certifikaci stínících komor,
- Vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků,
- Vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací,
- Vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 415/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 363/2011 Sb., o personální bezpečnosti a bezpečnostní způsobilosti,
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby,
- Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 357/2012 Sb., o uchovávání, předávání a likvidaci provozních a lokalizačních údajů,

- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 336/2005 Sb. o formě a rozsahu informací poskytovaných z databáze účastníků veřejně dostupné telefonní služby a o technických a provozních podmínkách a bodech pro připojení koncového telekomunikačního zařízení pro odposlech a záznam zpráv,
- Nařízení Ministerstva vnitra č. 5/2008, kterým se vydává spisový a skartační řád,
- Nařízení Ministerstva vnitra č. 42/2012 o provádění ochrany utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti,
- Nařízení Ministerstva vnitra a společný služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu a státního tajemníka v Ministerstvu vnitra č. 2/2018 o vnitřní kontrole a supervizi (vnitřní kontrolní řád).

Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád) – stav k 31. 12. 2018

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

§ 88

(1) Je-li vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, pro trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 trestního zákoníku, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 písm. e) a odst. 2 až 4 trestního zákoníku, zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 trestního zákoníku, pletichy při veřejné dražbě podle § 258 trestního zákoníku, zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může být vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení Policie České republiky. Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným je nepřipustné. Zjistí-li policejní orgán při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam odposlechu bezodkladně zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít. Protokol o zničení záznamu založí do spisu.

(2) Nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být vydán písemně a musí být odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání tato mezinárodní smlouva zavazuje. V příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa, a doba, po kterou bude odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn, která nesmí být delší než čtyři měsíce; v odůvodnění musí být uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání tohoto příkazu, včetně doby jeho trvání, odůvodňují. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu se bezodkladně doručí policejnímu orgánu. V přípravném řízení opis příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu soudce bezodkladně zašle státnímu zástupci.

(3) Policejní orgán je povinen průběžně vyhodnocovat, zda i nadále trvají důvody, které vedly k vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Pokud důvody pominuly, je povinen odposlech a záznam telekomunikačního provozu ihned ukončit, a to i před skončením doby uvedené v odstavci 2. Tuto skutečnost bezodkladně písemně oznámí předsedovi senátu, který příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu vydal, a v přípravném řízení rovněž státnímu zástupci a soudci.

(4) Na základě vyhodnocení dosavadního průběhu odposlechu a záznamu telekomunikačního

provozu může soudce soudu vyššího stupně a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce krajského soudu dobu trvání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu prodloužit, a to i opakovaně, vždy na dobu nejdéle čtyř měsíců.

(5) Bez příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může orgán činný v trestním řízení nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu, nebo jej provést i sám, je-li vedeno trestní řízení pro trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), svěření dítěte do moci jiného (§ 169 trestního zákoníku), omezování osobní svobody (§ 171 trestního zákoníku), vydírání (§ 175 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížená duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku), násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352 trestního zákoníku), nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku), pokud s tím uživatel odposlouchávané stanice souhlasí.

(6) Má-li být záznam telekomunikačního provozu užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o orgánu, který záznam pořídil. Ostatní záznamy je povinen policejní orgán označit, spolehlivě uschovat tak, aby byla zajištěna ochrana před neoprávněným zneužitím záznamů, a v protokolu založeném do spisu poznamenat, kde jsou uloženy. V jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užit tehdy, pokud je v této věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1, nebo souhlasí-li s tím uživatel odposlouchávané stanice.

(7) Pokud při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebyly zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, je policejní orgán po souhlasu soudu a v přípravném řízení státního zástupce povinen záznamy bezodkladně zničit po třech letech od pravomocného skončení věci. Byl-li policejní orgán vyrozuměn o podání mimořádného opravného prostředku v uvedené lhůtě, zničí záznamy o odposlechu po rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku, případně až po novém pravomocném skončení věci. Protokol o zničení záznamu o odposlechu zašle policejní orgán státnímu zástupci, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předsedovi senátu prvního stupně, k založení do spisu.

(8) Státní zástupce nebo policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci, informuje o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu osobu uvedenou v odstavci 2, pokud je známa. Informace obsahuje označení soudu, který vydal příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, délku trvání odposlechu a datum jeho ukončení. Součástí informace je poučení o právu podat ve lhůtě šesti měsíců ode dne doručení této informace Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Předseda senátu soudu prvního stupně podá informaci bezodkladně po pravomocném skončení věci, státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a a policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí státním zástupcem podle § 174 odst. 2 písm. e).

(9) Informaci podle odstavce 8 předseda senátu, státní zástupce nebo policejní orgán nepodá v řízení o zločinu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, spáchaném organizovanou skupinou, v řízení o trestném činu spáchaném ve prospěch organizované zločinecké skupiny, v řízení o trestném činu účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361 trestního zákoníku), v řízení o trestném činu účasti na teroristické skupině (§ 312a trestního zákoníku) nebo pokud se na spáchání trestného činu podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo trestní řízení doposud pravomocně skončeno, nebo pokud je proti osobě, již má být informace sdělena, vedeno trestní řízení, anebo pokud by poskytnutím takové informace mohl být zmařen účel trestního řízení, včetně řízení uvedeného v odstavci 6, nebo by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv a svobod osob.

3.1.1 Právní a interní úprava platná v roce 2018

Příslušné policejní orgány postupují v oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v souladu s výše uvedenou právní úpravou a právními normami a interními předpisy, platnými v roce 2018:

- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 215/2008, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů (o ochraně osobních údajů),
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 186/2011, o vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu,
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 31/2012, o analyticko statistickém informačním systému MU II,
- Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení,
- Pokyn policejního prezidenta č. 235/2014, o využívání datové sítě intranet Ministerstva vnitra Hermes,
- Pokyn policejního prezidenta č. 170/2015, spisový řád,
- Pokyn policejního prezidenta č. 44/2018, o vnitřní kontrole, získávání údajů, referenčním průzkumu a vyřizování podání (vnitřní kontrolní řád).

3.1.1.1 Oprávněný subjekt

Dle závazného pokynu policejního prezidenta č. 186/2011, o vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu, je oprávněným subjektem policejní orgán¹, a oprávněným žadatelem:

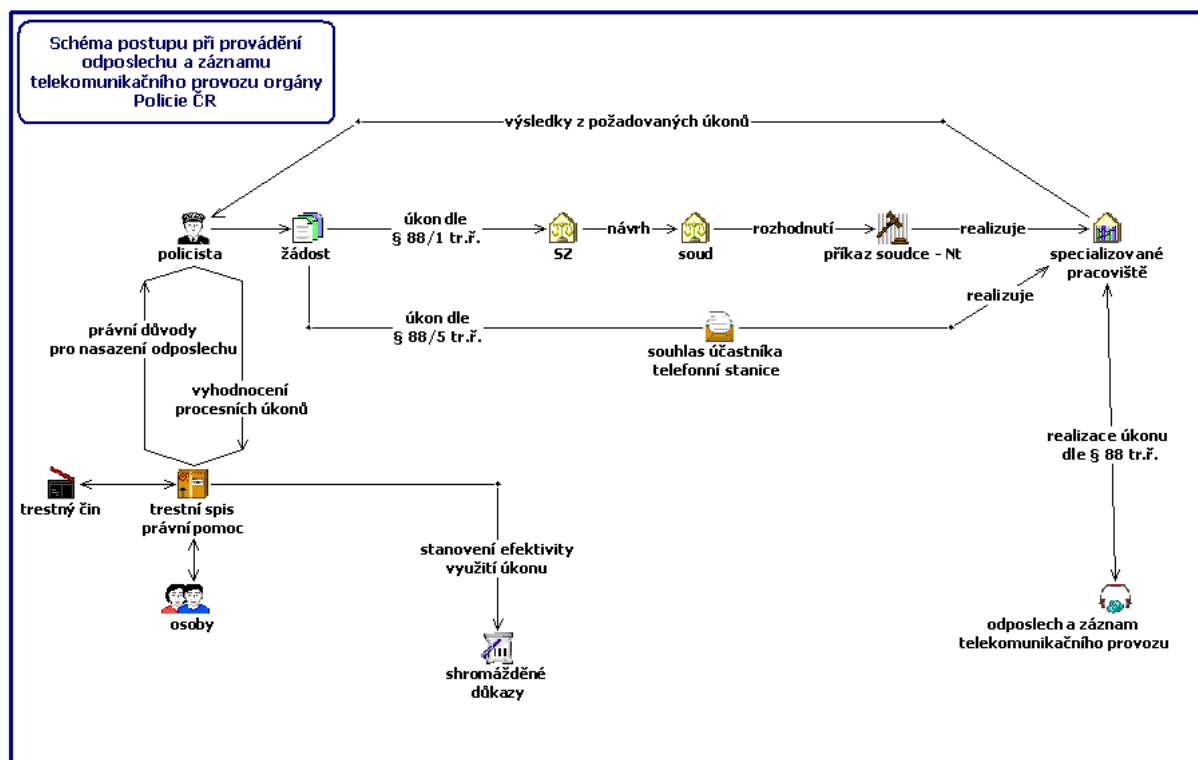
- úkonů dle § 88 tr. ř. policista, zařazený ve službě kriminální policie a vyšetřování a pověřený prováděním úkonů v trestním řízení, v jehož rámci je úkon vyžadován;
- úkonů dle § 88a tr. ř. policista pověřený prováděním úkonů v trestním řízení, v jehož rámci je úkon vyžadován.

¹ § 12 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

3.1.1.2 Postup při realizaci odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Je-li vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, pro trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 trestního zákoníku, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 písm. e) a odst. 2 až 4 trestního zákoníku, zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 trestního zákoníku, pletichy při veřejné dražbě podle § 258 trestního zákoníku, zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může být vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení ÚŽČ (specializované pracoviště). Výsledkem je zvukový záznam rozhovoru účastníků odposlouchávané stanice, pořízený automatickým záznamovým zařízením bez přímé účasti konkrétní osoby, zaznamenaný na nepřepisovatelném přenosném datovém médiu (dále jen „zvukový nosič“), který obsahuje veškerou komunikaci vedenou prostřednictvím odposlouchávané stanice za rozhodné období (viz obrázek „Schéma postupu při provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu orgány Policie ČR“).

Provedení úkonu musí oprávněný subjekt vyžadovat výhradně u specializovaného pracoviště. Při vyžadování úkonu je oprávněný žadatel povinen

žádost před jejím schválením projednat s určeným policistou, který je vedoucím policistou specializovaného pracoviště nebo jím pověřeným policistou, který projednává a přijímá žádost o odposlech nebo výpis. Určený policista žádost posoudí a rozhodne, zda je úkon v požadovaném rozsahu a termínu proveditelný. Při rozhodování přihlédne zejména k technickým, operativním a kapacitním možnostem specializovaného pracoviště. V žádosti musí být přesně formulován požadavek, zejména jednoznačně identifikován účel úkonu, objekt úkonu, jeho uživatel a účastník, pokud je možné zjistit jejich totožnost. Žádost se vyhotovuje v příslušném počtu výtisků pro potřebu specializovaného pracoviště a oprávněného žadatele.

Vedoucí policista, který žádost schvaluje, odpovídá za její řádné vyplnění, odůvodnění a soulad s právními předpisy. Písemnost obsahující žádost se označí příslušným stupněm utajení a vztahuje se k číslu jednacímú trestního spisu nebo k číslu jednacímú vyžádané mezinárodní právní pomoci.

Bez příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může orgán činný v trestním řízení nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu, nebo jej provést i sám, je-li vedeno trestní řízení pro trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), svěření dítěte do moci jiného (§ 169 trestního zákoníku), omezování osobní svobody (§ 171 trestního zákoníku), vydírání (§ 175 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížená duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku), násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352 trestního zákoníku), nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku), pokud s tím uživatel odposlouchávané stanice souhlasí. Policejní orgán nařídí odposlech vlastním písemným příkazem, který vydá na základě spolehlivě zjištěného skutkového stavu a který před jeho vydáním opatří písemným souhlasem uživatele odposlouchávané stanice. Písemný příkaz založí do originálu i do stejnopisu trestního spisu. Vlastní příkaz odůvodní obdobně jako návrh na vydání rozhodnutí o odposlechu státnímu zástupci podle odstavce 2, musí v něm být uvedena doba, po kterou má být odposlech prováděn, a kdy a kým byl souhlas k odposlechu na tuto dobu dán.

Nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být vydán písemně a musí být odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání tato mezinárodní smlouva zavazuje. V příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa, a doba, po kterou bude odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn, která nesmí být delší než čtyři měsíce. V odůvodnění musí být uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání příkazu, včetně doby jeho trvání, odůvodňují. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu se bezodkladně doručí policejnímu orgánu. V přípravném řízení opis příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu soudce bezodkladně zašle státnímu zástupci.

Příkaz soudce nebo vlastní příkaz spolu se souhlasem uživatele předá policejní orgán se žádostí o provedení příslušnému pracovišti specializovaného útvaru, kde projedná způsob zpracování a předání záznamů. V žádosti uvede číslo jednací trestního spisu, ke kterému má být odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn (výjimku tvoří právní pomoci).

Policejní orgán je povinen průběžně vyhodnocovat, zda i nadále trvají důvody, které vedly k vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Pokud důvody pominuly, je policejní orgán povinen odposlech a záznam telekomunikačního provozu ihned ukončit, a to i před skončením doby uvedené v § 88 odst. 2 tr. ř. Policejní orgán tuto skutečnost bezodkladně písemně oznámí předsedovi senátu, který příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu vydal, a v přípravném řízení rovněž státnímu zástupci a soudci. O předčasném ukončení odposlechu je policejní orgán povinen bez odkladu informovat také uživatele, který dal souhlas k odposlechu.

Oprávněný žadatel je povinen po ukončení odposlechu vyzvednout pořízené archivní záznamy na specializovaném pracovišti nejpozději 21 dnů po ukončení úkonu. Oprávněný žadatel je po ukončení odposlechu povinen vyplnit požadované údaje o provedeném úkonu do systému MU II.

Pokud při odposlechu a záznamu nebyly zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, je policejní orgán po souhlasu soudu a v přípravném řízení státního zástupce, povinen všechny záznamy bezodkladně předepsaným způsobem zničit po třech letech od pravomocného skončení věci. Současně požádá ÚZČ, aby obdobně zničil i záznamy dosud nepředané a protokol o jejich zničení mu zaslal. Byl-li policejní orgán vyrozuměn o podání mimořádného opravného prostředku v uvedené lhůtě, zničí záznamy o odposlechu po rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku, případně až po novém pravomocném skončení věci. Protokol o zničení záznamu o odposlechu zašle policejní orgán státnímu zástupci, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předsedovi senátu prvního stupně k založení do spisu.

Archivní záznam, tzn. informace získaná odposlechem, u které je možné garantovat úplnost a autentičnost, může být použita v trestním řízení jako důkaz. V takovém případě na základě písemné žádosti a podle instrukcí oprávněného žadatele, vytvoří specializované pracoviště z archivních záznamů výběr, který uloží na nepřepisovatelné médium a vybaví jej příslušným protokolem.

Protokol musí obsahovat údaje o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o orgánu, který záznam pořídil. Ostatní záznamy je povinen policejní orgán označit, spolehlivě uschovat tak, aby byla zajištěna ochrana před neoprávněným zneužitím záznamů, a v protokolu založeném do spisu poznamenat, kde jsou uloženy. V jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užít tehdy, pokud je v této věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v § 88 odst. 1 tr. ř., nebo souhlasí-li s tím uživatel odposlouchávané stanice.

Nařídí-li předseda senátu nebo soudce, k objasnění věcí důležitých pro trestní řízení, zjistit údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu (§ 88a tr. ř.) nebo vydá-li k poskytnutí těchto údajů souhlas uživatel telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu vztahovat, zajistí policejní orgán jejich vyžádání prostřednictvím specializovaného pracoviště.

Je-li k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení potřeba zjistit od poskytovatele služeb elektronických komunikací jiné informace související s poskytováním těchto služeb, než údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, zajistí policejní orgán jejich vyžádání prostřednictvím specializovaného pracoviště.

3.1.1.3 Ochrana informací a osobních údajů při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Ochranu soukromí v českém právním řádu garantuje Listina základních práv a svobod, přičemž relevantní jsou zejména čl. 10 zakotvující právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života, čl. 12 garantující nedotknutelnost obydlí a čl. 13 zajišťující soukromí jako důvěrnost komunikace. Při jakémkoliv zásahu do lidských práv musí být zvažován princip přiměřenosti.

Policisté a zaměstnanci Policie ČR zařazení v oprávněném subjektu i ve specializovaném pracovišti, odpovídají za ochranu informací získaných prováděním úkonem a dalších souvisejících informací před vyzrazením a zneužitím. Při zpracování informací a při obsluze i správě koncového bodu (tj. počítač určený pro příjem dat z odposlechu) je nutné, aby postupovali v souladu s právními předpisy a interními akty řízení upravujícími ochranu osobních údajů a v souladu s právními předpisy a interními akty řízení upravujícími ochranu utajovaných informací.

Při doručení žádosti a příkazu určený policista specializovaného pracoviště stanoví způsob provedení a zajištění odposlechu. Oprávněný žadatel ve spolupráci s určeným policistou určí, kdo a jakým způsobem je oprávněn získané informace od specializovaného pracoviště přebírat. Uvedené skutečnosti potvrdí svým podpisem v pověření.

Oprávněný subjekt se podílí na přípravě, provádění i ukončení odposlechu a zajišťování podmínek nezbytně nutných pro jeho provádění. Na vyžádání specializovaného pracoviště policejní orgán zpracuje písemný plán zajištění odposlechu s určením osob odpovědných za plnění jeho jednotlivých fází a je povinen spolupracovat se specializovaným pracovištěm při všech mimořádných situacích.

Oprávněný žadatel a specializované pracoviště se vzájemně informují o všech změnách situace souvisejících s odposlechem, zejména pominou-li důvody jeho provádění. V případě změny údajů uvedených v příkazu nebo v písemném souhlasu uživatele je oprávněný žadatel povinen bezodkladně požádat soudce nebo uživatele, který souhlas udělil, o opravu a doplnění.

Další technická a organizační opatření:

- editovat požadavek lze pouze z pracoviště ÚZČ, na kterém je veden spisový materiál ke konkrétnímu odposlechu,
- přistupovat do systému může pouze oprávněná osoba po své individuální identifikaci („zalogování“),
- „logy“ všech přístupů jsou archivovány a centrálně dostupné v technologii ÚZČ,
- aktivaci odposlechu vůči telekomunikačním operátorům provádí oddělení ÚZČ - *Centrum informačních systémů*, toto pracoviště nemá možnost požadavek editovat a nemá přístup k záznamům,
- informace o provádění každého odposlechu je z technologických důvodů přítomna ve všech částech systému (na všech pracovištích ÚZČ), jednotlivé části

technologie mají různé správce, kteří by se automaticky dozvěděli o nekorektním nasazení odposlechu,

- záznamy jsou zpracovány automaticky na tom pracovišti, na které jsou směřovány technologií operátora,
- operátoři jsou povinni uchovávat veškeré údaje o aktivaci a deaktivaci odposlechu pro potřeby kontrolního orgánu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Centrum informačních systémů ÚZČ:

- přijímá požadavky výhradně z pracovišť ÚZČ a posílá je dále příslušnému operátorovi,
- nemá přímý kontakt s jinými součástmi Policie ČR nebo jinými oprávněnými subjekty dle ustanovení § 12 tr. ř.,
- dohlíží na řádný průběh aktivace a deaktivace žádaných čísel,
- nemá oprávnění samostatně editovat požadavky,
- nemá přístup k výstupním informacím,
- zprostředkovává další informace od telekomunikačních operátorů (§ 88a tr. ř., §§ 66, 68, 71 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR),
- všichni pracovníci ÚZČ jsou určeni ke styku s utajovanými informacemi podle zákona č. 412/2005 Sb.,
- pracovníci ÚZČ, kteří mají přístup k technologii zabezpečující odposlechy, mají povinnost zachování naprosté mlčenlivosti zdůrazněnou i ve svých pracovních náplních,
- při jakékoli manipulaci s písemnostmi, jež se týkají odposlechů, jsou důsledně dodržována pravidla administrativní bezpečnosti podle zákona č. 412/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky Národního bezpečnostního úřadu č. 529/2005 Sb.

Se záznamy na přenosném paměťovém médiu je důsledně nakládáno v souladu se spisovým řádem Ministerstva vnitra ČR jako s evidovanými přílohami písemností.

V podmínkách Policie ČR je zařízení pro pořizování záznamu telekomunikačního provozu konstruováno tak, aby z praktického hlediska bylo nemožné realizovat odposlech bez splnění zákonem stanovených podmínek. Je toho docíleno tím, že systém pro pořizování záznamů obsahuje prvky jasně definované osobní odpovědnosti za vkládané nebo doplňované údaje a historie všech zásahů je archivována. Kromě toho musí mít každý takový úkon odraz ve spisovém materiálu, který je veden k trestní věci, nejen na ÚZČ, ale i na příslušném pracovišti SKPV, státním zastupitelství a soudu.

K zajištění ochrany a bezpečnosti informací při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu napomáhá i skutečnost, že pořízené záznamy existují ve dvojí podobě. V původním formátu se všechny zaznamenané hovory

uchovávají v datovém úložišti technologie do doby ukončení odposlechu konkrétního zájmového čísla. Potom jsou záznamy automaticky vypáleny na „archivní CD“. Jedná se o nepřepisovatelný nosič se speciálním potiskem, označený pro pozdější identifikaci kontrolním součtem. Tato CD jsou protokolárně předána vyžadujícímu oprávněnému subjektu, který protokol, včetně informace, kde jsou záznamy uloženy, založí do trestního spisu. Je-li později rozhodnuto o použití záznamu nebo jeho části v řízení před soudem, pořídí příslušné pracoviště ÚZČ kopii vybraných pasáží z „archivních“ nosičů na jiné, stejně zabezpečené CD a spolu s protokolem podle trestního řádu jej předá orgánu činnému v trestním řízení. Ve všech fázích tohoto procesu je jasně definována odpovědnost za manipulaci s tímto druhem záznamů při současném zachování jejich kompletnosti a prokazatelné autenticity.

Technicko-organizační opatření vedoucí k zásadnímu zvýšení individuální odpovědnosti za jakoukoli manipulaci se záznamy pro operativní použití:

- 1) záznamy nejsou odeslány na komunikační počítač pracoviště SKPV, ale ukládají se na databázovém serveru v zašifrovaném tvaru,
- 2) přístup k záznamům a jakákoli manipulace s nimi je možná pouze prostřednictvím hardwarového klíče s naprogramovanými přístupovými právy ke konkrétnímu odposlechu; každý pracovník SKPV se jednoznačně identifikuje svým vlastním klíčem a je osobně odpovědný za jeho používání,
- 3) veškerá manipulace s jakýmkoli záznamem je evidována a kdykoli kontrolovatelná,
- 4) záznamy jsou srozumitelně reprodukovatelné pouze speciálním softwarovým nástrojem, který je možné použít rovněž pouze prostřednictvím hardwarového klíče,
- 5) v případě, že je nezbytné pořídít z jakéhokoli důvodu kopii záznamu, je zřejmé, kdo konkrétně kopii vytvořil a je na něm, jak doloží důvod tohoto kroku a způsob, kterým kopii zabezpečil proti zneužití,
- 6) takto vytvořená kopie je srozumitelně reprodukovatelná pouze přímo z CD, na kterém byla předána; každá eventuální další kopie ponese identifikační znaky té původní,
- 7) v případě jakéhokoli zásahu do struktury dat uložených na předané kopii (zašifrovaný záznam, speciální přehrávací software a identifikační kódy) se záznam stane nesrozumitelným.

Uvedený přehled technických a organizačních opatření spolu s úpravou interních aktů řízení a odpovídajícím proškolením oprávněných policistů vytváří podmínky pro stanovení vymahatelné individuální osobní zodpovědnosti za ochranu dat z odposlechů.

Policie ČR opakovaně vyhodnocuje míru bezpečnosti ochrany údajů z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a na základě získané zpětné vazby zavádí další opatření za účelem zvýšení bezpečnosti ochrany údajů.

V případech, kdy jsou nadále pro potřeby dozorových státních zástupců zvukové záznamy přepisovány do písemné podoby, přičemž z dikce zákona vyplývá, že podstatnou náležitostí protokolu o záznamu telekomunikačního provozu není přepis jednotlivých hovorů na provedeném záznamu, ale že postačuje uvedení údajů o čase jednotlivých hovorů, číslech a osobách uživatelů uživatelských stanic, tedy o osobách

volajících a volaných, je nutné vnímat riziko úniku informací z odposlechu v souvislosti s širokým okruhem osob, které mají ve smyslu § 65 odst. 1 tr. ř. právo nahlížet do trestních spisů. Častým následkem je pak nemožnost jednoznačně identifikovat a postihnout původce úniku. Účastníci trestního řízení si mohou být jisti, že v okamžiku, kdy byla v souladu se zákonem pořízena a předána kopie trestního spisu nebo jeho části, se odpovědnost za ochranu zde obsažených údajů rozměnila. Odpovědnost za případný únik osobních údajů pak má konkrétní osoba, které údaje unikly, nikoliv Policie ČR.

Odpovědnost za provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je svěřena zákonem Policii ČR. Přitom je nutné vycházet z presumpce správnosti postupu státního orgánu, pokud nebude zásadním a hodnověrným způsobem prokázán opak. Je třeba též vycházet ze současné úrovně technických možností při monitorování a záznamu telekomunikačního provozu, jakož i při nakládání s přenositelnými zvukovými médii jako nosiči dat a jejich dalším používáním. Proto přenášení či komprimace datových souborů nelze považovat za nezákonnou manipulaci, která by zkreslovala, měnila či jiným způsobem ovlivňovala význam záznamu telekomunikačního provozu pro dokazování v trestním řízení. Mimo to, technická a organizační opatření Policie ČR nezákonné pozměňování, doplňování či úpravu záznamů de facto neumožňují.

Legislativní opatření přijatá Policií ČR v oblasti ochrany osobních údajů a informací získaných z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu jsou uvedena v následující kapitole věnované kontrolním mechanismům.

3.1.1.4 Kontrolní mechanismy

Při využívání úkonů odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle § 88 tr. ř. je uplatňován třístupňový kontrolní systém, který vylučuje – bez selhání lidského faktoru v některé z jeho fází – aby byl realizován úkon, který by:

- a) nebyl posouzen služebními funkcionáři Policie ČR z hlediska jeho opodstatněnosti pro probíhající trestní řízení,
- b) nebyl následně posouzen justičními orgány ze stejného hlediska, a to s plným respektováním zásad zdrženlivosti a přiměřenosti,
- c) nebyl kontrolovatelný Stálou komisí Poslanecké sněmovny pro kontrolu použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, použití sledování osob a věcí a rušení provozu elektronických komunikací.

Kontrolní mechanismy realizované justičními a parlamentními orgány lze označit jako kontrolní mechanismy vnější, kontrolní činnost v rámci Policie ČR pak jako kontrolní mechanismy vnitřní. Vnitřní kontrolní mechanismy lze rozdělit na kontrolní mechanismy technického charakteru (popsány výše v kapitole Ochrana informací a osobních údajů při využití institutu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu) a organizačního charakteru.

Vnitřní kontrolní mechanismy organizačního charakteru spočívají především v uplatňování principu podřízenosti a nadřízenosti a předkládání a schvalování

písemností vyhotovených v souvislosti s odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu v rámci příslušného organizačního článku Policie ČR.

Interní kontrolní mechanismy organizačního charakteru představují proces zpracování žádosti o povolení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu před jejím předložením státnímu zástupci, jehož nedílnou součástí je její schválení vedoucím funkcionářem. Princip podřízenosti a předkládání žádostí ke schválení cestou přímého nadřízeného (vedoucího organizačního článku konkrétního útvaru Policie ČR služby kriminální policie a vyšetřování) je zakotven v interních aktech řízení a odpovídá hierarchické struktuře a působnosti dané organizačním řádem útvaru. Organizační řád stanoví pravomoc a odpovědnost vedoucích funkcionářů a zároveň rozlišuje jednotlivé úrovně řízení a rozsah svěřené působnosti. Nejedná se o formalitu, tento postup je uplatňován po celou dobu realizace úkonu i při jeho vyhodnocování po jeho ukončení.

Kontrola v rámci Policie ČR je prováděná specializovaným kontrolním orgánem a upravena zejména závazným pokynem policejního prezidenta č. 230/2012, o obecné kontrole a vyřizování podání. Tento závazný pokyn definuje subjekty Policie ČR, které jsou pověřeny v rámci Policie ČR provádět kontrolní činnost.

Dalším kontrolním prvkem je, že manipulace s písemnostmi a záznamy vzniklými v souvislosti s odposlechem telekomunikačního provozu je prováděna vždy v souladu s interními akty řízení, vycházejícími z právních předpisů, které upravují nejen spisovou službu, ale i ochranu utajovaných informací, osobních údajů atd.

Zpracovávání osobních údajů Policií ČR v roce 2018 regulovaly dva základní zákony - zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, sloužící k zajištění Listinou základních lidských práv a svobod určené právo na ochranu občana před neoprávněným zasahováním do jeho soukromého a osobního života a neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním osobních údajů, a zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (ve vztahu speciality k zákonu o ochraně osobních údajů - existuje-li v těchto zákonech rozdílná právní úprava ve stejné věci, použije se přednostně ustanovení speciálního zákona).

Náležitosti spisové služby se projevují i v rámci trestního řízení, kde se vedle norem trestního práva (trestní zákoník a trestní řád) uplatňují další právní předpisy a interní akty řízení, zejména Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení, a Pokyn policejního prezidenta č. 170/2015, kterým se vydává spisový řád Policie ČR, který upravuje postup při výkonu spisové služby u Policie ČR, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, ztrátě příp. zničení, a k neoprávněnému nakládání se získanými informacemi. Nakládání s údaji získanými z odposlechů je nutno považovat za zpracování osobních údajů, zpracovatel (i příjemce) musí postupovat v souladu s obecnou právní úpravou na tomto úseku, zejména se zákonem č. 101/2000 Sb., a dále s příslušnými ustanoveními zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (hlava desátá – „Práce s informacemi“). Ochrana informací, se kterými se policista seznámil při plnění úkolů Policie ČR (tím i zpracovávání osobních údajů), je zaručena povinností policistů zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů Policie ČR nebo v souvislosti s nimi, a které v zájmu zabezpečení úkolů Policie ČR nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami (vyplývá z § 115 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR). Tato povinnost trvá i po skončení služebního poměru. Dále je povinnost mlčenlivosti vymezena jako základní povinnost příslušníka

v § 45 odst. 1 písm. c) a § 214 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Pokud jde o zaměstnance, vyplývá mlčenlivost z ustanovení § 303 odst. 2 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

K informacím obsahujícím osobní údaje, které jsou součástí skupiny informací o probíhajícím trestním řízení, má přístup určený počet osob. To platí i pro trestní řízení zahrnující odposlech a záznam telekomunikačního provozu. V rámci Policie ČR je vždy několik fyzických osob, které jsou oprávněny zpracovávat informace, včetně osobních údajů (např. policejní orgán, osoby plnící úkoly na specializovaném pracovišti, nadřízení služební funkcionáři oprávněného žadatele. Vedoucí pracovníci plní zejména úlohu schvalovací (směrem k podřízeným), úlohu navrhovací (směrem ke státním zastupitelstvím) a úlohu kontrolní (směrem k vykonaným postupům). S vlastním obsahem pořízených datových souborů se v Policii ČR seznamuje pouze oprávněný žadatel nebo osoba k tomu určená a schválená služebním funkcionářem.

V rámci Policie ČR mohou úkony odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu použít jen oprávněné policejní orgány, úřední osoby zařazené v policejním orgánu musí být zároveň držiteli „osvědčení fyzické osoby“ (dále jen „osvědčení“) s právem seznamovat se s utajovanými informacemi ve stupni „Vyhrazené“, popř. vyšším (v souladu se zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti).

Do systému kontroly oblasti odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v rámci rezortu Policie ČR spadá i činnost dalších subjektů mimo Policii ČR, kterou lze označit jako vnější kontrolní mechanismy. V první řadě se jedná o funkci státních zastupitelství, která vykonávají dozor v trestní věci. Ve vztahu k policejnímu orgánu je státní zástupce v rámci své dozorové funkce mimo jiné oprávněn dávat policejnímu orgánu závazné pokyny k vyšetřování trestných činů, vyžadovat od policejního orgánu spisy, dokumenty, materiály a zprávy za účelem prověrky, zda policejní orgán včas zahajuje trestní stíhání a řádně v něm postupuje, vracet věc policejnímu orgánu se svými pokyny k doplnění, rušit nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí a opatření policejního orgánu, odejmout kteroukoliv věc policejnímu orgánu a učinit opatření, aby věc byla přikázána jinému policejnímu orgánu a dočasně odložit zahájení trestního stíhání. Policejní orgán je pak povinen umožnit státnímu zástupci, aby mohl osobně a soustavně sledovat postup trestního řízení a být osobně přítomen kterémukoliv procesnímu úkonu. Policejní orgán plní pokyny státního zástupce, které, jsou-li v písemné podobě, jsou ukládány do spisu. O ústních pokynech jsou zpracovány úřední záznamy a po předložení nejbližšímu nadřízenému jsou uloženy ve spisovém materiálu. Státní zástupce a policejní orgán jsou povinni organizovat svou činnost tak, aby účinně přispívali k včasnosti a důvodnosti trestního stíhání.

K vnějším kontrolním mechanismům patří také funkce soudce, který v přípravném řízení na návrh státního zástupce nařizuje odposlech a záznam telekomunikačního provozu. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být vydán písemně a musí být odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání tato mezinárodní smlouva zavazuje. V příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa, a doba, po kterou bude odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn, která nesmí být delší než čtyři měsíce. V odůvodnění musí být uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání tohoto příkazu, včetně doby jeho trvání, odůvodňují. Příkaz k odposlechu

a záznamu telekomunikačního provozu se bezodkladně doručí policejnímu orgánu. V přípravném řízení opis příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu soudce bezodkladně zašle státnímu zástupci.

V zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, je problematika kontroly použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, použití sledování osob a věcí, rušení provozu elektronických komunikací zařazena do § 98. V odst. 1 je stanovena pro výkon kontroly Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje kontrolní orgán, který se skládá z poslanců určených Poslaneckou sněmovnou. V odst. 2 je vymezen postup při provádění kontroly podle odst. 1 a povinnost ministra vnitra předkládat kontrolnímu orgánu nejméně dvakrát ročně zprávu o použití prostředků podle odst. 1 a dále též na jeho žádost informace o použití těchto prostředků. V odst. 3 je stanoveno, že ministr vnitra jednou ročně předkládá vládě, příslušnému výboru Poslanecké sněmovny a kontrolnímu orgánu analýzu použití úkonů podle odst. 1.

Dalším subjektem, který může provést kontrolu ochrany informací z odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, je Úřad na ochranu osobních údajů, který je nezávislým orgánem a mimo jiné funkce provádí i dozor nad dodržováním stanovených povinností při zpracování osobních údajů. Působnost Úřadu na ochranu osobních údajů je vymezena v § 2 a v § 29 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, při výkonu správních činností postupuje podle zákona č. 101/2000 Sb. a podle obecného procesního předpisu – zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

3.1.2 Výpisy o uskutečněném telekomunikačním provozu

Podmínky pro získání provozních a lokalizačních údajů upravuje ustanovení § 88a tr. ř. Orgány činné v trestním řízení, které požadují od příslušného podnikatele informace o provozních a lokalizačních údajích, musí postupovat v souladu s tímto ustanovením. Přesný rozsah uchovávaných údajů stanovuje vyhláška.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) – stav k 31. 12. 2018

§ 88a

(1) Je-li třeba pro účely trestního řízení vedeného pro úmyslný trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky, pro trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182 trestního zákoníku), pro trestný čin podvodu (§ 209 trestního zákoníku), pro trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací (§ 230 trestního zákoníku), pro trestný čin opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231 trestního zákoníku), pro trestný čin nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku), pro trestný čin nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku), pro trestný čin šíření poplašné zprávy (§ 357 trestního zákoníku), pro trestný čin podněcování k trestnému činu (§ 364 trestního zákoníku), pro trestný čin schvalování trestného činu (§ 365 trestního zákoníku), nebo pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, zjistit údaje o telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovacích dat a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo, nařídí v řízení před soudem jejich vydání soudce senátu a v přípravném řízení nařídí jejich vydání státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu soudce na návrh státního zástupce. Příkaz k zjištění údajů o telekomunikačním provozu musí být vydán písemně a odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro trestný čin, k jehož stíhání tato

mezinárodní smlouva zavazuje. Vztahuje-li se žádost ke konkrétnímu uživateli, musí být v příkazu uvedena jeho totožnost, je-li známa.

(2) Státní zástupce nebo policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci informuje o nařízeném zjišťování údajů o telekomunikačním provozu osobu uživatele uvedenou v odstavci 1, pokud je známa. Informace obsahuje označení soudu, který vydal příkaz k zjištění údajů o telekomunikačním provozu, a údaj o období, jehož se tento příkaz týkal. Součástí informace je poučení o právu podat ve lhůtě šesti měsíců ode dne doručení této informace Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu. Informaci podá předseda senátu soudu prvního stupně bezodkladně po pravomocném skončení věci, státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, podá informaci bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a a policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, podá informaci bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí státním zástupcem podle § 174 odst. 2 písm. e).

(3) Informaci podle odstavce 2 předseda senátu, státní zástupce nebo policejní orgán nepodá v řízení o zločinu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejmeně osm let, spáchaném organizovanou skupinou, v řízení o trestném činu spáchaném ve prospěch organizované zločinecké skupiny, v řízení o trestném činu účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361 trestního zákoníku), v řízení o trestném činu účasti na teroristické skupině (§ 312a trestního zákoníku) nebo pokud se na spáchání trestného činu podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo trestní řízení doposud pravomocně skončeno, nebo pokud je proti osobě, již má být informace sdělena, vedeno trestní řízení, anebo pokud by poskytnutím takové informace mohl být zmařen účel tohoto nebo jiného trestního řízení, nebo by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv nebo svobod osob.

(4) Příkazu podle odstavce 1 není třeba, pokud k poskytnutí údajů dá souhlas uživatel telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje o skutečném telekomunikačním provozu vztahovat.

Odhalování trestné činnosti a ochrana bezpečnosti obyvatel České republiky před pachateli trestných činů se děje ve veřejném zájmu. Důležitou informací v trestním řízení mohou být právě provozní a lokalizační údaje získané v souladu s ustanovením § 88a tr. ř. Pokud by orgány činné v trestním řízení neměly přístup k provozním a lokalizačním údajům, bylo by odhalování pachatelů trestných činů páchaných za pomoci či prostřednictvím mobilních telefonů či internetu značně ztíženo a u některých typů trestné činnosti dokonce znemožněno.

Uchovávaná data jsou přesně vyjmenována v prováděcí vyhlášce č. 357/2012 Sb., o uchovávaní, předávání a likvidaci provozních a lokalizačních údajů. Podnikatelé podnikající dle zákona o elektronických komunikacích uchovávají pro potřeby Policie ČR jen údaje obsažené ve vyhlášce. Sdělit tyto údaje mohou pouze v souladu s podmínkami stanovenými v ustanovení § 88a tr. ř., tj. pro zde uvedené trestné činy, za splnění podmínky přiměřenosti a subsidiarity.

Provozní a lokalizační údaje pomáhají při objasňování celé řady trestných činů. Do struktury trestných činů patří zejména násilná, mravnostní a majetková trestná činnost, typicky podvody. Hojně přispívají k objasňování drogové trestné činnosti, zejména při odhalování sítí varen a distribuce drog. Tento prostředek je nezastupitelným prvkem zejména s ohledem na stále sofistikovanější způsoby páčání některých druhů trestné činnosti a na fakt, že stále větší objem kriminality se postupně odehrává buď zčásti, nebo zcela v tzv. kyberprostoru.

Provozní a lokalizační údaje hrají nezastupitelnou roli rovněž při pátrání po mezinárodně hledaných pachatelích trestné činnosti, zejména s ohledem na krátkodobý výskyt těchto osob na území České republiky.

3.1.2.1 Příklady efektivního využití výpisů telekomunikačního provozu dle § 88a tr. ř.

Z podkladů útvarů SKPV KŘP byly vybrány exemplární kazuistiky trestné činnosti, které ilustrují variabilitu použití těchto úkonů a současně specifikují opodstatněnost použití úkonů s následným pozitivním dopadem na odhalování, vyšetřování, stíhání, či případné odvrácení hrozby dokonání trestného činu nebo pokračování v páchání trestné činnosti (bez jejichž použití by bylo šetření značně ztíženo, případně znemožněno). Vybrané případy byly z důvodu ochrany osobních údajů anonymizovány.

Trestný čin nebezpečné pronásledování dle § 354 tr. zákoníku

Poškozená D. V. oznámila na OO PČR, že jí obtěžuje její bývalý druh A. M. Vyhledává ji na veřejně přístupných místech, především v okolí jejího bydliště, na cestě do a ze zaměstnání. V hromadné dopravě poškozenou oslovuje a před ostatními osobami o ní mluví hanlivě. Opakovaně poškozené zvoní u domu, a to jak ve dne, tak v noci, poškozené zanechává dopisy, kde píše, že se chce sejít, jinak že spáchá sebevraždu, nebo že se postará, aby přišla o zaměstnání. Dále poškozené zasílá 10 až 15 SMS zpráv denně, že se chce sejít a minimálně 10 krát denně jí telefonuje, čímž je nucena telefon vypínat. Toto jednání poškozenou citelně omezuje na běžném životě, přičemž uvedené jednání má takovou intenzitu, že v poškozené vzbuzuje důvodnou obavu o svůj život a zdraví, a to s přihlédnutím ke skutečnosti, že podezřelý je drogově závislý a již několikrát se s touto závislostí neúspěšně léčil, čímž jí měla být způsobena újma.

Poškozená dala sama souhlas ve smyslu § 88a odst. 4 tr. ř. ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu.

Trestný čin pojistný podvod dle § 210 odst. 2, 5 písm. c) trestního zákoníku

V souvislosti s požárem rodinného domku v obci Strunkovice nad Blaníci, okr. Prachatice byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu poškozování cizí věci.

Provedeným prověřováním bylo zjištěno, že ve věci došlo ze strany původně poškozeného J. Z., pravděpodobně k založení tohoto požáru za účelem vyplacení pojistného plnění. K tomuto odhalení výrazně přispělo i vyhodnocení telekomunikačního provozu dle § 88a, odst. 1 tr. ř., kdy díky tomuto bylo zjištěno, že J. Z. se v době založení požáru pohyboval v jeho blízkosti a ne na místě, které uváděl ve své výpovědi, a kterou si chtěl zajistit na tento čas alibi.

Bez využití výše uvedeného zákonného ustanovení, by pravděpodobně nedošlo k odhalení a odsouzení pachatele. Případ by pravděpodobně zůstal neobjasněn, a pachatel by se tak nezákonně obohatil.

Trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle ustanovení § 283 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku

Při soudem nařízené domovní prohlídce v místě trvalého bydliště I. H. v Brně byla nalezena kompletní a funkční pěstírna konopí ve speciálně upravené místnosti v suterénu domu (celkem 65 vzrostlých rostlin) které byly dále zpracovávány na marihuanu (nalezeno 5,085 kg sušiny). Z výpisu katastru nemovitostí bylo zjištěno, že jmenovaný má ve vlastnictví rodinný domek v obci Tištin, okr. Prostějov, o kterém uvedl, že ho pronajal známému, ale nenavštěvuje ho. Vzniklo důvodné podezření, že tento domek je využíván k nedovolenému pěstování konopí a proto byla v domku vykonána soudem nařízená domovní prohlídka, při kterém byla nalezena funkční pěstírna konopí čítající 156 ks rostlin. Na místě byl zadržen podezřelý občan Holandska G. A. di V. Jmenovaný, byť byly pěstírny konopí v Brně i Tištině konstrukčně shodné, popíral vzájemnou propojenost s majitelem domku I. H. na nedovolené výrobě omamných látek a jeho angažovanost. K prokázání vzájemných vazeb na páchání trestné činnosti a propojenosti byly vyžádány úkony ve smyslu ustanovení § 88a/1 tr. ř.

Při vyhodnocení poskytnutých údajů bylo jednoznačně prokázáno vzájemné propojení, mnohačetné kontakty a výskyty podezřelých na totožných místech a ve stejných časech. Ze strany podezřelých pak došlo k doznání, které potvrdilo právní kvalifikaci nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle ustanovení § 283/1,2c tr. zákoníku, samostatně a v části ve formě spolupachatelství. Bez možnosti využití provozních a lokalizačních údajů by došlo v tomto případě k důkazní nouzi.

Trestný čin krádeže dle § 205 odst. 1, písm. b), odst. 4, písm. c) trestního zákoníku

Neznámý pachatel odcizil, po odtržení části dřevěného rámu a odsunutí skleněné výplně vitríny v expozici Afrika, instalované v zámku Napajedla, jeden kus celého rohu JESSI nosorožce dvourohého o váze 2,25 kg, v hodnotě 750.000,- Kč a jeden kus celého rohu NÁJIN nosorožce tuponosého o váze 11,75 kg, v hodnotě 3.000.000,- Kč, čímž způsobil škodu podniku ZOO Dvůr Králové a.s., Štefánikova 1029, Dvůr Králové nad Labem ve výši 3.750.000,- Kč.

Při prověřování výše uvedeného trestného činu bylo zjištěno, že k obdobným skutkům, se stejným předmětem zájmu pachatele, došlo taktéž na zámku Úsov, zámku Linhartovy a Muzeu Emila Holuba v Holicích. Z uvedeného důvodu byla od správců webových stránek napadených objektů vyžádána historie přístupů k těmto stránkám, včetně jednotlivých IP adres koncových uživatelů, které na stránky přistupovaly.

Z poskytnutých dat byly vybrány přístupy, jež byly realizovány v časovém období jednoho měsíce před spácháním toho, kterého skutku a tyto byly vzájemně porovnány se zaměřením na výskyt totožných IP adres, které přistupovaly na WWW stránky jednotlivých objektů. Provedenou analýzou bylo zjištěno, že WWW stránky všech objektů v daném časovém období navštívilo celkem 16 456 různých IP adres, ale pouze jedna IP adresa přistoupila na WWW stránky všech objektů. Výpisem údajů o skutečněném telekomunikačním provozu bylo zjištěno, že tato IP adresa patří, později obviněné a pravomocně odsouzené, osobě M. R.

Zvlášť závažný zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby dle § 240 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 trestního zákoníku

Celkem 8 fyzických osob a to P. Š., J. N., R. T., J. D., M. J., R. F., Z. M. a J. P. a 2 právnické osoby M. G. s.r.o. a J. T., s.r.o. postupně vytvořily nejméně tři účelové obchodní řetězce, v rámci kterých realizovaly nákupy a prodeje řepkového oleje, hutního materiálu a s tím související přijaté služby – přepravy zboží s cílem zkrátit daň z přidané hodnoty u prvních článků obchodních řetězců v České republice, u tzv. „ztracených obchodníků“, kterými byly postupně společnosti B. S. CZ s.r.o., T. s.r.o., S. T. s.r.o., S. C. s.r.o. a p. s.r.o. Jejich jménem se pořizovalo zboží z jiných členských států EU, přičemž v rozporu s ust. § 24 odst. 1 a § 25 odst. 1 zákona č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty nebylo pořízení tohoto zboží přiznáno v daňových přiznáních a nebyla z něj odvedena daň, čímž byla České republice způsobena škoda v celkové výši přes 173 mil. Kč. Pořízené zboží bylo následně přeprodáváno dalším, tzv. „nárazníkovým“ společnostem, kterými byly společnosti M. G. s.r.o., B. G. s.r.o., F. I. s.r.o., M., s.r.o. či J. T. s.r.o.

Díky provozním a lokalizačním údajům se v předmětném řízení podařilo získat důkazy jednak o propojení jednotlivých článků těchto řetězců, vytvořených za účelem krácení daně z přidané hodnoty a jednak ustanovit skutečné organizátory, profitující z dané trestné činnosti. Konkrétně se z přístupů do datových schránek a do internetového bankovníctví tzv. „ztracených obchodníků“, kdy členy statutárních orgánů těchto společností byli tzv. „bílí koně“, podařilo zjistit IP adresy a následně koncová přípojná místa, ze kterých byly ovládány jak peněžní transakce, tak komunikace se státními orgány prostřednictvím ovládaných datových schránek. Následně vypracovanými analýzami se podařilo prokázat propojení tzv. „ztracených obchodníků“ s tzv. „nárazníkovými“ společnostmi. Díky zjištění těchto koncových přípojných míst bylo možné ustanovit konkrétní místa, kde by se mohlo nacházet jak účetnictví, tak další důkazy důležité pro trestní řízení, což se také při prováděných prohlídkách jiných prostor a pozemků a dále domovních prohlídkách potvrdilo, včetně prokázání trestní odpovědnosti u vyšších článků účelových řetězců, díky čemuž se podařilo zajistit výnosy z trestné činnosti a náhradní hodnoty ve výši přes 35 mil. Kč. Bez těchto údajů by nebylo možné prokázat propojenost jednotlivých spolupachatelů, společností a už vůbec prokázat role jednotlivých osob při páchání trestné činnosti.

Trestný čin vydírání dle § 175 odst. 1, 2 písm. d) trestního zákoníku

Neznámý pachatel, pod smyšlenou přezdívkou, oslovil skrze e-mail odpovědného zástupce statutárního města Frýdek-Místek, v němž jej lživě informoval o tom, že do počítačových systémů, spravovaných městem, instaloval škodlivý software, díky čemuž měl následně získat kontrolu nad daty uloženými na jednotlivých serverech spravovaných městem. Mělo se dle jeho tvrzení jednat o citlivá data obsahující informace o zaměstnancích úřadů, o občanech města. Za to, že tato data nezveřejní, požadoval po zástupcích statutárního města 10 Bitcoinů. V průběhu prověřování vyšlo najevo, že takto pachatel oslovil celkem 20 statutárních měst ČR. Pokud by města jeho požadavkům vyhověla, byla by tak jeho jednáním způsobena škoda ve výši 2.790.200,- Kč.

Policisté získali dostatek poznatků, resp. důkazů o tom, že se skutku měl dopustit konkrétní podezřelý (mladý muž z Moravskoslezského kraje - student zahraniční VŠ). Pachatel se v době komunikace s magistráty dotčených měst pouze dvakrát

anonymně připojil k síti internet ze dvou různých míst na území Moravskoslezského kraje, která však nebyla pokryta kamerovými systémy a ani se nepodařilo zjistit žádné svědky, jejichž svědectví by výrazněji přispělo k identifikaci pachatele.

Až na základě získaných výpisů dle § 88a tr. ř. bylo možné provést analýzu dat, operativním šetřením byl vytipován podezřelý a byly získány další důkazy vůči osobě pachatele. Bez získání údajů dle § 88a tr. ř. by bylo na místě věc odložit ve smyslu § 159a odst. 5 tr. ř., když byly bez efektu provedeny již veškeré, v úvahu přicházející, úkony směřující k objasnění věci.

3.2 Sledování osob a věcí

V roce 2018 byla problematika týkající se sledování osob a věcí upravena následujícími předpisy:

- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád),
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti,
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR,
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,
- Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací,
- Nařízení vlády č. 240/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací,
- Vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 528/2005 Sb. o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků,
- Vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 529/2005 Sb. o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací,
- Vyhláška Národního bezpečnostního úřadu č. 415/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 363/2011 Sb., o personální bezpečnosti a bezpečnostní způsobilosti,
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby,
- Nařízení Ministerstva vnitra č. 5/2008, kterým se vydává spisový a skartační řád,
- Nařízení Ministerstva vnitra č. 42/2012 o provádění ochrany utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti,
- Nařízení Ministerstva vnitra a společný služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu a státního tajemníka v Ministerstvu vnitra č. 2/2018 o vnitřní kontrole a supervizi (vnitřní kontrolní řád).

§ 158d

Sledování osob a věcí

(1) Sledováním osob a věcí (dále jen "sledování") se rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Pokud policejní orgán při sledování zjistí, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam s obsahem této komunikace zničit a poznatky, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(2) Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce.

(3) Pokud má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Při vstupu do obydlí nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků.

(4) Povolení podle odstavců 2 a 3 lze vydat jen na základě písemné žádosti. Žádost musí být odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost a, jsou-li známy, též údaji o osobách či věcech, které mají být sledovány. V povolení musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno a která nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může ten, kdo sledování povolil, na základě nové žádosti písemně prodloužit vždy na dobu nejvýše šesti měsíců.

(5) Nesnese-li věc odkladu a nejde-li o případy uvedené v odstavci 3, lze sledování zahájit i bez povolení. Policejní orgán je však povinen o povolení bezodkladně dodatečně požádat, a pokud je do 48 hodin neobdrží, je povinen sledování ukončit, případný záznam zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(6) Bez splnění podmínek podle odstavců 2 a 3 lze sledování provést, pokud s tím výslovně souhlasí ten, do jehož práv a svobod má být sledováním zasahováno. Je-li takový souhlas dodatečně odvolán, sledování se neprodleně zastaví.

(7) Má-li být záznam pořízený při sledování použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 55 a 55a.

(8) Pokud nebyly při sledování zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit.

(9) Provozovatelé telekomunikační činnosti, jejich zaměstnanci a jiné osoby, které se na provozování telekomunikační činnosti podílejí, jakož i pošta nebo osoba provádějící dopravu zásilek jsou povinny bezúplatně poskytovat policejnímu orgánu provádějícímu sledování podle jeho pokynů nezbytnou součinnost. Přitom se nelze dovolávat povinnosti mlčenlivosti stanovené zvláštními zákony.

(10) V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v odstavci 2 provedeno, lze záznam pořízený při sledování a připojený protokol použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno.

3.2.1 Právní a interní úprava platná v roce 2018

Pověřené policejní orgány postupují v oblasti sledování osob a věcí v souladu s výše uvedenou právní úpravou a právními normami a interními předpisy, platnými v roce 2018:

- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 88/2005, kterým se upravuje provoz informačního systému „MERCURY“,
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 209/2008, kterým se upravuje postup při vyžadování sledování osob a věcí pro účely trestního řízení,
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 210/2008, kterým se upravuje postup specializovaných pracovišť při používání operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí,
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 215/2008, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů (o ochraně osobních údajů),
- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 31/2012, o analyticko statistickém informačním systému MU II,
- Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení,
- Pokyn policejního prezidenta č. 235/2014, o využívání datové sítě intranet Ministerstva vnitra Hermes,
- Pokyn policejního prezidenta č. 170/2015, spisový řád,
- Pokyn policejního prezidenta č. 15/2016, o operativně pátrací činnosti a zřizování pracovních týmů a pracovních skupin,
- Pokyn policejního prezidenta č. 44/2018, o vnitřní kontrole, získávání údajů, referenčním průzkumu a vyřizování podání (vnitřní kontrolní řád).

3.2.1.1 Oprávněný subjekt

Oprávněným subjektem k vyžadování sledování osob a věcí jsou policisté zařazení v oprávněných útvech, kterými jsou útvar nebo organizační článek služby kriminální policie a vyšetřování.

Sledování může vyžádat pouze oprávněný žadatel, kterým je policista zařazený v útvaru nebo organizačním článku služby kriminální policie a vyšetřování, formou schválené žádosti o sledování (dále jen „žádost“), která musí být vyplněna a předána příslušnému specializovanému pracovišti. Oprávněný policista a schvalující vedoucí policista odpovídají za to, že žádost je podávána v souladu s právním řádem České republiky a obsahuje všechny náležitosti, včetně čísla jednacího trestního spisu.

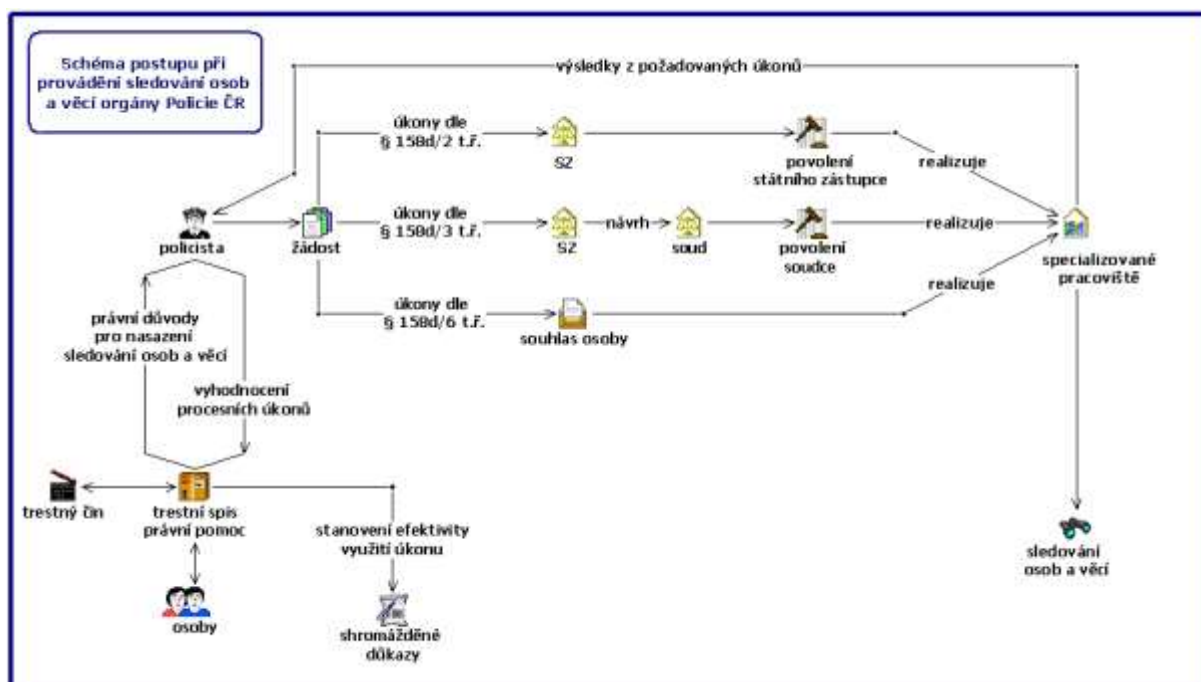
Žádost je oprávněný policista nebo jeho přímý nadřízený před jejím schválením a před předáním žádosti státnímu zástupci nebo soudci povinen předložit specializovanému pracovišti, kde odpovědný pracovník vyznačí stanovisko k technické a kapacitní realizovatelnosti úkonu. Bude-li sledování provedeno se souhlasem vlastníka (uživatele) zájmového prostoru, k žádosti se přiloží jeho písemný souhlas. Stanovisko specializovaného pracoviště se vyznačí na žádosti.

Po obdržení souhlasu zpracuje policejní orgán písemnou žádost o povolení státnímu zástupci nebo soudci. Žádost musí být odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost a, jsou-li známy, též údaji o osobách či věcech, které mají být sledovány. V povolení sledování osob a věcí musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno a která nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může ten, kdo sledování povolil, na základě nové žádosti písemně prodloužit vždy na dobu nejvýše šesti měsíců.

Písemnou žádost schválenou služebními funkcionáři i písemné povolení státního zástupce nebo soudce předloží policejní orgán specializovanému pracovišti, se kterým byla žádost projednána. Na základě těchto dokumentů založí specializované pracoviště spis sledování, ve kterém eviduje veškeré písemnosti vzniklé v souvislosti s prováděním akce. Oprávněný policista se na přípravě sledování podílí zejména informačním zajištěním a je povinen informovat specializované pracoviště o všech skutečnostech, které by mohly ovlivnit provádění nebo technické zabezpečení sledování. V závislosti na složitosti sledování a operativní situaci je nezbytná úzká součinnost, zejména vzájemná informovanost a ochrana všech zúčastněných osob.

Bez splnění kterékoliv z výše uvedených podmínek je sledování osob a věcí specializovanými pracovišti Policie ČR nerealizovatelné, s výjimkou případů, kdy je sledování prováděno na základě výslovného souhlasu osoby, do jejíž práv a svobod má být sledováním zasahováno (nahrazuje povolení státního zástupce či soudce) a v případech nebezpečí z prodlení, kdy je, pouze v případě úkonů dle § 158d odst. 2 tr. ř., shora popsaný postup realizován až po faktickém zahájení sledování.

Specializované pracoviště provádí sledování osob a věcí v rozsahu definovaném v písemném povolení státního zástupce či soudce. Získané informace zpracovává do písemné zprávy či provádí dokumentaci pomocí technických prostředků a jejich evidenci vede ve spise sledování. Spisy sledování a dokumentace pořízené technickými prostředky se archivují po dobu stanovenou zvláštním předpisem, po jejím uplynutí se předepsaným způsobem zničí.

K ochraně a bezpečnosti informací při využití institutu sledování osob a věcí u Policie ČR napomáhá skutečnost, že informace získané sledováním osob a věcí dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., jsou analyticky zpracovávány zvláštním informačním systémem, který je provozován ve stupni utajení „Vyhrazené“, a další opatření, která jsou uvedena v kapitole 3.1.1.3, jež lze adekvátně vztáhnout k tomuto institutu.

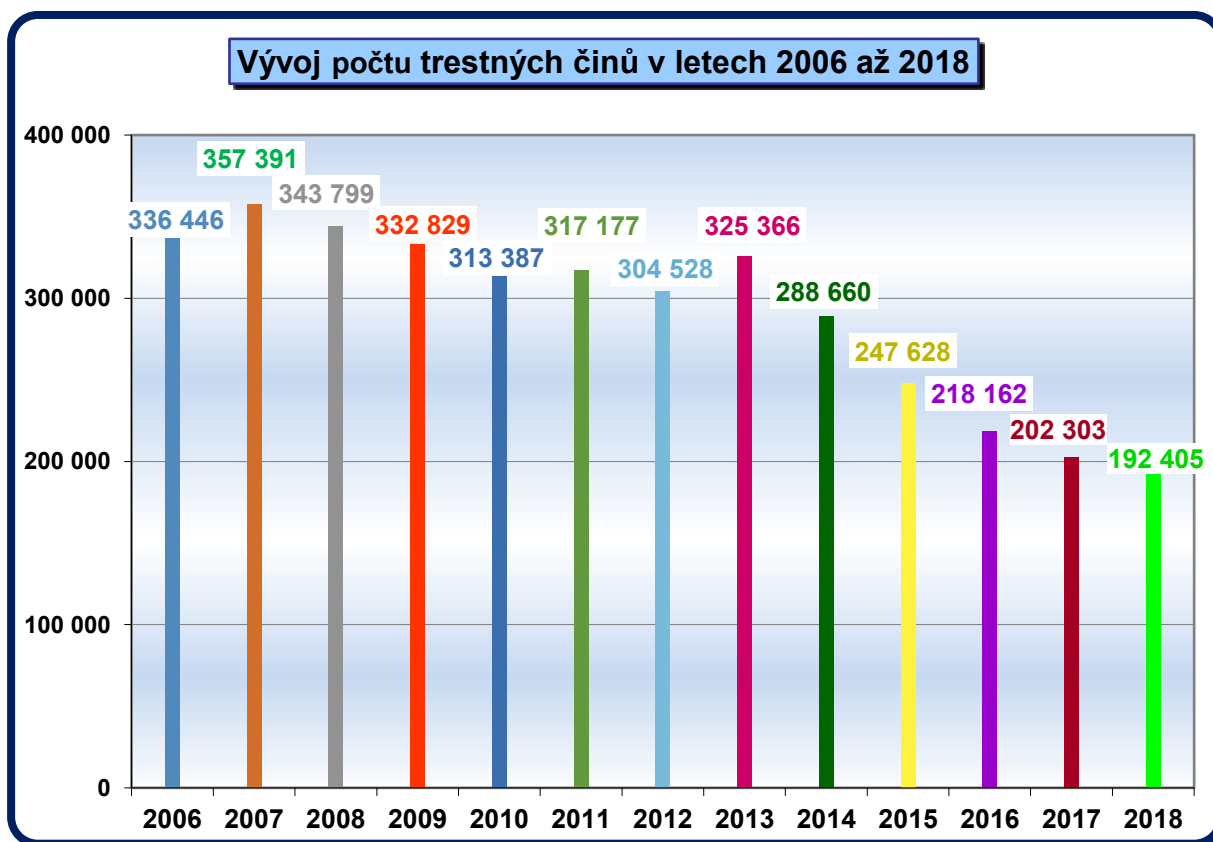
Jeden z prvků, které mohou ovlivňovat úroveň ochrany a bezpečnosti informací při využití institutu sledování osob a věcí u Policie ČR je skutečnost, že pracoviště, která úkon sledování osob a věcí potřebují jako informační či důkazní zdroj v rámci jimi prováděného trestního řízení, jsou fakticky „oddělena“ od specializovaných pracovišť Policie ČR, která toto prolamování v praxi realizují, ale nemají na něm „subjektivní“ zájem.

Kontrolní mechanismy uplatňované při sledování osob a věcí jsou v rámci Policie ČR z hlediska organizačních opatření, oblasti spisové služby a ochrany osobních údajů obdobné jako při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu (viz kapitola 3.1.1.4).

4 STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ

4.1 Vyhodnocení trestné činnosti a trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. na území České republiky

V roce 2018 bylo v České republice Policií ČR evidováno celkem 192 405 trestných činů, což ve srovnání s rokem 2017 představuje pokles o 9 898 (tj. o 4,9 %) trestných činů. Celkem bylo objasněno (včetně dodatečné objasněnosti) 105 710 skutků. K 31. 12. 2018 bylo trestně stíháno 84 990 osob, což je o 2 178 osob méně (tj. 2,5 %), než v předešlém roce.

Do konce roku 2009 nebylo územní členění Policie ČR identické s vyššími územními samosprávnými celky ČR. Z důvodu změny organizační struktury Policie ČR z 8 správ krajů na 14 územních (regionálních) celků, byla pro potřeby komparace vývoje na teritoriích jednotlivých KŘP, která jsou z hlediska územního uspořádání shodná s vyššími územně správními celky České republiky, statistická data z minulých let přepočtena dle nového rozložení tak, aby bylo možno od 1. ledna 2010 plynule navázat na předešlé statistické údaje. Pro účely tohoto materiálu se v souvislosti s útvary Policie ČR, pod pojmem „kraj“ rozumí teritorium příslušného KŘP, resp. „okres“ teritorium územního odboru.

Vzhledem k nabytí účinnosti zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, je nutno zdůraznit, že celkovou kriminalitu před a po nabytí účinnosti trestního zákoníku nelze bez zohlednění změn srovnávat. Trestní zákoník zavedl nové skutkové podstaty trestných činů a značná část paragrafů byla upravena. Mezi trestné činy již nepatří např. statisticky významný paragraf řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění (§ 180d zákona č. 140/1961 Sb.). Kontinuální bezpodmínečné porovnávání statistik kriminality v celém jejich rozsahu by tedy nebylo korektní. Srovnávání uváděných dat před nabytím účinnosti trestního zákoníku a po něm, i když jejich vypovídací hodnota je snížena, je však možno považovat za legitimní.²

Stav počtu obyvatel k 31. 12. 2018 byl převzat z Českého statistického úřadu. Poměr trestných činů na počet obyvatel v jednotlivých krajích je jednoznačně nejvyšší na území hl. m. Prahy, s velkým odstupem následuje kraj Liberecký, Ústecký a Moravskoslezský.

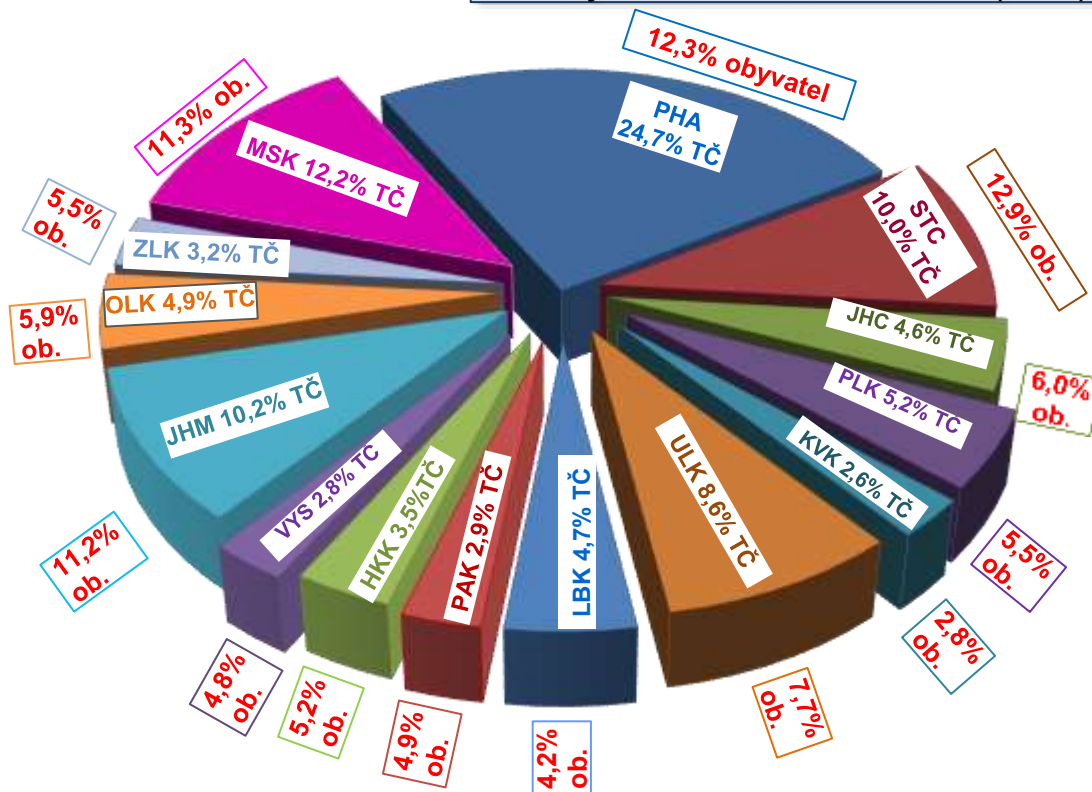
Z hlediska celé struktury územního členění Policie ČR bylo v roce 2018 nejvíce trestných činů registrováno na území hl. m. Prahy, jednalo se o 47 601 trestných činů (tj. 24,7 %), následoval Moravskoslezský kraj s 23 465 trestnými činy (tj. 12,2 %), Jihomoravský kraj s 19 562 (10,2 %) a kraj Středočeský s 19 210 trestnými činy (tj. 10,0 %). Nejméně trestných činů bylo spácháno na území kraje Karlovarského, tedy kraje s nejnižším počtem obyvatel, jednalo se o 5 034 trestných činů (tj. 2,6 %).

² Za podmínku legitimacy porovnávání nestejnorodých dat považujeme respektování obsahu odpovídající převodové tabulky, opatřené navíc poznámkami či komentáři ke všem jednotlivým paragrafům. Doporučujeme např. tabulku zpracovanou okresním státním zastupitelstvím v Hodoníně, dostupnou na internetové adrese <http://www.sagit.cz/pages/prehrlub.asp?cd=2&typo=r&typ=s&refresh=yes>, zveřejněnou v publikaci *Trestní předpisy ÚZ č. 768*, vydal Sagit 2010.

**Územní rozložení trestných činů v roce 2018
(včetně rozložení počtu obyvatel v ČR k 31.12.2018)**

počet obyvatel k 31.12.2018 = 10 649 800 (100 %)

trestných činů k 31.12.2018 = 192 405 (100 %)

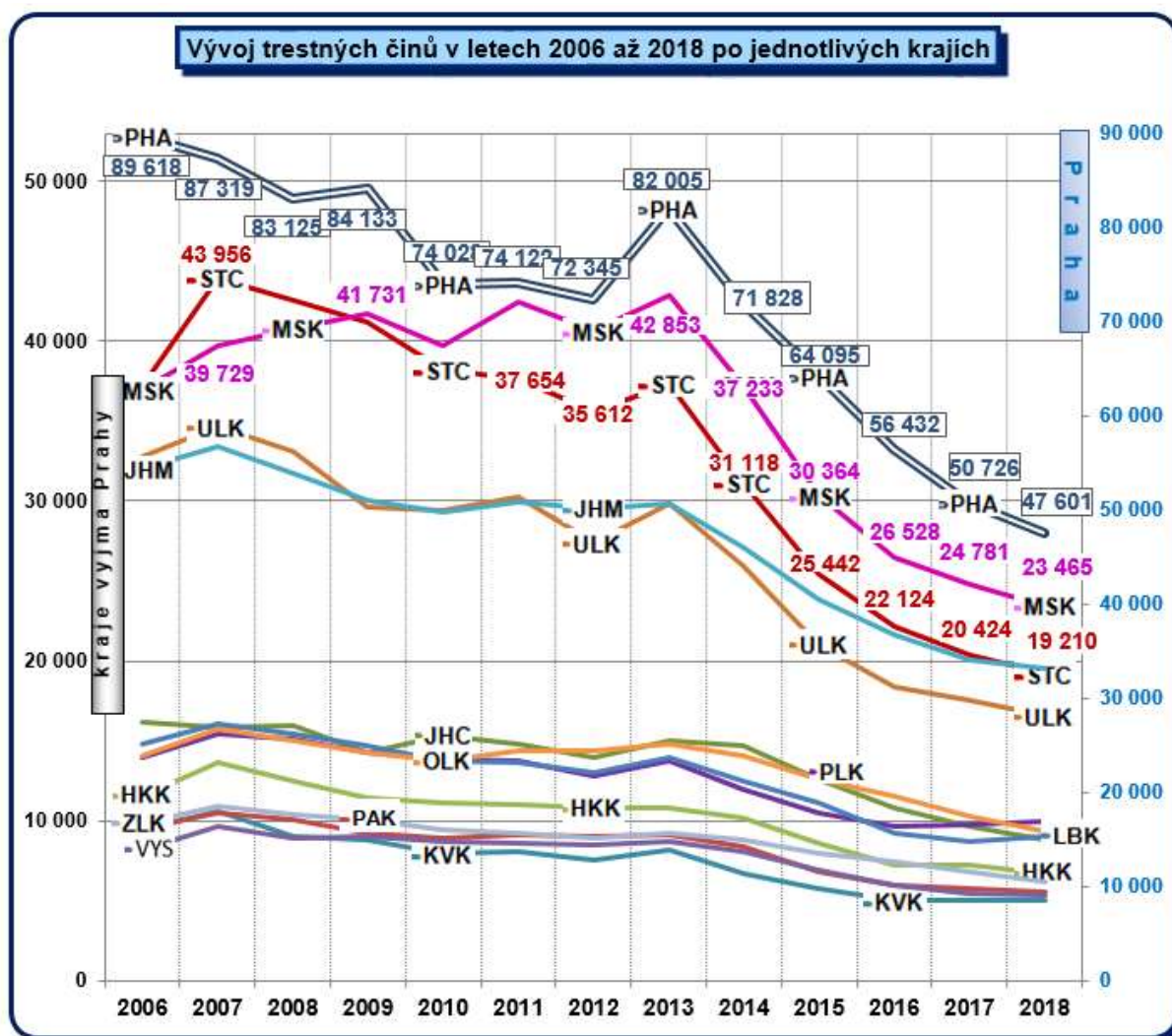

Poznámka: územně správní členění ČR není zcela identické s územně správním členěním KŘP, tento rozdíl je však z hlediska zpracovávané problematiky Analýzy téměř zanedbatelný

KŘP / rok	registrovaná kriminalita												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PHA	89 618	87 319	83 125	84 133	74 028	74 122	72 345	82 005	71 828	64 095	56 432	50 726	47 601
STC	37 188	43 956	42 601	41 171	38 217	37 654	35 612	37 350	31 118	25 442	22 124	20 424	19 210
JHC	16 205	15 834	15 928	14 282	15 298	14 820	14 005	15 020	14 683	12 595	10 816	9 662	8 861
PLK	13 986	15 421	15 153	14 296	13 843	13 752	12 822	13 713	11 991	10 512	9 679	9 727	9 923
KVK	9 492	10 583	9 030	8 834	7 939	8 110	7 582	8 198	6 726	5 737	4 984	5 084	5 034
ULK	32 837	34 663	33 124	29 670	29 438	30 287	27 427	29 848	25 927	21 061	18 377	17 531	16 560
LBK	14 778	16 050	15 463	14 692	13 764	13 674	13 003	13 963	12 504	11 154	9 186	8 672	9 065
PAK	9 587	10 483	10 062	9 226	8 877	9 160	8 994	9 092	8 380	6 812	5 933	5 808	5 558
HKK	11 557	13 648	12 511	11 435	11 121	11 004	10 785	10 787	10 181	8 575	7 288	7 230	6 723
VYS	8 184	9 612	8 872	8 984	8 678	8 613	8 543	8 761	8 107	6 880	5 986	5 459	5 312
JHM	32 042	33 437	31 700	30 095	29 312	29 933	29 533	29 811	27 109	23 828	21 599	20 086	19 562
OLK	14 092	15 734	15 024	14 235	13 721	14 347	14 367	14 768	14 066	12 609	11 600	10 246	9 332
ZLK	9 887	10 922	10 395	10 044	9 430	9 227	8 887	9 197	8 807	7 964	7 398	6 867	6 199
MSK	36 993	39 729	40 811	41 731	39 721	42 474	40 623	42 853	37 233	30 364	26 528	24 781	23 465
ČR	336 446	357 391	343 799	332 829	313 387	317 177	304 528	325 366	288 660	247 628	218 162	202 303	192 405

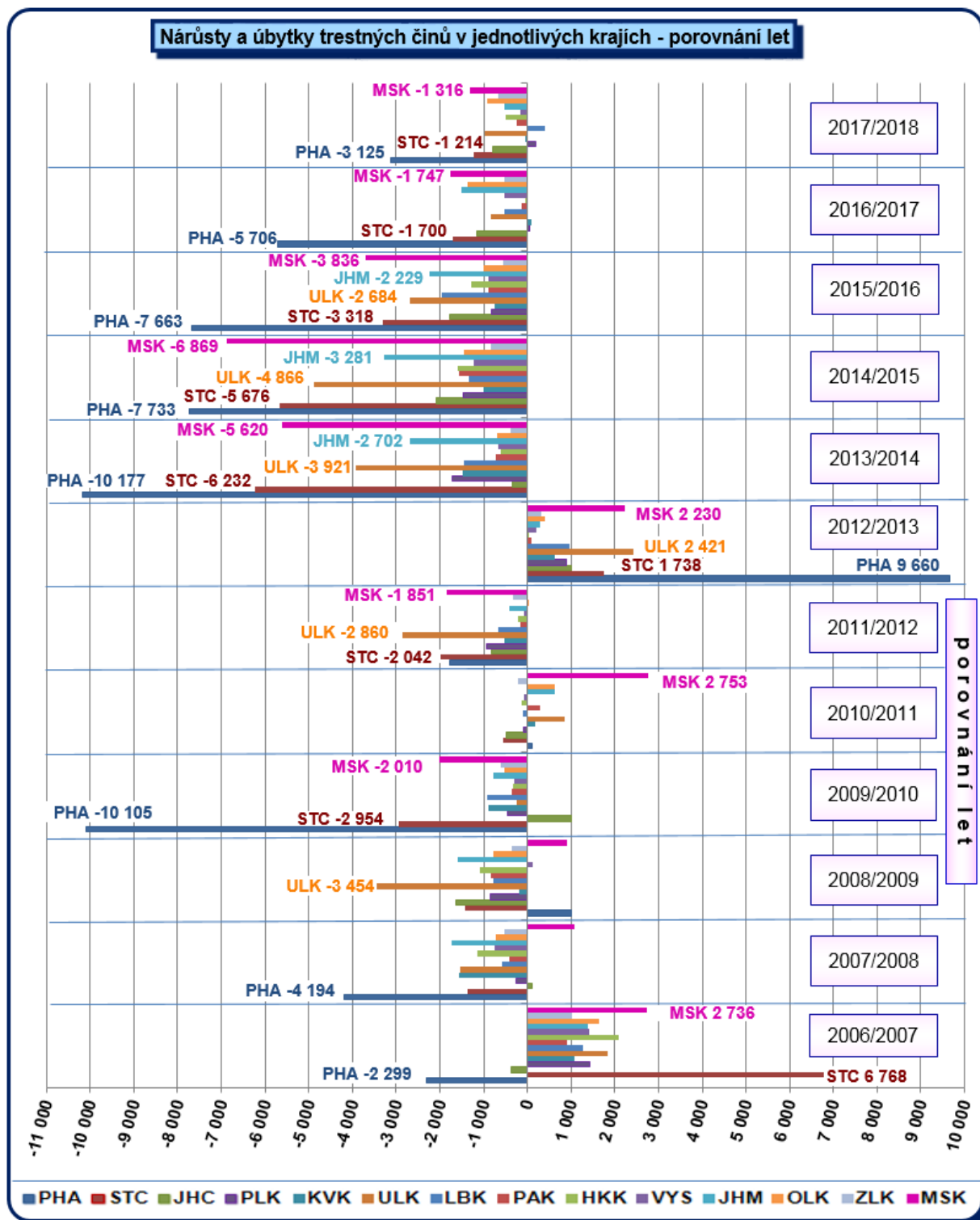
Od roku 2008 dochází, s výjimkou roku 2011 a 2013, k postupnému snižování registrované kriminality, přičemž od roku 2014 je pokles výraznější. V roce 2018 klesl počet registrovaných skutků pod hranici 200 000, tj. nejméně skutků za celé vyhodnocované období (2006 až 2018). Pokles je, s výjimkou Plzeňského a Libereckého KŘP, zaznamenán u všech KŘP, přičemž nejvýraznější úbytek vykazují KŘP hl. m. Prahy, Moravskoslezského a Středočeského kraje, tedy kraje s dlouhodobě nejvyšší registrovanou kriminalitou.

Územní rozložení registrovaných trestných činů se od roku 2006 výrazně nezměnilo. Po celou dobu sledovaného období je nejvíce trestných činů zcela jednoznačně vykazováno v hl. m. Praze. Do roku 2008 evidoval po hl. m. Praze nejvíce trestných činů kraj Středočeský a následně Moravskoslezský, od roku 2009 se jejich pozice vyměnily, a za hl. m. Prahu se na druhé místo zařadil Moravskoslezský kraj. Za Středočeským a Jihomoravským krajem následuje kraj Ústecký. Další kraje se drží ve výraznějším odstupu za nimi, přičemž v roce 2018 žádný další kraj nepřekročil hranici 6% podílu na celkovém počtu registrovaných trestných činů v ČR.

pozn.: z důvodu přehlednějšího grafického znázornění byly hodnoty, početněji zastoupeného hlavního města Prahy, zaneseny na vedlejší svislou osu

Následující graf prezentuje nárůsty a úbytky registrovaných trestných činů vždy v porovnání oproti předchozímu roku. U krajů s největším výkyvem hodnot v daném roce je přiřazena popiska dat s číselným údajem změny. Z hlediska vývoje počtu zjištěných trestných činů v jednotlivých krajích lze konstatovat, že od roku 2007 jsou nejvýraznější výkyvy zaznamenány u krajů s nejvyšším počtem registrovaných trestných činů – v hl. m. Praze, Středočeském, Ústeckém, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji.

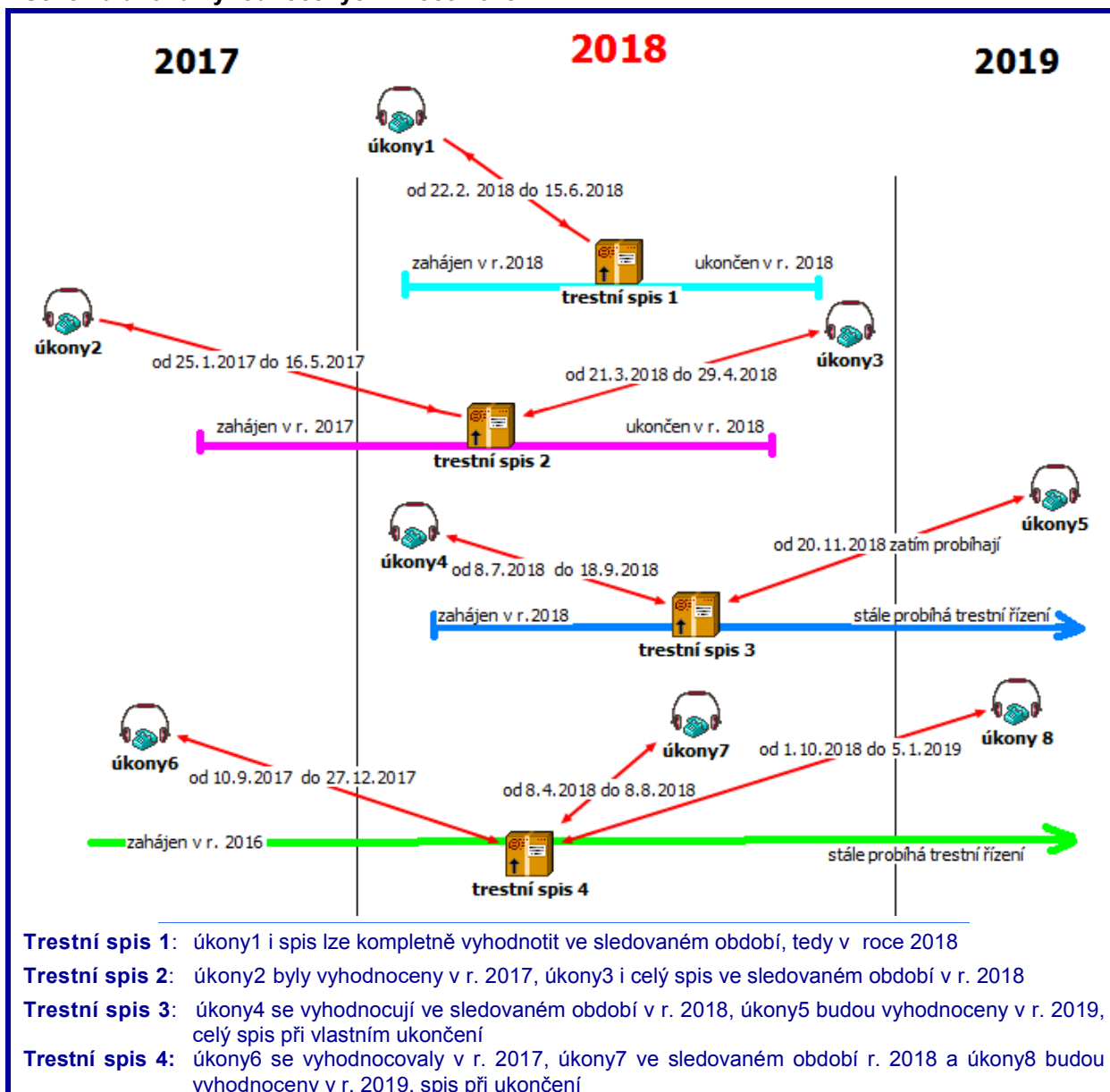

4.1.1 Statistické vyhodnocení využívání úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. v rámci trestních spisů

Odposlechy a sledování osob a věcí jsou nasazovány v rámci trestních spisů Policie ČR SKPV evidovaných v informačním systému Evidence trestního řízení (ETR). V Analýze vykazovanými trestními spisy za Policii ČR SKPV rozumíme tzv. „živé“ spisy, které zahrnují nápad trestních spisů v roce 2018, spisy převedené z uplynulých let a spisy obnovené, šetřené Policií ČR SKPV. Pro tuto část Analýzy není podstatné, zda byly v roce 2018 ukončeny či nikoliv.

K této konečné množině „živých“ trestních spisů je za určitých podmínek možné úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. nasadit. K souboru spisů „živých“ v libovolné části roku 2018 (bez ohledu na to, ve kterém roce byly započaty, a kdy budou ukončeny), je vztažena množina úkonů ukončených pouze v roce 2018 (bez zřetele na to, kdy byly úkony započaty).

Schéma úkonů vyhodnocených v roce 2018

V rámci jednoho spisu bývají mnohdy odposlechy, resp. sledování osob a věcí ukončovány ve více letech, tento spis pak bývá vykazován opakovaně (viz předchozí obrázky – Trestní spis 2, 3 a 4), tudíž meziroční srovnání počtu spisů není relevantní. Počty spisů, v nichž byly předmětné úkony použity, jsou získávány prostřednictvím systému MU II, v němž v případě nejednotnosti zápisu čísla jednacího nedojde ke sloučení a počet spisů se navýší. Proto je počet spisů s úkony nutné považovat za orientační, ve skutečnosti se jedná o nižší hodnotu.

Nástupnickým útvarům zrušeného SKPV Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality (ÚONVDK) byl od 1. 1. 2007 SKPV Útvar odhalování korupce a finanční kriminality (ÚOKFK). Od 1. 8. 2016 došlo ke sloučení útvarů SKPV Útvaru odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) a SKPV ÚOKFK do nově vzniklé SKPV Národní centrály organizovaného zločinu (NCOZ). Za celé vyhodnocované období byly úkony SKPV ÚONVDK, ÚOKFK a ÚOOZ pro přehlednější vyhodnocování sloučeny a jsou vykazovány u útvaru SKPV NCOZ.

V roce 2018 byly z celkového počtu 114 855 „živých“ trestních spisů předmětné úkony nasazeny pouze v 1 507 (tj. 1,3 %) spisech. V porovnání s rokem 2017 došlo k poklesu počtu tzv. „živých“ spisů (v roce 2017 bylo celkem 116 540 „živých“ spisů), i ke snížení počtu spisů, v rámci nichž byly odposlechy a sledování osob a věcí použity (v roce 2017 byly úkony použity v 1 577 spisech). Útvary SKPV KŘP vykázaly 113 929 „živých“ trestních spisů, přičemž zmiňované úkony byly použity v 1 301 (tj. 1,1 %) spisech. Nejvíce trestních spisů s těmito úkony vykázala SKPV KŘP hl. m. Praha (223 spisů), následovala SKPV KŘP Jihomoravského kraje (170 spisů). Útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností z celkového počtu 926 „živých“ trestních spisů, nasadily tyto prostředky ve 206 (tj. 22,2 %) spisech. Frekventovanější využívání těchto úkonů útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností oproti útvarům SKPV KŘP vyplývá obecně z vyšší závažnosti a složitosti řešených případů útvary NCOZ a NPC. Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV nevykázal v roce 2018, stejně jako v předchozích letech, žádný úkon dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., z tohoto důvodu již tento útvar nebude dále v Analýze zmiňován, ani započítáván do souhrnných počtů.

SPISY/ SPISY S ÚKONY §§ 88/1,5 a 158d/2,3,6 tr. ř. v roce 2018		„živé“ trestní spisy celkem	tj. %	spisů s úkony dle §§ 88/1,5 a 158d/2,3,6 tr. ř.	tj.% z živých" tr. spisů
CELKEM ČR		114 855	100,00%	1 507*)	1,3%
KŘP SKPV JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM KŘP SKPV	113 929	99,2%	1 301	1,1%
	PHA	20 568	17,9%	223	1,1%
	STC	12 819	11,2%	122	1,0%
	JHC	5 137	4,5%	73	1,4%
	PLK	7 313	6,4%	89	1,2%
	KVK	3 919	3,4%	34	0,9%
	ULK	11 803	10,3%	97	0,8%
	LBK	5 673	4,9%	43	0,8%
	PAK	3 686	3,2%	20	0,5%
	HKK	4 950	4,3%	46	0,9%
	VYS	3 291	2,9%	82	2,5%
	JHM	11 396	9,9%	170	1,5%
	OLK	5 244	4,6%	93	1,8%
	ZLK	4 435	3,9%	53	1,2%
	MSK	13 695	11,9%	156	1,1%
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ÚSKPV)	CELKEM PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ	926	0,8%	206*)	22,2%
	NCOZ	748	0,7%	123	16,4%
	NPC	178	0,2%	66	37,1%

*) v souhrnu spisů s úkony dle § 88 tr. ř. a § 158d tr. ř. je zahrnuto i 17 spisů ÚSKPV

Z celkového počtu 1 507 spisů, v nichž byly použity úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., se jednalo o 895 spisů s odposlechy a 1 058 spisů se sledováním osob a věcí. Z uvedeného vyplývá, že ve 446 spisech byly použity kumulativně úkony dle § 88 tr. ř. i dle § 158d tr. ř.

U útvarů SKPV KŘP se z celkového počtu 1 301 spisů jednalo o 757 spisů s odposlechy a 880 spisů se sledováním osob a věcí. Útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností včetně úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky (dále jen „ÚSKPV“) (přestože ÚSKPV není útvar s celostátní působností, pro zjednodušení již v Analýze nebude zmiňován zvlášť) použily úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. celkem ve 206 spisech, odposlechy ve 138 a sledování osob a věcí ve 178 z nich.

SPISY S ÚKONY §§ 88/1,5 a 158d/2,3,6 tr.ř.		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	v roce 2018 spisů s úkony dle:	
															§88/1,5 tr.ř.	§158d/2,3,6 tr.ř.
CELKEM PČR		1 590	1 403	1 289	1 362	1 426	1 563	1 765	1 837	1 861	1 681	1 617	1 577	1 507	895	1 058
CELKEM KŘP SKPV		1 291	1 148	1 040	1 123	1 136	1 278	1 454	1 528	1 598	1 449	1 350	1 325	1 301	757	880
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	299	255	249	239	290	285	311	309	263	232	267	252	206	138	178
	ÚSKPV	2	13	9	6	13	17	26	30	18	17	22	21	17	10	11
	NCOZ	245	187	169	162	206	195	213	215	163	157	181	157	123	78	105
	NPC	52	55	71	71	71	73	72	64	82	58	64	74	66	50	62

legenda: úkony dle § 88/1, 5 a § 158d/2, 3, 6 tr. ř.

úkony dle § 88/1, 5 tr. ř.

úkony dle § 158d/2, 3, 6 tr. ř.

V porovnání s rokem 2017 došlo k poklesu trestních spisů, v rámci nichž byly nasazeny úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. o 70 spisů. Útvary Policie ČR SKPV KŘP vykázaly snížení počtu trestních spisů s použitím těchto úkonů o 24 spisů a útvary PČR SKPV ÚCP o 46 spisů. Tabulka zachycuje počty předmětných spisů od roku 2006. V roce 2010 došlo ke změně organizační struktury Policie ČR z 8 správ krajů na 14 KŘP, z tohoto důvodu jsou za útvary SKPV s územně vymezenou působností uvedeny pouze souhrnné počty spisů.

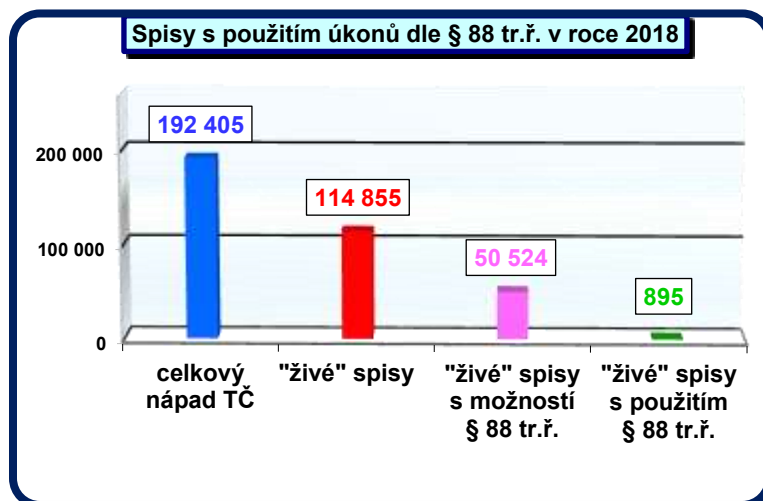
4.1.1.1 Trestní spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř.

Podmínky nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu jsou striktně vymezeny v § 88 tr. ř., kde v odst. 1 je definován i okruh trestných činů, na které lze odposlechy nařídit. Jde o zločiny, na které zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, vybraná ustanovení osmi určených trestných činů a úmyslné trestné činy, k jejichž stíhání nás zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva (viz příloha č. 1). V § 88 tr. ř. odst. 5 jsou uvedeny trestné činy, na něž může nařídit odposlech policejní orgán, pokud s tím uživatel telekomunikačního prostředku souhlasí.

SKPV KŘP/UCP úkony dle §§ 88/1, 5 tr. ř. rok 2018		"živé" spisy	spisy s možností úkonů dle § 88 tr.ř.	spisy s použitím úkonů dle § 88 tr.ř.	tj. % z celkového počtu "živých" spisů	tj. % ze spisů, kde bylo možno použít úkonů dle § 88 tr.ř.
CELKEM PČR		114 855	50 524	895*)	0,8%	1,8%
PČR SKPV JEDNOTL. KŘP	CELKEM KŘP SKPV	113 929	50 185	757	0,7%	1,5%
	PHA	20 568	7 751	132	0,6%	1,7%
	STC	12 819	5 785	81	0,6%	1,4%
	JHC	5 137	2 692	50	1,0%	1,9%
	PLK	7 313	2 669	50	0,7%	1,9%
	KVK	3 919	1 481	17	0,4%	1,1%
	ULK	11 803	6 202	55	0,5%	0,9%
	LBK	5 673	2 276	28	0,5%	1,2%
	PAK	3 686	2 150	15	0,4%	0,7%
	HKK	4 950	1 953	23	0,5%	1,2%
	VYS	3 291	1 562	55	1,7%	3,5%
	JHM	11 396	4 769	80	0,7%	1,7%
	OLK	5 244	2 680	60	1,1%	2,2%
	ZLK	4 435	2 117	22	0,5%	1,0%
	MSK	13 695	6 098	89	0,6%	1,5%
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	926	339	138*)	14,9%	40,7%
	NCOZ	748	246	78	10,4%	31,7%
	NPC	178	93	50	28,1%	53,8%

*) v souhrnu spisů s použitím úkonů dle § 88 tr. ř. je zahrnuto i 10 spisů ÚSKPV (8 spisů spadajících do kategorie pátrání a 2 trestní spisy)

V rámci Policie ČR byly nasazeny úkony dle § 88 tr. ř. v 895 spisech, tj. 0,8 % spisů z celkového počtu „živých“ spisů a v 1,8 % spisů, které splňovaly právní podmínky pro využití těchto úkonů. Nejvyšší procento v používání tohoto prostředku vykazují útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností.

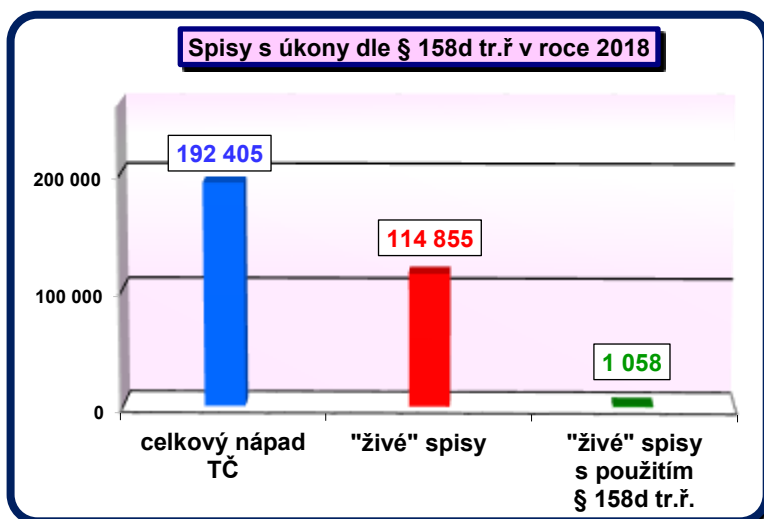
4.1.1.2 Trestní spisy s úkony dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř.

Nasazení operativně pátracího prostředku sledování osob a věcí umožňuje ustanovení § 158b tr. ř. za podmínek uvedených v § 158d tr. ř. Zjednodušeně řečeno, operativně pátrací prostředek sledování osob a věcí mohou v rámci Policie ČR použít útvary SKPV v trestním řízení o úmyslném trestném činu (jedná se tedy o většinu „živých“ spisů Policie ČR SKPV). Oprávněným policistou k vyžadování sledování osob a věcí (§ 158d tr. ř.) dle závazného pokynu policejního prezidenta č. 209/2008 je policista zařazený u útvaru nebo v organizačním článku SKPV.

SKPV KŘP/ÚCP úkony dle § 158d/2,3,6 tr. ř. rok 2018		"živé" spisy	spisy s použitím úkonů dle § 158d tr.ř.	tj. % z celkového počtu "živých" spisů
CELKEM PČR		114 855	1 058*)	0,9%
PČR SKPV JEDNOTL. KŘP	CELKEM KŘP SKPV	113 929	880	0,8%
	PHA	20 568	135	0,7%
	STC	12 819	79	0,6%
	JHC	5 137	45	0,9%
	PLK	7 313	65	0,9%
	KVK	3 919	28	0,7%
	ULK	11 803	70	0,6%
	LBK	5 673	27	0,5%
	PAK	3 686	8	0,2%
	HKK	4 950	36	0,7%
	VYS	3 291	63	1,9%
	JHM	11 396	137	1,2%
	OLK	5 244	40	0,8%
	ZLK	4 435	40	0,9%
	MSK	13 695	107	0,8%
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	926	178*)	19,2%
	NCOZ	748	105	14,0%
	NPC	178	62	34,8%

*) v souhrnu spisů s použitím úkonů dle § 158d tr. ř. je zahrnuto i 11 spisů ÚSKPV (3 spisy v kategorii pátrání a 8 trestních spisů)

V rámci celé České republiky byly nasazeny úkony dle § 158d tr. ř. v 1 058 spisech, což je 0,9 % z celkového počtu „živých“ spisů. Nejvyšší procento používání těchto prostředků vykazují, stejně jako u odposlechů, útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností.

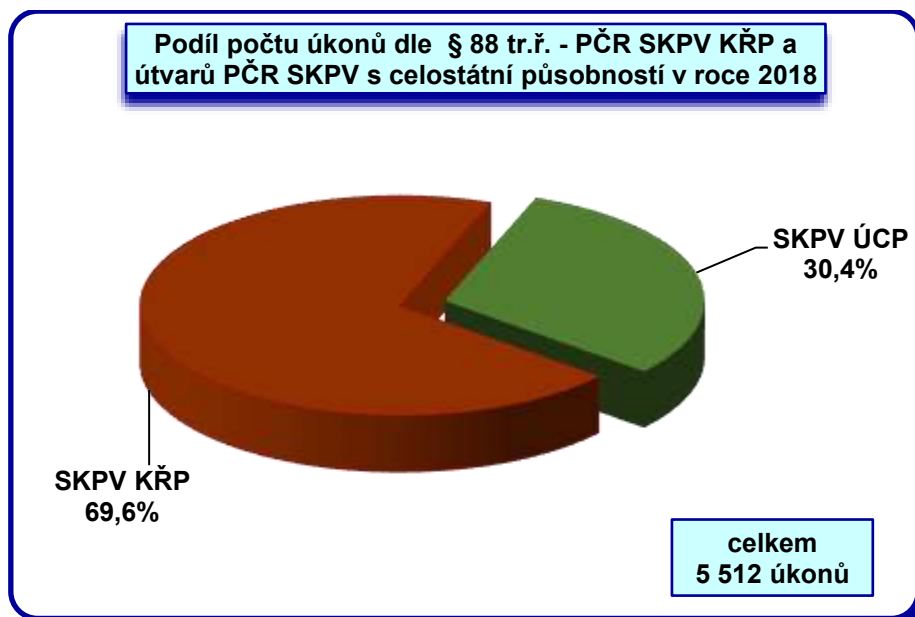
4.2 Využívání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

4.2.1 Počty odposlouchávaných linek a osob

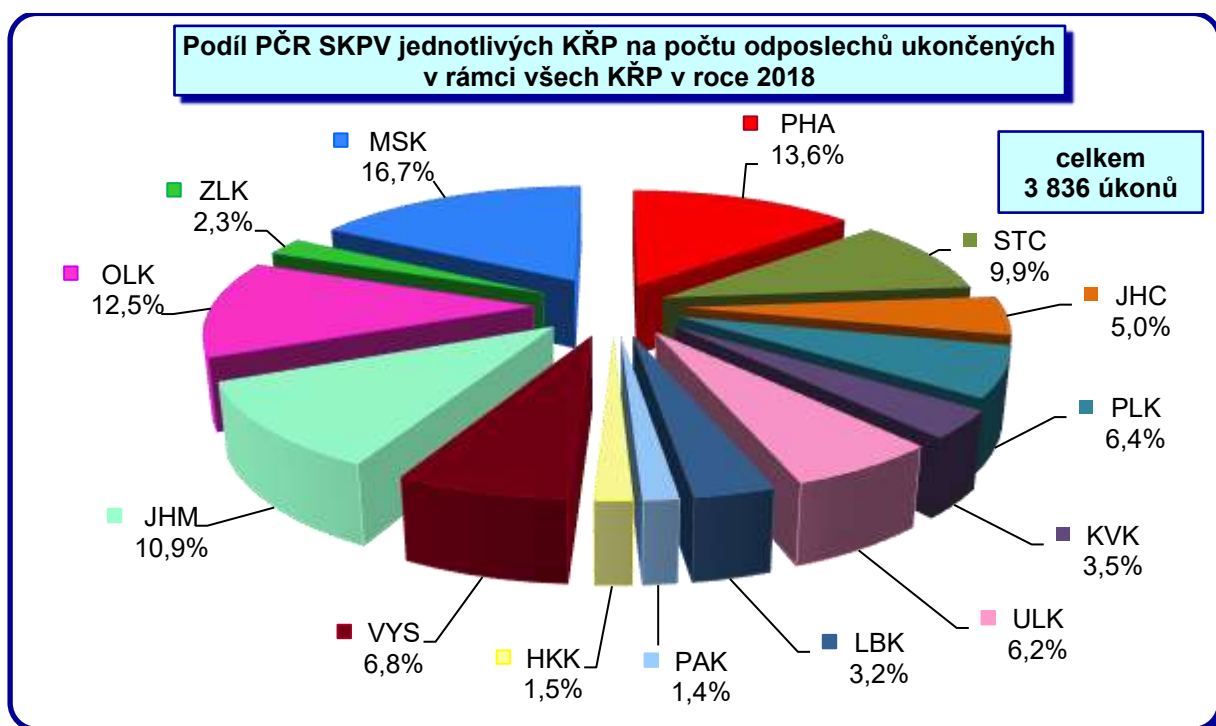
V rámci celé České republiky bylo v souladu s § 88 odst. 1, 5 tr. ř. v roce 2018 Policií ČR SKPV ukončeno celkem 5 512 nasazených úkonů, což představuje odposlechy a záznamy hovorů uskutečňovaných prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic, komunikaci s využitím telefaxu i jiného telekomunikačního zařízení, včetně komunikace prostřednictvím sítě Internet (dále jen „linky“).

Úkony dle § 88/1,5 tr. ř. v roce 2018		počet odp. linek celkem	počet odp. osob	průměr odp. linek na osobu	spisů s úkony dle § 88/1,5 tr.ř.	průměr odp. linek na spis
CELKEM PČR		5 512	3 007	1,8	895	6,2
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP	3 836	2 127	1,8	757	5,1
	PHA	523	260	2,0	132	4,0
	STC	379	242	1,6	81	4,7
	JHC	193	77	2,5	50	3,9
	PLK	246	157	1,6	50	4,9
	KVK	134	61	2,2	17	7,9
	ULK	236	115	2,1	55	4,3
	LBK	124	54	2,3	28	4,4
	PAK	54	51	1,1	15	3,6
	HKK	58	46	1,3	23	2,5
	VYS	262	165	1,6	55	4,8
	JHM	418	257	1,6	80	5,2
	OLK	480	213	2,3	60	8,0
	ZLK	88	79	1,1	22	4,0
	MSK	641	350	1,8	89	7,2
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 676	880	1,9	138	12,1
	ÚSKPV	43	28	1,5	10	4,3
	NCOZ	701	360	1,9	78	9,0
	NPC	932	492	1,9	50	18,6

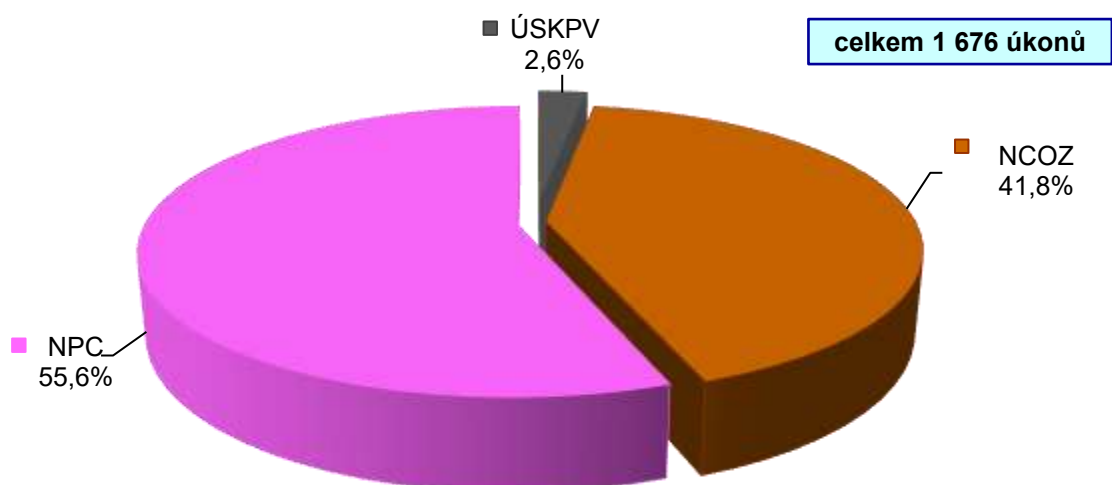
Z celkového počtu 5 512 ukončených odposlechů v roce 2018, připadlo 3 836 úkonů (tj. 69,6 %) na SKPV KŘP, zbývajících 1 676 (tj. 30,4 %) úkonů, vyžádaly útvary SKPV ÚCP.

Je nezbytné upozornit na skutečnost, že trestná činnost často přesahuje hranice jednoho území. Zvláště pro SKPV KŘP hl. m. Prahy je pak typická součinnost s ostatními útvary, kdy v mnohých případech jsou nasazené úkony vykazovány na SKPV KŘP hl. m. Praha, ačkoli informace z provedených úkonů nakonec sloužily jinému organizačnímu celku Policie ČR SKPV. Především to platí u trestné činnosti na úseku toxikomanie, kdy „varny“ pervitinu a sklady prekurzorů se nachází mimo území hlavního města, ale k prodeji dochází v Praze.

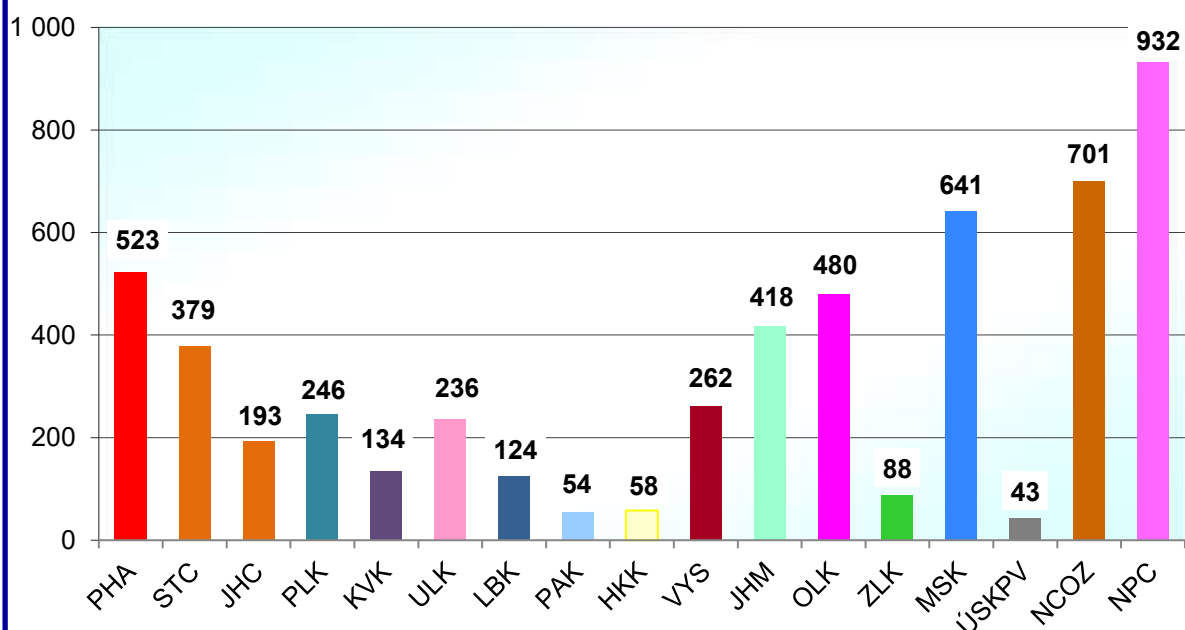

Podíl útvarů PČR SKPV s celostátní působností na počtu odposlechů ukončených v rámci všech těchto útvarů v roce 2018

Stran absolutního počtu odposlouchávaných linek, jednoznačně nejvyšší počty odposlechů za rok 2018 vykazuje NPC (932 linek), se značným odstupem následuje NCOZ (701), SKPV KŘP Moravskoslezského kraje (641) a SKPV KŘP hl. m. Prahy (523).

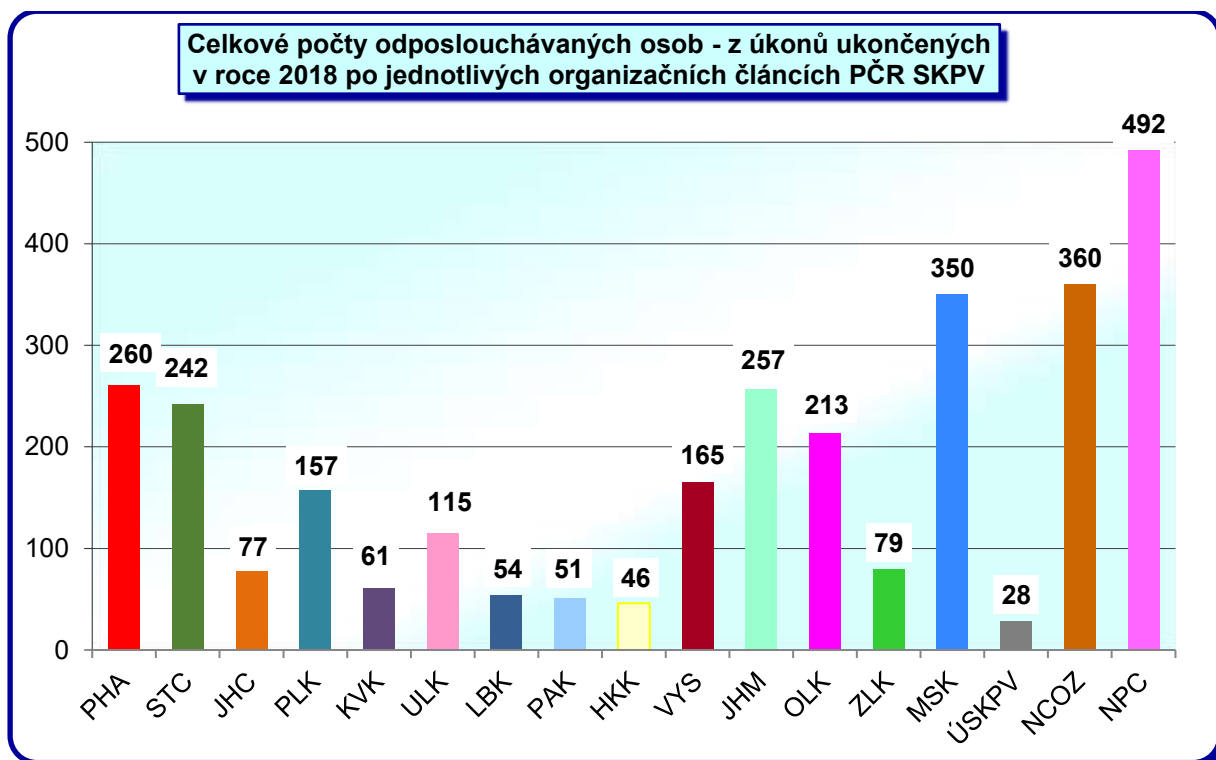
Celkové počty odposlechů - úkonů ukončených v roce 2018 po jednotlivých organizačních článcích PČR SKPV

Policie ČR SKPV jako celek, vykazuje průměrně 6,2 odposlouchávaných linek na jeden spis. Útvary PČR SKPV s celostátní působností vykazují vyšší podíl (12,1 odposlechu na spis), nejvyšší počet odposlouchávaných linek vykazuje NPC, u tohoto útvaru připadá 18,6 odposlouchávaných linek na jeden spis, následuje NCOZ s 9 linkami na spis. Z hlediska SKPV KŘP je průměr 5,1 odposlouchávaných linek na spis, přičemž poměr se pohybuje v rozpětí od 2,5 do 8 odposlouchávaných linek. Je nutno zdůraznit, že v případech nestejně zapsaného čísla jednacího do systému MU II, nedojde ke sloučení „vykazovaných spisů“, počet čísel jednacích může být ve skutečnosti tedy o něco nižší a analogicky průměr odposlouchávaných linek v jednom spise vyšší.

Vytěžením systému MU II bylo zjištěno nasazení odposlechu na 3 007 osob, současně je však nezbytné ozřejmit, že v souvislosti s principem zjišťování počtu odposlouchávaných osob prostřednictvím systému MU II a s možnou nejednotností zápisu čísla jednacího, nedochází ke sloučení osob v rámci jednoho spisu v případě rozdílně zapsaného čísla jednacího. Z bezpečnostních důvodů systém neobsahuje žádné osobní údaje, nelze proto osoby v systému dodatečně žádným způsobem dohledat a případně sloučit. K jednotlivým úkonům přiřazuje objekty (osoby) vyplňující kriminalista a ten jediný může správně zadat k úkonu příslušnou osobu, na kterou již měl v rámci čísla jednacího nasazen nějaký úkon či osobu novou. Rovněž je nutno připomenout vícečetné vykazání osoby v případě nasazení odposlechu na jednu a tutéž osobu v rámci různých útvarů, resp. odlišných čísel jednacích. Stejně tak mohl být odposlech v rámci jednoho roku ukončen na jednu osobu vícekrát. Proto je nutno považovat počet odposlouchávaných osob pouze za orientační, ve skutečnosti se jedná o nižší počet.

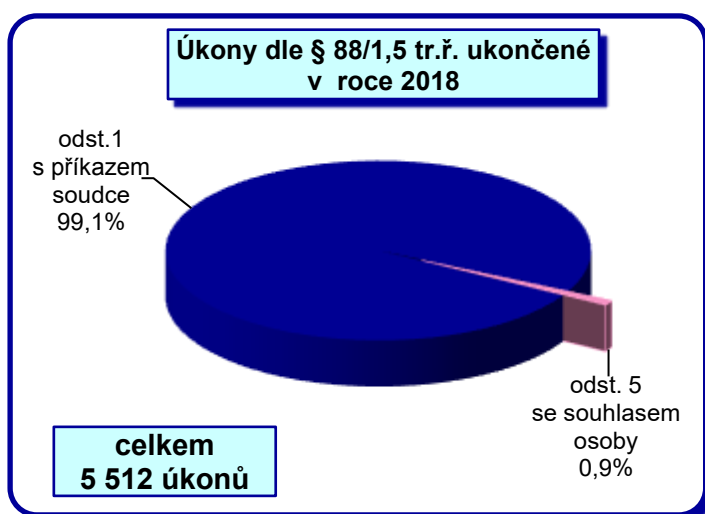
Nejvyšší počet odposlouchávaných osob byl zaznamenán u NPC (492 osob), NCOZ (360 osob) a SKPV KŘP Moravskoslezského kraje (350 osob).

4.2.2 Odposlechy se souhlasem osoby a s příkazem soudce

Dle § 88 odst. 5 tr. ř. je možno nasadit odposlech se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice pouze u taxativně vymezených trestných činů, na něž se vede trestní řízení. V roce 2018 představovaly úkony realizované se souhlasem odposlouchávané osoby 51 úkonů (tj. 0,9 % z celkového počtu odposlechnů).

Úkony dle § 88/1,5 tr.ř. v roce 2018		počet odp. linek celkem	z toho dle §88/1 tr.ř.	z toho dle §88/5 tr.ř.	tj. % ze všech odp. linek v org. celku
CELKEM PČR		5 512	5 461	51	0,9%
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP	3 836	3 786	50	1,3%
	PHA	523	494	29	5,5%
	STC	379	372	7	1,8%
	JHC	193	192	1	0,5%
	PLK	246	242	4	1,6%
	KVK	134	133	1	0,7%
	ULK	236	235	1	0,4%
	LBK	124	123	1	0,8%
	PAK	54	54		0,0%
	HKK	58	58		0,0%
	VYS	262	261	1	0,4%
	JHM	418	416	2	0,5%
	OLK	480	480		0,0%
	ZLK	88	86	2	2,3%
	MSK	641	640	1	0,2%
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 676	1 675	1	0,1%
	ÚSKPV	43	43		0,0%
	NCOZ	701	700	1	0,1%
	NPC	932	932		0,0%

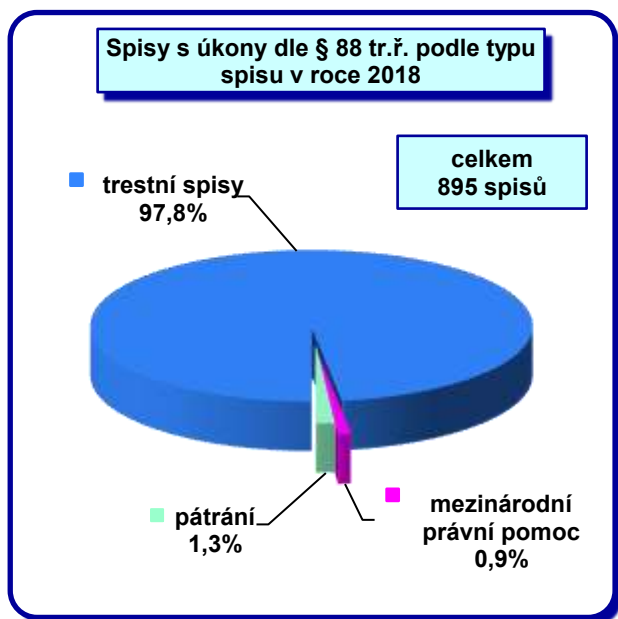
Z celkového počtu 3 836 odposlechnů evidovaných u SKPV KŘP jich bylo 50 (tj. 1,3 %) vyžádáno se souhlasem odposlouchávané osoby. Z pohledu SKPV KŘP byl nejvyšší podíl těchto odposlechnů zaznamenán u SKPV KŘP hl. m. Prahy (29 úkonů, tj. 5,5 % odposlechnů vyžádaných tímto KŘP), u SKPV KŘP ostatních krajů bylo procento těchto odposlechnů vyžádaných dle § 88/5 tr. ř. výrazně nižší.

Z celkového počtu 1 676 odposlechnů, vyžádaných útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností, byl pouze jediný odposlech nasazen se souhlasem odposlouchávané osoby.

4.2.3 Spisy s odposlechy členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc a pátrání)

Spisy s úkony § 88/1,5 tr.ř. v roce 2018		spisů s úkony dle § 88/1,5 tr.ř.	z toho:		
			trestní spis	mzn. právní pomoc	pátrání
CELKEM PČR		895	875	8	12
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP	757	752	1	4
	PHA	132	132		
	STC	81	81		
	JHC	50	48		2
	PLK	50	50		
	KVK	17	17		
	ULK	55	55		
	LBK	28	28		
	PAK	15	15		
	HKK	23	23		
	VYS	55	55		
	JHM	80	78	1	1
	OLK	60	60		
	ZLK	22	22		
	MSK	89	88		1
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	138	123	7	8
	ÚSKPV	10	2		8
	NCOZ	78	73	5	
	NPC	50	48	2	

Odposlechy byly použity v 875 (tj. 97,8 %) trestních spisech. Spisy s mezinárodní právní pomocí a pátráním tvořily minimum. V případě souběhu trestního spisu s mezinárodní právní pomocí či pátráním se v systému sběru dat tyto případy vykazují pouze v rámci trestního spisu. U útvarů Policie SKPV KŘP byly odposlechy vykázány v 1 spise na mezinárodní právní pomoc a ve 4 spisech na pátrání. Útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností použily odposlechy v 7 spisech s mezinárodní právní pomocí a 8 spisech na pátrání, přičemž všechny odposlechy na pátrání byly registrovány u ÚSKPV.

4.2.4 Využívání odposlechů na jednotlivé druhy trestné činnosti

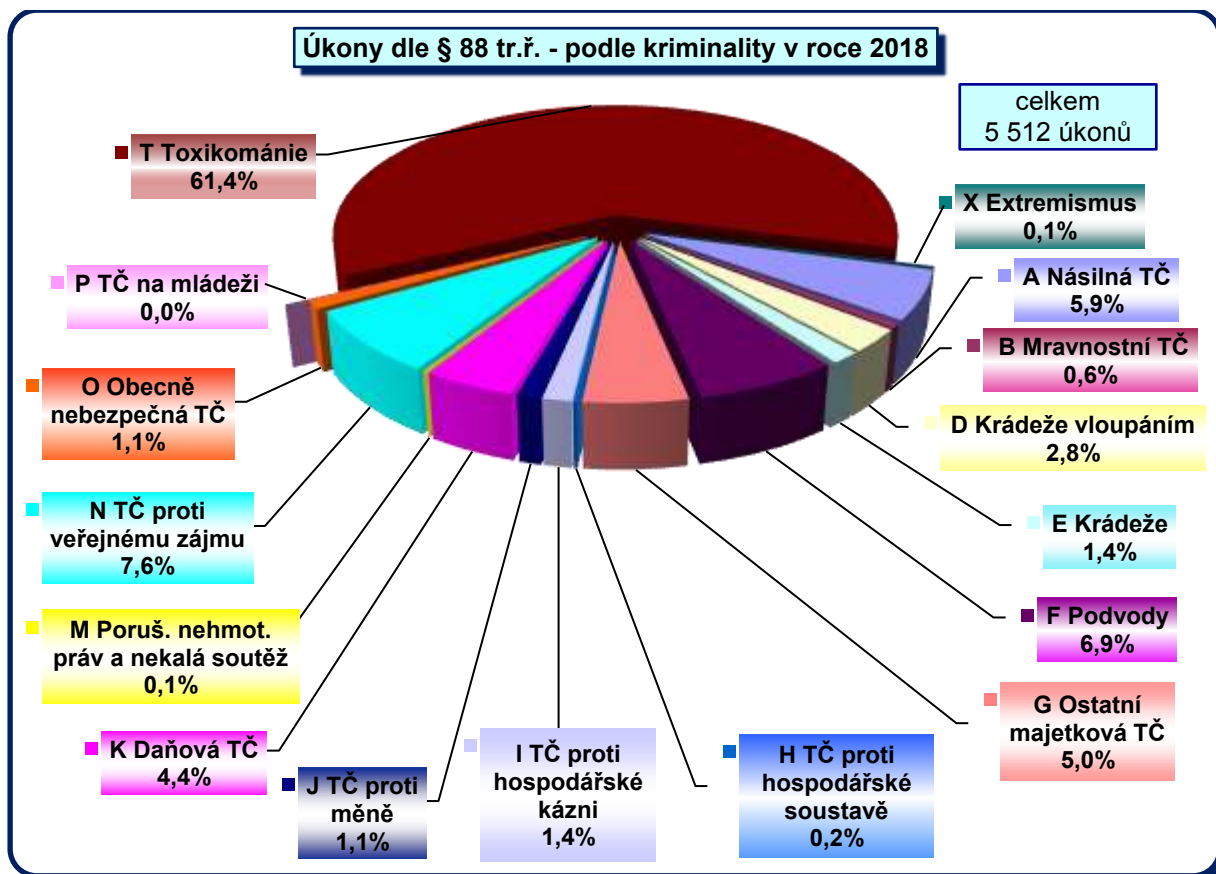
Součástí Analýzy je vyhodnocování jednotlivých druhů trestné činnosti, na něž jsou nasazovány odposlechy a sledování osob a věcí. Při tvorbě systému MU II, jehož výstupní data jsou základem pro zpracování analýz, byl použit jako východisko oficiální kódovník IS KSU (Kriminalisticky sledovaná událost), potažmo IS ETŘ s tím, že byl pro tyto účely upraven. Byl sestaven interaktivní číselník kriminality trestných činů s vazbou na třídy IS KSU (viz příloha č. 2), přičemž důležitým aspektem bylo maximální zjednodušení práce policistů vyplňujících webový formulář. Číselník byl užit do druhé úrovně, neboť podrobnější členění je pro účely Analýzy nadbytečné.

K vlastnímu vyhodnocení kriminality je nutno dodat, že v rámci sběru dat bylo možné většině spisů, resp. úkonů, přiřadit dle stanovené metodiky více druhů trestné činnosti (v tabulkách vykázano jako souběhy), ale není povinností kriminalisty vypisovat úplný výčet druhů trestné činnosti, na něž byly úkony použity. Vždy jsou však vyplňovány nejzávažnější druhy trestné činnosti a záleží na volbě konkrétního policisty, jak široký výčet zvolí. V případě, že považuje za vhodné uvést i další trestné činy, není systémem MU II v tomto případě omezen. Z uvedeného vyplývá, že ve skutečnosti se jedná o vyšší počet souběhů, a to jak v rámci základních druhů trestné činnosti, tak i jejich podkategorií. Vzhledem k počtu možných kombinací by bylo obtížné stanovit všechny variace, byly tedy použity absolutní hodnoty jednotlivých druhů trestných činností a absolutní počet souběhů. Toto je platné pro vyhodnocení odposlechů i sledování osob a věcí.

V případě, že mají být využity úkony odposlechu, musí vždy alespoň jeden trestný čin v rámci spisu opravňovat k jejich nasazení (viz § 88 tr. ř.). Statisticky se tedy může stát, že odposlech bude vykázan i na trestný čin, na který „samostatně“ odposlech použít nelze, to ovšem v žádném případě neznamena, že odposlech byl nařízen na základě vazby pouze k tomuto méně závažnému trestnému činu. V těchto případech je potřebné nařízený odposlech vztahovat vždy k nejzávažnějšímu trestnému činu ve smyslu ustanovení § 88 odst. 1 tr. ř., resp. odst. 5, pouze k vybraným trestným činům.

Úkony dle § 88/ 1,5 tr.ř. podle kriminality v roce 2018		DRUHY TRESTNÉ ČINNOSTI																
		A Násilná TČ	B Mravnostní TČ	D Krádeže vloupáním	E Krádeže	F Podvody	G Ostatní majetková TČ	H TČ proti hospodářské soustavě	I TČ proti hospodářské kázni	J TČ proti měně	K Daňová TČ	M Poruš. nehmotných práv a nekalá soutěž	N TČ proti veřejnému zájmu	O Obecně nebezpečná TČ	P TČ na mládeži	T Toxikománie	X Extremismus	z toho v souběhu
CELKEM PČR		351	38	165	85	411	299	10	83	66	265	4	455	65	2	3 665	7	459
PČR SKPV JEDNOTL. KŘP	CELKEM KŘP SKPV	291	38	165	85	304	109		2	41	153	2	40	36	2	2 681	7	120
	PHA	96	9	13	28	94	10		2	27	35		10	8	1	203	5	18
	STC	40	1	36	9	12	29			5	3		5	2		268		31
	JHC	14					11			3	2					164	2	3
	PLK	9	17	1		51					17			2		151		2
	KVK	4		6		7										124		7
	ULK	7		2	11	1										215		
	LBK	1			5	2	4				1		6			114		9
	PAK			1							1			3		50		1
	HKK		2	7		3	5						5	3		41		8
	VYS	4		9	11	41					2		3	11		190		9
	JHM	33	2	6	11	18	3				28			6	1	317		7
	OLK	29		16	2	14										419		
	ZLK	9			3	14	4			6			3			52		3
	MSK	45	7	68	5	47	43				64	2	8	1		373		22
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	60				107	190	10	81	25	112	2	415	29		984		339
	ÚSKPV	14				11	8						10					
	NCOZ	46				96	182	10	81	25	94	2	405	29		52		321
	NPC										18					932		18

Při analyzování jednotlivých druhů trestné činnosti, na které byly odposlechy nasazeny, lze konstatovat, že největší podíl tvořily odposlechy použité na toxikománii 3 665 (tj. 61,4 %), trestnou činností proti veřejnému zájmu (455, tj. 7,6 %), na podvody (411, tj. 6,9 %), násilnou trestnou činností (351, tj. 5,9 %), ostatní majetkovou trestnou činností (299, tj. 5 %) a daňovou trestnou činností (265, tj. 4,4 %). Úkony použité na další druhy trestné činnosti se pohybovaly pod hranicí 3 %.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Graf zachycuje podíly jednotlivých druhů trestné činnosti, k jejichž šetření byly odposlechy využity.

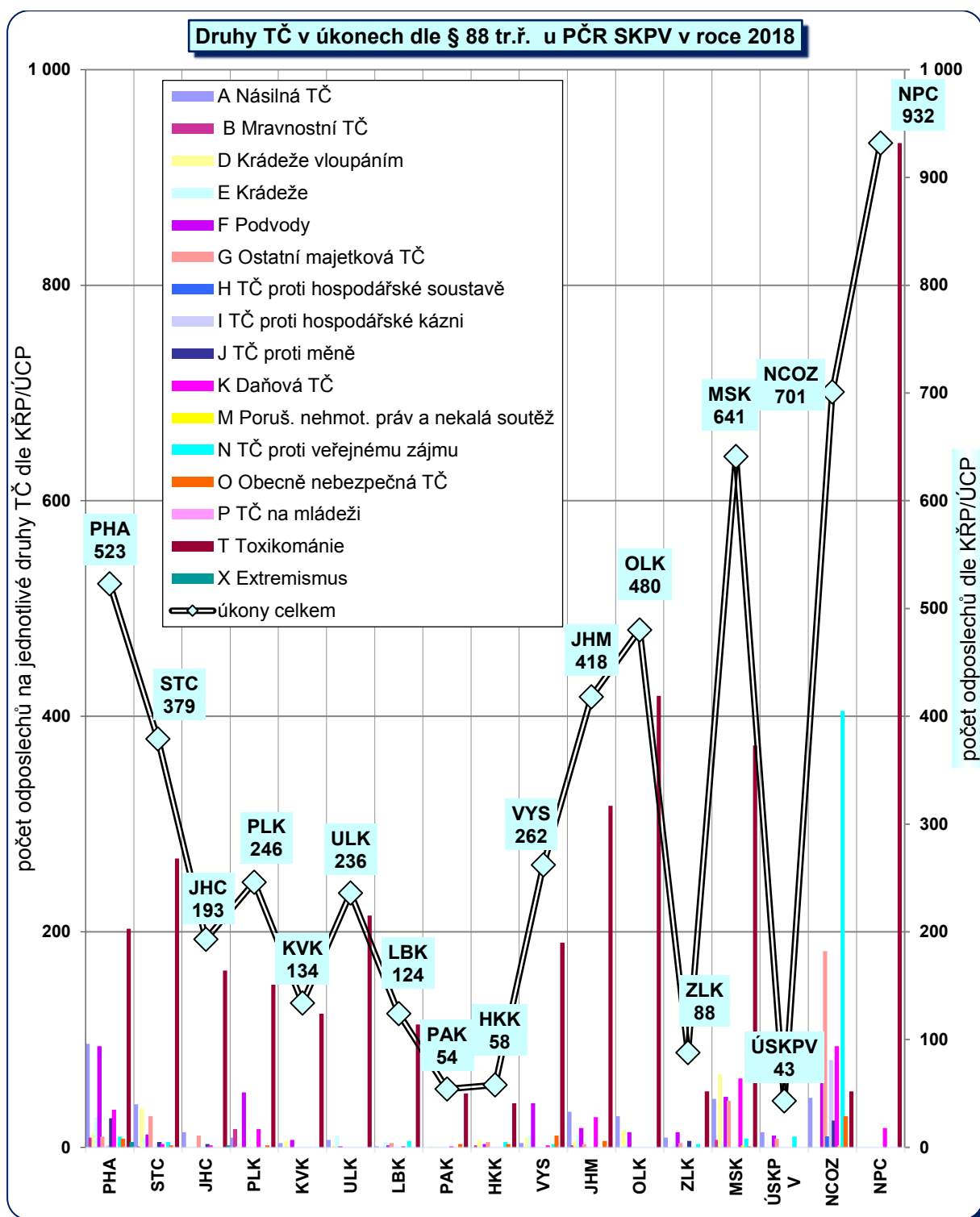
Z hlediska šetření nejpočetněji zastoupené trestné činnosti – toxikomanie, na kterou byly úkony nasazeny, se na první místo logicky řadí NPC (932 úkonů), s velkým odstupem následovala SKPV KŘP Olomouckého (419) a Moravskoslezského kraje (373). U všech SKPV KŘP krajů bylo nejvíce odposlechů použito právě na tento druh trestné činnosti.

Nejvíce odposlechů na trestnou činnost proti veřejnému zájmu použila NCOZ. U tohoto útvaru bylo rovněž registrováno nejvíce úkonů použitých na ostatní majetkovou trestnou činnost (182), podvody (96), daňovou trestnou činnost (94), trestnou činnosti proti hospodářské kázi (81) a na obecně nebezpečnou trestnou činnost (29). Jako jediný útvar použil odposlechy na trestnou činnost proti hospodářské soustavě (10 úkonů).

Na násilnou trestnou činnost vykazala nejvíce úkonů SKPV KŘP hl. m. Prahy (96 úkonů). U tohoto KŘP bylo evidováno také nejvíce odposlechů použitých na krádeže (28), trestnou činnost proti měně (27) a na extremismus (5).

Na krádeže vloupáním (68 úkonů) použila nejvíce úkonů SKPV KŘP Moravskoslezského kraje.

Na mravnostní trestnou činnost (17 úkonů) bylo nejvíce odposlechů evidováno u SKPV KŘP Plzeňského kraje.

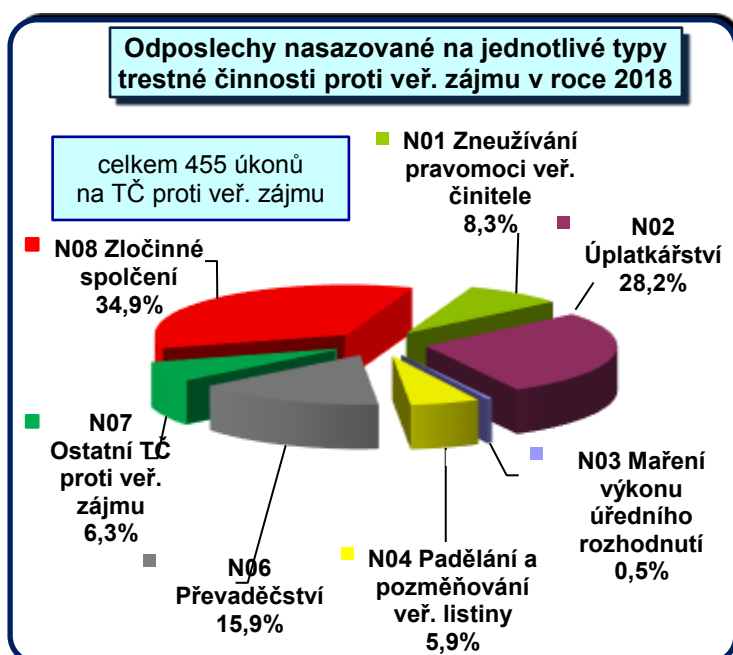
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z hlediska počtu úkonů následují po toxikománii odposlechy použité na trestnou činnost proti veřejnému zájmu. Odposlechy na tuto kategorii trestné činnosti jsou doménou NCOZ. Úkony na převaděčství (103) vyžádala pouze NCOZ. Odposlechy na zločinné spolčení (221), úplatkářství (162), zneužívání pravomoci veřejného činitele (42), padělání a pozměňování veřejné listiny (36) a ostatní trestnou činnost proti veřejnému zájmu (34) využila NCOZ ze všech útvarů nejčastěji.

V následujících tabulkách, resp. grafech, týkající se podskupin trestné činnosti, jsou uvedeny pouze útvary SKPV PČR a podskupiny trestné činnosti s hodnotami.

Úkony dle § 88/ 1,5 tr. ř. N - trestná činnost proti veřejnému zájmu v roce 2018		N01 Zneužívání pravomoci veř. činitele	N02 Úplatkářství	N03 Maření výkonu úředního rozhodnutí	N04 Padělání a pozměňování veř. listiny	N06 Převaděčství	N07 Ostatní TČ proti veř. zájmu	N08 Zločinné spolčení
CELKEM PČR		54	183	3	38	103	41	226
KŘP SKPV JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM KŘP SKPV	12	11	3	2		7	5
	PHA	4	3		2		1	
	STC		5					
	LBK						6	
	HKK	5						
	VYS			3				
	ZLK	3						
	MSK		3					5
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	42	172		36	103	34	221
	ÚSKPV		10					
	NCOZ	42	162		36	103	34	221

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Odposlechy NCOZ vykázané na trestnou činnost proti veřejnému zájmu dosahují většího počtu souběhů, a to jak v rámci této kategorie, tak i s dalšími druhy trestné činnosti. V kategorii trestné činnosti proti veřejnému zájmu se jedná nejčastěji o souběhy se zločinným spolčením (§ 361 tr. z. Účast na organizované zločinecké skupině). Z hlediska souběhů s dalšími druhy trestné činnosti je nejvýraznější souběh s ostatní majetkovou trestnou činností, zejména s § 216 tr. z. Legalizace výnosů z trestné činnosti.

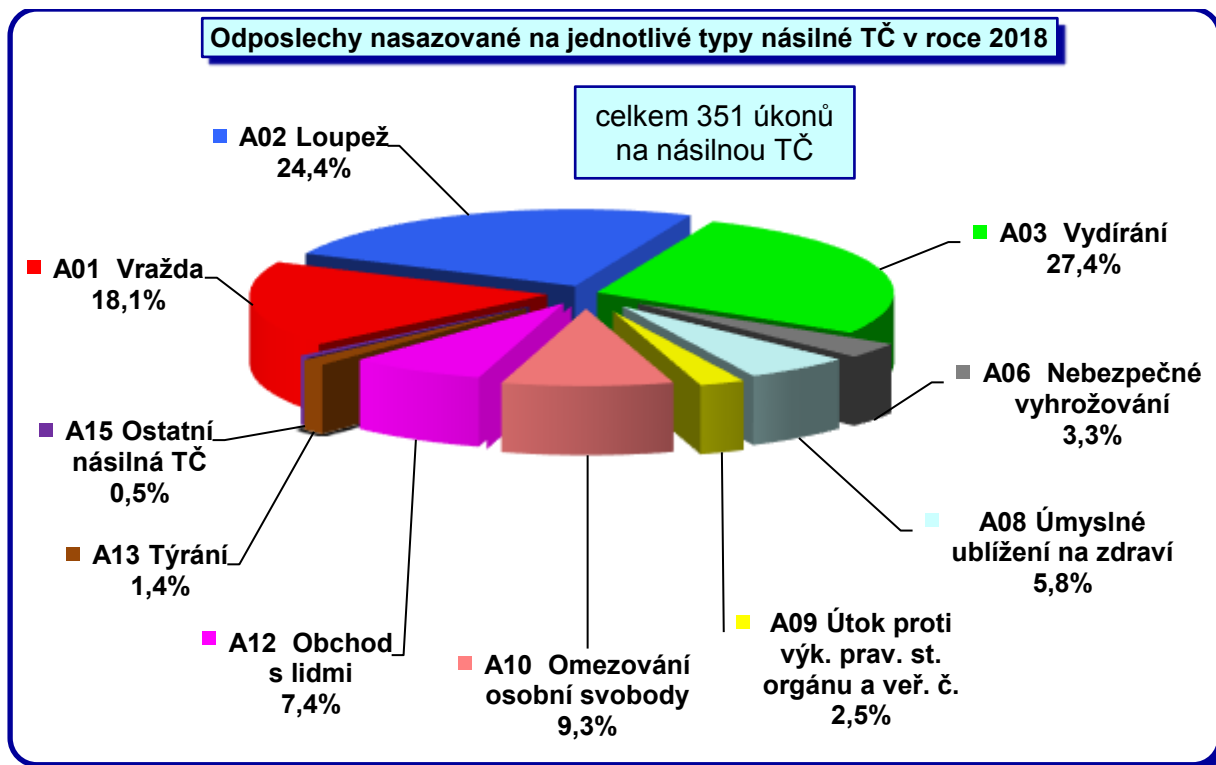
Následují odposlechy použité na trestné činy přináležející do kategorie „Podvody“. Nejčastěji byly odposlechy použity na § 209 tr. z. Podvod, s velkým odstupem následoval § 211 tr. z. Úvěrový podvod, § 260 tr. z. Poškození finančních zájmů Evropského společenství a 210 tr. z. Pojistný podvod. Nejvíce souběhů bylo zaznamenáno s trestnými činy proti hospodářské kázní.

Při analyzování odposlechů nasazených na jednotlivé druhy násilné trestné činnosti, je vzhledem k nejvyšším počtům odposlechů nutno hovořit především o úkonech použitých v souvislosti s objasňováním trestných činů vydírání (100 úkonů), loupeže (89) a vraždy (66). Dále byly odposlechy použity v trestních řízeních vedených pro trestnou činnost související s omezováním osobní svobody (34), obchodem s lidmi (27), úmyslným ublížením na zdraví (21), nebezpečným vyhrožováním (12), útokem proti výkonu pravomoci státního orgánu a veřejného činitele (9), týráním (5) a ostatní násilnou trestnou činností (2 úkony na § 149 tr. z. - Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení). Stejně jako u ostatních kategorií trestné činnosti, tak i u násilné trestné činnosti se vyskytují souběhy, a to jak v rámci jednotlivých podskupin této trestné činnosti, tak i souběhy s dalšími druhy trestné činnosti. Tyto souběhy nejsou v tabulce vykázány.

Úkony dle § 88/ 1,5 tr. ř. A - násilná trestná činnost v roce 2018		A01 Vražda	A02 Loupež	A03 Vydírání	A06 Nebezpečné vyhrožování	A08 Úmyslné ublížení na zdraví	A09 Útok proti výk. prav. st. orgánu a veř. č.	A10 Omezování osobní svobody	A12 Obchod s lidmi	A13 Týrání	A15 Ostatní násilná TČ
CELKEM PČR		66	89	100	12	21	9	34	27	5	2
KŘP SKPV JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM KŘP SKPV	39	87	86	12	21	7	26	18	5	
	PHA		29	42	6			10	8	2	
	STC		10	16	2			14	7		
	JHC	2	6	6							
	PLK			1	3			2		3	
	KVK			3					1		
	ULK			3	1	3					
	LBK			1							
	VYS			1		3					
	JHM	8	20	5							
	OLK	29									
	ZLK		3	4					2		
	MSK		19	4		15	7				
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	27	2	14			2	8	9		2
	ÚSKPV	9		3							2
	NCOZ	18	2	11			2	8	9		

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Nejvíce odposlechů na vydírání (42), loupeže (29) a nebezpečné vyhrožování (6) nasadila SKPV KŘP hl. m. Prahy. Na vraždy (29) byly odposlechy nejčteněji použity u SKPV KŘP Olomouckého kraje, na úmyslné ublížení na zdraví (15) u SKPV KŘP Moravskoslezského kraje a na omezování osobní svobody (14) u SKPV KŘP Středočeského kraje.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

4.2.5 Vyhodnocení odposlechů v souvislosti s organizovanou skupinou

Vedle hodnocení využívání odposlechů z hlediska druhů trestné činnosti je nutno mít na zřeteli také další důležitý aspekt, a tím je organizovanost trestné činnosti. Šetření trestné činnosti s prvky organizovanosti, se zapojením více osob, často s velkým finančním zázemím, nadstandardním vybavením a mezinárodním propojením, bývá velmi složité.

Za úkony použité na trestnou činnost s prvkem organizovanosti jsou pro potřeby této Analýzy považovány úkony, u nichž lze organizovanost chápat v nejširším slova smyslu. Patří sem tedy úkony na trestné činy páchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny dle § 129 tr. z., teroristické skupiny dle § 129a tr. z., dále jsou takto vykazovány úkony použité na šetření trestné činnosti páchané, v zákoně nedefinovanou organizovanou skupinou (jako člen organizované skupiny, kdo trestný čin zorganizuje, kdo se spolčí, srotí, účastní se činnosti skupiny), a na další ustanovení tr. z. v případech, že čin pachatel spáchá nejméně s dvěma osobami.

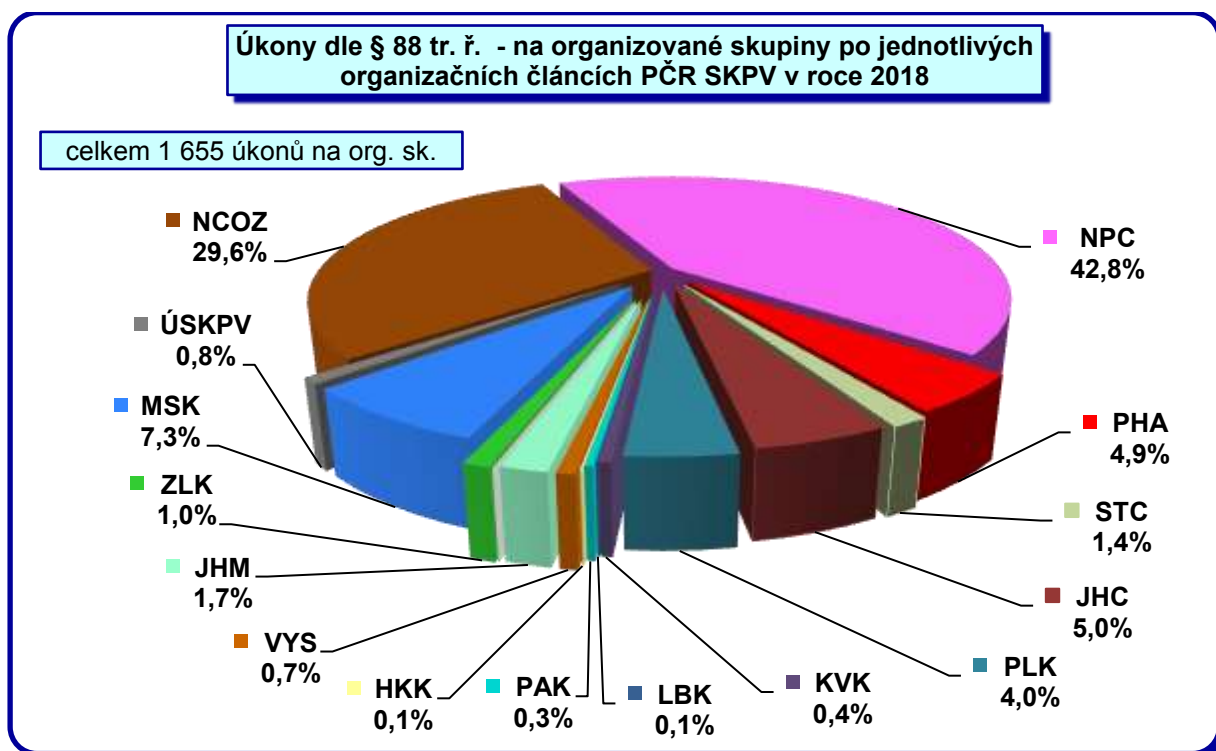
Úkony dle § 88/1,5 tr. ř. / organizovaná skupina v roce 2018		úkony dle § 88/1,5 tr.ř.	úkony na org. sk.	úkony na org. sk. v %	úkony bez org. sk.
CELKEM ČR		5 512	1 655	30,0%	3 857
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM KŘP SKPV	3 836	443	11,5%	3 393
	PHA	523	81	15,5%	442
	STC	379	23	6,1%	356
	JHC	193	82	42,5%	111
	PLK	246	67	27,2%	179
	KVK	134	7	5,2%	127
	ULK	236			236
	LBK	124	1	0,8%	123
	PAK	54	5	9,3%	49
	HKK	58	1	1,7%	57
	VYS	262	11	4,2%	251
	JHM	418	28	6,7%	390
	OLK	480			480
	ZLK	88	16	18,2%	72
	MSK	641	121	18,9%	520
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 676	1 212	72,3%	464
	ÚSKPV	43	14	32,6%	29
	NCOZ	701	490	69,9%	211
	NPC	932	708	76,0%	224

Z celkového počtu 5 512 odposlechů jich bylo 1 655, tj. 30 %, využito na organizované skupiny.

Při hodnocení SKPV KŘP krajů, vykazuje nejvíce nasazených odposlechnů na organizovanou trestnou činnost SKPV KŘP Moravskoslezského kraje (121 úkonů, tj. 18,9 % z celkového počtu úkonů evidovaných u tohoto KŘP). Nejvyšší podíl odposlechnů na organizovanou kriminalitu je evidován u SKPV KŘP Jihočeského kraje (82 úkonů, tj. 42,5 %).

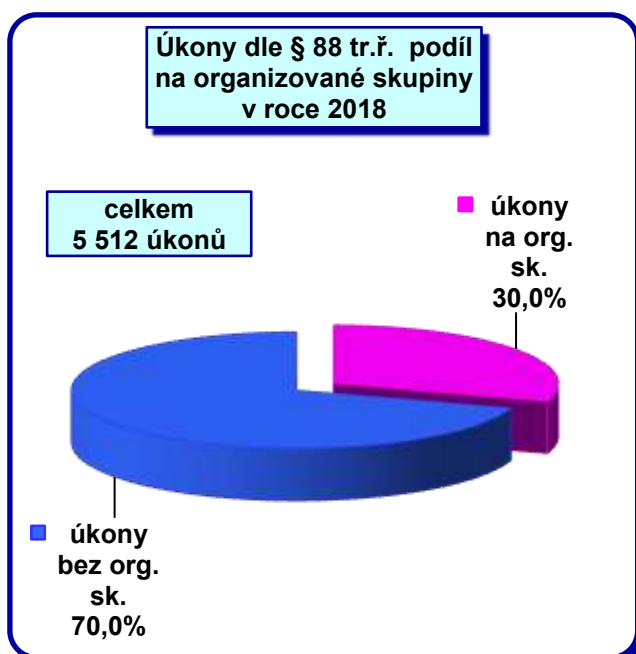
U útvarů SKPV s celostátní působností byl nejvyšší počet odposlechnů na organizovanou trestnou činnost evidován u NPC, jedná se o 708 (tj. 76 %) úkonů, s 490 (tj. 69,9 %) úkony následuje NCOZ.

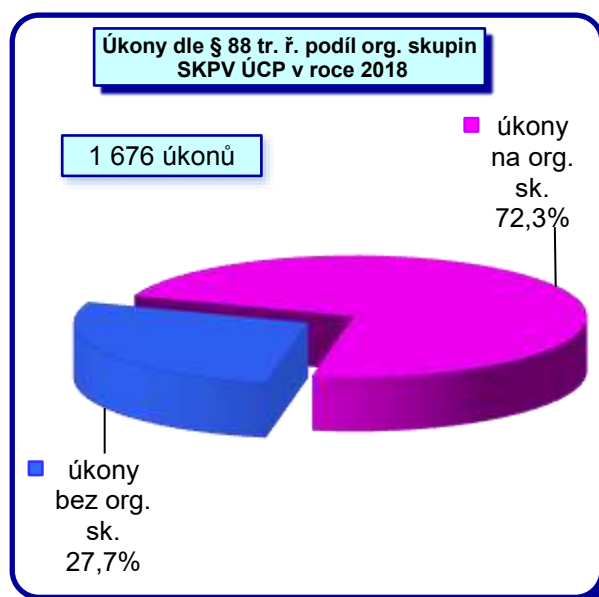
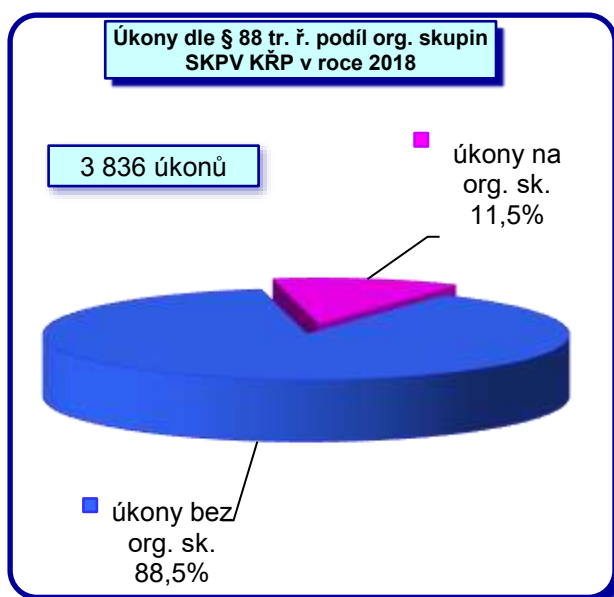
Rozložení podílu použitých odposlechnů na organizovanou trestnou činnost z hlediska všech útvarů Policie ČR SKPV zachycuje následující graf.

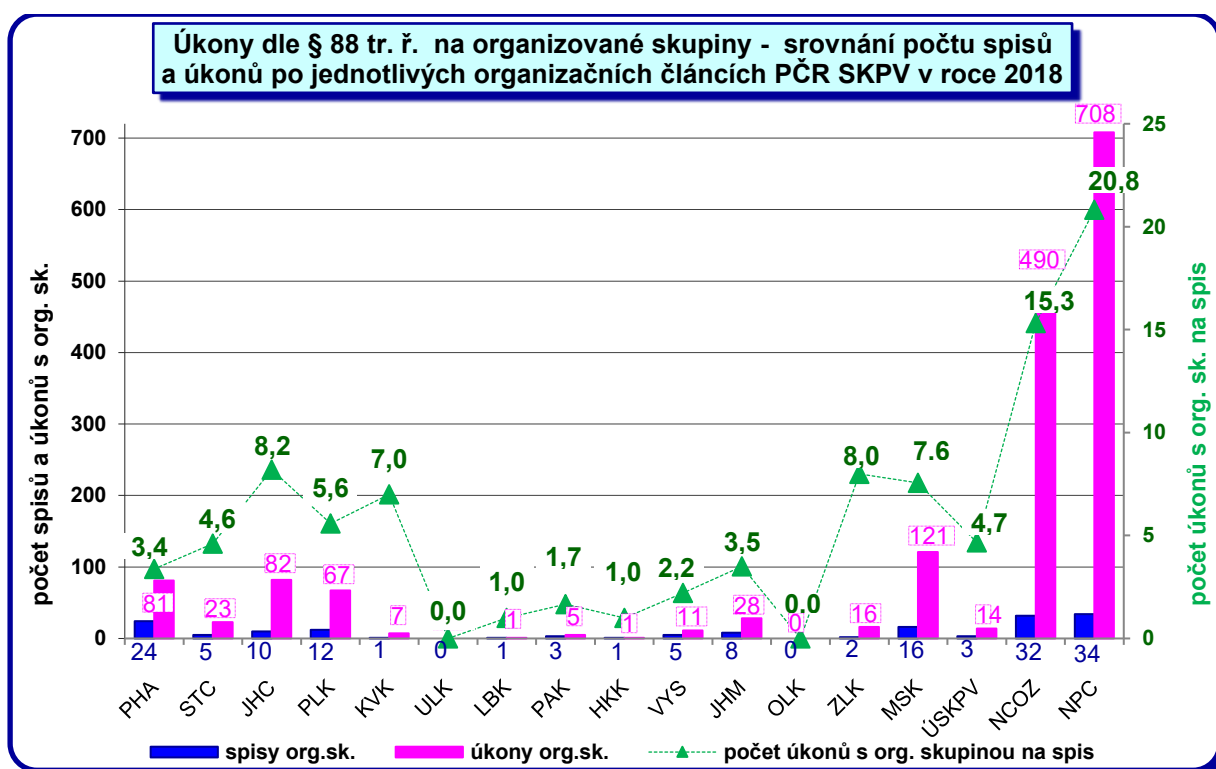
Útvary SKPV s celostátní působností souhrnně vykazují, vzhledem k celkovému množství odposlechnů, vyšší podíl odposlechnů použitých na organizovanou kriminalitu. Toto je způsobeno větším množstvím odposlechnů na organizované skupiny zaznamenaným zejména u NPC. Odposlechy NPC představují 42,8 % ze všech úkonů na organizovanou trestnou činnost, u NCOZ se jedná o 29,6 %.

Zatímco útvary SKPV KŘP označily použití odposlechnů na organizované skupiny pouze u 11,5 % z nich, u útvarů SKPV ÚCP činil tento podíl 72,3 %.

K dokreslení situace je vhodné zmínit rozdíly mezi počty spisů s úkony nasazenými na organizované skupiny a počty úkonů v těchto spisech. Jak již bylo uvedeno, šetření trestné činnosti se zapojením organizované skupiny bývá komplikovanější, trestní spis se váže k více osobám, a tudíž odposlechy bývají nasazovány na vyšší počet subjektů než v případech, kde se jedná o osoby bez vazeb na organizovaný zločin. Toto je patrné zejména u útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností, zejména u NPC, případně u NCOZ. Z útvarů SKPV KŘP, byl nejvyšší poměr úkonů na organizovanou trestnou činnost ve vztahu k počtu spisů zaznamenán u SKPV KŘP Jihočeského, Zlínského a Moravskoslezského kraje. Průměrně za celou PČR SKPV bylo ve spisech na organizované skupiny použito 10,5 odposlechů na spis. Ve spisech bez organizované skupiny byl poměr nižší, jednalo se o 5,2 odposlechů na spis.

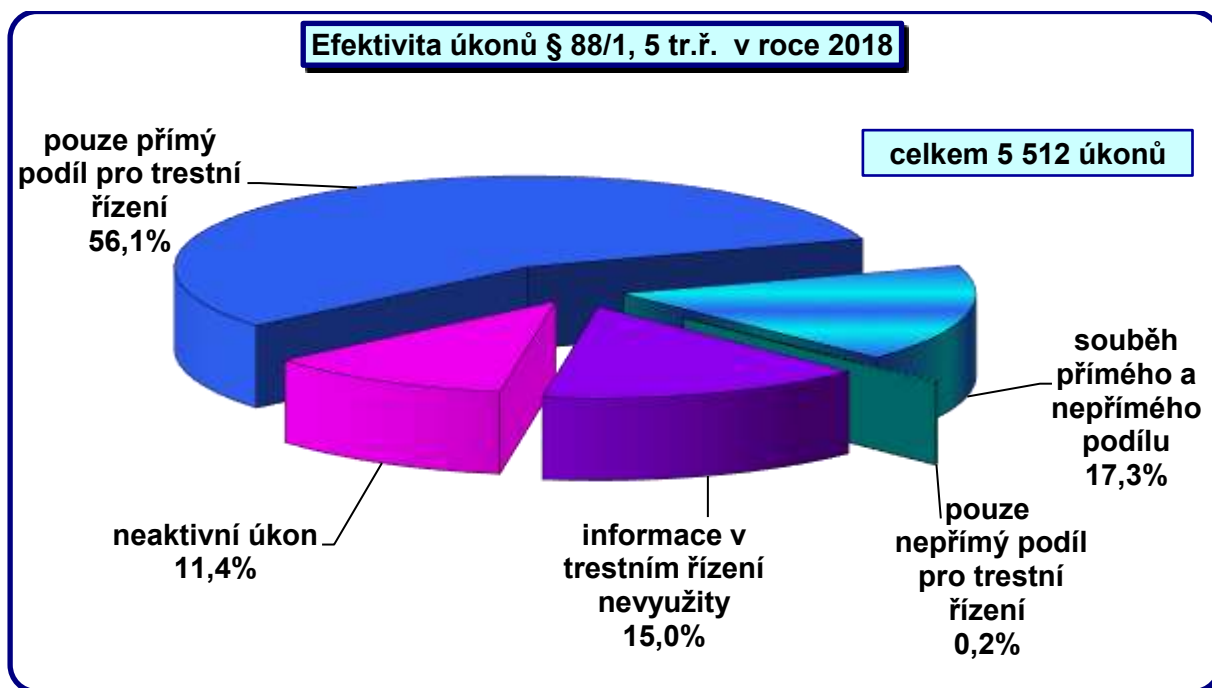
4.2.6 Vyhodnocení efektivity odposlechů v rámci trestního řízení

Efektivitu úkonů nasazených dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. i dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. lze vyhodnotit na základě níže definovaných kategorií:

1. Aktivní - úkon byl aktivován (zahájen, nasazen) ze strany specializovaného pracoviště a byly jím zjištěny informace. U úkonů, které byly aktivní, se dále detailněji vyhodnocuje, jaký měly přínos. Je možno zvolit „přímý podíl pro trestní řízení“, „nepřímý podíl pro trestní řízení“ či „ztotožnění osoby“. První dvě kategorie lze přiřadit jak samostatně, tak i kumulativně. „Ztotožnění osoby“ se vždy vybírá společně s uvedenými prvními dvěma kategoriemi. „Úkonem zjištěné informace nevyužity“ lze vybrat pouze samostatně.
2. Neaktivní - (v případě, že je zvolena tato kategorie, není již možno vybrat jinou kategorii efektivity)
 - a. neaktivní úkon - specializované pracoviště Policie požadavek k realizaci úkonu přijalo, úkon byl realizován (k realizaci úkonu byly nasazeny síly a prostředky specializovaného pracoviště), ale nebyly pořízeny žádné záznamy pro trestní řízení. Např. mobilní telefon byl neaktivní, zájmová osoba se nezdržovala na území ČR a podobně.
 - b. úkon nerealizován - specializované pracoviště Policie ČR požadavek k realizaci úkonu přijalo, přesto k realizaci úkonu nedošlo. Po celou dobu platnosti souhlasu nebo příkazu justičního orgánu nebyly k realizaci úkonu nasazeny žádné síly a prostředky specializovaného pracoviště (z technických, kapacitních nebo jiných důvodů). K pořízení jakýchkoliv záznamů tedy nedošlo (ani dojít nemohlo).
3. Přímý podíl pro trestní řízení – informace byly, jsou či budou využity:
 - a. jako důkaz v tomto trestním řízení - získané informace mohou sloužit jako důkaz v rámci prováděného trestního řízení,
 - b. pro taktiku a další průběh vyšetřování - získané informace mohou být důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení,
 - c. k odvrácení trestného činu - získané informace úspěšně napomohly odvrátit spáchání (přípravy, pokusu, dokonání) trestného činu,
 - d. k zadržení pachatele trestné činnosti - získané informace úspěšně vedly k zadržení pachatele trestné činnosti.

4. Nepřímý podíl pro trestní řízení – získanými informacemi byla zjištěna:
 - a. nová trestná činnost pachatele - byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která původně nebyla předmětem prováděného trestního řízení,
 - b. jiná trestná činnost třetích osob - byla zjištěna jiná trestná činnost třetích osob, které původně nebyly předmětem prováděného trestního řízení.
5. Úkon vedl ke ztotožnění osoby - realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa (např. anonymní SIM karta). Získané informace vedly:
 - a. k zproštění zájmu pro vedené trestní řízení,
 - b. k potvrzení zájmu pro vedené trestní řízení.
6. Úkonem zjištěné informace nevyužity - nebyly zjištěny informace, které by byly příslušným způsobem využitelné (= neefektivní úkon).

Celkem 56,1 % odposlechů poskytlo kriminalistům informace zahrnuté do kategorie přímý podíl pro trestní řízení (bez souběhu s nepřímým podílem). Dalších 17,3 % úkonů bylo kriminalisty zařazeno současně do přímého i nepřímého podílu pro trestní řízení a v 0,2 % pouze do nepřímého podílu pro trestní řízení. Celkově tedy byla účinnost z hlediska přímého, nepřímého či současně obou těchto podílů vykázána u 73,6 % odposlechů. Informace získané v 15 % úkonů nebyly v trestním řízení využity, v těchto případech by pak bylo možno dané úkony považovat za neefektivní. Zbývajících 11,4 % úkonů bylo neaktivních.

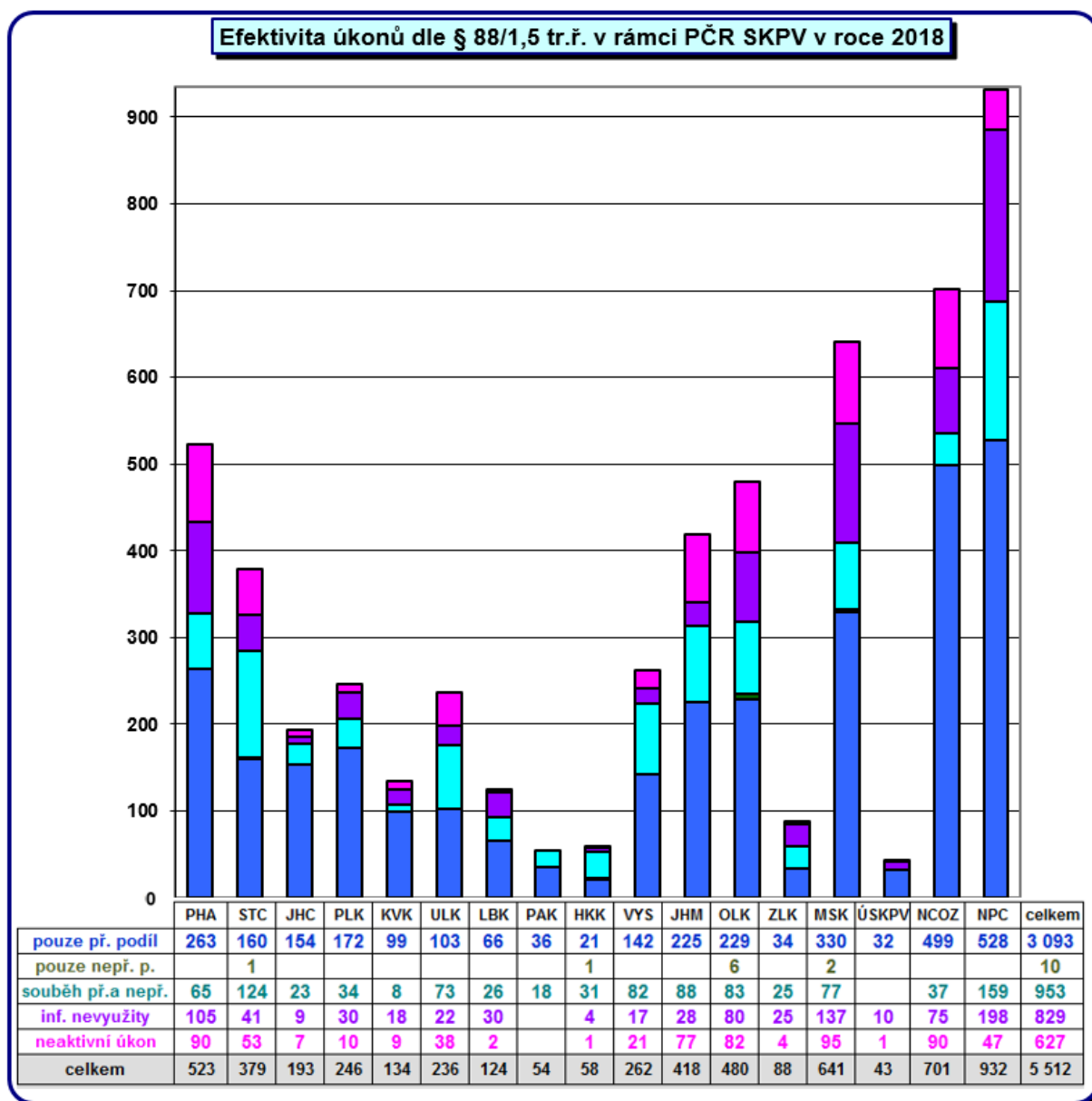
Společně s přímým, případně i nepřímým podílem pro trestní řízení, byly vykazovány případy ztotožnění osoby. V 357 případech vedly úkony ke ztotožnění

osoby, kdy realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen, a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa. Z toho v 352 případech došlo za využití odposlechnů k potvrzení zájmu o osobu ve vedeném trestním řízení.

EFEKTIVITA ÚKONŮ § 88/1,5 tr. ř. v roce 2018		počet odp. linek celkem	pouze přímý podíl pro trestní řízení	pouze nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
CELKEM ČR		5 512	3 093	10	953	829	627
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM KŘPSKPV	3 836	2 034	10	757	546	489
	PHA	523	263		65	105	90
	STC	379	160	1	124	41	53
	JHC	193	154		23	9	7
	PLK	246	172		34	30	10
	KVK	134	99		8	18	9
	ULK	236	103		73	22	38
	LBK	124	66		26	30	2
	PAK	54	36		18		
	HKK	58	21	1	31	4	1
	VYS	262	142		82	17	21
	JHM	418	225		88	28	77
	OLK	480	229	6	83	80	82
	ZLK	88	34		25	25	4
	MSK	641	330	2	77	137	95
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 676	1 059	0	196	283	138
	ÚSKPV	43	32			10	1
	NCOZ	701	499		37	75	90
	NPC	932	528		159	198	47

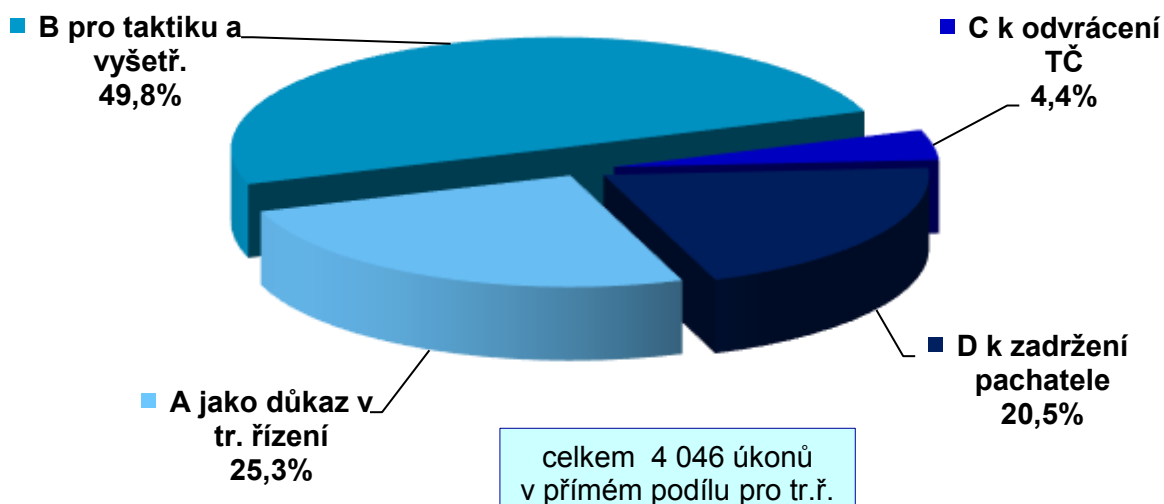
V rámci Policie ČR SKPV útvarů s územně vymezenou působností ve vztahu k počtu nasazených úkonů vykazují největší podíl úkonů, které je možno označit jako efektivní (tj. informace získané z úkonů měly přímý nebo nepřímý podíl pro trestní řízení, případně souběh obou podílů), SKPV KŘP Pardubického kraje, následovala SKPV KŘP Jihočeského a SKPV KŘP Královéhradeckého kraje. U Policie ČR SKPV s celostátní působností vykazovala v roce 2018 nejvyšší podíl efektivních úkonů SKPV NCOZ.

Z grafu je patrné rozložení efektivity využití odposlechnů u útvarů Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností a útvarů Policie ČR SKPV s celostátní působností dle pěti zvolených základních hledisek.

Přímý podíl pro trestní řízení lze dle zvoleného sledování efektivity rozdělit do čtyř kategorií. U odposlechnů vyhodnocených v přímém podílu pro trestní řízení byl zaznamenán velký počet souběhů, dle uvedené metodiky, kriminalisté při vyplňování efektivity volili kombinace těchto 4 kategorií. Nejčastěji (49,8 %) byly získané informace kvalifikovány jako důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci realizovaného trestního řízení. U 25,3 % úkonů mohly získané informace sloužit jako důkaz v prováděném trestním řízení a v 20,5 % vedly k zadržení pachatele trestné činnosti. K odvrácení trestného činu přispělo 4,4 % odposlechnů vykázaných v rámci přímého podílu.

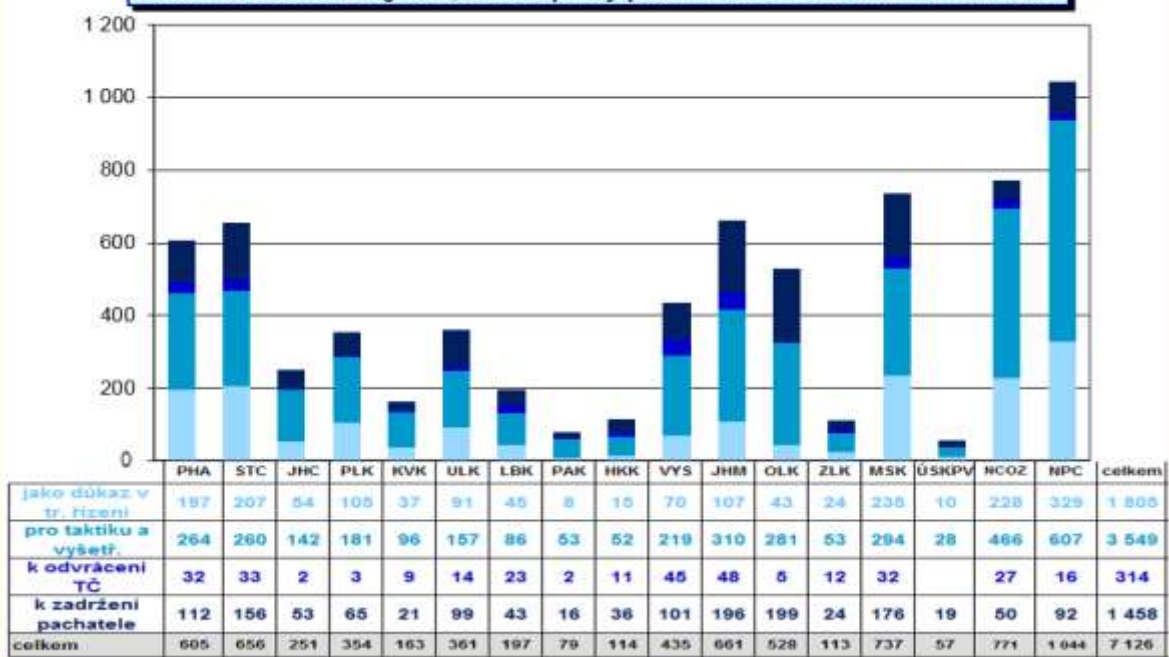
Efektivita úkonů dle § 88/1, 5 tr.ř. - přímý podíl pro trestní řízení v roce 2018

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Při hodnocení efektivity jednotlivých kategorií přímého podílu pro trestní řízení z pohledu SKPV KŘP oproti útvarům SKPV ÚCP lze konstatovat, že použití získaných informací pro taktiku a vyšetřování a dále jako možného důkazu v trestním řízení přiřazují častěji útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností. Naopak útvary Policie ČR SKPV s územně vymezenou působností vyhodnotily častěji efektivitu úkonů v případech, kdy získané informace vedly k úspěšnému zadržení pachatele či odvrácení spáchání trestného činu. Graf prezentuje jednotlivé kategorie efektivity z hlediska přímého podílu pro trestní řízení. V grafu je efektivita započtena ve všech kategoriích, označených vyplňujícími kriminalisty, nejsou zde vyčísleny souběhy více kategorií.

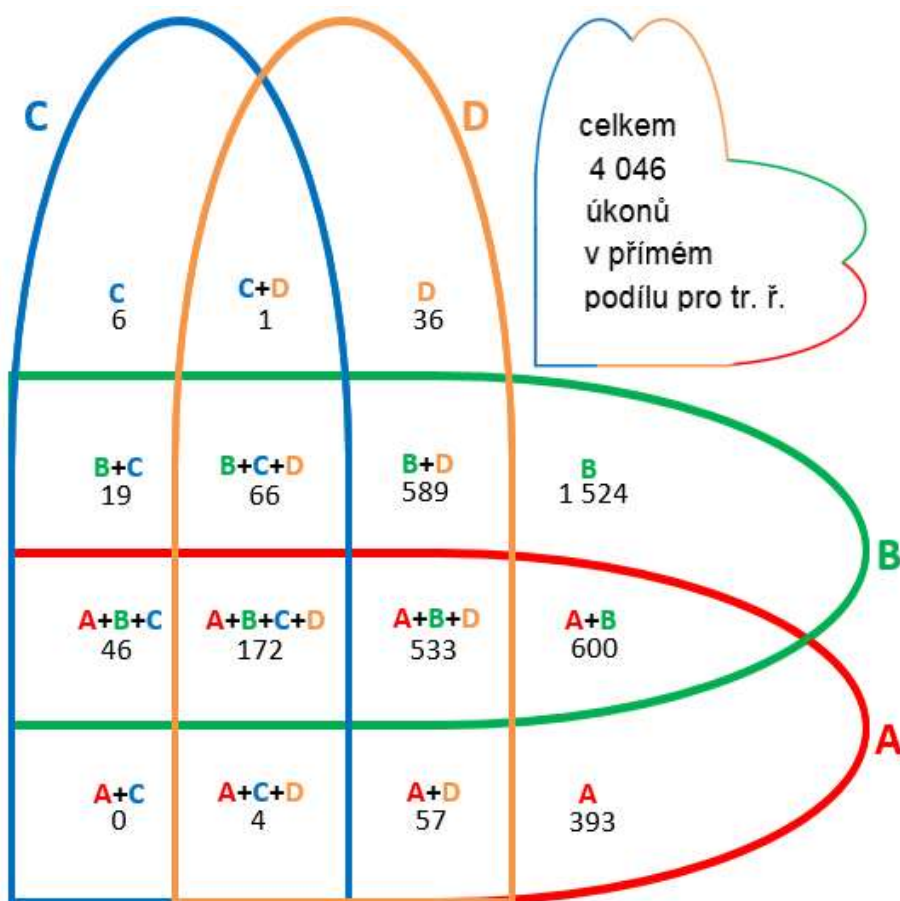
Efektivita úkonů dle § 88/1, 5 tr.ř. - přímý podíl v rámci PČR SKPV v roce 2018

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Nejtransparentnějším schématem zastoupení všech čtyř kategorií přímého podílu pro trestní řízení, včetně jejich vzájemných průniků, se jeví zanesení do množin. Dle uvedeného členění bylo zjištěno, že ze všech 4 046 odposlechů zahrnutých do přímého podílu pro trestní řízení, byla nejfrekventovaněji označena samostatně kategorie informace byly využity pro taktiku a další vyšetřování (1 524, tj. 37,7 %). V případě 600 (tj. 14,8 %) odposlechů se jednalo o využití informací pro taktiku a další průběh vyšetřování a současně jako důkaz pro trestní řízení. Souběh užití informací pro taktiku a další průběh vyšetřování a k zadržení pachatele bylo zaznamenáno u 589 (tj. 14,6 %) úkonů. Následoval souběh tří kategorií, kdy u 533 (tj. 13,2 %) úkonů vedly informace k zadržení pachatele, zároveň sloužily pro taktiku a další vyšetřování a rovněž se předpokládá jejich použití jako důkazu pro trestní řízení. U dalších 393 úkonů (tj. 9,7 %) byla vykázána samostatná kategorie, v rámci níž se jednalo o přínos úkonů ve smyslu využití získaných informací jako důkazu v trestním řízení. Celkem 172 (tj. 4,3 %) úkonům byly přiřazeny všechny 4 podkategorie přímého podílu. Podíly dalších kategorií, resp. jejich souhrny, již nedosahovaly dvouprocentní zastoupení v rámci analyzované efektivity přímého podílu pro trestní řízení.

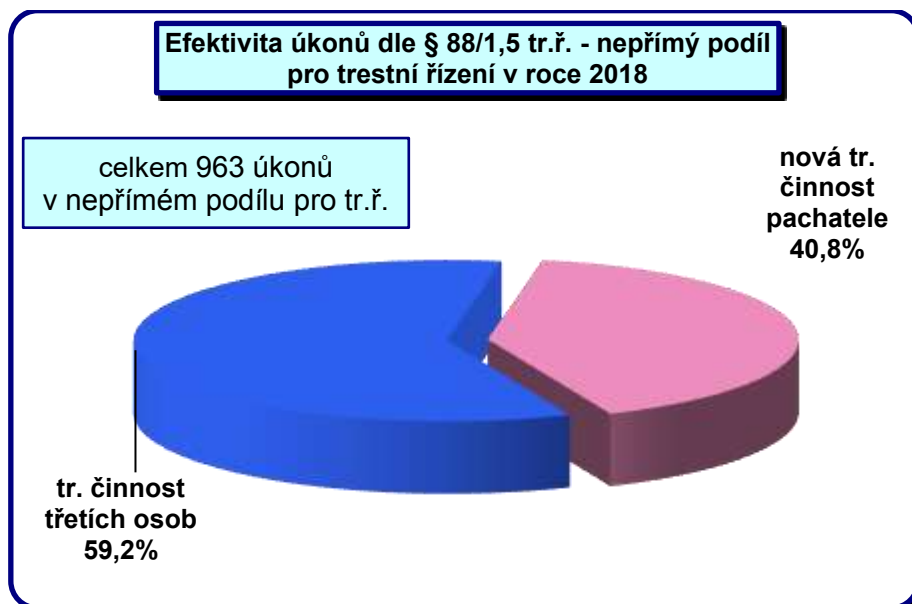
Efektivita úkonů dle § 88/1, 5 tr.ř. - přímý podíl pro trestní řízení v roce 2018

- A – informace využity jako důkaz v trestním řízení**
- B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování**
- C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)**
- D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti**

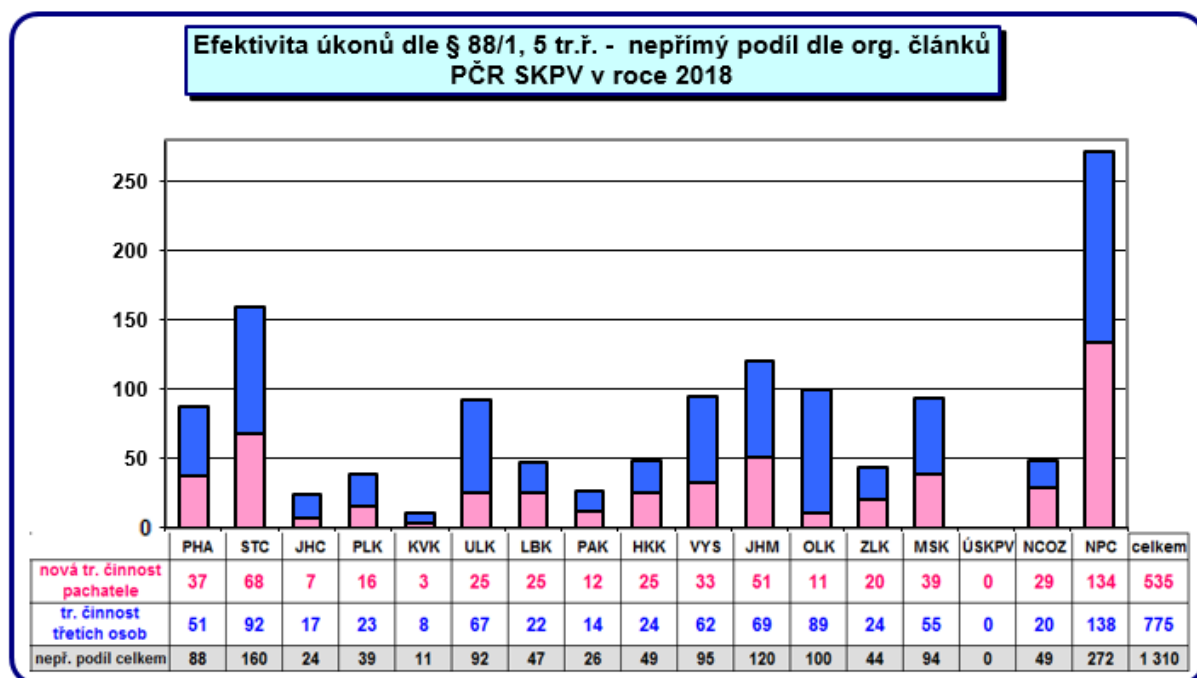
Informace vyhodnocené jako nepřímý podíl pro trestní řízení byly rozčleněny do dvou kategorií. Jedná se o případy, kdy pomocí odposlechů byly získány informace o jiné trestné činnosti pachatele, která původně nebyla předmětem prováděného trestního řízení, druhou kategorií je zjištění trestné činnosti třetích osob, které zpočátku nebyly předmětem prováděného trestního řízení.

Odposlechy, jimiž byla zjištěna trestná činnost třetích osob (59,2 %), převažovaly nad úkony, pomocí nichž byly zjištěny informace o nové trestné činnosti pachatele (40,8 %).

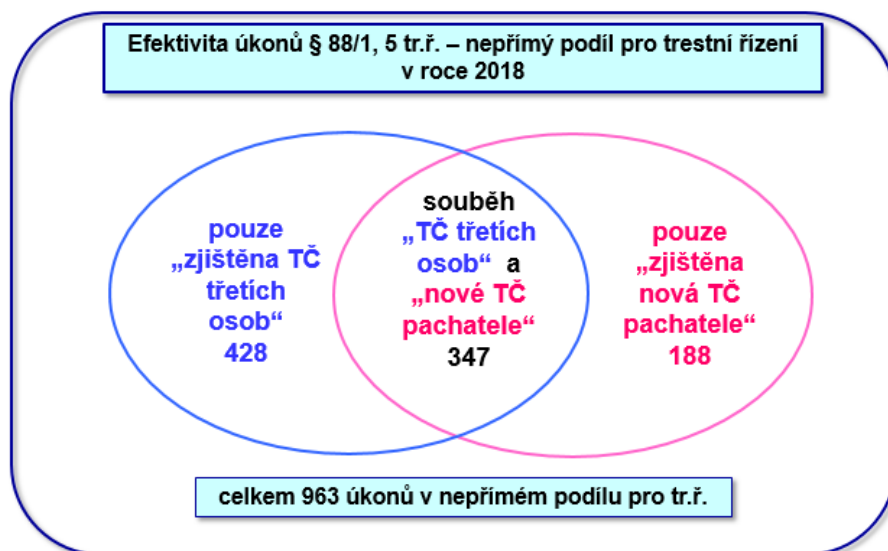
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Z pohledu jednotlivých organizačních článků byl nejvyšší podíl zjištěné trestné činnosti třetích osob vykázán u SKPV KŘP Olomouckého kraje. Naopak největší poměr zjištění nové trestné činnosti pachatele byl zaznamenán u NCOZ, následovala SKPV KŘP Libereckého kraje.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Pro přehlednější ilustraci byly rovněž kategorie nepřímého podílu pro trestní řízení, včetně jejich průniků, zaznamenány do množin. Nejvíce úkonů (428, tj. 44,4 %) napomohlo ke zjištění trestné činnosti třetích osob. Následovaly úkony (347, tj. 36 %), které přispěly současně jak k zjištění trestné činnosti třetích osob, tak k zjištění nové trestné činnosti pachatele. Dalších 188 (tj. 19,5 %) odposlechů napomohlo k zjištění nové trestné činnosti pachatele.

Při hodnocení efektivity nepřímého podílu pro trestní řízení je nutno připomenout již výše uvedený souběh přímého a nepřímého podílu pro trestní řízení. Nepřímý podíl byl registrován celkem u 963 odposlechů, z toho u 953 (tj. 99,0 %) úkonů v souběhu s přímým podílem a jen u 10 úkonů byl nepřímý podíl vykázán samostatně.

4.2.7 Informování odposlouchávaných osob Policií ČR o odposlechu dle § 88/8, 9 tr. ř.

Novelou trestního řádu – zákonem č. 459/2011 Sb., který nabyt účinnosti 1. ledna 2012, byla policejnímu orgánu podle § 88 odst. 8 tr. ř. uložena informační povinnost vyrozumět osobu, vůči níž byl nařízen odposlech a záznam telekomunikačního provozu, v případě, že trestní věc byla skončena pravomocným rozhodnutím policejního orgánu. Do této doby se povinnost vztahovala pouze na státního zástupce a předsedu senátu.

V § 88 odst. 9 tr. ř. jsou současně uvedeny důvody, kdy policejní orgán informační povinnost nesplní (např. jedná-li se o zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let spáchaný organizovanou skupinou, nebo pokud by tím mohl být zmařen účel trestního řízení).

Od poloviny října 2014 sbírá Policie ČR prostřednictvím systému MU II statistické údaje ohledně informování odposlouchávaných osob dle § 88 odst. 8 a 9 tr. ř., a to pouze u věcí pravomocně skončených policejním orgánem. Doplnování těchto informací do systému MU II za vyhodnocovaný rok se tedy týká odposlechů ukončených v období od 1. 1. do 31. 12. 2018. O odposlechu nejsou informovány osoby v případech, kdy byl odposlech uskutečněn na základě § 88 odst. 5 tr. ř., tedy pokud s ním uživatel odposlouchávané stanice souhlasil, dále v případech, kdy nebyl odposlech aktivní, resp. nebyl realizován, eventuálně byl použit na neznámou osobu.

Nejedná se však o celkový počet všech informovaných odposlouchávaných osob, neboť většinu věcí neukončuje policejní orgán, ale soud nebo státní zástupce. Tyto statistické údaje však Analýza z povahy věci neobsahuje, neboť se zabývá pouze statistikami Policie ČR.

V roce 2018 vznikla policejnímu orgánu povinnost informovat celkem 112 osob, a to u věcí, které policejní orgán pravomocně skončil dle § 88 odst. 8 tr. ř., z toho bylo v roce 2018 informováno 55 z nich.

Celkem 57 osob nebylo informováno o nařízeném odposlechu, z důvodů uvedených v § 88 odst. 9 tr. ř., kdy se jednalo o zločin s horní hranicí trestní sazby nejméně 8 let spáchaný organizovanou skupinou – 5 osob, na spáchání trestného činu se podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo trestní řízení doposud pravomocně skončeno - 19 osob, proti osobě, již má být informace sdělena, je vedeno trestní řízení – 26 osob a poskytnutím informace by mohl být zmařen účel trestního řízení – 7 osob.

4.2.8 Vývojové trendy v nasazování odposlechů

Na úvod této kapitoly je třeba konstatovat, že PP ČR ÚSKPV do roku 2006 nedisponuje vlastními relevantními údaji o počtech odposlechů, od roku 2007 je sběr dat prováděn prostřednictvím systému MU II, což platí i pro úkony sledování osob a věcí. Data za roky 2004 a 2005 byla převzata z ÚZČ.

Vývojové trendy jsou vyhodnocovány od roku 2004. V předchozích letech byly sice také sledovány počty odposlechů, avšak dle odlišné metodiky (do roku 2004 se jednalo o počty zahájených odposlechů v daném roce, od roku 2004 o počty ukončených úkonů).

Z výše uvedeného grafu je evidentní výrazná sestupná tendence počtu ukončených odposlechů do roku 2009, tato byla vystřídána pětiletým setrvalým nárůstem. V roce 2015 se směr vývoje opět změnil, a počet odposlechů klesá. V roce 2018 činil úbytek, oproti předchozímu roku, celkem 288 úkonů (tj. 5 %).

Při porovnání počtu odposlechů ukončených v roce 2018 vůči počátku vyhodnocovaného období v roce 2004 je zřejmý značný pokles (4 098, tj. 42,6 %) v nasazování těchto úkonů

Do celkového snížení počtu ukončených odposlechů v roce 2018 se promítl zejména pokles odposlechů evidovaný u NPC (-286 odposlechů, tj. -23,5 %). Citelné snížení počtu odposlechů je zřejmé i u SKPV KŘP hl. m. Prahy (-175, tj. -23,1 %) a SKPV KŘP Zlínského kraje (-156, tj. -68,9 %).

Jak již bylo zmíněno výše, do roku 2006 zpracovatel Analýzy nedisponuje vlastními daty, tudíž přepočít odposlechů na KŘP, vzniklých v roce 2010, byl proveden

až od roku 2006. Úkony, které byly vykázány u dřívější správy kraje, která se rozdělila, byly automaticky přiřazeny nástupnickému KŘP.

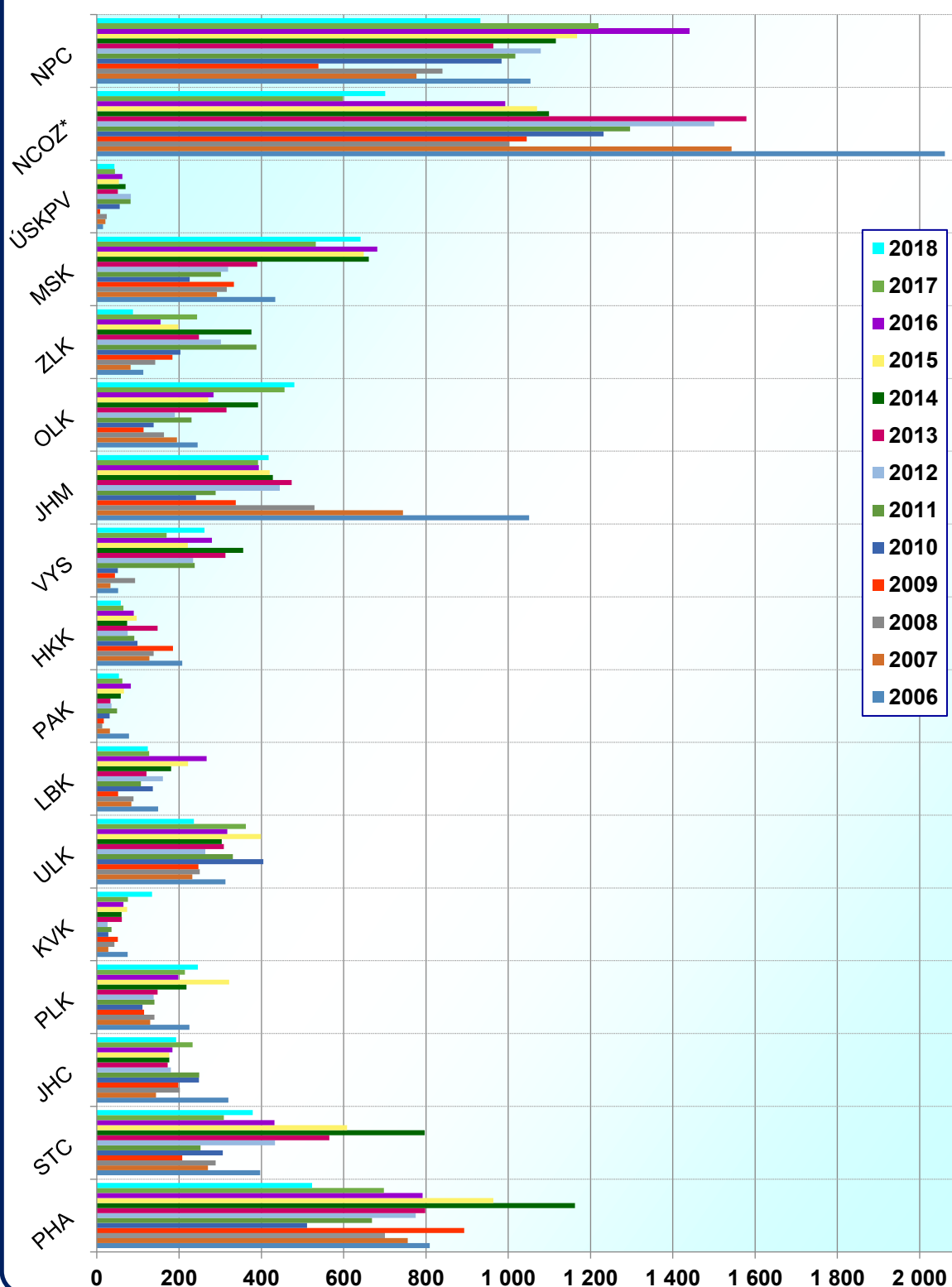
Souhrnně, za celé vyhodnocované období vykázaly nejvíc odposlechů NCOZ a NPC, dále pak SKPV KŘP hl. m. Prahy, Jihomoravského, Moravskoslezského a Středočeského kraje.

I přes velký úbytek počtu odposlechů zaznamenaný u NPC, byl v roce 2018 nejvyšší počet odposlechů evidován u tohoto útvaru, dále následovala NCOZ. Zatímco od počátku vyhodnocovaného období do roku 2017 bylo z hlediska SKPV KŘP každoročně nejvíce odposlechů registrováno u SKPV KŘP hl. města Prahy, v roce 2018 se do popředí dostala SKPV KŘP Moravskoslezského kraje. Za celé třináctileté období dosáhla, co do počtu odposlechů, v roce 2018 svého maxima SKPV KŘP Olomouckého a Karlovarského kraje, naopak nejméně úkonů bylo vykázáno u SKPV KŘP Královéhradeckého kraje.

Úkony dle § 88/1,5 tr. ř.		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
CELKEM PČR		7 599	5 491	4 973	4 571	5 006	5 766	6 241	6 689	7 528	6 978	6 717	5 800	5 512
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	4 469	3 150	3 106	2 979	2 734	3 371	3 578	4 095	5 243	4 687	4 223	3 940	3 836
	PHA	809	756	699	893	511	669	775	798	1 162	964	792	698	523
	STC	397	270	289	208	306	252	433	565	797	608	432	309	379
	JHC	320	144	202	198	248	249	180	172	176	176	184	233	193
	PLK	225	130	140	115	111	140	138	148	218	322	198	214	246
	KVK	75	28	43	51	28	36	26	61	60	74	65	76	134
	ULK	313	232	250	247	405	331	264	309	304	399	317	362	236
	LBK	149	84	89	52	136	107	161	121	181	222	267	127	124
	PAK	78	32	13	17	31	49	36	33	58	66	83	62	54
	HKK	208	128	138	185	99	91	75	148	74	97	90	65	58
	VYS	52	33	93	44	51	238	234	313	356	221	280	170	262
	JHM	1 051	744	529	338	241	289	445	474	428	420	394	392	418
	OLK	245	195	163	114	138	230	190	315	392	271	284	456	480
	ZLK	113	82	142	184	203	388	302	248	376	198	155	244	88
	MSK	434	292	316	333	226	302	319	390	661	649	682	532	641
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	3 130	2 341	1 867	1 592	2 272	2 395	2 663	2 594	2 285	2 291	2 494	1 860	1 676
	ÚSKPV	15	21	24	8	56	82	83	51	70	54	62	44	43
	NCOZ*	2 061	1 543	1 003	1 045	1 232	1 296	1 501	1 579	1 099	1 070	993	598	701
	NPC	1 054	777	840	539	984	1 017	1 079	964	1 116	1 167	1 439	1 218	932

*pod NCOZ jsou vykázány úkony NCOZ i dřívějších ÚOOZ, ÚOKFK, ÚONVDK

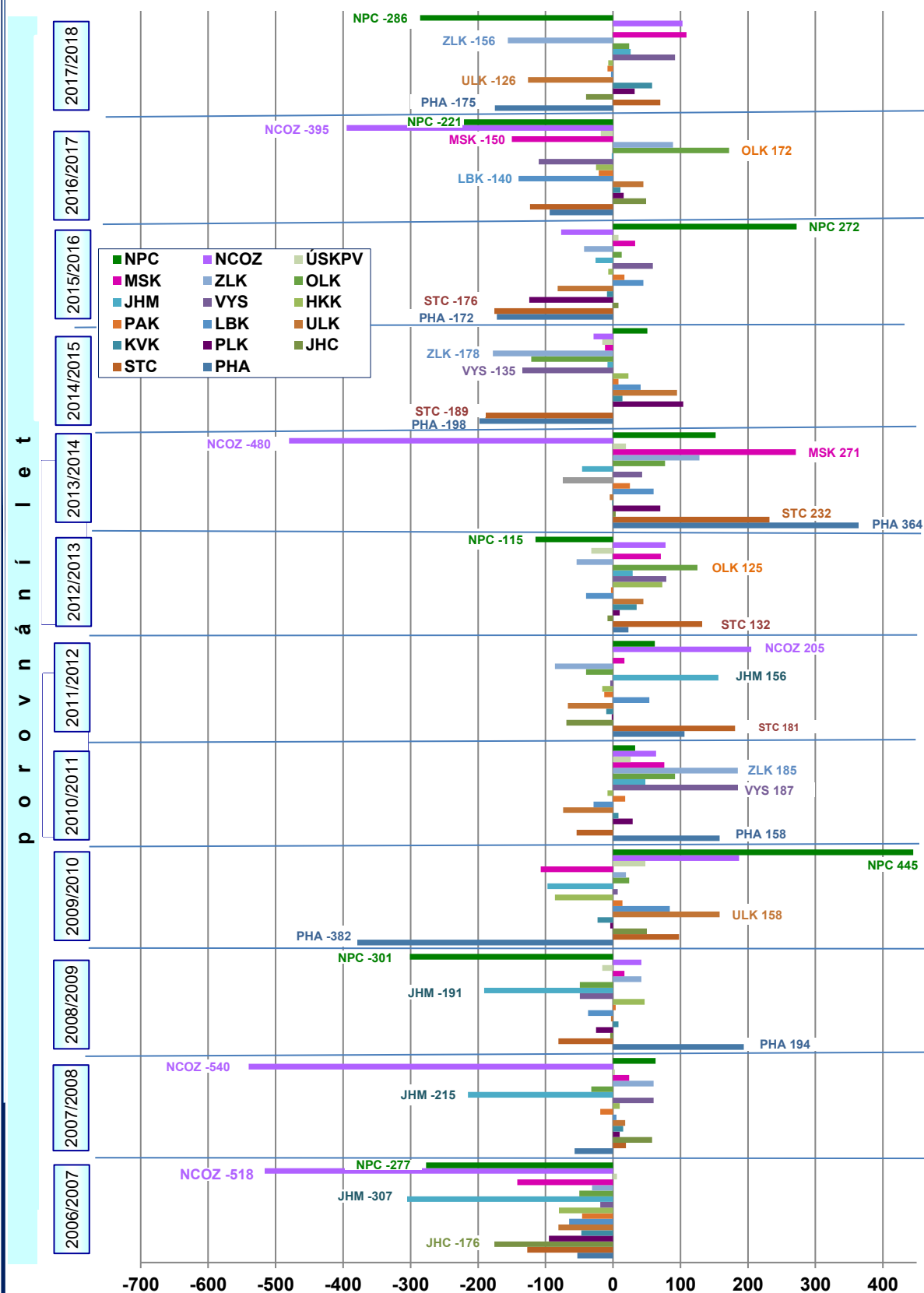
Počty odposlechů dle jednotlivých útvarů PČR v letech 2006 - 2018

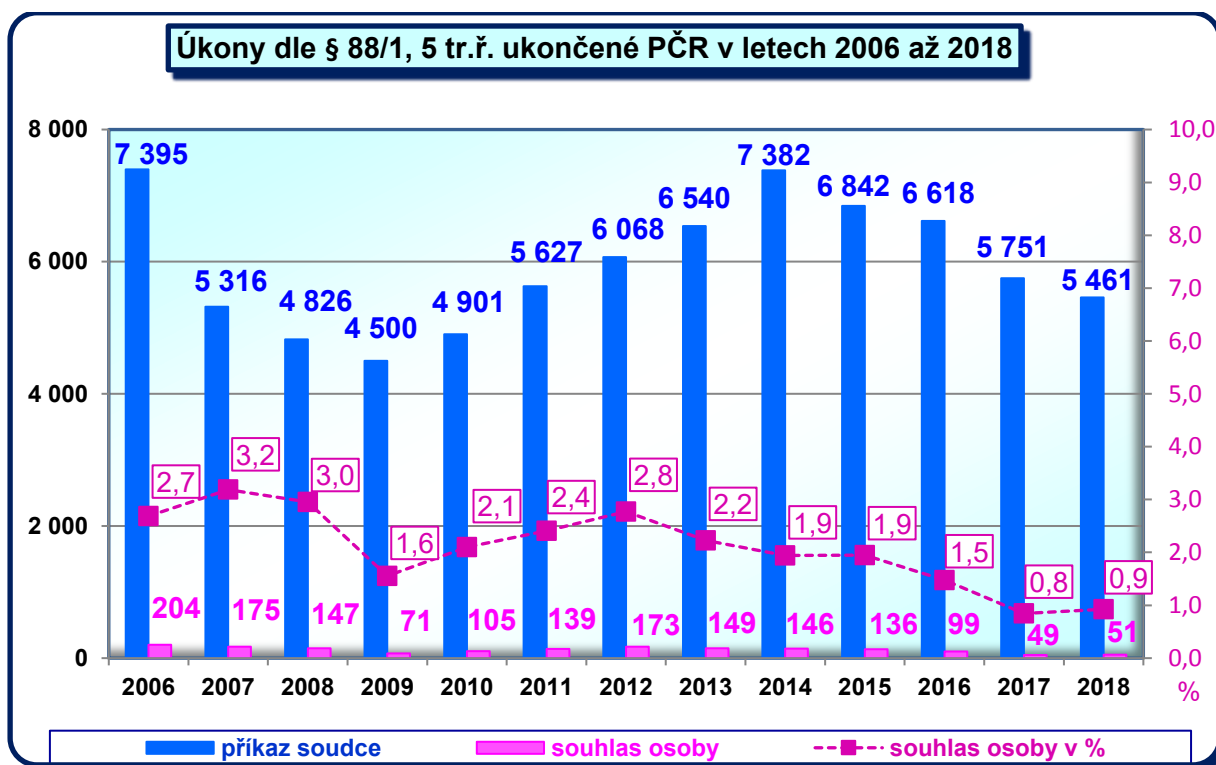
*pod NCOZ jsou vykázány úkony NCOZ i dřívějších ÚOOZ, ÚOKFK, ÚONVDK

Meziroční výkyvy počtu ukončených odposlechů u jednotlivých útvarů Policie ČR SKPV zachycuje následující graf, u nejvýraznějších odchylek byly doplněny popisky s uvedením útvaru SKPV PČR a rozdílem oproti předchozímu roku.

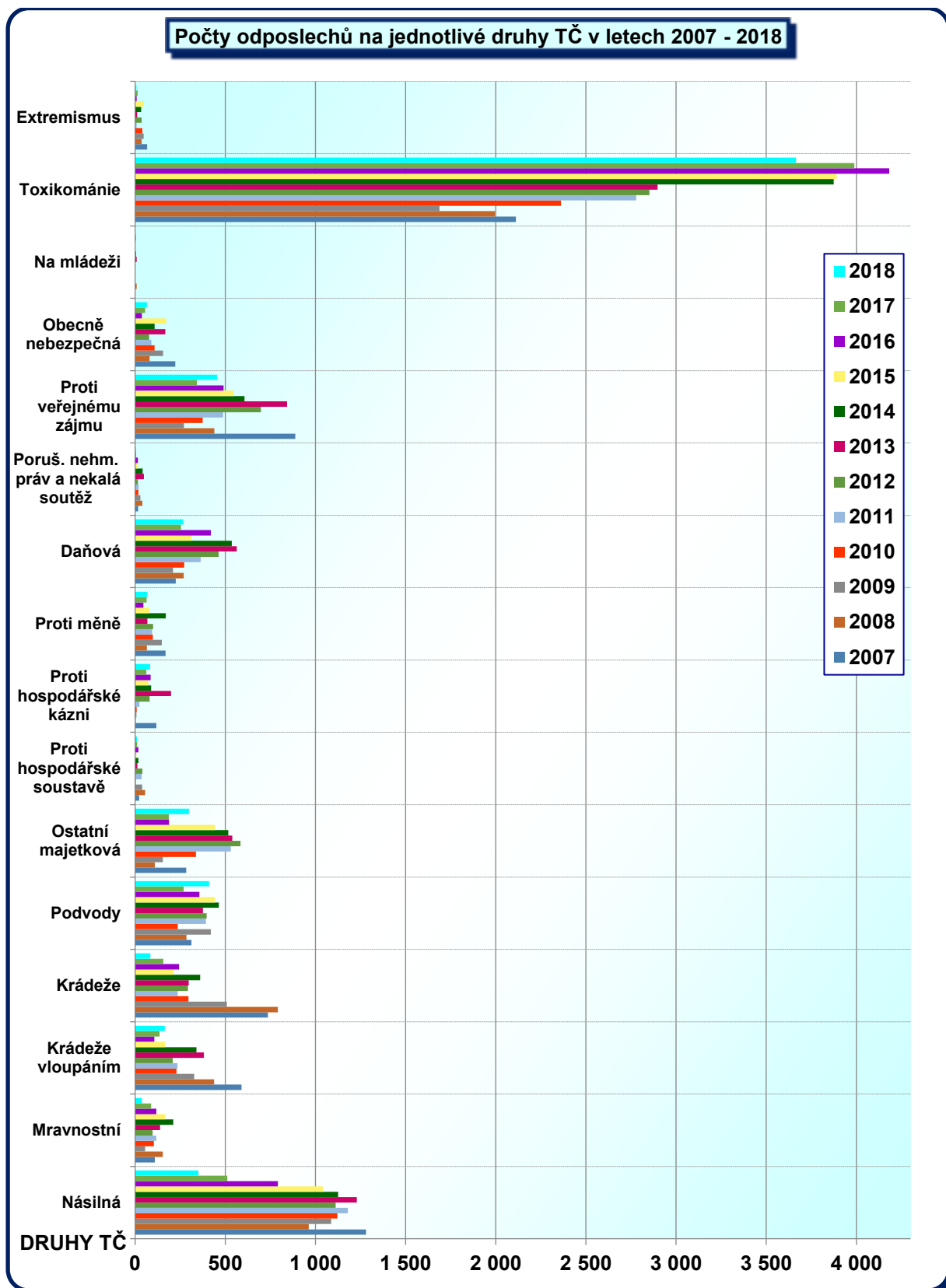
Nárůsty a úbytky odposlechů dle jednotlivých útvarů PČR porovnání let 2006 až 2018

Při porovnání podílu nasazování odposlechnů na základě souhlasu osoby, do jejíž práv a svobod má být úkonem zasahováno, se situace až do roku 2008 výrazně neměnila, z celkového počtu odposlechnů se podíl úkonů vyžádaných na základě souhlasu odposlouchávané osoby pohyboval v rozmezí 2,7 % až 3,2 %. Nabytím účinnosti novely trestního řádu od 1. 7. 2008, umožňující odposlech se souhlasem osoby jen na omezený výčet trestných činů, podíl odposlechnů vyžádaných na základě souhlasu osoby v roce 2009 klesl na 1,6 %. Po roce 2009 se poměr úkonů vyžádaných podle § 88 pátého odstavce tr. ř. navyšoval až do roku 2012. Od roku 2013 následoval pokles podílu odposlechnů vyžádaných se souhlasem dotčené osoby. V roce 2017 došlo k prudkému úbytku počtu i podílu odposlechnů vyžádaných se souhlasem osoby a byl vykázán nejnižší počet, resp. podíl těchto odposlechnů za vyhodnocované období, tedy od roku 2006. V roce 2018 následoval zanedbatelný nárůst počtu i podílu odposlechnů vyžádaných se souhlasem odposlouchávané osoby. Úkony se souhlasem osoby bývají nařizovány zejména v případech, kdy je vedeno trestní řízení pro trestný čin vydírání (§ 175 tr. z.), od roku 2010 i pro trestný čin nebezpečné vyhrožování (§ 353 tr. z.) a od roku 2012 také pro trestný čin nebezpečné pronásledování (§ 354 tr. z.).

Počty odposlechů členěné dle druhů trestné činnosti jsou k dispozici od zavedení sběru dat prostřednictvím systému MU II, tedy od roku 2007. Za celé vyhodnocované období jsou odposlechy zcela jednoznačně nejčastěji používány na toxikománii, s velkým odstupem následují odposlechy využívané na šetření násilné trestné činnosti a trestné činnosti proti veřejnému zájmu.

Počty odposlechlů na toxikománii od roku 2010 do roku 2016 rostly, k jejich enormnímu nárůstu došlo v roce 2014. Navýšení počtu odposlechlů na tuto trestnou činnost následovalo i v roce 2015 a 2016, přičemž v roce 2016 bylo na toxikománii nasazeno nejvíce odposlechlů za vyhodnocované období (2007 – 2018). Od roku 2017 následuje zřejmý úbytek odposlechlů použitých na toxikománii. Z výše uvedeného grafu je dobře čitelný výrazný přesah odposlechlů použitých na tento druh trestné činnosti.

Úkony dle § 88/ 1,5 tr.ř. podle kriminality / rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A Násilná TČ	1 280	963	1 087	1 122	1 179	1 112	1 229	1 126	1 041	791	511	351
B Mravnostní TČ	109	153	55	104	118	97	139	211	168	117	88	38
D Krádeže vloupáním	590	438	327	230	235	209	381	340	167	106	136	165
E Krádeže	736	791	509	296	236	293	297	360	214	243	156	85
F Podvody	312	285	420	236	392	396	376	464	443	356	269	411
G Ostatní majetková TČ	283	109	154	337	530	585	539	517	444	188	187	299
H TČ proti hospodářské soustavě	22	55	39	3	36	41	13	18	7	18	11	10
I TČ proti hospodářské kázní	117	3	7	9	24	81	199	88	74	86	63	83
J TČ proti měně	169	65	148	98	94	100	68	170	80	46	64	66
K Daňová TČ	225	270	210	272	364	463	563	536	312	420	254	265
M Poruš. nehm. práv a nek. soutěž	17	41	29	18	19	15	49	42	15	15	6	4
N TČ proti veřejnému zájmu	888	439	271	374	488	697	842	606	547	491	343	455
O Obecně nebezpečná TČ	222	81	155	108	90	77	168	108	173	37	56	65
P TČ na mládeži		9		1		2	8	4			5	2
T Toxikománie	2 111	1 995	1 688	2 361	2 779	2 852	2 898	3 873	3 890	4 182	3 988	3 665
X Extremismus	66	36	47	41	9	36	11	33	48	9	14	7
CELKEM ÚKONŮ	5 491	4 973	4 571	5 006	5 766	6 241	6 689	7 528	6 978	6 717	5 800	5 512

Počty odposlechlů použitých na druhy trestné činnosti, na něž jsou odposlechy nejčastěji používány (s výjimkou krádeží a podvodů), jsou v níže uvedené tabulce vykázaný zvlášť za útvary SKPV KŘP a za útvary SKPV ÚCP. Za celé vyhodnocované období je zřejmé zejména hojnější využívání odposlechlů na toxikománii útvary SKPV KŘP.

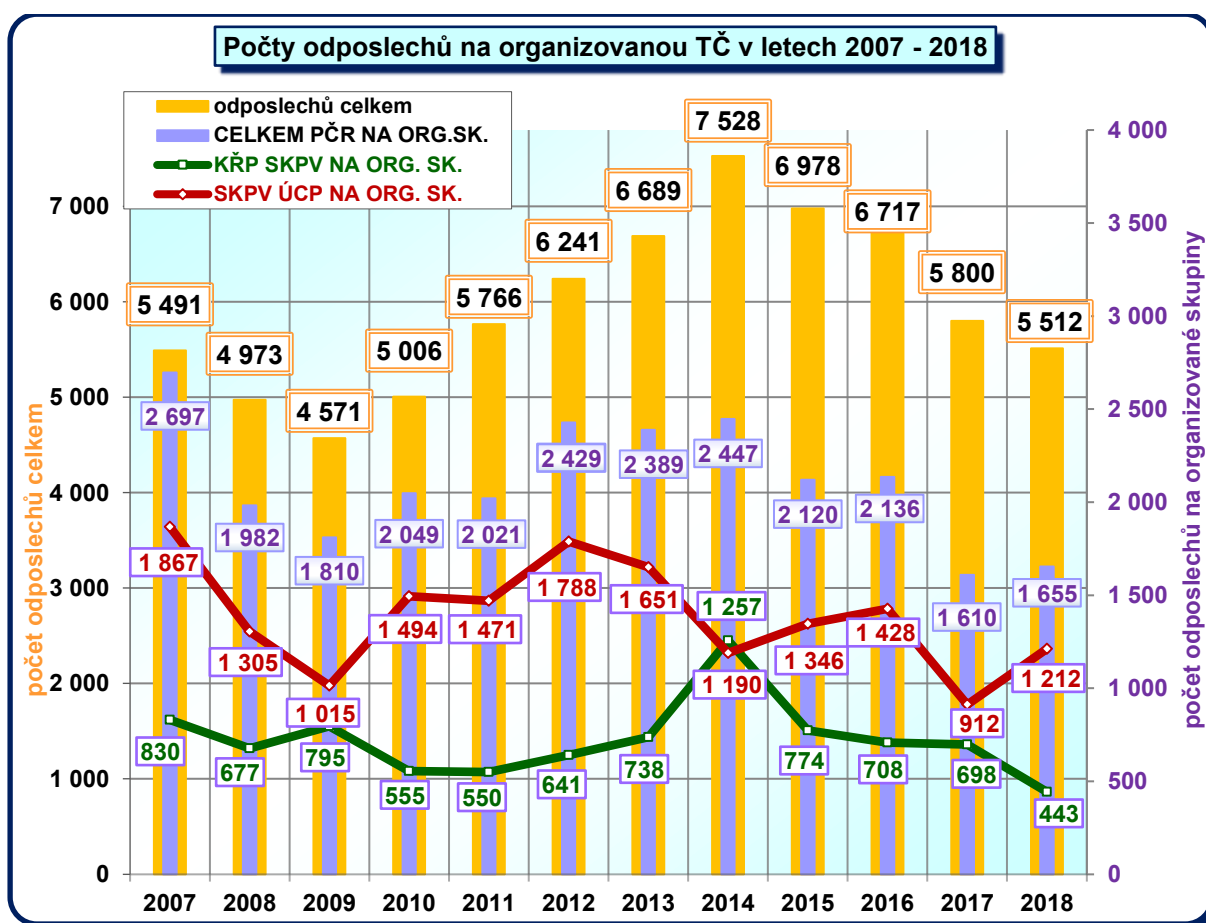
Kromě výše uvedeného snížení počtu odposlechlů na toxikománii v roce 2018, je nutno zmínit také citelný pokles těchto úkonů na násilnou trestnou činnost, úbytek odposlechlů vykazaly jak útvary SKPV KŘP, tak útvary SKPV ÚCP. Úbytek úkonů na násilnou trestnou činnost pokračuje již pátým rokem, přičemž v roce 2018 bylo na tento druh trestné činnosti použito nejméně odposlechlů od roku 2007.

Naopak k nárůstu odposlechlů v roce 2018 došlo u ostatní majetkové trestné činnosti, trestné činnosti proti veřejnému zájmu i daňové trestné činnosti, a to navýšením u útvarů SKPV ÚCP.

Odposlechy na vybrané druhy TČ	PČR SKPV	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A Násilná TČ	KŘP	701	571	618	655	715	744	784	805	655	467	323	291
	ÚCP	579	392	469	467	464	368	445	321	386	324	188	60
B Mravnostní TČ	KŘP	36	47	43	67	60	71	112	199	154	117	82	38
	ÚCP	73	106	12	37	58	26	27	12	14	0	6	0
G Ostatní majetková TČ	KŘP	195	94	143	254	412	427	336	272	273	88	158	109
	ÚCP	88	15	11	83	118	158	203	245	171	100	29	190
K Daňová TČ	KŘP	36	26	43	61	141	144	207	311	149	231	166	153
	ÚCP	189	244	167	211	223	319	356	225	163	189	88	112
N TČ proti veř. zájmu	KŘP	23	77	57	25	32	63	72	92	91	77	90	40
	ÚCP	865	362	214	349	456	634	770	514	456	414	253	415
T Toxikománie	KŘP	1 202	1 144	1 020	1 338	1 686	1 703	1 849	2 698	2 655	2 734	2 778	2 681
	ÚCP	909	851	668	1 023	1 093	1 149	1 049	1 175	1 235	1 448	1 210	984

Vyšetřování zvláště závažných zločinů organizovaných kriminálními uskupeními, velmi často s významným prvkem vnitřní organizovanosti, etnických specifik, konspirace, odlišných hodnot a v teritoriálním rozptýlení přesahujícím mnohdy kontinenty, vyžaduje využívání všech zákonných prostředků. Odhalování a dokumentování trestné činnosti páchané organizovanými skupinami je zejména odvislé od dokumentace vnitřní struktury skupiny a její komunikace. Právě možnost komunikace je velkou výhodou pro organizované skupiny, ale zároveň, pokud má Policie ČR nástroj na její zaznamenání, je její největší slabinou. Pro odhalování takové trestné činnosti je po stránce kriminalisticko-taktické tento nástroj přímo určen.

Množství odposlechů od roku 2007 do roku 2009 klesalo, poté, až do roku 2014, následoval setrvalý narůst a od roku 2015 úkonů opět ubývá. Křivka poklesu úkonů na organizovanou trestnou činnost v letech 2008 a 2009 byla oproti celkovému počtu odposlechů strmější, její vzestup od roku 2010 byl naopak mírnější. Vykazované počty odposlechů na organizovanou trestnou činnost se v průběhu sledovaného období oproti celkovému počtu odposlechů snižují. Celkové počty úkonů na organizované skupiny za útvary SKPV KŘP jsou, s výjimkou roku 2014, nižší oproti počtu úkonů na organizovanou trestnou činnost útvarů SKPV ÚCP, vývojové křivky za celou Policii ČR ovlivňují tudíž zejména útvary SKPV ÚCP. Za celé dvanáctileté období činí podíl úkonů na organizovanou trestnou činnost za útvary SKPV PČR celkem 35,6 %, přičemž prvek organizovanosti byl registrován u 63,3 % odposlechů použitých útvary SKPV ÚCP, a u 19,3 % úkonů vykázaných útvary SKPV KŘP.

Délky odposlechu

Podstatnou náležitostí příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu je i stanovení doby, po kterou je tento zákonný prostředek povolen. Do poloviny roku 2008 se jednalo o šest měsíců s možností dále tuto dobu opakovaně prodlužovat, vždy maximálně o dalších šest měsíců. Po přijetí novely trestního řádu byla od 1. 7. 2008 tato doba zkrácena na čtyři měsíce, opět s možností opakovaného prodloužení, vždy maximálně o další čtyři měsíce. Pro prodloužení odposlechu byly však novelou stanoveny přísnější podmínky, kdy prodloužení úkonu může nařídit pouze soudce soudu vyššího stupně a v přípravném řízení na návrh státního zástupce pouze soudce krajského soudu.

Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení) i skutečná průměrná délka odposlechu měly v období let 2005 – 2007 vzestupnou tendenci, přičemž po jejich výrazném zkrácení v roce 2008 a 2009, jako důsledku výše uvedené novely trestního řádu, následovalo jejich prodloužování. Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu se od roku 2010 setrvale prodloužuje, v roce 2018 činila 109,5 dne. Rovněž skutečná průměrná délka odposlechu se každoročně, s výjimkou roku 2014 a 2017, prodloužuje a při nižších hodnotách imituje směr vývojové křivky průměrné délky prvního soudního příkazu. Zatímco v období po uvedené novele trestního řádu se délka platnosti prvního soudního příkazu zkrátila v průměru téměř o 24 dní, skutečná průměrná délka odposlechu se oproti období 2004 až 2007 prodloužila asi o 5 dní. V roce 2018 se průměrná skutečná délka odposlechu, oproti roku 2017, prodloužila o 1,8 dne a činila 103,4 dne.

Dle zákona je policejní orgán povinen průběžně vyhodnocovat, zda trvají důvody, které vedly k vydání příkazu k odposlechu, a v případě že pominuly, je povinen odposlech ihned ukončit. Od počátku sledovaného období dochází k poklesu procenta zkrácených odposlechů, do výraznějšího úbytku předčasně ukončených úkonů se promítlo zkrácení lhůty, na kterou jsou od druhé poloviny roku 2008 odposlechy povolovány. Zatímco od roku 2004 do roku 2007 se zkrácení týkalo přibližně 59 % odposlechů, po roce 2008 se jednalo v průměru o 42 % předčasně ukončených odposlechů. V roce 2018 bylo zkráceno 2 108 (tj. 38,2 %) odposlechů, přičemž 98,6 % z nich bylo ukončeno na základě požadavku útvaru, který odposlech vyžadoval.

Od počátku vyhodnocovaného období do roku 2012 narůstal podíl prodloužených odposlechů, od roku 2013 se procento prodloužených odposlechů mírně zmenšuje. V období 2004 až 2007, tedy před účinností novely trestního řádu, bylo prodlouženo v průměru asi 7 % odposlechů, po novele (v průměru za roky 2009 až 2018) se jednalo zhruba o 10 % prodloužených úkonů. V roce 2018 bylo prodlouženo celkem 587 odposlechů (tj. 10,6 % ze všech odposlechů).

Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu (bez prodloužení) a skutečná průměrná délka odposlechu

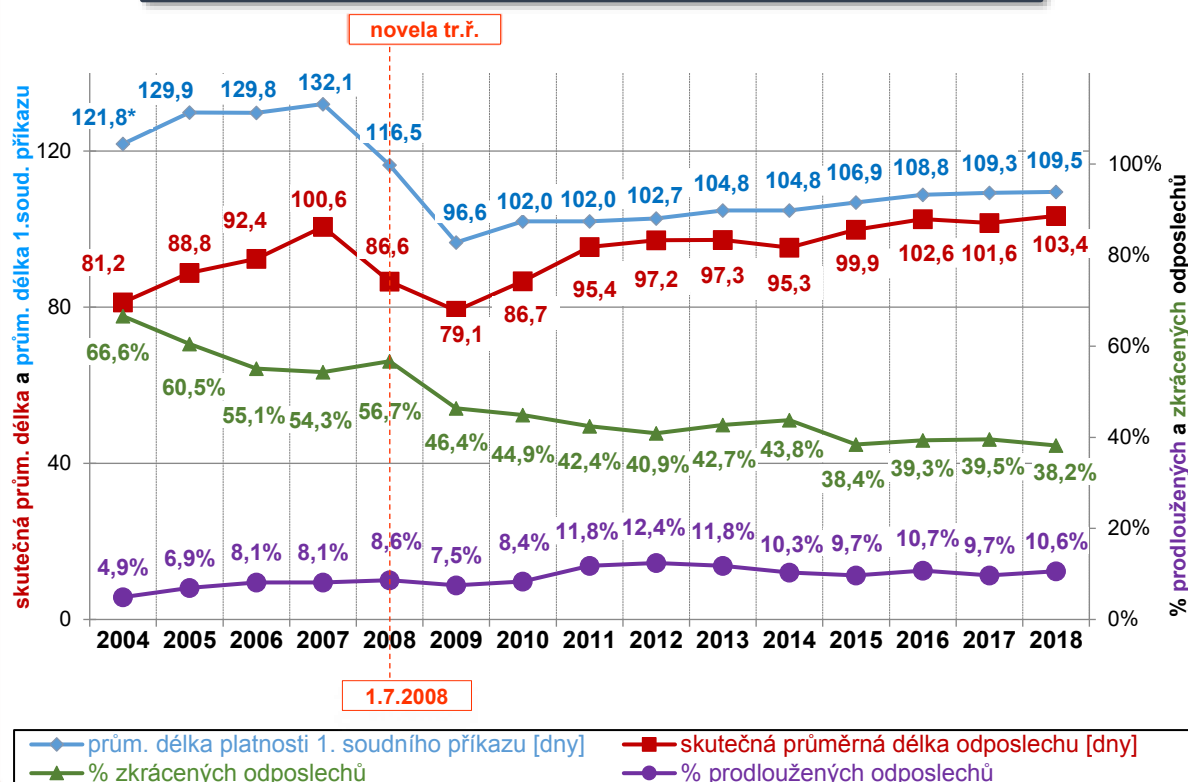
§ 88 tr.ř./rok	průměrná délka 1. povolení [dny]	průměrná délka [dny]
2004	121,81*	81,23
2005	129,85	88,76
2006	129,76	92,42
2007	132,05	100,61
2008	116,46	86,58
2009	96,60	79,11
2010	101,96	86,69
2011	101,97	95,43
2012	102,74	97,19
2013	104,75	97,26
2014	104,78	95,28
2015	106,87	99,87
2016	108,79	102,60
2017	109,31	101,61
2018	109,53	103,40

* průměrná délka platnosti 1. soudního příkazu za 2. pololetí 2004

Zkrácení / prodloužení délky odposlechu

§ 88 tr.ř./rok	zkrácených v %	prodloužených v %
2004	66,6	4,9
2005	60,5	6,9
2006	55,1	8,1
2007	54,3	8,1
2008	56,7	8,6
2009	46,4	7,5
2010	44,9	8,4
2011	42,4	11,8
2012	40,9	12,4
2013	42,7	11,8
2014	43,8	10,3
2015	38,4	9,7
2016	39,3	10,7
2017	39,5	9,7
2018	38,2	10,6

Vývoj délky, prodloužení a zkrácení odposlechu v letech 2004 až 2018

* průměrná délka platnosti 1. soudního příkazu za 2. pololetí 2004

Údaje do roku 2006 poskytl ÚZČ, od roku 2007 jsou data získávána vytěžením systému MU II.

4.3 Využívání sledování osob a věcí

4.3.1 Počty sledování osob a věcí

V roce 2018 bylo útvary Policie ČR SKPV ukončeno celkem 5 580 úkonů dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř.

Sledování osob a věcí bylo realizováno za předem stanovených, výše uvedených podmínek.

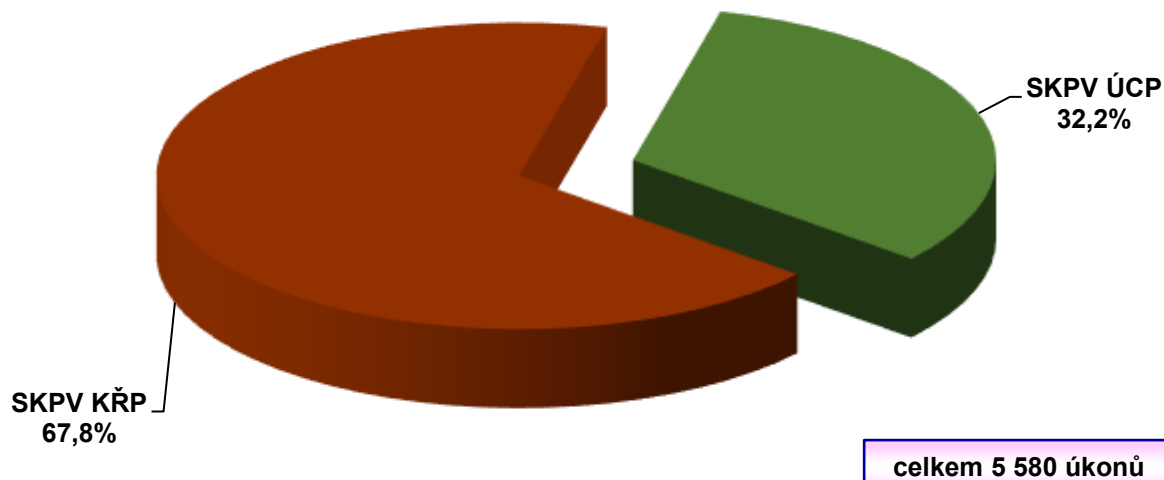
K vlastnímu statistickému vyhodnocení byla použita výstupní data ze systému MU II.

Statistické výstupy mohou být ovlivněny faktem, že jedna a tatáž osoba, resp. věc či prostor může procházet nezávisle na sobě několika trestními kauzami, popř. úkon může být nasazen opakovaně.

Úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř. v roce 2018		počet úkonů celkem	spisů s úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř.	průměr úkonů na spis
CELKEM PČR		5 580	1 058	5,3
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	3 782	880	4,3
	PHA	895	135	6,6
	STC	426	79	5,4
	JHC	96	45	2,1
	PLK	234	65	3,6
	KVK	116	28	4,1
	ULK	203	70	2,9
	LBK	91	27	3,4
	PAK	22	8	2,8
	HKK	80	36	2,2
	VYS	275	63	4,4
	JHM	682	137	5,0
	OLK	76	40	1,9
	ZLK	154	40	3,9
	MSK	432	107	4,0
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 798	178	10,1
	ÚSKPV	55	11	5,0
	NCOZ	1 029	105	9,8
	NPC	714	62	11,5

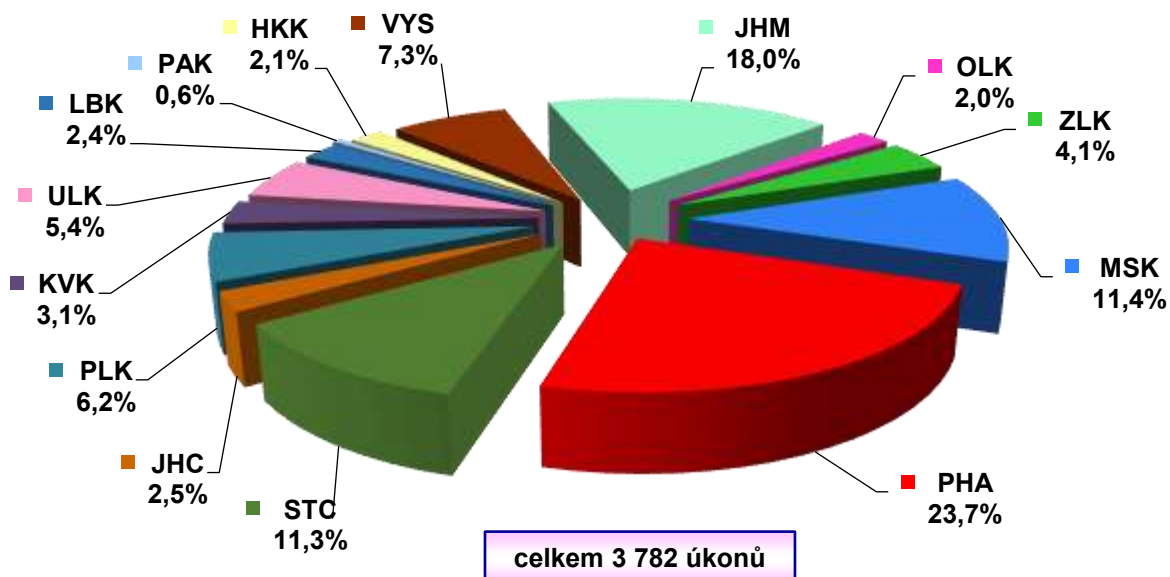
Celkový počet 5 580 úkonů dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. je v níže uvedeném grafu rozdělen mezi SKPV KŘP (3 782, tj. 67,8 % úkonů) a útvary SKPV ÚCP (1 798, tj. 32,2 % úkonů).

**Podíl počtu úkonů dle § 158d tr.ř. - Policie ČR SKPV KŘP
a útvarů PČR SKPV ÚCP v roce 2018**

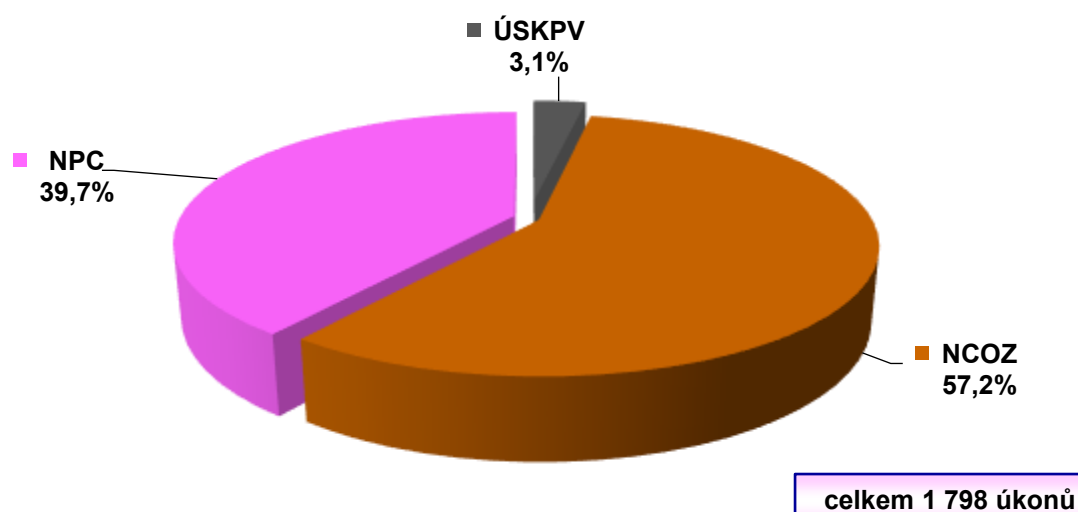
V rámci SKPV KŘP připadá největší podíl úkonů dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. na SKPV KŘP hl. m. Prahy (895, tj. 23,7 %), SKPV KŘP Jihomoravského (682 úkonů, tj. 18 %), SKPV KŘP Moravskoslezského (432, tj. 11,4 %) a SKPV KŘP Středočeského kraje (426, tj. 11,3 %).

**Podíl SKPV jednotlivých KŘP na počtu sledování osob a věcí ukončených
v rámci všech KŘP v roce 2018**

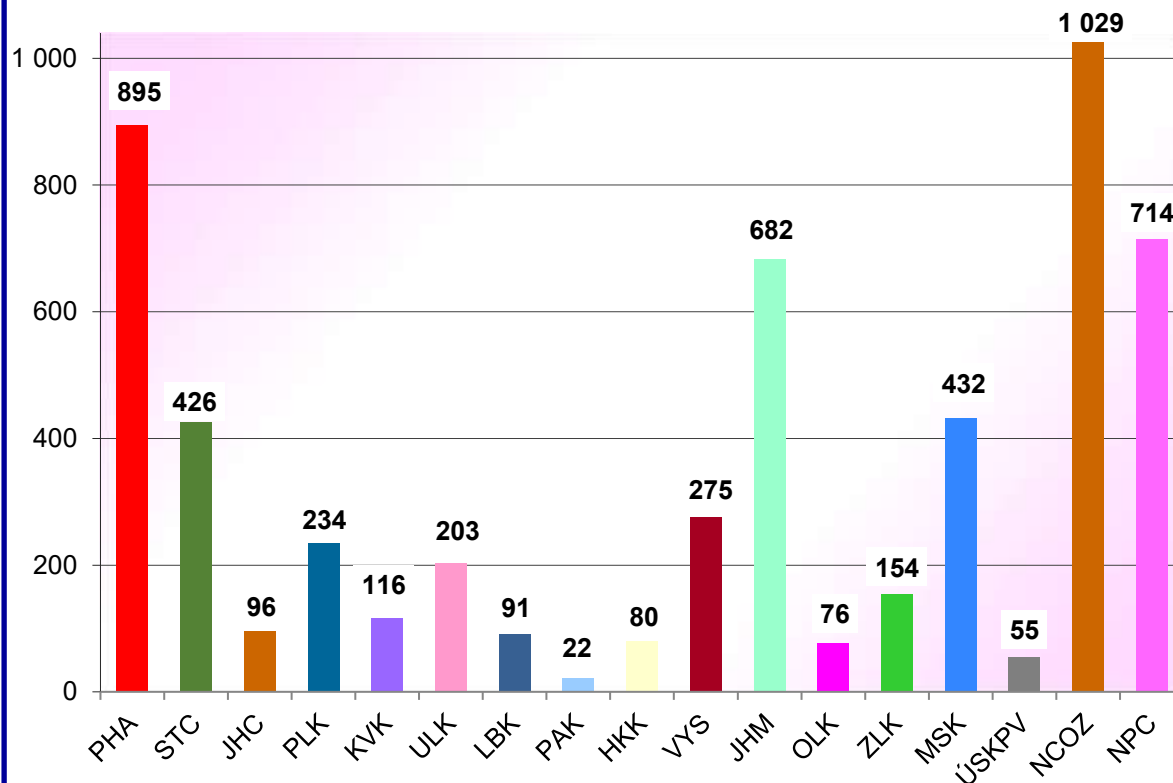
Z hlediska útvarů SKPV ÚCP bylo nejvíce úkonů zaznamenáno na NCOZ. Tento útvar se svými 1 029 úkony vykázal 57,2% podíl úkonů v rámci útvarů SKPV s celostátní působností, následovala NPC se 714, tj. 39,7 % úkony.

Podíl útvarů PČR SKPV s celostátní působností na počtu sledování osob a věcí ukončených v rámci všech těchto útvarů v roce 2018

Obdobně jako u odposlechů, i v případě sledování osob a věcí platí, že v rámci spolupráce mezi útvary jsou mnohdy úkony vyžadovány organizačním celkem Policie ČR SKPV (zejména KŘP hl. m. Prahy) pro potřeby jiného organizačního celku.

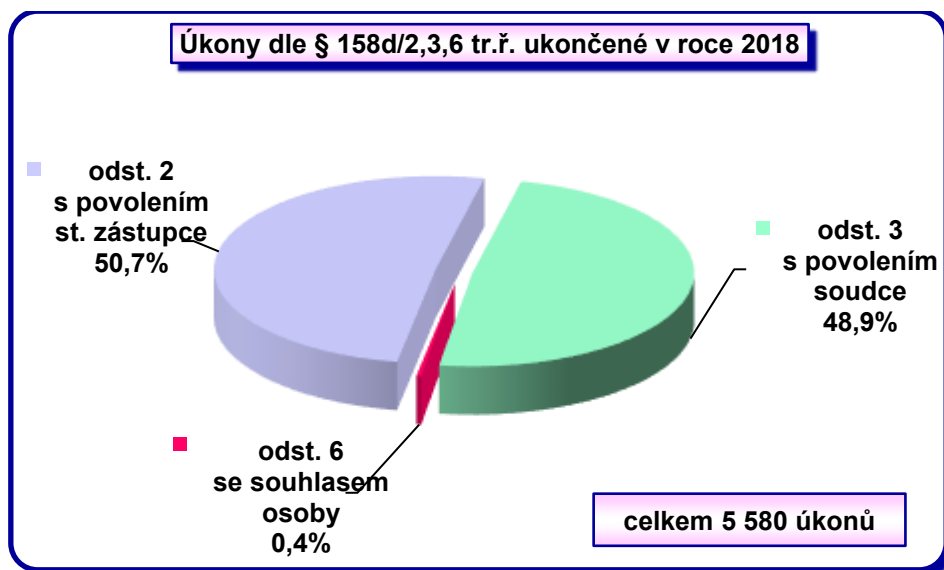
Celkové počty sledování osob a věcí - úkonů ukončených v roce 2018 po jednotlivých organizačních článcích PČR SKPV

4.3.2 Sledování osob a věcí se souhlasem osoby, s povolením státního zástupce a s povolením soudce

Z celkového počtu 5 580 úkonů sledování osob a věcí ukončených v roce 2018 se jednalo o 2 832 úkonů povolených státním zástupcem (odst. 2), 2 728 úkonů povolených soudcem (odst. 3) a jen 20 úkonů se souhlasem osoby, do jejichž práv a svobod má být sledováním zasahováno (odst. 6).

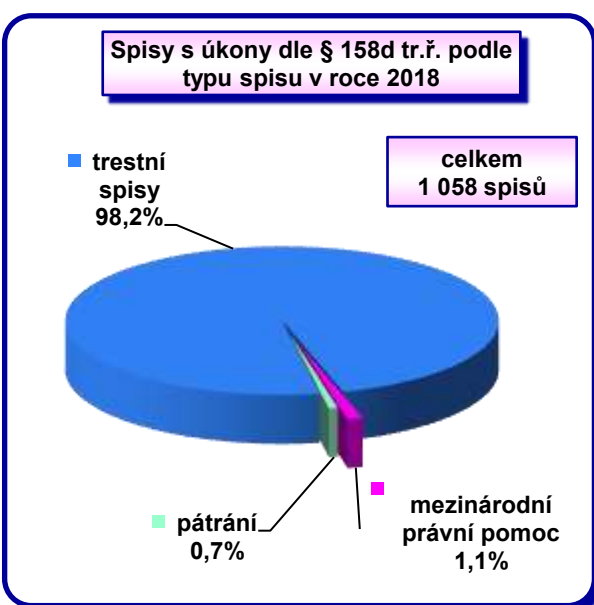
Úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř. v roce 2018		počet úkonů celkem	z toho:		
			s povolením st. zástupce (odst.2)	s povolením soudce (odst.3)	se souhlasem osoby (odst.6)
CELKEM PČR		5 580	2 832	2 728	20
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	3 782	1 745	2 024	13
	PHA	895	207	688	
	STC	426	199	226	1
	JHC	96	59	37	
	PLK	234	148	84	2
	KVK	116	106	10	
	ULK	203	153	47	3
	LBK	91	59	32	
	PAK	22	15	7	
	HKK	80	45	35	
	VYS	275	129	145	1
	JHM	682	328	354	
	OLK	76	18	58	
	ZLK	154	84	64	6
	MSK	432	195	237	
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 798	1 087	704	7
	ÚSKPV	55	42	13	
	NCOZ	1 029	423	602	4
	NPC	714	622	89	3

4.3.3 Spisy se sledováním osob a věcí členěné dle typu spisu (trestní spis, mezinárodní právní pomoc a pátrání)

Spisy s úkony § 158d/2,3,6 tr.ř. v roce 2018		spisů s úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř.	z toho:		
			trestní spis	mzn. právní pomoc	pátrání
CELKEM PČR		1 058	1 039	12	7
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	880	874	2	4
	PHA	135	134		1
	STC	79	79		
	JHC	45	44		1
	PLK	65	65		
	KVK	28	28		
	ULK	70	69	1	
	LBK	27	27		
	PAK	8	8		
	HKK	36	36		
	VYS	63	63		
	JHM	137	136	1	
	OLK	40	40		
	ZLK	40	39		1
	MSK	107	106		1
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	178	165	10	3
	ÚSKPV	11	8		3
	NCOZ	105	99	6	
	NPC	62	58	4	

Z hlediska typu spisů je situace obdobná jako u odposlechů. Rovněž u úkonů dle §158d tr. ř. je počet spisů s mezinárodní právní pomocí i pátráním zanedbatelný. Podíl spisů s mezinárodní právní pomocí tvořil 1,1 % a s pátráním 0,7 %. Ve 12 spisech s mezinárodní právní pomocí bylo nasazeno 28 úkonů sledování osob a věcí. V rámci pátrání bylo využito 16 úkonů sledování osob a věcí v 7 spisech. Je nutno zdůraznit, že v případě souběhu trestního spisu s mezinárodní právní pomocí či pátráním, se v systému sběru dat tyto případy vykazují pouze v trestním spisu.

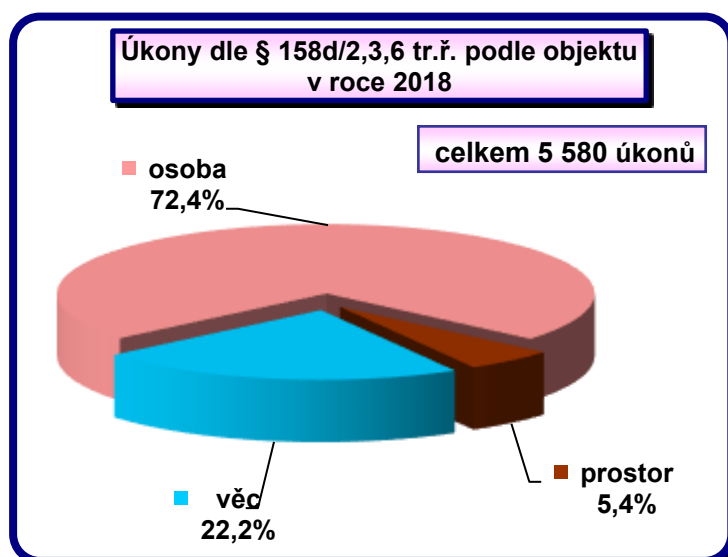

4.3.4 Vyhodnocení sledování osob a věcí podle objektů, vůči kterým úkony směřovaly

Sledování osob a věcí je zaměřeno na tři základní skupiny objektů – osoba, věc a prostor.

V této kapitole nejsou vykazovány počty osob, které byly sledovány, analogicky ke kapitole obsahující počty odposlouchávaných osob. Hodnoty zde uvedené se vztahují k typu sledovaného objektu. Tedy pokud jedna a tatáž osoba byla objektem zájmu v 5 úkonech, pak je zde vykázáno 5 osob, naproti tomu u odposlechnů by byla uváděna osoba pouze jedna.

Úkony § 158d/2,3,6 tr.ř. – dle objektů v roce 2018		celkem úkonů dle § 158d/2,3,6 tr.ř.	osoba	prostor	věc
CELKEM PČR		5 580	4 040	303	1 237
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP	3 782	2 828	188	766
	PHA	895	739	26	130
	STC	426	333	16	77
	JHC	96	72	11	13
	PLK	234	116	29	89
	KVK	116	82	9	25
	ULK	203	122	26	55
	LBK	91	62	7	22
	PAK	22	13	2	7
	HKK	80	58	10	12
	VYS	275	209	5	61
	JHM	682	531	5	146
	OLK	76	56	8	12
	ZLK	154	116	3	35
	MSK	432	319	31	82
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1798	1212	115	471
	ÚSKPV	55	39	3	13
	NCOZ	1029	786	34	209
	NPC	714	387	78	249

Nejčastějším objektem sledování jsou osoby, jejich podíl činil 72,4 %. S podílem 22,2 % následovalo sledování věcí, prostor byl sledován v 5,4 %. Rozložení podílů jednotlivých objektů sledování je ekvivalentní rozložení těchto objektů v předchozích letech.

4.3.5 Využívání sledování osob a věcí na jednotlivé druhy trestné činnosti

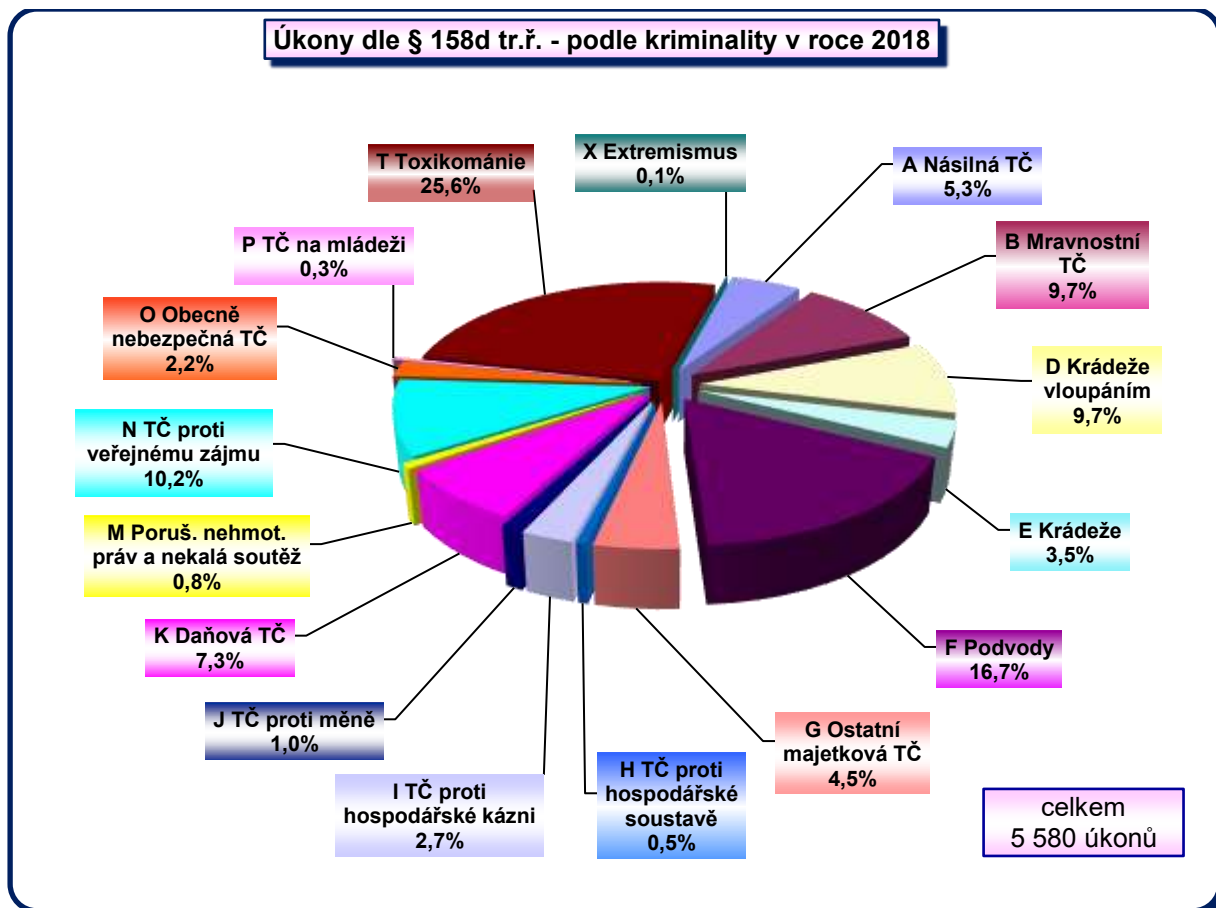
K důležitému faktoru pro objektivní analýzu úkonů sledování osob a věcí patří i specifikace druhu kriminality, pro kterou jsou tyto úkony nejvíce využívány.

K vlastnímu vyhodnocení kriminality je nutno připomenout, že při sběru dat bylo možné každému spisu, resp. úkonu, přiřadit více druhů trestné činnosti (v tabulce vykázáno jako souběhy). Vzhledem k počtu možných kombinací by bylo obtížné stanovit všechny variace, byly tedy, stejně jako u odposlechů, použity absolutní hodnoty jednotlivých trestných činů a absolutní počet souběhů.

Úkony dle § 158d/ 2,3,6 tr.ř. podle kriminality v roce 2018		A Násilná TČ	B Mravnostní TČ	D Krádeže vloupáním	E Krádeže	F Podvody	G Ostatní majetková TČ	H TČ proti hospodářské soustavě	I TČ proti hospodářské kázní	J TČ proti měně	K Daňová TČ	M Poruš. nehmot. práv a nekalá soutěž	N TČ proti veřejnému zájmu	O Obecně nebezpečná TČ	P TČ na mládeži	T Toxikománie	X Extremismus	z toho v souběhu
CELKEM PČR		333	612	608	221	1 049	284	34	173	63	458	49	639	139	18	1 609	5	714
PČR SKPV JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP	192	587	605	221	896	189	2	19	43	214	47	49	84	14	836	1	217
	PHA	53	20	123	30	541	20	1	6	15	30	14	7	7	2	51	1	26
	STC	20	184	74	19	12	31			4		1	2	8		104		33
	JHC	12	14	4			3			4	18		1		1	43		4
	PLK	15	56	37	14	15	1				19			2		77		2
	KVK	6	3	47		9					1					54		4
	ULK	7	6	47	44	15	10	1		2	1			1		70		1
	LBK	2	2	12	15	13	6				9		2			36		6
	PAK			3		3	2				1					13		
	HKK		12	27	6	8	9				2		4			14		2
	VYS	14	13	48	6	79	2				15		4	34		83		23
	JHM	32	188	95	61	90	18		1	16	47	1	2	9	1	164		43
	OLK	10	7	1	3	35	7		6		7	1				3		4
	ZLK	11	10	12	15	2	17		6		6	17	12		2	50		6
MSK	10	72	75	8	74	63			2	58	13	15	23	8	74		63	
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	141	25	3		153	95	32	154	20	244	2	590	55	4	773	4	497
	ÚSKPV	17		3			3	20					28		4			20
	NCOZ	124	25			152	92	12	154	20	234	2	556	55		65	4	466
	NPC					1					10		6			708		11

Nejvíce úkonů sledování osob a věcí (1 609 úkonů, tj. 25,6 %) bylo využito v souvislosti s toxikománií, do této kategorie bylo zahrnuto i 30 úkonů použitých na trestný čin dle § 288 tr. z. - výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem (97 % těchto úkonů bylo vykázáno v souběhu s trestným činem nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283 tr. z.).

S 1 049 úkony (tj. 16,7 %) následovaly podvody. Na trestné činy proti veřejnému zájmu bylo použito 639 úkonů (tj. 10,2 %), na mravnostní trestné činy 612 úkonů (tj. 9,7 %) a na krádeže vloupáním 608 úkonů (tj. 9,7 %). Dalších 458, tj. 7,3 % úkonů bylo použito na daňovou trestnou činnost. Hranici 5 % ještě překročily úkony použité na násilnou trestnou činnost (333 úkonů, tj. 5,3 %).

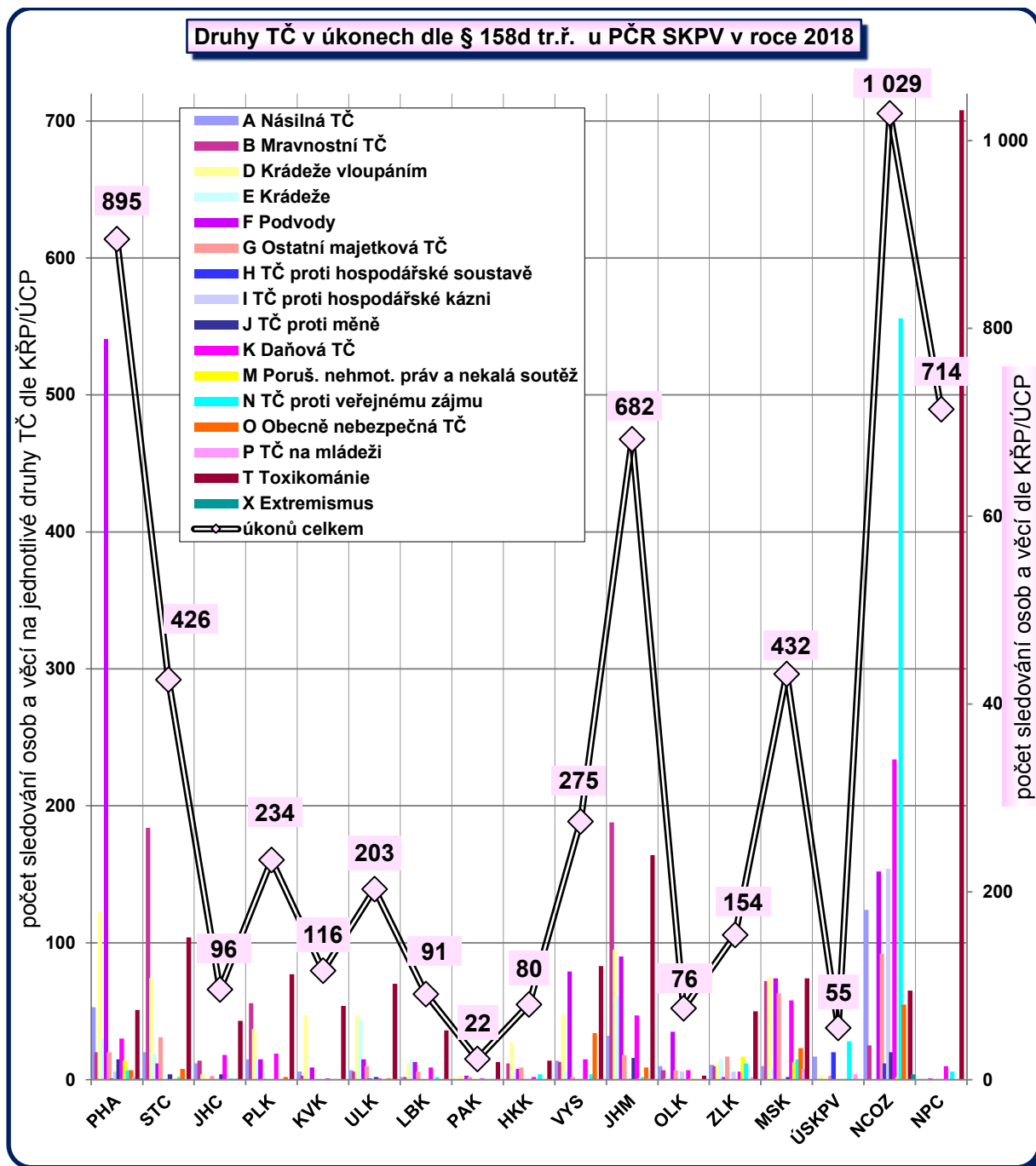
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Ze všech útvarů Policie ČR vykázal nejvíce úkonů nasazených za účelem odhalení toxikomanie útvar, jehož hlavním úkolem je odhalování a objasňování drogové trestné činnosti - NPC (708). Z hlediska SKPV KŘP nejvyšší počet úkonů na tuto specifickou trestnou činnost byl registrován u SKPV KŘP Jihomoravského kraje (164).

Na podvody použila nejvíce sledování osob a věcí SKPV KŘP hl. m. Prahy (541), přičemž počet úkonů na tuto trestnou činnost navýšily zejména dvě kauzy, v rámci nichž bylo použito celkem 355 úkonů sledování osob a věcí. Také na krádeže vloupáním využila nejvíce úkonů SKPV KŘP hl. m. Prahy (123), přičemž do vyššího počtu se zřetelně promítla jediná trestní věc se 76 úkony.

Na trestnou činnost proti veřejnému zájmu (556), na daňovou trestnou činnost (234), na trestnou činnost proti hospodářské kázni (154) i na násilnou trestnou činnost (124) použila nejvyšší počet úkonů NCOZ. NCOZ registruje také nejvíce úkonů na ostatní majetkovou trestnou činnost (92), obecně nebezpečnou trestnou činnost (55), trestnou činnost proti měně (20) a extremismus (4).

Na mravnostní trestnou činnost (188), stejně tak jako na krádeže (61) vykázala nejvíce úkonů sledování osob a věcí SKPV KŘP Jihomoravského kraje.

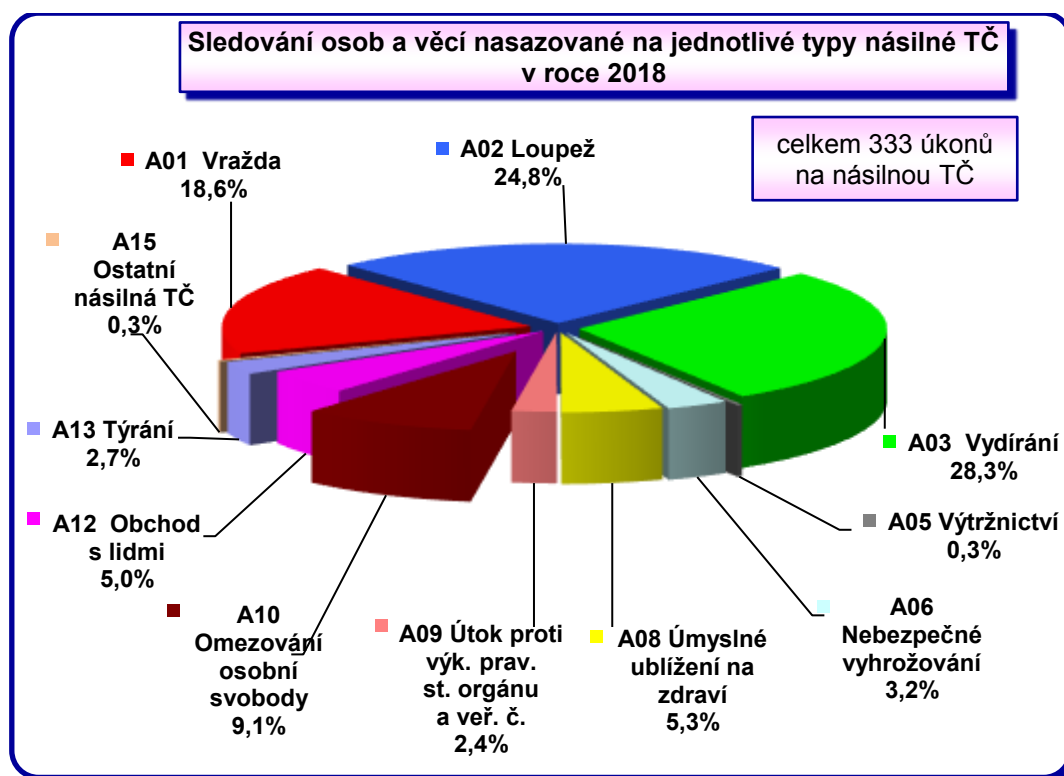
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Dále je hlubší analýze podrobena oblast využívání úkonů sledování osob a věcí v trestním řízení vedeném pro násilnou trestnou činnost. Násilná trestná činnost zahrnuje širokou škálu kriminality, patří mezi nejzávažnější druhy trestné činnosti, a proto také ochrana života a zdraví osob je jedním z nejdůležitějších úkolů Policie ČR. Úkony sledování osob a věcí byly v souvislosti s vyšetřováním násilné trestné činnosti využívány zejména pro trestné činy vydírání (96, tj. 28,3 % ze všech úkonů vykázaných na násilnou trestnou činnost), loupeže (84, tj. 24, 8 %) a vraždy (63, tj. 18,6 %). Dále byly úkony vykázané na omezování osobní svobody (31, tj. 9,1 %), na úmyslné ublížení na zdraví (18, tj. 5,3 %) a na obchod s lidmi (17, tj. 5 %). Další podkategorie této trestné činnosti již nedosahují ani 4% podílu.

Úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř. A - násilná trestná činnost v roce 2018		A01 Vražda	A02 Loupež	A03 Vydírání	A05 Výtříznictví	A06 Nebezpečné vyhrožování	A08 Úmyslné ublížení na zdraví	A09 Útok proti výk. prav. st. orgánu a veř. č.	A10 Omezování osobní svobody	A12 Obchod s lidmi	A13 Týrání	A15 Ostatní násilná TČ
CELKEM PČR		63	84	96	1	11	18	8	31	17	9	1
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	23	75	53	1	7	7		15	4	9	
	PHA	2	20	12					13	4	2	
	STC	2	12	2			4		2			
	JHC	2	4	6								
	PLK		3			5					7	
	KVK			6								
	ULK		6				1					
	LBK		1	1								
	VYS		6	7			1					
	JHM	6	13	13								
	OLK	8		1	1							
	ZLK	3	4	4								
	MSK		6	1		2	1					
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	40	9	43		4	11	8	16	13		1
	ÚSKPV	9	1	6								1
	NCOZ	31	8	37		4	11	8	16	13		

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Nejvíce úkonů sledování osob a věcí na trestnou činnost související s vydíráním (37), vraždami (31), obchodem s lidmi (40), loupežemi (37), omezováním osobní svobody (16), obchodem s lidmi (13), úmyslném ublížení na zdraví (11) a útokem proti výkonu pravomoci státního orgánu a veřejného činitele (8) použila NCOZ. Na zbývající druhy násilné trestní činnosti byly použity nepatrné počty úkonů, vykázané vesměs útvary SKPV KŘP.

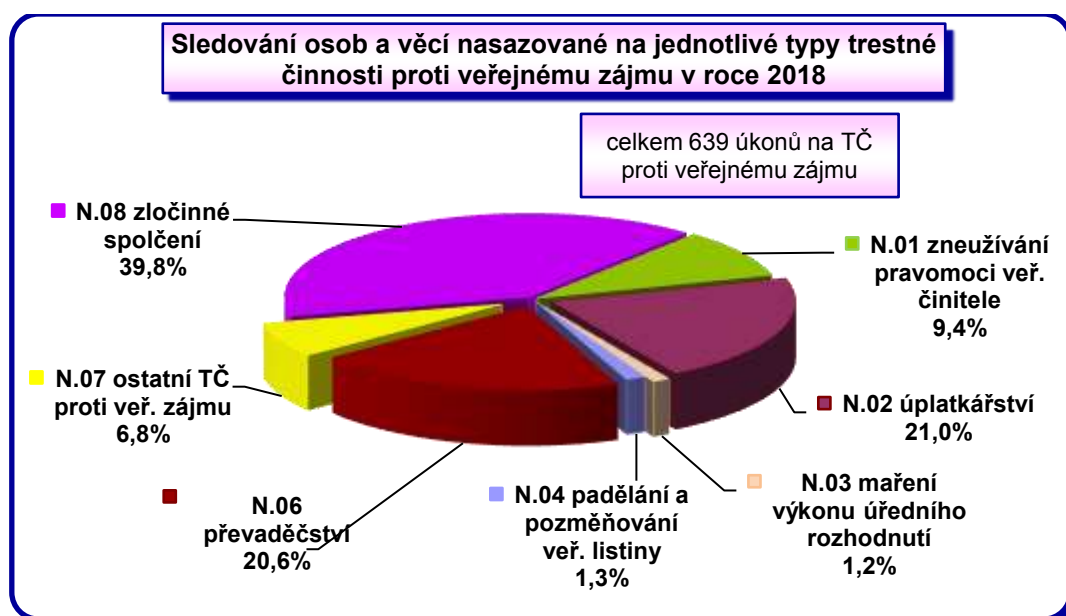
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Je vhodné zanalyzovat rovněž využívání sledování osob a věcí při šetření trestných činů proti veřejnému zájmu. U tohoto druhu trestné činnosti byly úkony použity zejména na zločinné spolčení (276, tj. 39,8 %), na úplatkářství (146, tj. 21 %), převaděčství (143, tj. 20,6 %) a zneužívání pravomoci veřejného činitele (65, tj. 9,4 %). Dále bylo sledování osob a věcí vyžádáno na trestné činy spadající do skupiny ostatní trestné činy proti veřejnému zájmu (47, tj. 6,8 %), zejména se jednalo o trestné činy vyhrožování teroristickým trestným činem, přijetí úplatku, teroristický útok, podpora a propagace terorismu, podplácení, zneužití pravomoci úřední osoby. Podíly ostatních trestných činů u tohoto typu kriminality nedosahují 2 %. Je třeba doplnit, že zločinné spolčení je vždy vykazováno v souběhu s další trestnou činností.

Úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř. N - trestná činnost proti veřejnému zájmu v roce 2018		N.01 zneužívání pravomoci veř. činitele	N.02 úplatkářství	N.03 maření výkonu úředního rozhodnutí	N.04 padělání a pozměňování veř. listiny	N.06 převaděčství	N.07 ostatní TČ proti veř. zájmu	N.08 zločinné spolčení
CELKEM PČR		65	146	8	9	143	47	276
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	11	11	8	3		13	6
	PHA	1	1		2		3	
	STC		2					
	JHC						1	
	LBK		1		1			
	PAK							
	HKK	4						
	VYS			4				
	JHM			2				
	ZLK	6					6	
	MSK		7	2			3	6
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	54	135		6	143	34	270
	ÚSKPV		8					20
	NCOZ	54	121		6	143	34	250
	NPC		6					

Poznámka: tabulka vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Trestné činy proti veřejnému zájmu řeší hlavně útvary Policie ČR SKPV s celostátní působností, resp. NCOZ (556). Útvary SKPV s územně vymezenou působností vykazují úkony pro dotčené trestné činy v minimálním počtu.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

4.3.6 Vyhodnocení sledování osob a věcí v souvislosti s organizovanou skupinou

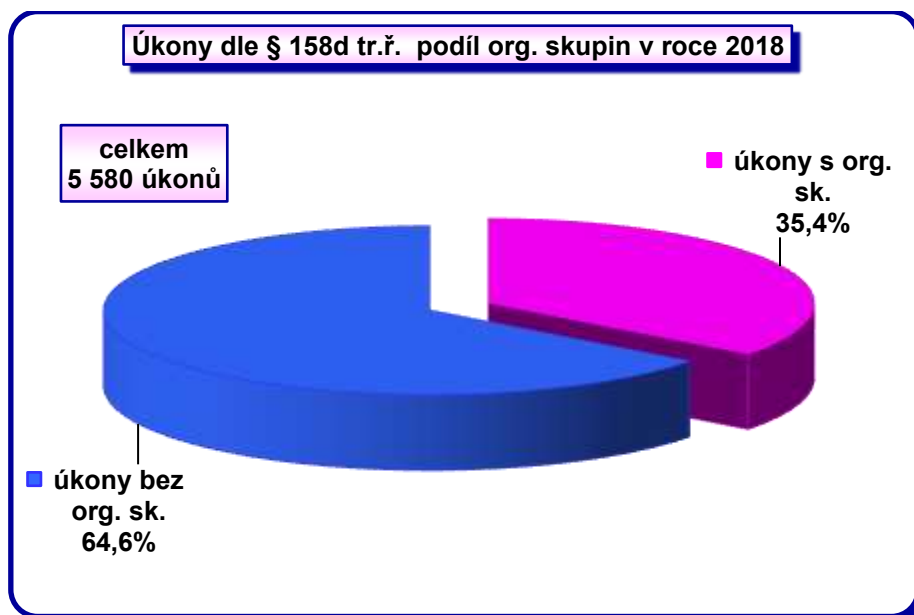
Při analýze využívání úkonů sledování osob a věcí ve vazbě na druh trestného činu, pro který je vedeno trestní řízení, je nutno zohlednit i prvek organizované trestné činnosti (vykazování úkonů s prvkem organizovanosti - viz strana 58). V případě spáchání trestného činu členy organizované skupiny, organizované zločinecké skupiny nebo teroristické skupiny je zřejmé, že dopadení pachatelů bude, ve většině případů, složitým procesem.

Sledování osob a věcí na objasňování organizované trestné činnosti využívají především útvary SKPV s celostátní působností.

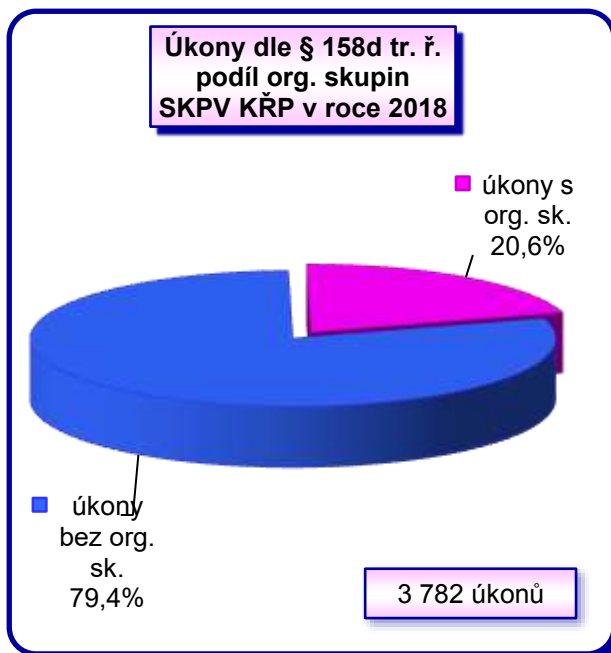
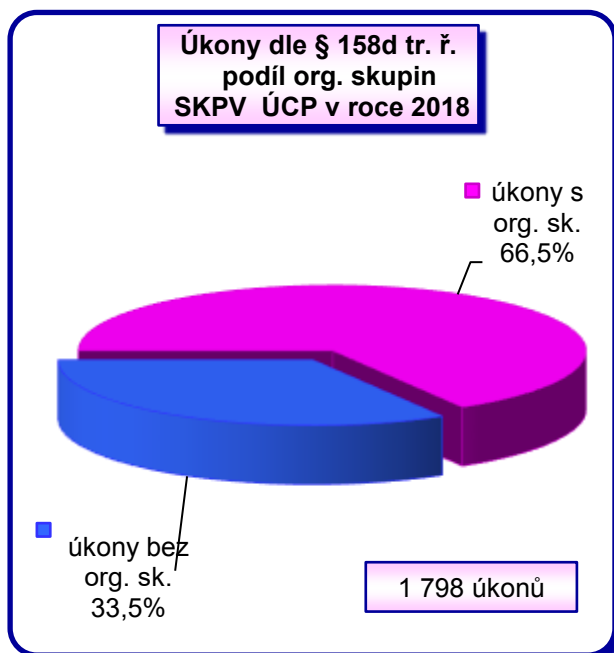
Úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř. / organizovaná skupina v roce 2018		úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř.	úkony s org. sk.	úkony s org. sk. v %	úkony bez org. sk.
CELKEM PČR		5 580	1 973	35,4%	3 607
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	3 782	778	20,6%	3 004
	PHA	895	496	55,4%	399
	STC	426	25	5,9%	401
	JHC	96	24	25,0%	72
	PLK	234	39	16,7%	195
	KVK	116	5	4,3%	111
	ULK	203	12	5,9%	191
	LBK	91	12	13,2%	79
	PAK	22	7	31,8%	15
	HKK	80	5	6,3%	75
	VYS	275	14	5,1%	261
	JHM	682	28	4,1%	654
	OLK	76	2	2,6%	74
	ZLK	154	43	27,9%	111
	MSK	432	66	15,3%	366
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 798	1 195	66,5%	603
	ÚSKPV	55	33	60,0%	22
	NCOZ	1 029	603	58,6%	426
	NPC	714	559	78,3%	155

V rámci útvarů SKPV KŘP bylo nejvíce úkonů sledování osob a věcí na trestnou činnost s prvkem organizovanosti registrováno u útvarů SKPV KŘP hl. m. Prahy (496 úkonů), přičemž vysoký podíl organizované trestné činnosti u tohoto KŘP výrazně ovlivnilo 355 úkonů použitých na organizované podvody v rámci dvou trestních věcí (zmíněno výše).

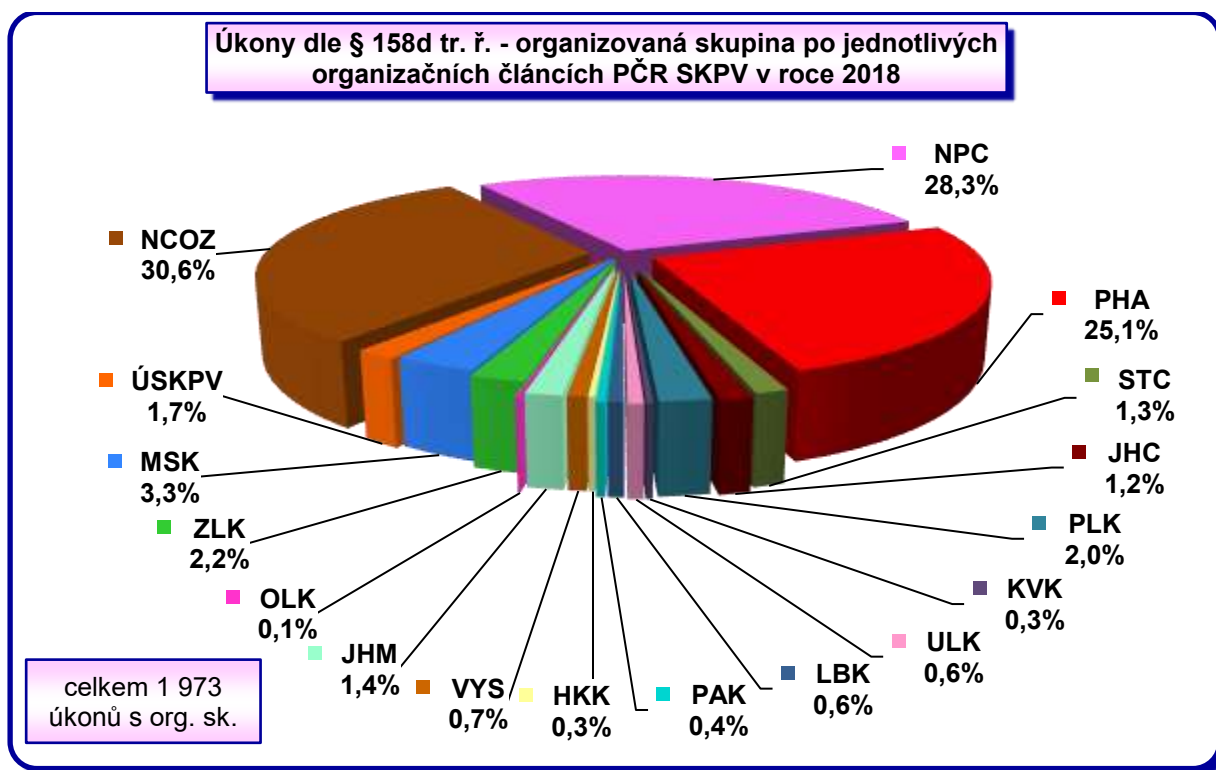
Za celou Policii ČR SKPV činí podíl úkonů s vazbou na organizovanou trestnou činnost 35,4 % (1 973 úkonů).

Využívání úkonů na objasňování trestné činnosti páchané organizovanými skupinami je rozdílné z pohledu útvarů SKPV KŘP a SKPV ÚCP. Stejně jako u odposlechnů, i u sledování osob a věcí, jsou úkony na organizovanou trestnou činnost vykazovány převážně útvary SKPV ÚCP. Zatímco útvary SKPV ÚCP použily 66,5 % úkonů sledování osob a věcí na organizované skupiny, u útvarů SKPV KŘP se jednalo pouze o 20,6 % úkonů.

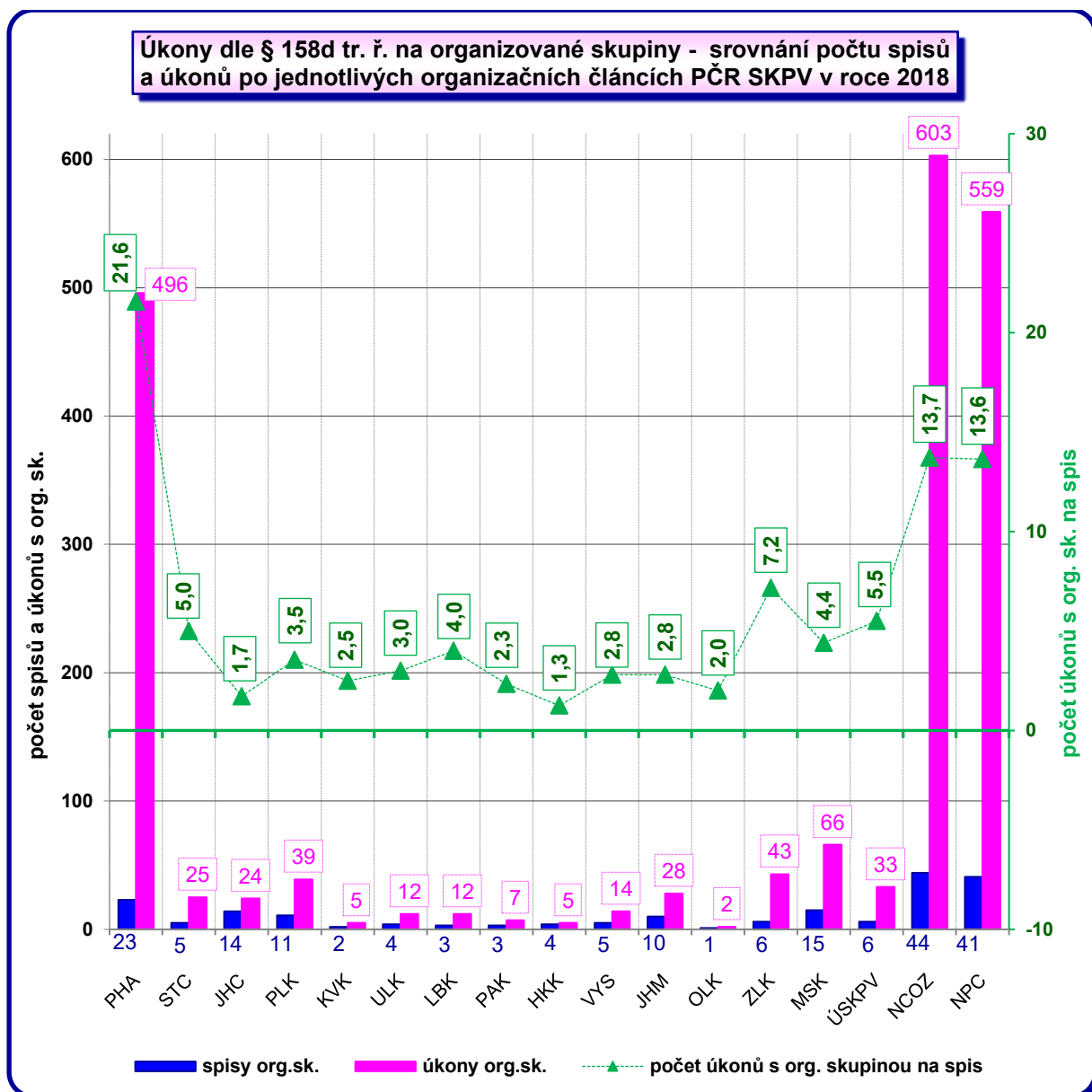

Největší podíl úkonů s prvkem organizované skupiny v roce 2018 vykázala NCOZ (30,6 % ze všech úkonů evidovaných na organizovanou trestnou činnost), NPC (28,3 %) a SKPV KŘP hl. m. Prahy (25,1 %).

Objasňování organizované trestné činnosti se promítá do množství úkonů využitých v rámci spisů. Počet použitých úkonů ve spisech bez organizované trestné činnosti je zřetelně nižší než ve spisech na organizované skupiny, v nichž se nasazují úkony na větší počet subjektů.

Z celkového počtu 1 058 spisů se 197 spisů týkalo šetření organizované trestné činnosti. V těchto 197 spisech bylo použito 1 973 úkonů, z čehož vyplývá, že na jeden spis, v němž figuruje organizované páchaní kriminality, připadá průměrně 10 úkonů. Ve zbývajících 861 spisech, v nichž prvek organizovanosti nebyl zaevidován, bylo použito 3 607 úkonů, tedy průměrně 4,2 úkonů sledování osob a věcí na spis.

Pozn.: z důvodu grafické přehlednosti byla za počátek vedlejší svislé osy (počet úkonů s org. sk. na spis) zvolena hodnota -10

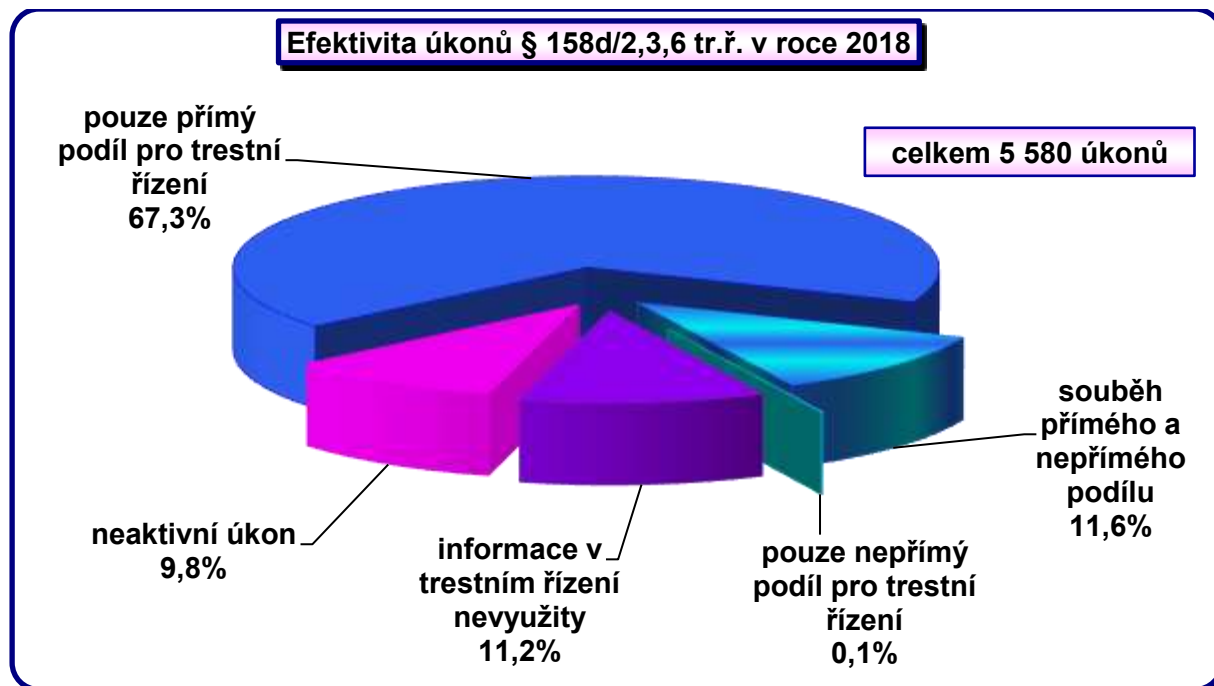
Nejvyšší poměr úkonů sledování osob a věcí na organizovanou trestnou činnost ve vztahu k počtu spisů (s organizovanou skupinou) byl zaznamenán u SKPV KŘP hl. města Prahy, jednalo se o 21,6 úkonů na spis (vliv dvou uvedených rozsáhlých kauz na organizované podvody), následovala NCOZ (13,7) a NPC (13,6).

4.3.7 Vyhodnocení efektivity sledování osob a věcí v rámci trestního řízení

Stejně jako odposlechy i sledování osob a věcí bylo vyhodnoceno z hlediska efektivity každého jednotlivého úkonu s respektováním čtyř základních kategorií – přímý podíl pro trestní řízení, nepřímý podíl pro trestní řízení, informace v trestním řízení nevyužity a neaktivní úkon. V případě přímého a nepřímého podílu často dochází k souběhu obojího.

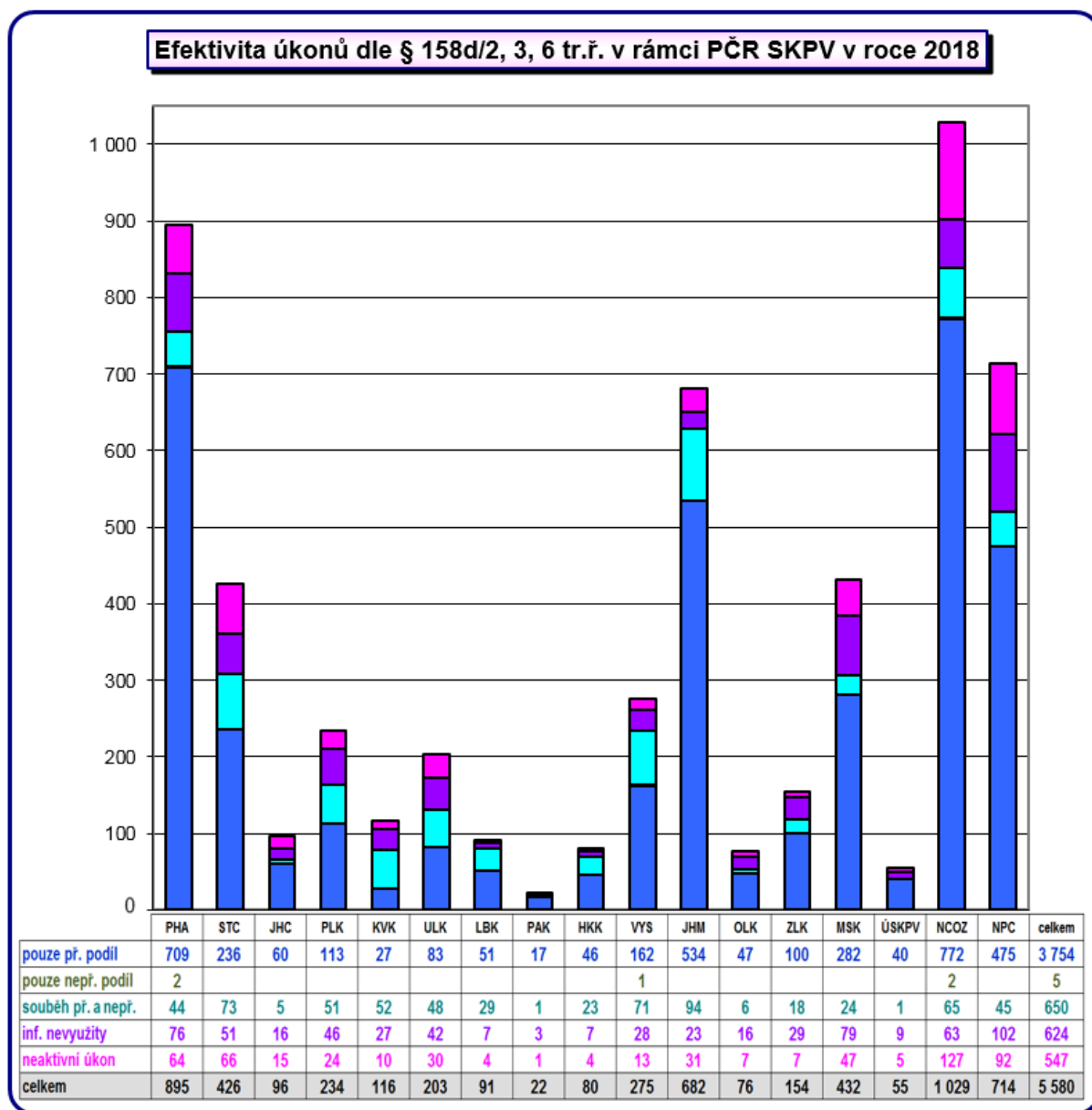
EFEKTIVITA ÚKONŮ § 158d/2,3,6 tr.ř. v roce 2018		počet úkonů celkem	pouze přímý podíl pro trestní řízení	pouze nepřímý podíl pro trestní řízení	souběh přímého a nepřímého podílu	informace v trestním řízení nevyužity	neaktivní úkon
CELKEM PČR		5 580	3 754	5	650	624	547
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	3 782	2 467	3	539	450	323
	PHA	895	709	2	44	76	64
	STC	426	236		73	51	66
	JHC	96	60		5	16	15
	PLK	234	113		51	46	24
	KVK	116	27		52	27	10
	ULK	203	83		48	42	30
	LBK	91	51		29	7	4
	PAK	22	17		1	3	1
	HKK	80	46		23	7	4
	VYS	275	162	1	71	28	13
	JHM	682	534		94	23	31
	OLK	76	47		6	16	7
	ZLK	154	100		18	29	7
	MSK	432	282		24	79	47
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 798	1 287	2	111	174	224
	ÚSKPV	55	40		1	9	5
	NCOZ	1 029	772	2	65	63	127
	NPC	714	475		45	102	92

Z pohledu stanovených základních kategorií efektivity lze 79 % úkonů označit jako efektivní, z toho u 67,3 % úkonů byl přiřazen pouze přímý podíl pro trestní řízení, u 11,6 % došlo k souběhu přímého i nepřímého podílu a zbývajících 0,1 % úkonů bylo zařazeno samostatně do nepřímého podílu. V 9,8 % byly úkony neaktivní a v 11,2 % nebyly získané informace v trestním řízení využity.

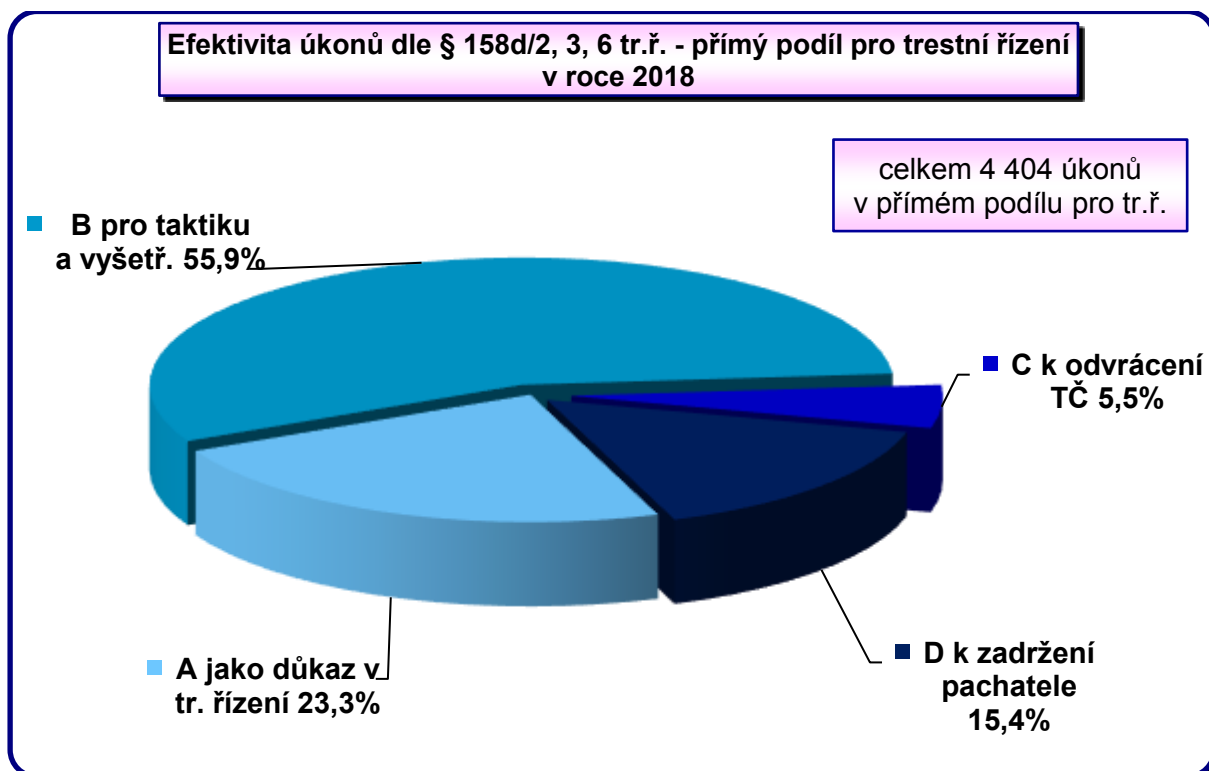
Současně s přímým či nepřímým podílem vedlo 194 úkonů ke ztotožnění osoby, kdy realizováním úkonu byla ustanovena osoba, vůči níž byl úkon nasazen, a jejíž totožnost nebyla zadavateli při vyžadování úkonu prokazatelně známa. Z celkového množství ztotožnění osoby, byl ve 191 případech potvrzen zájem pro trestní řízení, ve zbývajících 3 případech se jednalo o zproštění zájmu pro trestní řízení.

Níže zobrazený graf prezentuje rozložení efektivity úkonů sledování osob a věcí u SKPV KŘP jednotlivých krajů a útvarů SKPV s celostátní působností dle zvolených pěti základních hledisek.

Ve vztahu k počtu nasazených úkonů vykázala největší podíl úkonů, které je možno označit jako efektivní (tj. informace získané z úkonů měly přímý nebo nepřímý podíl pro trestní řízení, případně souběh obou podílů), SKPV KŘP Jihomoravského, Libereckého, Královéhradeckého kraje, kraje Vysočina a hl. m. Prahy.

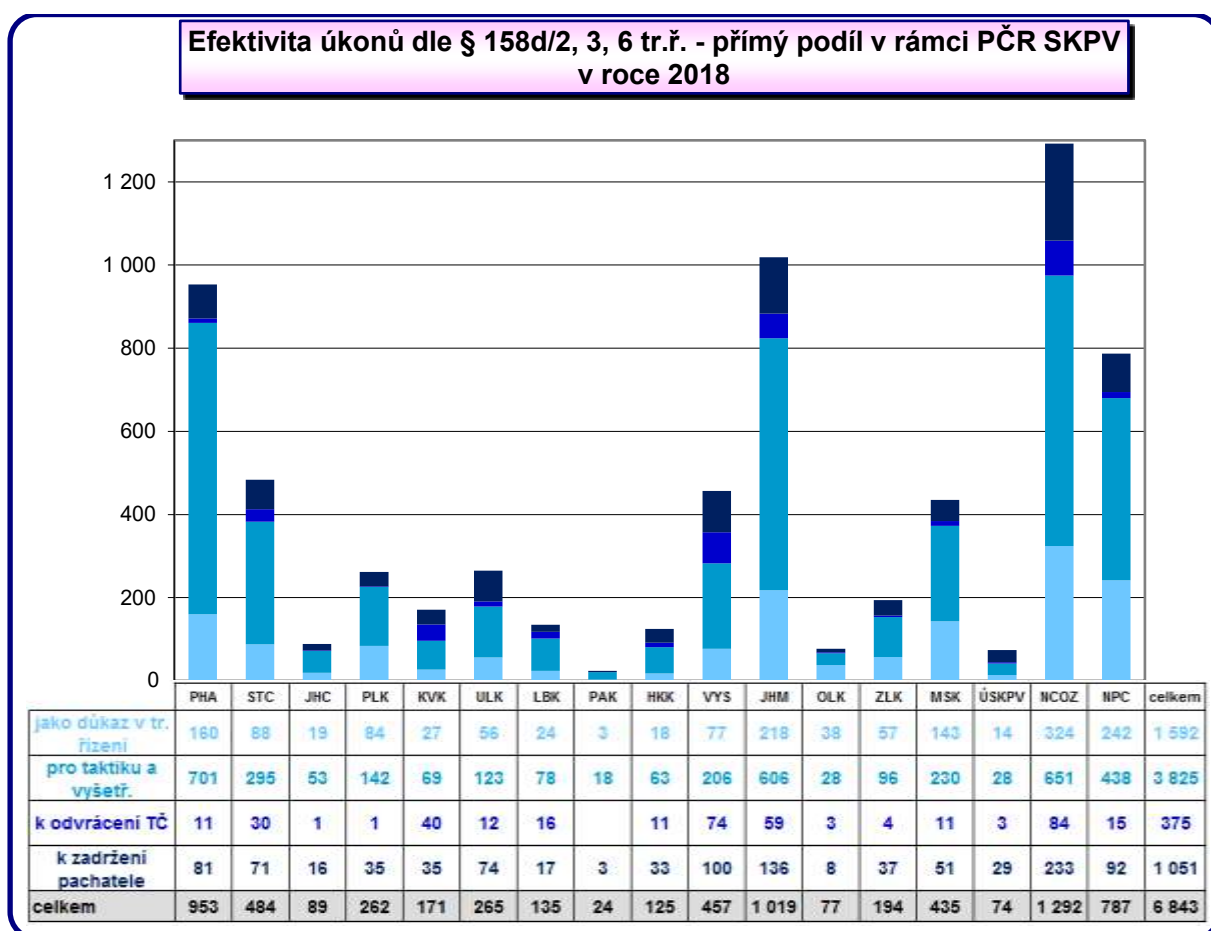
Následně je efektivita přímého podílu pro trestní řízení hodnocena dle dalších čtyř kategorií. Nejfrekventovaněji (55,9 %) byly získané informace kvalifikovány jako důležité pro taktiku a další průběh vyšetřování v rámci prováděného trestního řízení, v 23,3 % efektivita přímého podílu by získané informace mohly sloužit jako důkaz v prováděném trestním řízení. K zadržení pachatele vedlo 15,4 % sledování osob a věcí a 5,5 % úkonů k odvrácení trestného činu. Stejně jako u odposlechů, dochází v jednotlivých kategoriích efektivity hodnocené jako přímý podíl pro trestní řízení k souběhu více kategorií. Tyto souběhy jsou zohledněny dále.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

V rámci přímého podílu útvary SKPV KŘP, oproti útvarům SKPV ÚCP, vyhodnotily vyšším poměrem úkonů, jimiž byly získány informace potřebné pro taktiku a další průběh vyšetřování. Naopak útvary SKPV ÚCP získaly častěji pomocí úkonů informace využitelné jako důkaz v trestním řízení. Počty sledování osob a věcí, které vedly k zadržení pachatele či k odvrácení trestného činu z pohledu útvarů SKPV KŘP a SKPV ÚCP, se v roce 2018 držely na shodné úrovni. Vzhledem k tomu, že ÚSKPV používá sledování osob a věcí především k pátrání po osobách, nejvyšší procento úkonů u tohoto útvaru přispělo k zadržení pachatele. SKPV KŘP Karlovarského kraje se vymykala celorepublikovému průměru vyšším podílem úkonů vedoucích k odvrácení trestného činu.

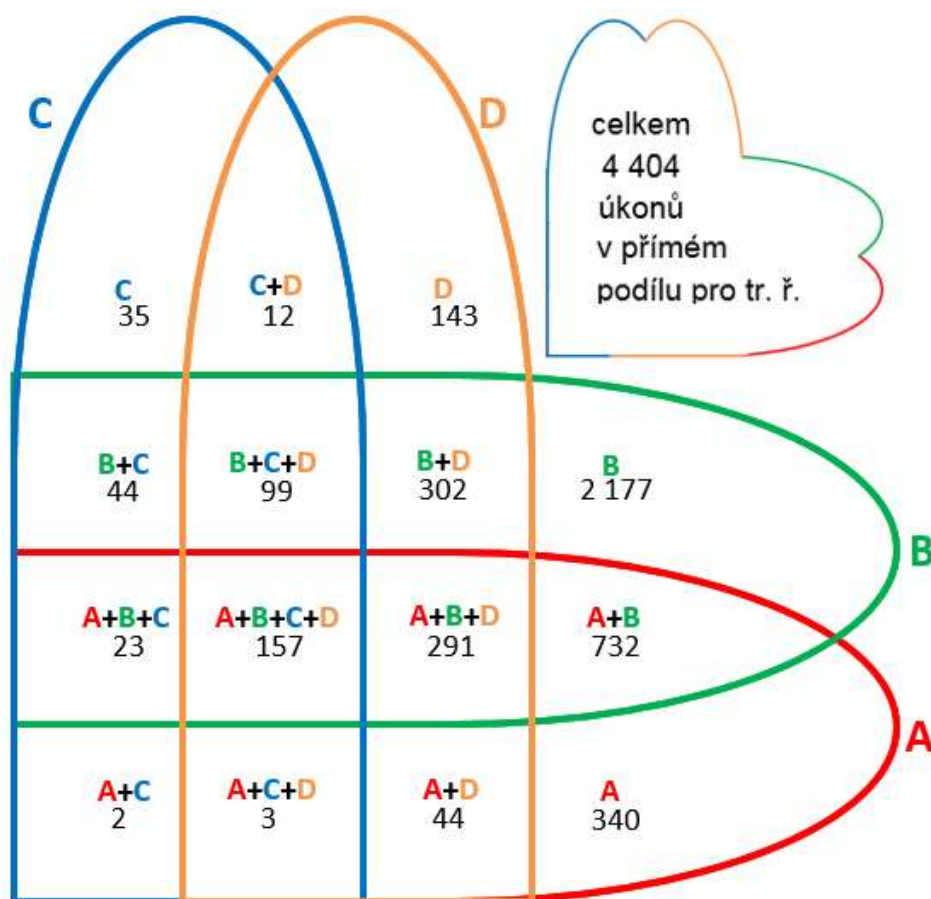
Graf z pohledu útvarů PČR SKPV ilustruje zastoupení jednotlivých podkategorií efektivity přímého podílu pro trestní řízení. Efektivita úkonu je započtena ve všech podkategoriích, do nichž ji kriminalisté zařadili (nejsou zde vyjádřeny souběhy).

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Dále jsou všechny čtyři kategorie přímého podílu pro trestní řízení, včetně jejich vzájemných souběhů, zaneseny do množin. Dle uvedeného členění bylo zjištěno, že ze všech 4 404 úkonů sledování osob a věcí zahrnutých do přímého podílu pro trestní řízení, byla nejfrekventovaněji označena samostatně kategorie informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování (2 177 úkonů, tj. 49,4 %). Následoval souběh dvou kategorií, kdy u 732 (tj. 16,6 %) úkonů došlo k souběhu užití informací pro taktiku a další průběh vyšetřování a jako důkaz pro trestní řízení. Efektivita 340 úkonů (tj. 7,7 %) byla spatřena v jejich možném využití jako důkazu v trestním řízení. U 302 (tj. 6,9 %) úkonů sledování osob a věcí se jednalo o využití informací pro taktiku a další průběh vyšetřování a k zadržení pachatele. Dále se vyskytoval souběh tří kategorií, 291 (tj. 6,6 %) úkonů bylo využito pro taktiku a další průběh vyšetřování, k zadržení pachatele a současně se předpokládá jejich použití jako důkazu pro trestní řízení. Podíly dalších kategorií, resp. jejich souhrny, již nedosahovaly čtyřprocentního zastoupení v rámci analyzované efektivy přímého podílu pro trestní řízení.

Efektivita úkonů dle § 158d/2,3,6 tr.ř. - přímý podíl pro trestní řízení v roce 2018

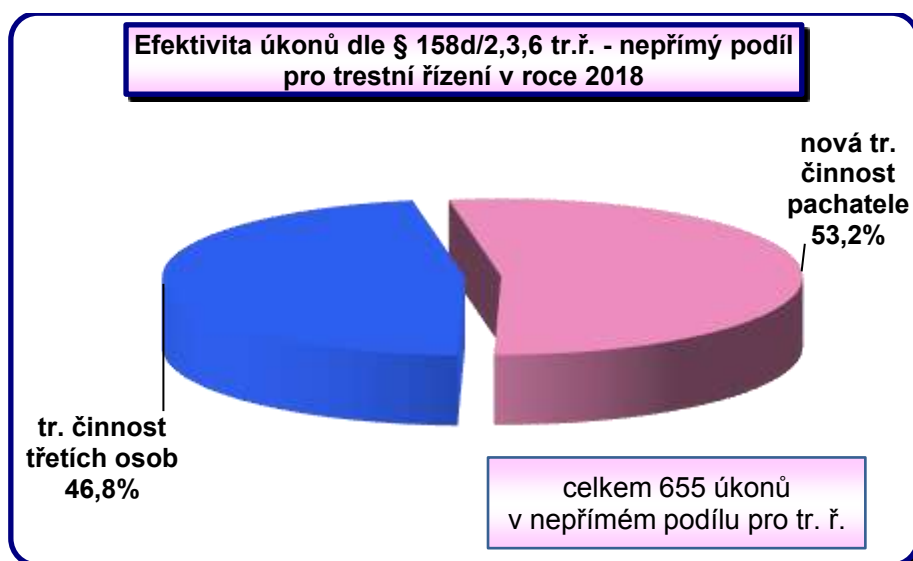
A – informace využity jako důkaz v trestním řízení

B – informace využity pro taktiku a další průběh vyšetřování

C – informace využity k odvrácení trestného činu (přípravy, pokusu, dokonání)

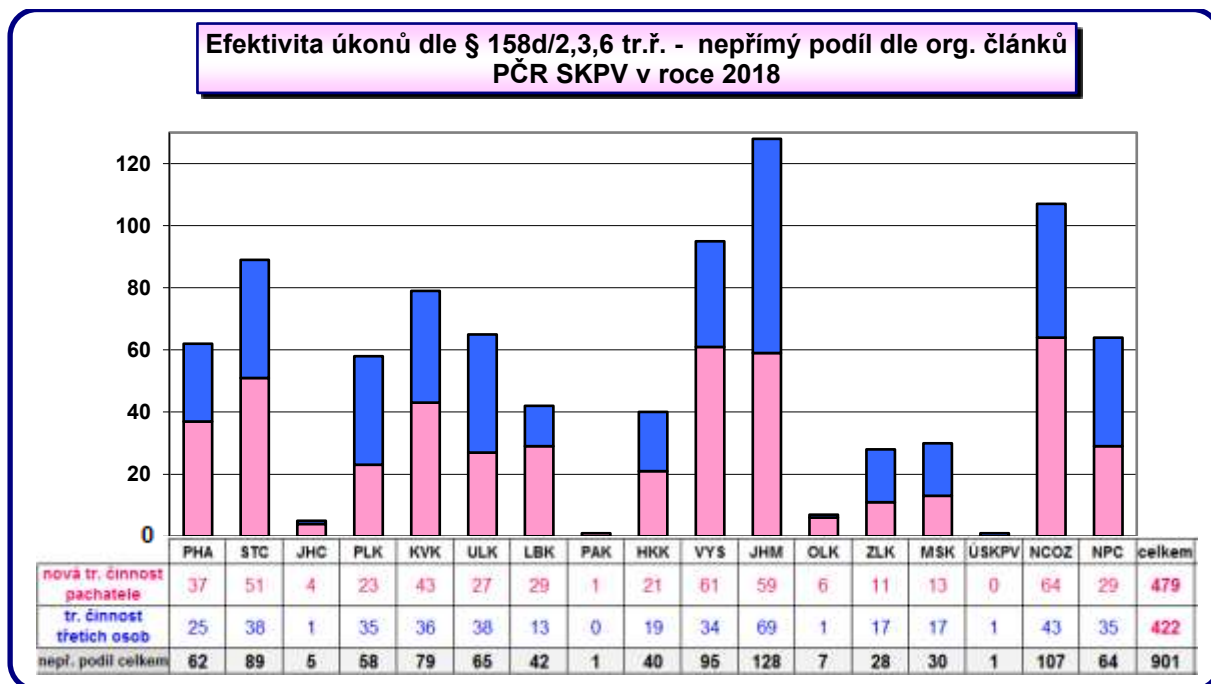
D – informace využity k zadržení pachatele trestné činnosti

Přínos 655 úkonů, vyhodnocených jako nepřímý podíl pro trestní řízení, byl rozčleněn do dvou kategorií, přičemž za využití 479 úkonů byla odhalena nová trestná činnost pachatele (53,2 %) a pomocí 422 úkonů byla zjištěna trestná činnost třetích osob (46,8 %).

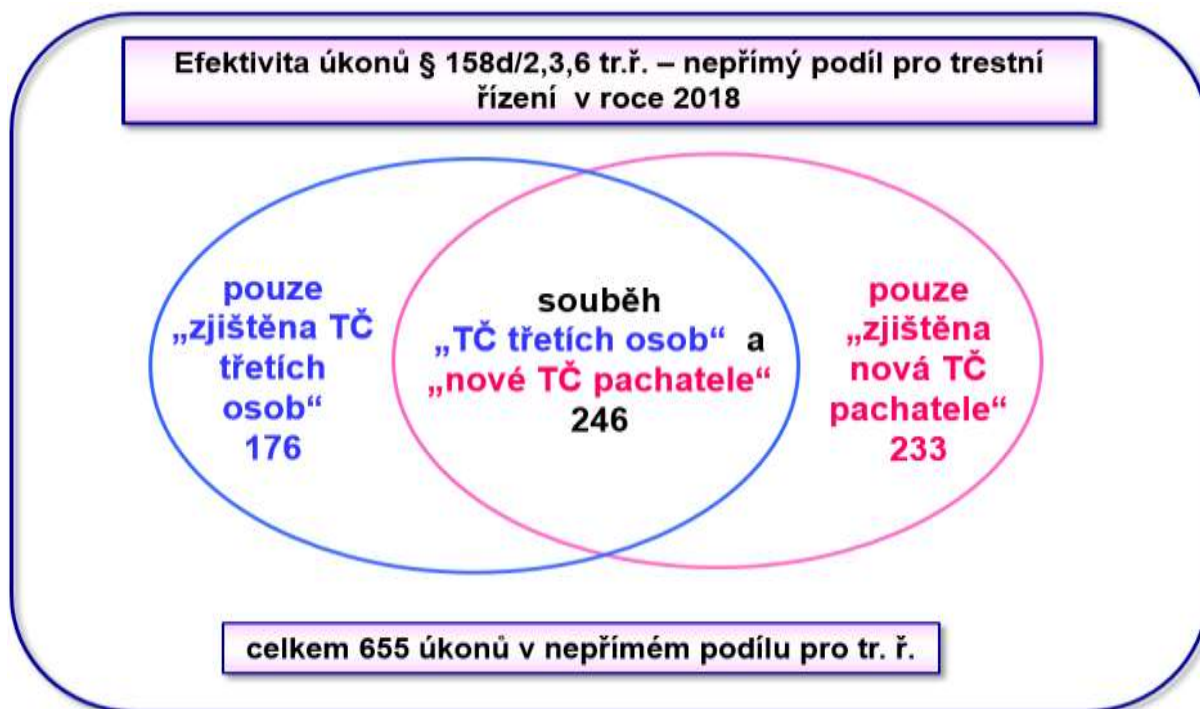
Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

Při porovnání rozložení těchto kategorií nepřímého podílu efektivity mezi útvary SKPV ÚCP a útvary SKPV KŘP lze konstatovat, že v celkových číslech převažuje zjištění nové trestné činnosti pachatele. Opak byl zaznamenán u SKPV KŘP Plzeňského, Ústeckého, Jihomoravského, Zlínského a Moravskoslezského kraje a u NPC. Výraznější rozdíly, které by bylo nutno blíže popisovat, nebyly zaznamenány.

Poznámka: graf vychází z absolutních hodnot v jednotlivých kategoriích, nejsou zde zohledněny souběhy

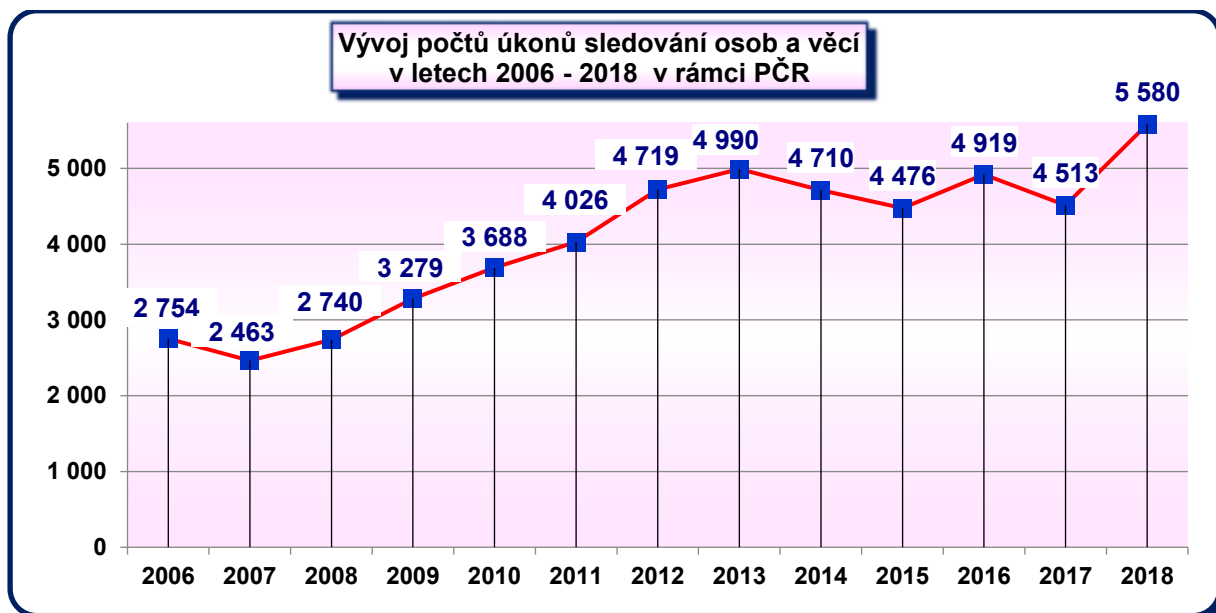
Pro lepší názornost jsou níže zobrazeny množiny, které zohledňují i souběhy kategorií nepřímého podílu. Využitím 246 (tj. 37,5 %) úkonů sledování osob a věcí byla na základě získaných informací odhalena jak trestná činnost třetích osob, tak současně nová trestná činnost pachatele. Samostatné zjištění trestné činnosti třetích osob bylo vykázáno 176 (tj. 26,9 %) úkony a zjištění nové trestné činnosti pachatele 233 (tj. 35,6 %) úkony.

Ve většině případů (650 úkonů, tj. 99,2 %) byl nepřímý podíl registrován v souběhu s podílem přímým, jen v minimální míře byl vykázán samostatně (5 úkonů).

4.3.8 Vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí

Na rozdíl od odposlechů jsou vývojové trendy v nasazování sledování osob a věcí komparovány až od roku 2006, data z předchozích období neobsahují souměřitelné údaje.

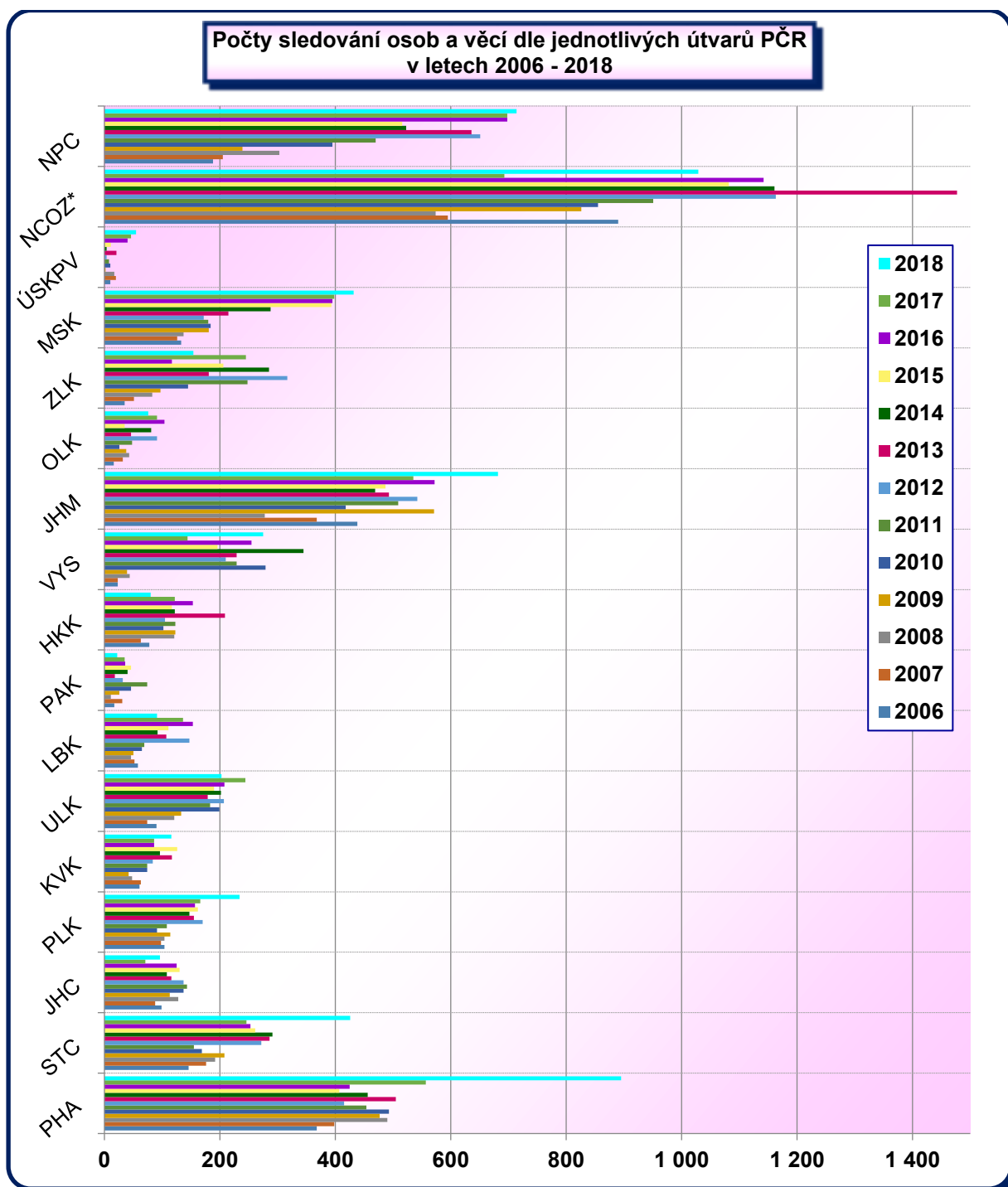

Úkony dle § 158d/2,3,6 tr.ř.		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
CELKEM PČR		2 754	2 463	2 740	3 279	3 688	4 026	4 719	4 990	4 710	4 476	4 919	4 513	5 580
PČR SKPV DLE JEDNOTL. KŘP	CELKEM SKPV KŘP PČR	1 666	1 643	1 846	2 212	2 428	2 597	2 901	2 856	3 022	2 867	3 039	3 076	3 782
	PHA	368	398	490	477	493	454	415	505	456	407	425	557	895
	STC	146	176	192	208	169	155	272	286	291	261	253	246	426
	JHC	99	88	128	113	137	143	137	116	108	130	125	71	96
	PLK	104	98	104	114	91	108	170	155	147	162	157	166	234
	KVK	61	63	48	42	74	74	84	117	96	126	86	86	116
	ULK	90	74	121	133	199	183	207	179	202	190	208	244	203
	LBK	58	52	46	50	65	69	147	107	92	111	153	136	91
	PAK	17	31	11	26	46	74	32	18	40	46	36	35	22
	HKK	78	63	121	123	102	123	105	209	122	117	153	122	80
	VYS	23	23	44	39	279	229	210	229	345	196	255	144	275
	JHM	438	368	278	571	418	509	542	493	469	487	572	535	682
	OLK	16	32	43	38	26	48	91	46	81	35	104	91	76
	ZLK	35	51	83	97	145	248	317	181	285	206	117	245	154
	MSK	133	126	137	181	184	180	172	215	288	393	395	398	432
ÚTVARY PČR SKPV S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 088	820	894	1 067	1 260	1 429	1 818	2 134	1 688	1 609	1 880	1 437	1 798
	ÚSKPV	10	20	17	2	10	8	4	21	4	11	40	46	55
	NCOZ*	890	595	574	826	855	951	1 163	1 477	1 161	1 082	1 142	693	1 029
	NPC	188	205	303	239	395	470	651	636	523	516	698	698	714

*pod NCOZ jsou vykázané úkony NCOZ i dřívějších ÚOOZ, ÚOKFK, ÚONVDK

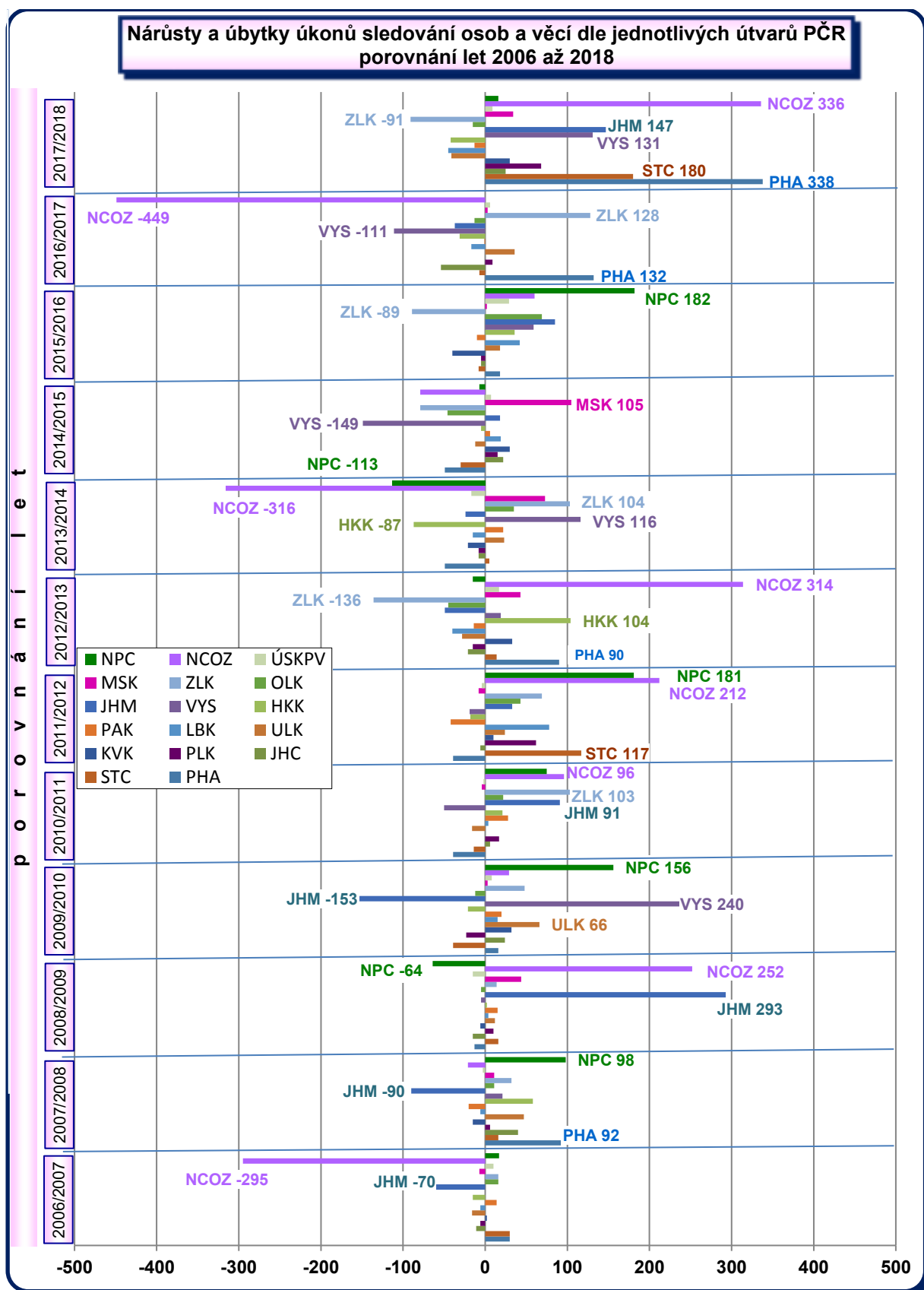
Setrvalý vzestup počtu úkonů sledování osob a věcí od roku 2008 byl v letech 2014 a 2015 přerušen poklesem. Po navýšení počtu úkonů v roce 2016 následoval v roce 2017 úbytek, který byl v roce 2018 vystřídán vyšším nárůstem a to o 1 067 (tj. 23,6 %) úkonů. Za celé sledované období bylo nejvíce úkonů sledování osob a věcí registrováno v roce 2018.

Navýšení sledování osob a věcí za rok 2018 bylo zaznamenáno jak u SKPV KŘP, tak SKPV ÚCP. Za celé třináctileté období dosáhly v roce 2018 svého maxima SKPV KŘP hl. m. Prahy, Středočeského, Plzeňského, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, NPC a ÚSKPV.

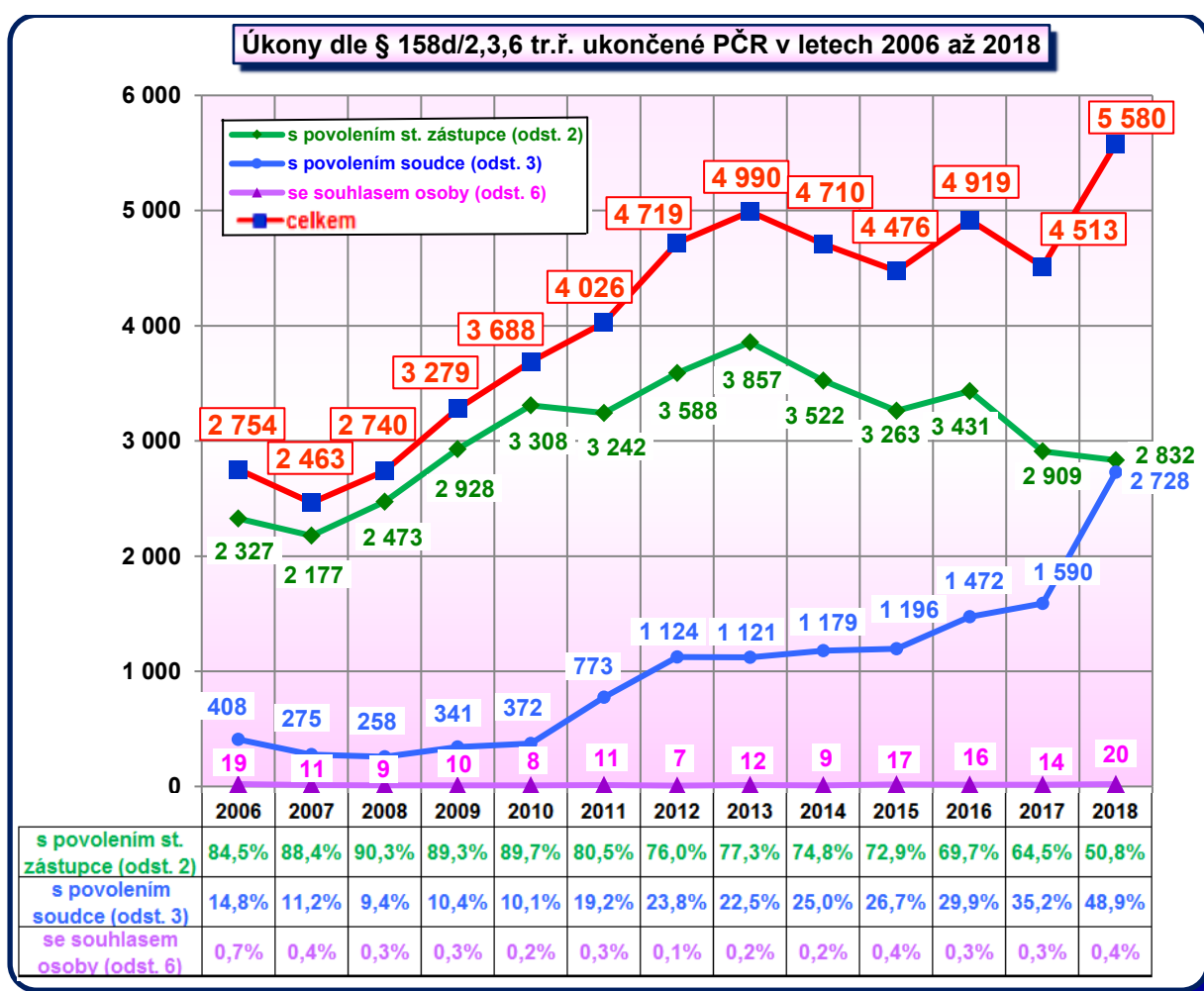
*pod NCOZ jsou vykázány úkony NCOZ i dřívějších ÚOOZ, ÚOKFK, ÚONVDK

V roce 2018 bylo, oproti předchozímu roku, zaregistrováno nejvýraznější navýšení sledování osob a věcí u SKPV KŘP hl. m. Prahy (338, tj. 60,7 %) a NCOZ (336, tj. 48,5 %). Zřetelný nárůst počtu úkonů vykázala i SKPV KŘP Středočeského a Jihomoravského kraje a SKPV KŘP kraje Vysočina.

Vývoj nasazování sledování osob a věcí dle jednotlivých odstavců § 158d tr. ř. není rovnoměrný.

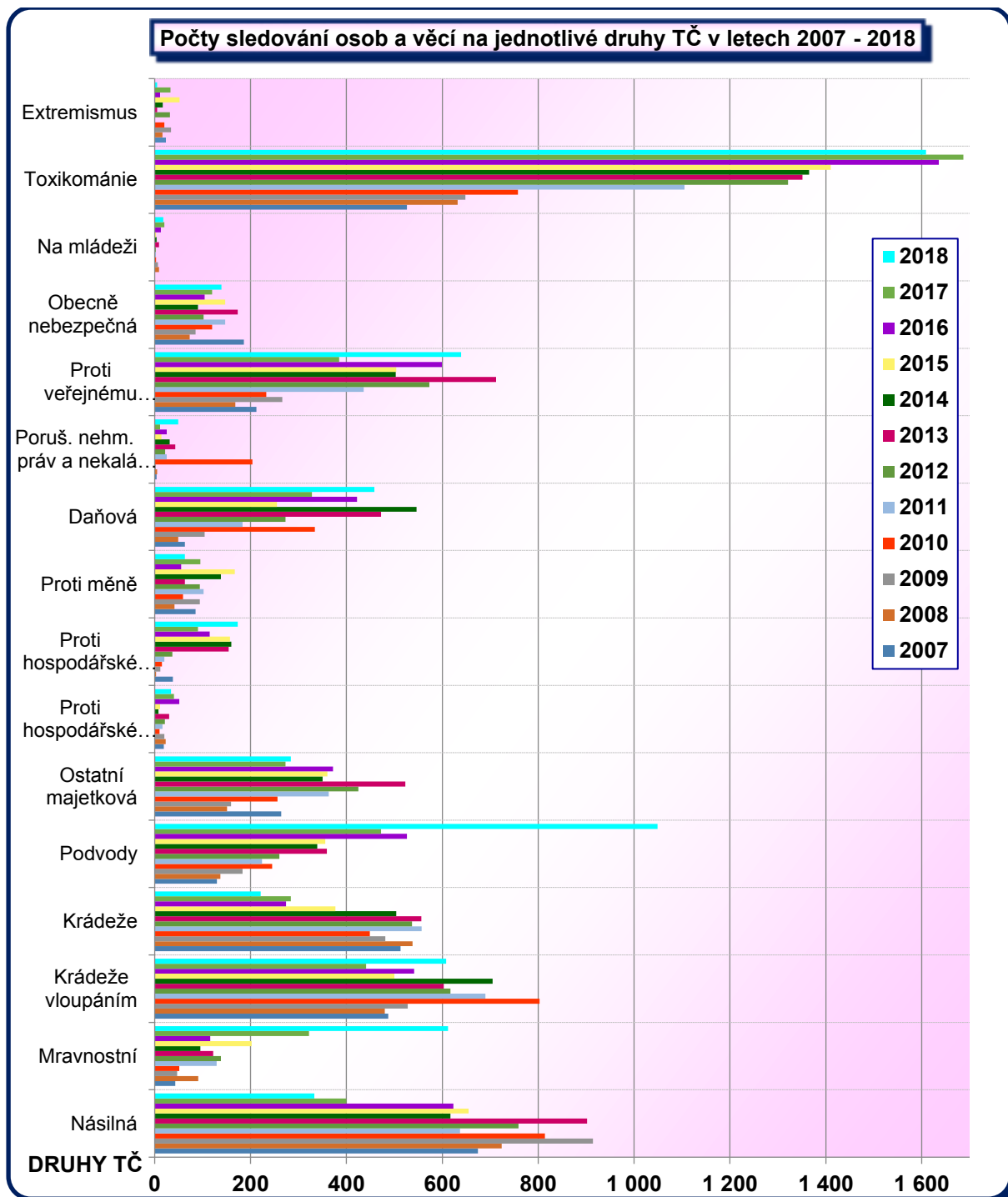
Každoročně nejvyšší objem představují úkony vyžádané s povolením státního zástupce podle odstavce 2, do roku 2013 používání těchto úkonů stoupalo, od roku 2014 následoval jejich pokles. Množství úkonů vyžádaných na základě povolení soudce (odst. 3) do roku 2008 klesalo, poté počet těchto úkonů začal mírně stoupat, a od roku 2011 je možno hovořit o výraznějším zastoupení těchto úkonů. V roce 2018 byl zaznamenán enormní vzestup sledování osob a věcí se souhlasem soudce (o 1 138 úkonů, tj. 71,6 %), což se odrazilo i v prudkém navýšení celkového počtu sledování osob a věcí v roce 2018. V procentuálním zastoupení se poměr úkonů vyžádaných s povolením státního zástupce zřetelně snižuje ve prospěch úkonů povolených soudcem. Podíl úkonů sledování osob a věcí realizovaných se souhlasem osoby je zanedbatelný, od počátku vyhodnocovaného období se pohyboval v rozmezí 0,1 % až 0,7 %.

Vývoj počtu nasazených úkonů je ovlivněn zejména strukturou a charakterem trestných činů, možnostmi jejich objasňování, zejména nepravděpodobností získání potřebných informací a důkazů jiným zákonným způsobem.

Za celé vyhodnocované období od roku 2007, kdy jsou data získávána prostřednictvím systému MU II, je sledování osob a věcí, obdobně jako odposlechy, nejčastěji využíváno na vyšetřování trestných činů toxikománie. V oblasti toxikománie je zřetelný výrazný progresivní vývoj používání sledování osob a věcí, nejvíce úkonů bylo na tento druh trestné činnosti použito v roce 2017.

V roce 2018 byl nárůst sledování osob a věcí zaznamenán zejména na podvody, mravnostní trestnou činnost, trestnou činnost proti veřejnému zájmu, daňovou trestnou činnost, krádeže vloupáním a trestnou činnost proti hospodářské kázi. Od počátku vyhodnocovaného období bylo na podvody a mravnostní trestnou činnost (vliv dvou trestních věcí uvedených výše) vykázáno nejvíce úkonů sledování osob a věcí v roce 2018.

Úkony dle § 158d/ 2,3,6 tr.ř. podle kriminality / rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A Násilná TČ	674	724	914	814	637	759	902	617	655	623	400	333
B Mravnostní TČ	43	91	47	51	129	138	122	95	202	116	322	612
D Krádeže vloupáním	487	480	528	803	690	617	603	705	500	541	441	608
E Krádeže	513	538	481	449	557	537	556	504	377	274	284	221
F Podvody	130	137	183	245	224	260	359	339	356	526	472	1 049
G Ostatní majetková TČ	264	151	159	256	363	425	523	350	360	372	273	284
H TČ proti hosp. soustavě	19	23	20	10	16	21	30	8	11	51	40	34
I TČ proti hosp. kázní	38	3	12	15	20	37	154	160	157	115	90	173
J TČ proti měně	85	41	94	59	102	94	63	138	167	55	95	63
K Daňová TČ	63	49	104	334	183	273	472	546	255	422	328	458
M Poruš. nehm. práv a n. s.	4	5	2	204	25	22	43	31	14	25	11	49
N TČ proti veř. zájmu	212	168	266	233	436	573	712	503	504	599	385	639
O Obecně nebez. TČ	186	73	85	120	147	102	173	90	147	104	120	139
P TČ na mládeži		9	7	3	2	2	9	4	3	13	20	18
T Toxikománie	526	632	648	758	1 105	1 321	1 351	1 365	1 410	1 636	1 687	1 609
X Extremismus	23	16	34	20	0	32	5	17	52	11	33	5
CELKEM ÚKONŮ	2 463	2 740	3 279	3 688	4 026	4 719	4 990	4 710	4 476	4 919	4 513	5 580

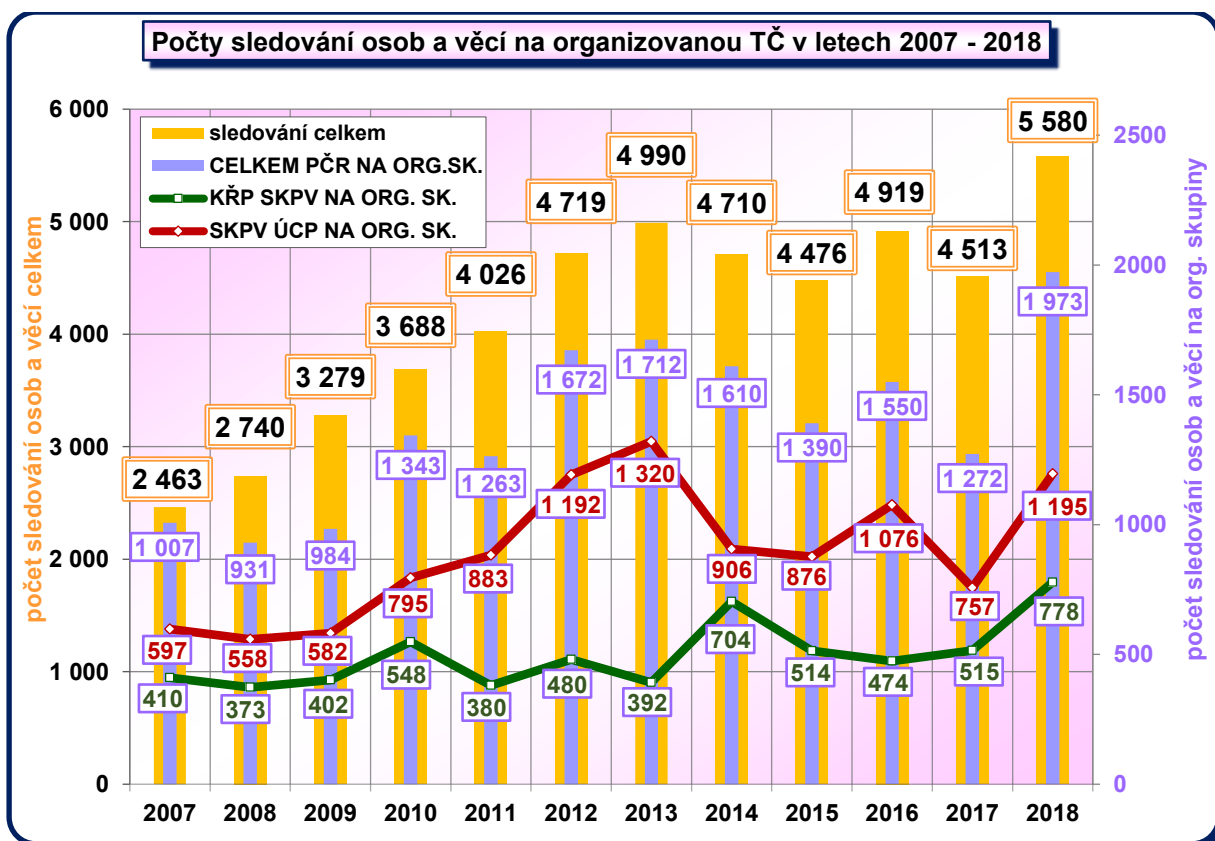
Následující popis vývoje používání sledování osob a věcí na vybrané druhy trestné činnosti se zaměřuje na rozlišení úkonů vykázaných útvarů SKPV KŘP a útvarů SKPV ÚCP.

Sledování osob a věcí na vybrané druhy TČ	PČR SKPV	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
A Násilná TČ	KŘP	397	371	555	473	381	477	495	470	324	329	248	192
	ÚCP	277	353	359	341	256	282	407	147	331	294	152	141
B Mravnostní TČ	KŘP	10	36	46	24	58	98	96	78	175	116	311	587
	ÚCP	33	55	1	27	71	40	26	17	27	0	11	25
G Ostatní majetková TČ	KŘP	225	146	146	170	295	339	316	202	213	201	226	189
	ÚCP	39	5	13	86	68	86	207	148	147	171	47	95
K Daňová TČ	KŘP	5	8	23	233	30	83	84	164	96	196	181	214
	ÚCP	58	41	81	101	153	190	388	382	159	226	147	244
N TČ proti veř. zájmu	KŘP	31	40	37	23	32	67	76	64	53	73	107	49
	ÚCP	181	128	229	210	404	506	636	439	451	526	278	590
T Toxikománie	KŘP	276	322	356	355	614	645	663	804	871	930	969	836
	ÚCP	250	310	292	403	491	676	688	561	539	706	718	773

Z dlouhodobějšího hlediska je zřejmé, že útvary SKPV ÚCP, oproti útvarům SKPV KŘP, využívají sledování osob a věcí častěji na trestnou činnost proti veřejnému zájmu a na daňovou trestnou činnost. Naopak, frekventovanější používání úkonů na mravnostní trestnou činnost a na ostatní majetkovou trestnou činnost lze připsat na vrub útvarům SKPV KŘP. Úkony na násilnou trestnou činnost a na toxikománii vykazují častěji rovněž útvary SKPV KŘP, nicméně oproti útvarům SKPV ÚCP není rozdíl tak výrazný.

V oblasti vykazování úkonů sledování osob a věcí na organizovanou trestnou činnost platí analogicky totéž, co bylo uvedeno v kapitole pojednávající o této problematice v části věnované odposlechům.

Z dlouhodobějšího hlediska, do roku 2013 vzrůstal počet sledování osob a věcí, nárůst množství úkonů na organizovanou trestnou činnost byl ve vztahu k tomuto navýšení nerovnoměrný a v letech 2008 a 2011 byl dokonce zaznamenán pokles úkonů na organizovanou trestnou činnost. Navýšení počtu úkonů na organizovanou trestnou činnost tak nedosahovalo úrovně navýšení celkového počtu úkonů a poměr úkonů na organizovanou trestnou činnost klesal. Atypický vývoj nastal v roce 2014, kdy se markantně snížil počet i podíl úkonů SKPV ÚCP použitých na organizovanou trestnou činnost, a naopak u SKPV KŘP tento počet i podíl výrazně vzrostl. V roce 2016 došlo po dvouletém poklesu k opětovnému navýšení počtu použitých úkonů sledování osob a věcí i úkonů použitých v souvislosti s šetřením organizované trestné činnosti. Významné snížení počtu sledování osob a věcí v roce 2017 u NCOZ se promítlo do úbytku vykázaných úkonů na organizovanou trestnou činnost za útvary SKPV ÚCP, resp. za celou Policii ČR. V roce 2018 se situace zcela obrátila, následovalo výrazné navýšení sledování osob a věcí použité na organizovanou trestnou činnost (+701, tj. 55,1 %), přičemž nejvyšší početní nárůst úkonů na organizované skupiny byl vykázan právě u NCOZ. Jak již bylo uvedeno u odposlechů, úkony na organizovanou trestnou činnost používají zejména útvary SKPV ÚCP, tudíž vývojové křivky za celou Policii ČR ovlivňují hlavně útvary SKPV ÚCP. Souhrnně od roku 2007 do roku 2018 představovaly úkony použité na šetření trestné činnosti s prvkem organizovanosti za celou PČR 33,3% podíl. Zatímco útvary SKPV KŘP vykazaly celkově za dvanáctileté období prvek organizovanosti u 18,5 % „svých“ úkonů, u útvarů SKPV ÚCP se jednalo o 60,2 % úkonů.

4.4 Spisy s úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončené v roce 2018 a způsoby jejich vyřízení

4.4.1 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončené v roce 2018

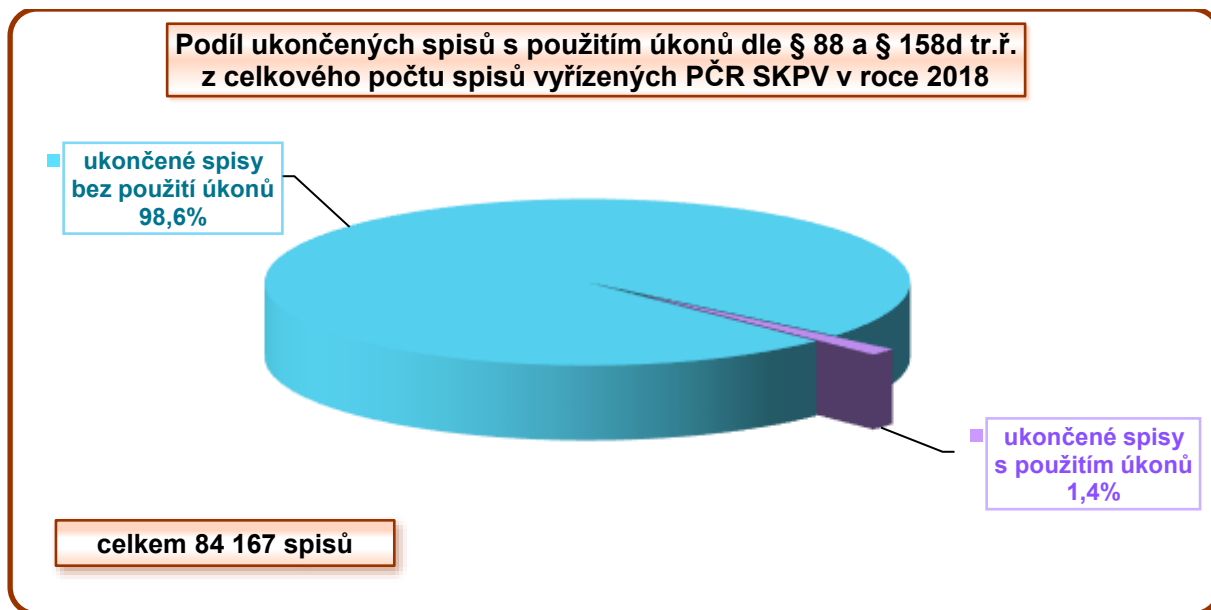
V otázce efektivnosti aplikace úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. pro vlastní trestní řízení, se v rámci Analýzy vyhodnocuje způsob vyřízení spisů ukončených v daném roce, u nichž byly v průběhu prověřování a vyšetřování nasazeny sledované úkony.

Níže uvedené spisy mohly být zahájeny kdykoliv, ukončeny však byly nejpozději v roce 2018. Totéž platí i pro dobu nasazení předmětných úkonů, proto jejich počty nelze srovnávat s úkony vyhodnocenými v předchozích kapitolách.

Rok 2018		celkem vyřízeno spisů	z toho spisů s použitím úkonů dle § 88/1,5 a § 158d/2,3,6 tr. ř.	tj. v %
CELKEM PČR		84 167	1 167	1,4%
SKPV KŘP JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM SKPV KŘP	83 750	1 061	1,3%
	PHA	14 186	210	1,5%
	STC	9 236	95	1,0%
	JHC	3 813	76	2,0%
	PLK	5 412	60	1,1%
	KVK	2 980	44	1,5%
	ULK	8 908	70	0,8%
	LBK	4 147	25	0,6%
	PAK	2 790	14	0,5%
	HKK	3 596	34	0,9%
	VYS	2 448	60	2,5%
	JHM	8 289	179	2,2%
	OLK	3 776	68	1,8%
	ZLK	3 181	28	0,9%
	MSK	10 988	98	0,9%
ÚTVARY PČR SKPV CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	417	106	25,4%
	NCOZ	330	69	20,9%
	NPC	37	37	100,0%
	ÚDV	50	0	0,0%

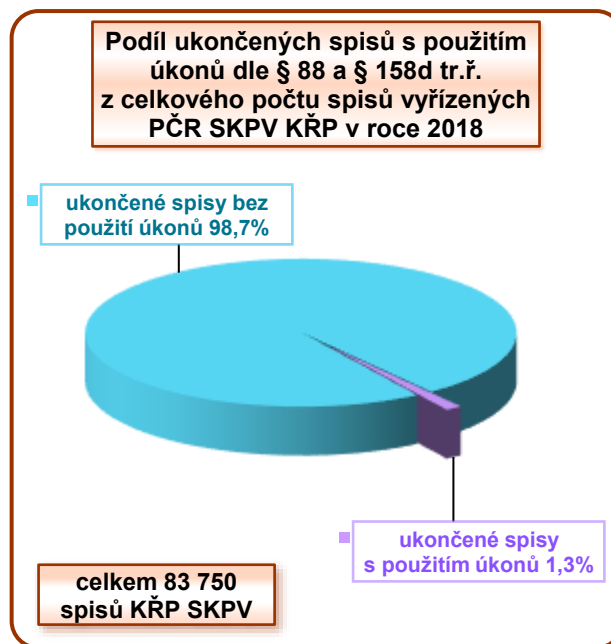
Zdroj: Základní hlášení o stavu trestního řízení na SKPV KŘP a SKPV ÚCP

V roce 2018 bylo v rámci Policie ČR SKPV ukončeno celkem 84 167 spisů, přičemž z tohoto počtu se jednalo o 1 167 spisů, ve kterých byly použity úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř. Z celkového počtu spisů vyřízených Policií ČR SKPV v roce 2018 tak podíl ukončených spisů, ve kterých byly použity tyto úkony, tvořil 1,4 %.

V roce 2018 bylo celkově za všechny SKPV KŘP ukončeno 1 061 spisů, v rámci nichž byly použity předmětné úkony, tj. 1,3 % z celkového počtu spisů ukončených v roce 2018 útvary SKPV KŘP.

Nejvíce ukončených spisů s úkony vykazuje SKPV KŘP hl. m. Prahy (210 spisů), následuje SKPV KŘP Jihomoravského kraje (179 spisů), nejméně ukončených spisů s úkony eviduje SKPV KŘP Pardubického kraje (14 spisů).

Odlišná situace je u útvarů SKPV s celostátní působností, kde byly úkony použity ve 106 spisech, tj. 25,4 % spisů z celkového počtu spisů vyřízených SKPV ÚCP v roce 2018.

Nejvyšší podíl (100 %) ukončených spisů s použitím úkonů dle § 88 tr. ř. a § 158d tr. ř. z celkového počtu spisů vyřízených jednotlivými ÚCP v roce 2018 vykazuje NPC, následuje NCOZ s 20,9 %.

Podíl ukončených spisů s použitím úkonů dle § 88 a § 158d tr.ř. z celkového počtu spisů vyřízených PČR SKPV ÚCP v roce 2018

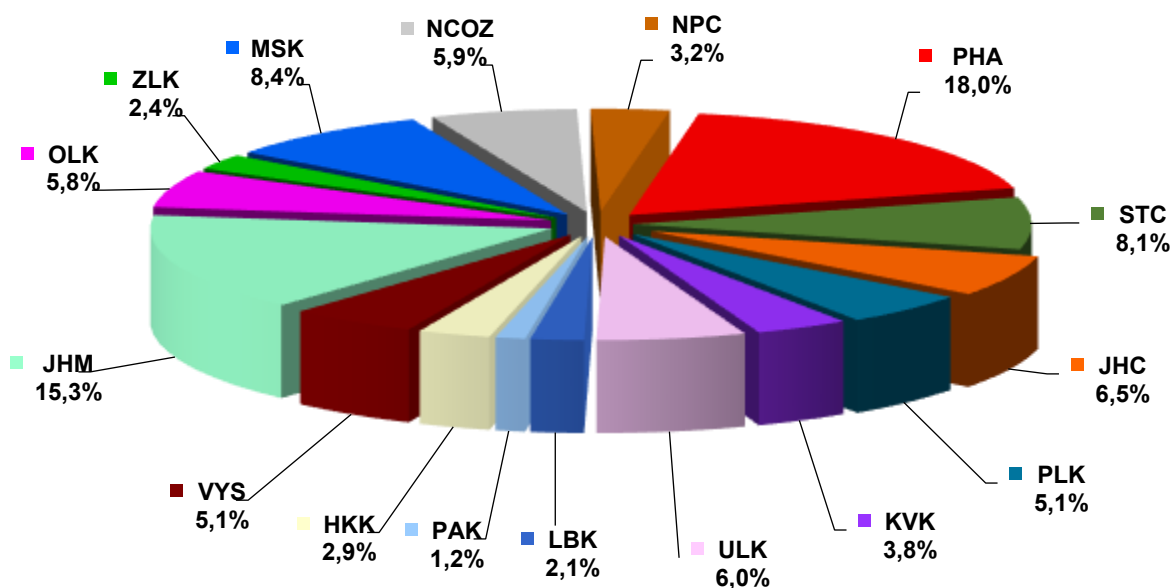
ukončené spisy bez použití úkonů 74,6%

ukončené spisy s použitím úkonů 25,4%

celkem 417 spisů SKPV ÚCP

Spisy ukončené v roce 2018, u nichž byly použity úkony dle § 88 a § 158d tr.ř.

celkem 1 167 spisů

Pro vlastní Analýzu lze shrnout, že z celorepublikového hlediska zcela jednoznačně nejvíce spisů, v rámci nichž byly během šetření použity úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., v roce 2018 ukončily SKPV KŘP hl. m. Prahy (210), SKPV KŘP Jihomoravského (179), Moravskoslezského (98) a Středočeského kraje (95).

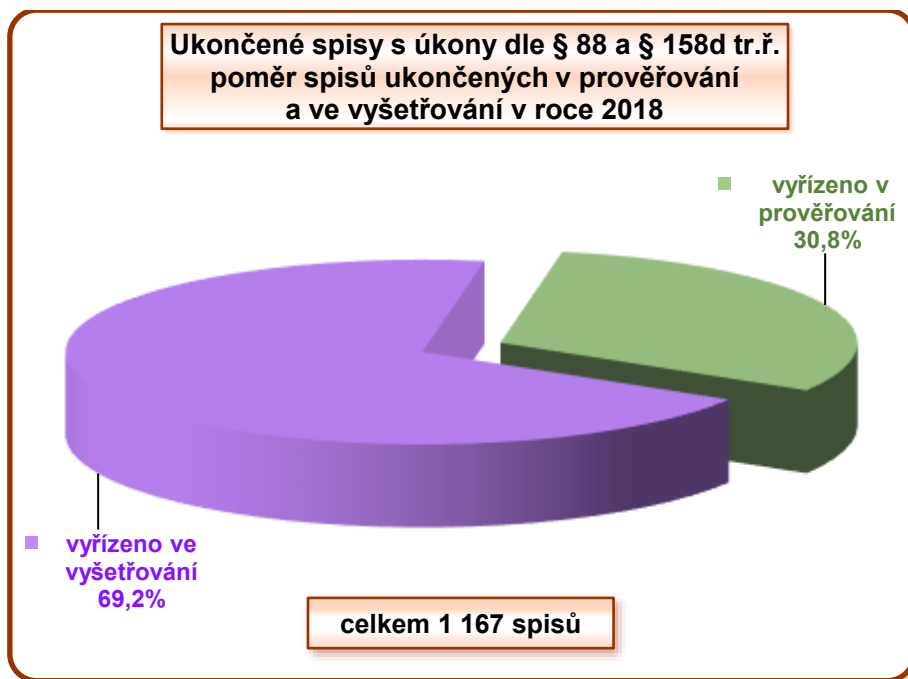
4.4.2 Způsob vyřízení spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončených v roce 2018

Pro stanovení efektivity použití úkonů pro každý ukončený spis je zapotřebí vyhodnotit jednotlivé způsoby vyřízení dotčených spisů, u nichž byly během šetření použity úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř.

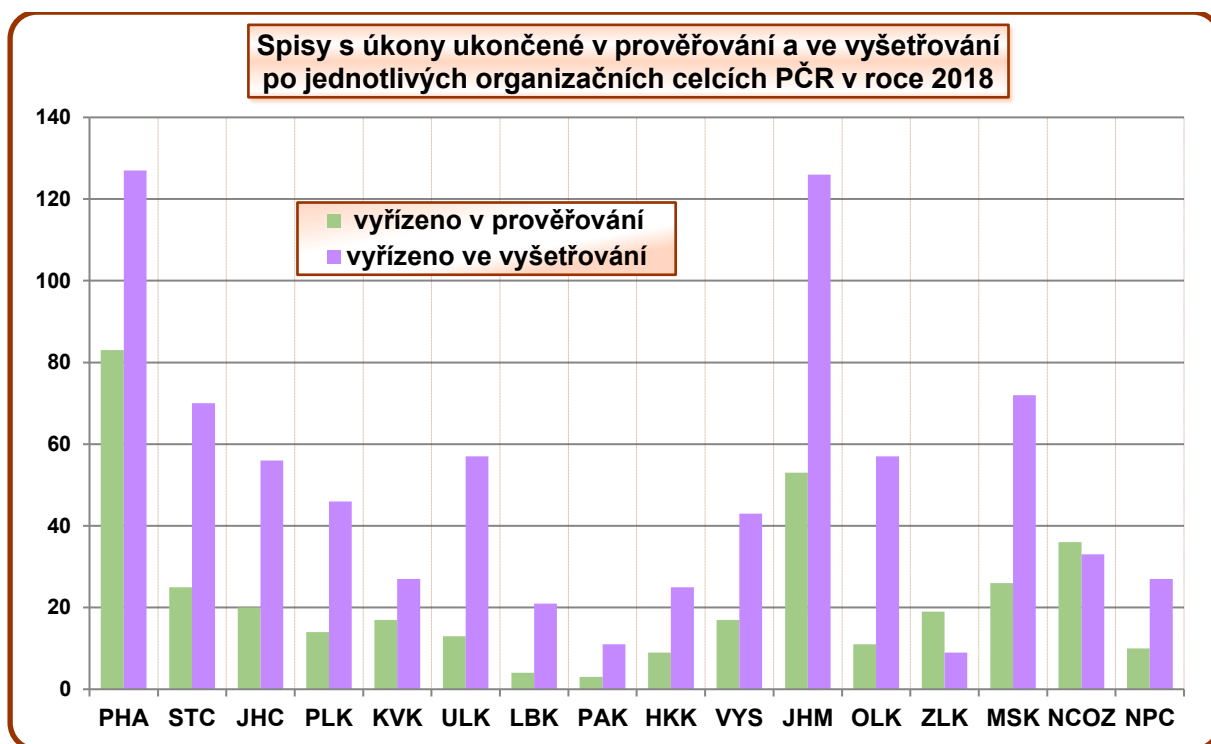
Z celkového počtu ukončených spisů se sledovanými úkony, bylo v roce 2018 vyřízeno 360 spisů v prověřování a 807 spisů ve vyšetřování.

Rok 2018		celkem vyřízeno spisů s použitím úkonů dle § 88 a § 158d tr.ř.	z toho v:	
			prověřování	vyšetřování
CELKEM PČR		1 167	360	807
SKPV KŘP JEDNOTLIVÝCH KRAJŮ	CELKEM SKPV KŘP	1 061	314	747
	PHA	210	83	127
	STC	95	25	70
	JHC	76	20	56
	PLK	60	14	46
	KVK	44	17	27
	ULK	70	13	57
	LBK	25	4	21
	PAK	14	3	11
	HKK	34	9	25
	VYS	60	17	43
	JHM	179	53	126
	OLK	68	11	57
	ZLK	28	19	9
	MSK	98	26	72
ÚTVARY PČR SKPV CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ (+ÚSKPV)	CELKEM útvary PČR SKPV s celostátní působností	106	46	60
	NCOZ	69	36	33
	NPC	37	10	27

pozn.: způsoby ukončení spisů v prověřování a ve vyšetřování podle tr. ř. jsou blíže specifikovány v příloze č. 3

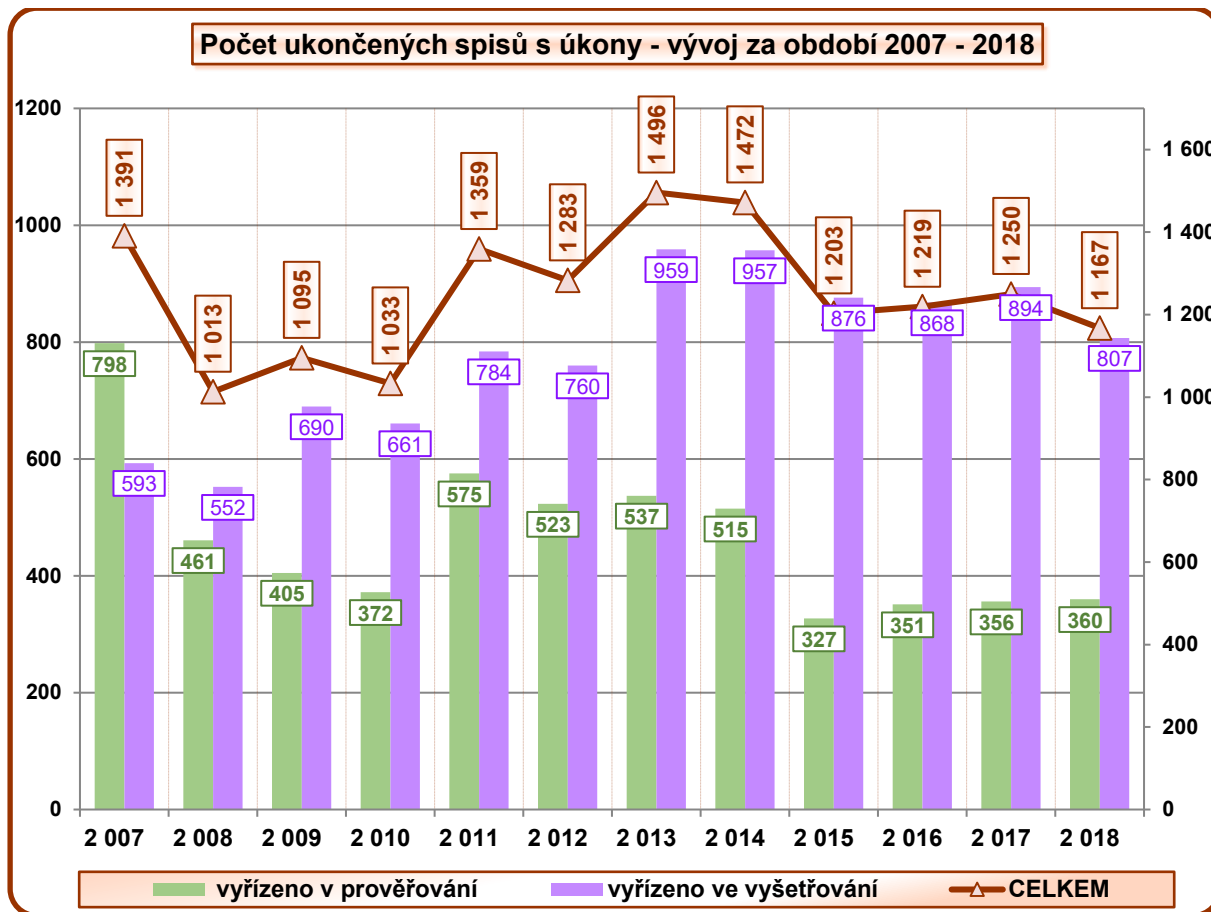

U většiny složek Policie ČR SKPV převládají spisy s úkony ukončenými ve vyšetřování, pouze SKPV KŘP Zlínského kraje a NCOZ vykázaly více spisů s úkony, které byly vyřízeny v prověřování. Nejvyšší podíl spisů s použitými úkony ukončenými ve vyšetřování vykazují SKPV KŘP Libereckého (84 %), SKPV KŘP Olomouckého (83,8 %) a SKPV KŘP Ústeckého kraje (81,4 %). Nejnižší podíl spisů s použitými úkony, které byly ukončeny ve vyšetřování je zaznamenán u SKPV KŘP Zlínského kraje (32,1 %) a NCOZ (47,8 %).

Celkový počet spisů s použitými úkony, které byly vyřízené v prověřování a ve vyšetřování v roce 2018, ukazuje oproti roku 2017 na pokles, a to o 83 spisů

(tj. 6,6 %), přičemž z hlediska spisů ukončených v prověřování byl zaznamenán nárůst o 4 spisy (tj. 1,1 %), naopak u spisů ukončených ve vyšetřování se jednalo o pokles, a to o 87 spisů (tj. 9,7 %). V roce 2018 bylo v prověřování vyřízeno 30,8 % spisů a ve vyšetřování 69,2 % spisů, což oproti roku 2017 ukazuje na mírné zvýšení podílu spisů ukončených v prověřování.

Z dlouhodobějšího hlediska lze konstatovat, že nejvyšší podíl spisů vyřízených v prověřování (57,4 %) a analogicky nejnižší podíl spisů vyřízených ve vyšetřování (42,6 %) byl v roce 2007. Nejpříznivější situace nastala v roce 2015, kdy podíl spisů vyřízených v prověřování představoval 27,2 % a ve vyšetřování 72,8 %.

4.4.3 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončené v roce 2018 a vyřízené v prověřování

Spisy vyřízené v prověřování (celkem **360** spisů) byly v rámci SKPV KŘP a útvarů SKPV s celostátní působností ukončeny následujícími způsoby.

KŘP/SKPV ÚCP rok 2018	předáno jinému org. celku	sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno č.j.	odloženo §159a/1 tr.ř.	odevzdáno §159a/1a tr.ř.	odevzdáno §159a/1b tr. ř.	odloženo §159a/2 tr.ř	odloženo §159a/3 tr.ř	odloženo §159a/4 tr.ř.	odloženo §159a/5 tr.ř.	dočasně odloženo § 159b tr.ř.	uloženo podezřelých	podezření neprokázáno	neznámé ukončení	§ 70 zák. č. 218/2003 Sb., (ve věcech mládeže)	vyřízeno jinak	CELKEM
PHA	28	1	25	1		1	2	5	16	2	1		1			83
STC		9	3						13							25
JHC	15		3			1			1							20
PLK	2		3			1			7		1					14
KVK	3		11								3					17
ULK	3	1	1	1		1			6							13
LBK	1		2						1							4
PAK			1						2							3
HKK			2						6						1	9
VYS	1	5	2						8	1						17
JHM	10	5	10	4					16	1			2	3	2	53
OLK	4		1						2		2	1			1	11
ZLK	3		8	2					6							19
MSK	7	2	7						6		4					26
NCOZ	4	2	15			1			5						9	36
NPC	2		3				1		3						1	10
CELKEM	83	25	97	8	0	5	3	5	98	4	11	1	3	3	14	360

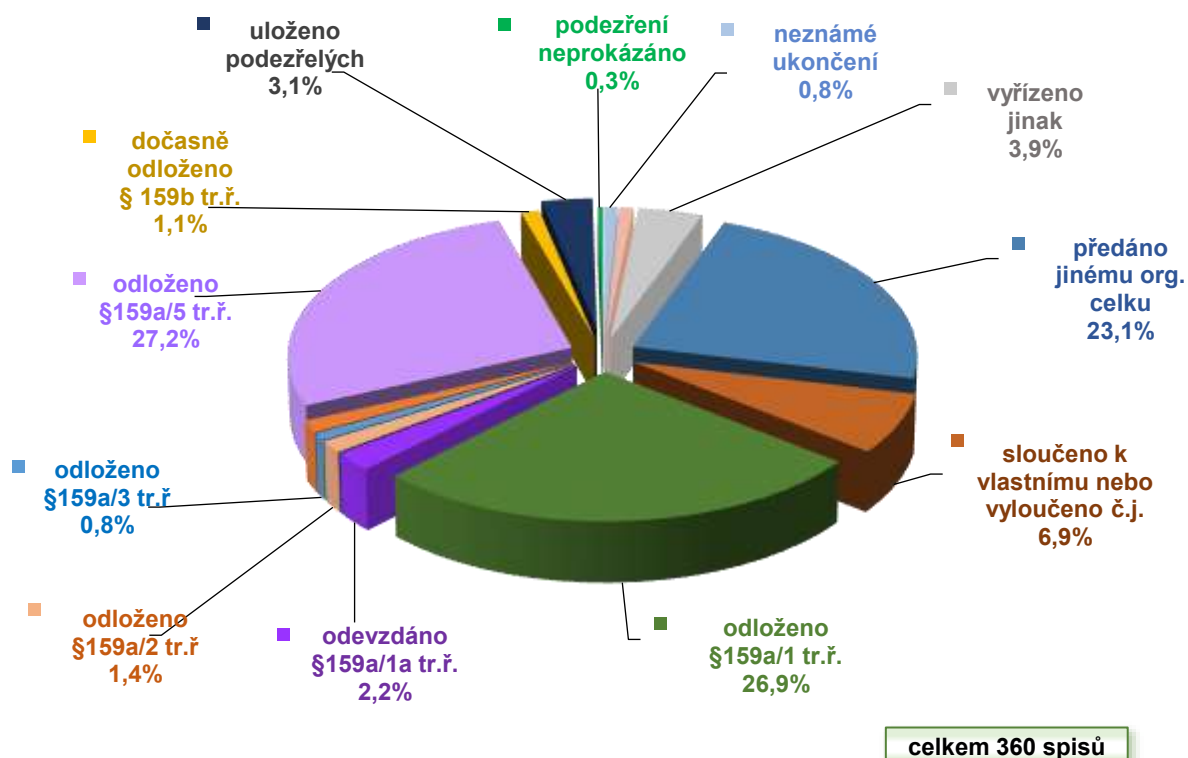
pozn.: způsoby ukončení spisů v prověřování i ve vyšetřování podle tr. ř. jsou blíže specifikovány v příloze č. 3

Největší podíl spisů s využitím sledovaných úkonů a ukončených v prověřování představují spisy ukončené způsobem „odloženo § 159a/5 tr. ř.“ (27,2 %), kdy se zpravidla jedná o neznámého pachatele (NP). Tímto způsobem bylo vyřízeno nejvíc spisů v rámci SKPV KŘP hl. m. Prahy a SKPV KŘP Jihomoravského kraje.

Druhý nejčastější způsob ukončení spisů s úkony v prověřování (26,9 %) je „odloženo dle § 159a/1 tr. ř.“, kdy ve věci takto odložené nejde o podezření z trestného činu. Nejvíce takto ukončených spisů je evidováno u SKPV KŘP hl. m. Prahy a NCOZ.

Následuje způsob vyřízení „předáno jinému organizačnímu celku“ (23,1 %), zpravidla se jedná o postoupení na vyšší organizační článek Policie ČR SKPV nebo naopak, o vrácení na nižší organizační článek. V těchto případech může být následně postoupený spis vyřízen ve vyšetřování na organizačním článku, kam byl předán.

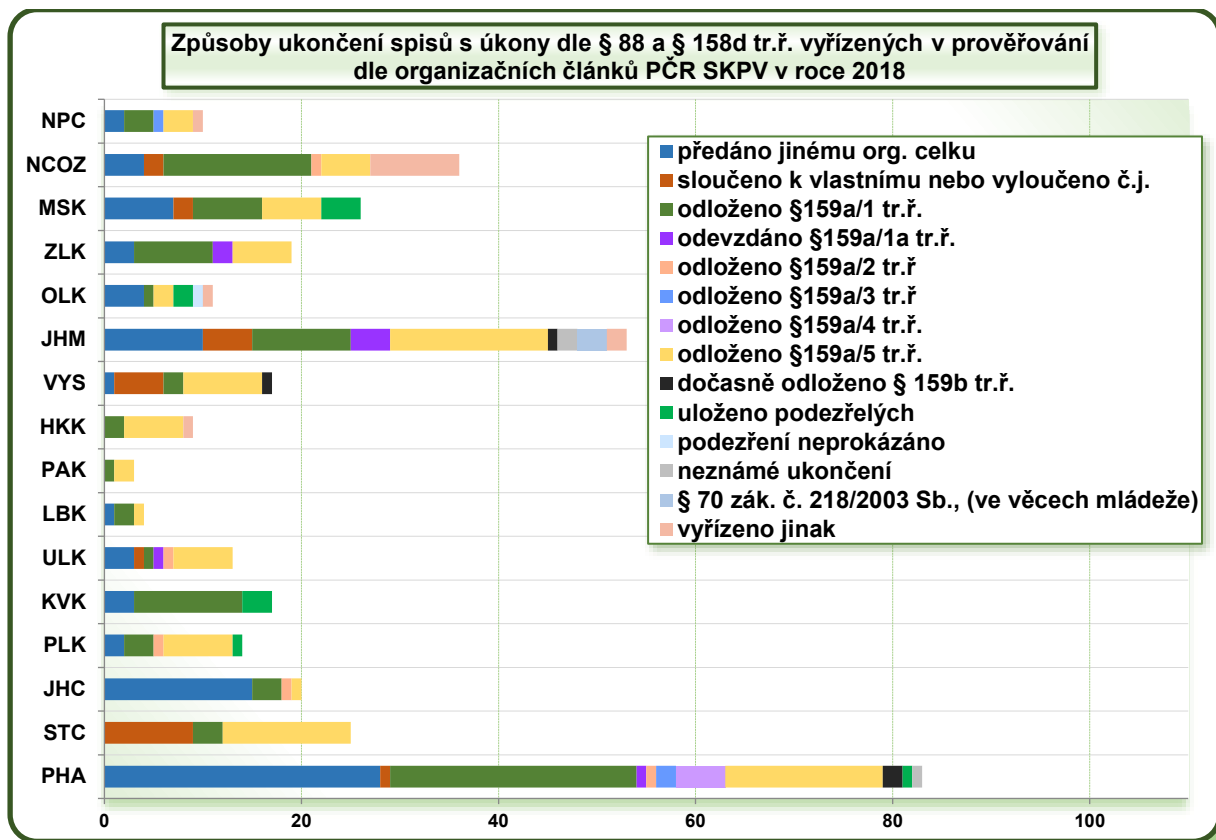
**Způsoby ukončení spisů s úkony dle § 88 a § 158d tr.ř. vyřízených
v prověřování v roce 2018**

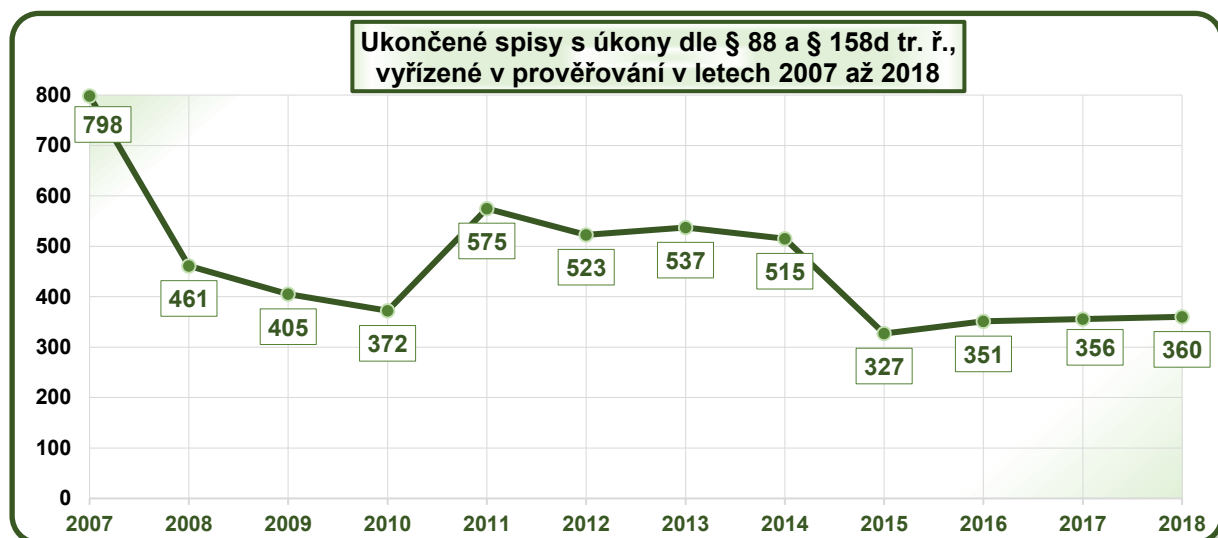
Podíl 6,9 % z celkového počtu spisů vyřízených v prověřování dosahuje způsob vyřízení spisu „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno č. j.“. Tento specifický způsob ukončení spisu vychází ze skutečnosti, že v průběhu prověřování trestné činnosti může být zjištěno, že v rámci několika spisů se objevuje stejný pachatel nebo pachatelé a stejná nebo obdobná trestná činnost. Stává se tak zejména v případě sériové trestné činnosti. V takovém případě tedy dojde ke sloučení všech dotčených spisů do jednoho trestního spisu, který může být následně ukončen jiným způsobem vyřízení, např. návrhem na podání obžaloby (dále jen „NPO“). Může dojít i k opačnému případu, kdy se vyloučí ze spisu pachatel, který se jen podílí na šetřené trestné činnosti, zatímco sám spáchal další závažný trestný čin, který je dále šetřen samostatně v rámci nového trestního spisu s předpokladem samostatného ukončení, např. způsobem NPO.

Ostatní způsoby ukončení spisu v prověřování byly použity ve zbývajících případech a nedosahují ani 4% podílu spisů vyřízených v prověřování.

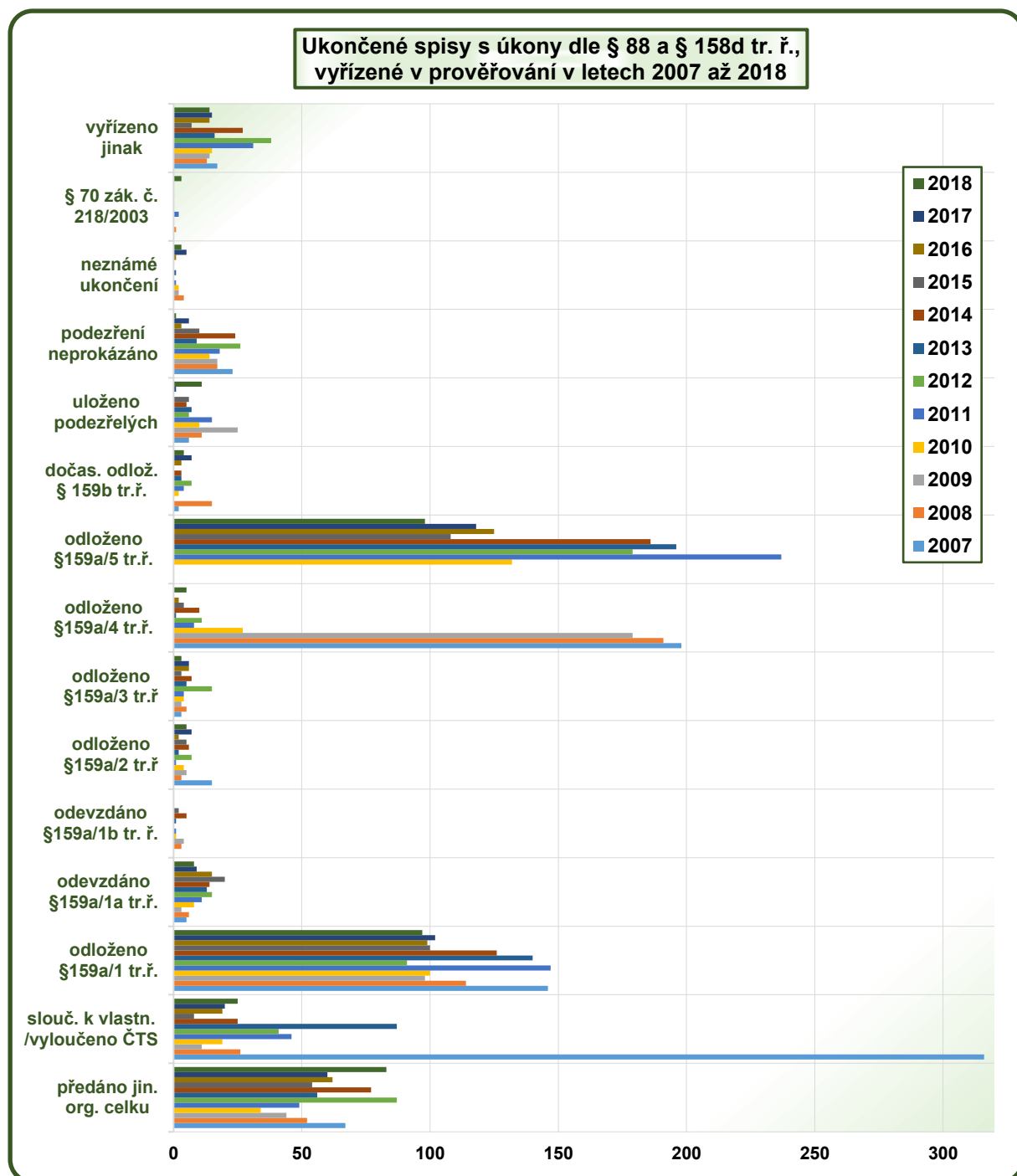
Následující graf prezentuje rozložení spisů s úkony, které byly ukončené v roce 2018, dle jednotlivých organizačních článků SKPV, včetně způsobů jejich vyřízení v prověřování.

Z vývoje za období od roku 2007 do konce roku 2010 je zřejmý klesající trend počtu spisů vyřízených v prověřování. Po předcházejícím tříletém úbytku byl v roce 2011 patrný nárůst počtu spisů s úkony ukončenými v prověřování, jejichž počet se v následujících třech letech opět mírně snižoval. V roce 2015 nastal výrazný pokles počtu spisů, oproti roku 2014 se jednalo o 36,5% úbytek, přičemž v tomto roce bylo za celé vyhodnocované období let 2007 až 2018 ukončeno nejméně předmětných spisů. Od roku 2016 se počet spisů vyřízených v prověřování velmi nenápadně zvyšuje.

V souhrnu, za celé vyhodnocované období let 2007 až 2018 bylo nejvíce spisů s úkony dle § 88 a § 158d tr. ř. odloženo dle § 159a odst. 5 tr. ř. (zejména neznámý pachatel). Druhý nejčastější způsob vyřízení spisů představuje odložení dle § 159a odst. 1 tr. ř., kdy nešlo o podezření z trestného činu. S velkým odstupem následují spisy ukončené z důvodu předání jinému organizačnímu celku. Dalšími v pořadí jsou spisy ukončené způsobem „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno č.j.“, počet takto ukončených spisů byl enormní v roce 2007, v letech následujících se zastoupení těchto spisů rapidně snížilo. Nezanedbatelný podíl vykazují také spisy odložené dle § 159a odst. 4 tr. ř., kdy se jedná o odložení státním zástupcem, přičemž vyšší počty byly patrné v letech 2007 až 2009, poté následoval prudký pokles. Za celé období celkově další způsoby ukončení nepřesáhly 4% zastoupení.

4.4.4 Spisy s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., ukončené v roce 2018 a vyřízené ve vyšetřování

Z hlediska hodnocení efektivity je významnější část o spisech, které byly vyřízeny ve vyšetřování. Tyto spisy (celkem 807) byly v rámci jednotlivých složek SKPV KŘP a SKPV útvarů s celostátní působností vyřízeny následujícími způsoby.

KŘP/SKPV ÚCP rok 2018	předáno jinému org. celku	sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno	návrh na postoupení §171 tr.ř.	návrh na zastavení §172/1d tr.ř.	návrh na zastavení §172/1a,b,c,e,f, §172 /2a,b,c tr.ř.	návrh na přerušení §173/1a tr.ř.	návrh na přerušení §173/1 b,c,d tr.ř.	návrh na podmíněné zastavení §307/1 tr.ř.	návrh na schválení narovnání §309 tr.ř.	NPO	vyřízeno jinak	CELKEM
PHA	1	2					1			123		127
STC	5							5		59	1	70
JHC	2	1								53		56
PLK	1	4						1		40		46
KVK	2	8								17		27
ULK								1		56		57
LBK	2									19		21
PAK		1								10		11
HKK	1									24		25
VYS										43		43
JHM	3	2						5		115	1	126
OLK	1									56		57
ZLK					1					8		9
MSK	5	1			1					65		72
NCOZ										33		33
NPC								1		26		27
CELKEM	23	19			2		1	13		747	2	807

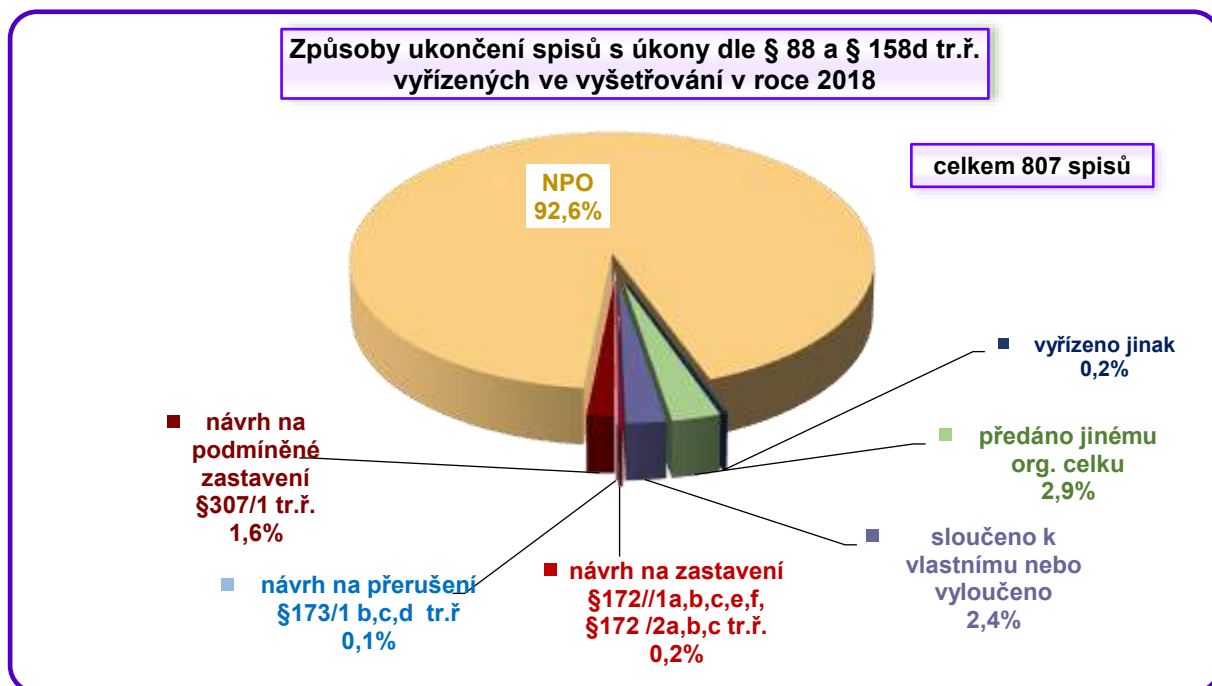
pozn.: způsoby ukončení spisů v prověřování i ve vyšetřování jsou blíže specifikovány v příloze č. 3

U ukončených spisů s úkony, které byly vyřízeny ve vyšetřování, má největší podíl způsob ukončení NPO, který v roce 2018 činil 92,6 %. V roce 2018 byl nejvyšší podíl spisů ukončených ve vyšetřování způsobem NPO, z počtu spisů ukončených ve vyšetřování jednotlivými útvary u SKPV KŘP kraje Vysočina a u NCOZ, u těchto útvarů činil 100 %. Následovala SKPV KŘP Ústeckého a Olomouckého kraje, u nichž bylo 98,2 % spisů vyřízeno NPO.

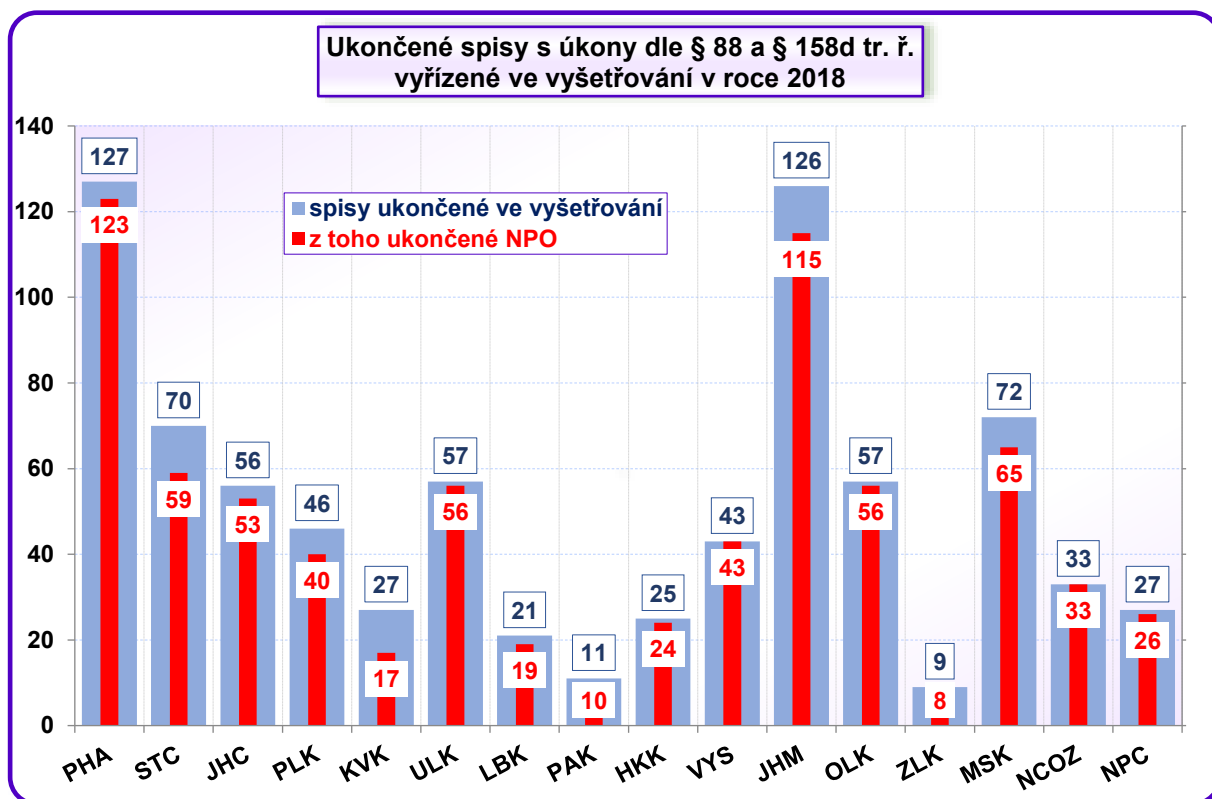
Ukončení spisů způsobem „předáno jinému organizačnímu celku“, kdy se zpravidla jedná o postoupení na vyšší organizační článek Policie ČR SKPV nebo naopak, o vrácení na nižší organizační článek, kde spis může být následně úspěšně vyřešen, představovalo v roce 2018 celkem 2,9 % spisů ukončených ve vyšetřování.

Způsob ukončení „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno“ v roce 2018 představoval 2,4% podíl, kdy obdobně, jako v prověřování, se vychází ze skutečnosti, že v průběhu vyšetřování trestné činnosti může být zjištěno, že v rámci několika spisů se objevuje stejný pachatel nebo pachatelé a stejná nebo obdobná trestná činnost. Případně dojde k opačnému případu, kdy se vyloučí ze spisu pachatel, který se jen

podílí na šetřené trestné činnosti, zatímco sám spáchal další závažný trestný čin, který je dále šetřen samostatně v rámci nového trestního spisu.

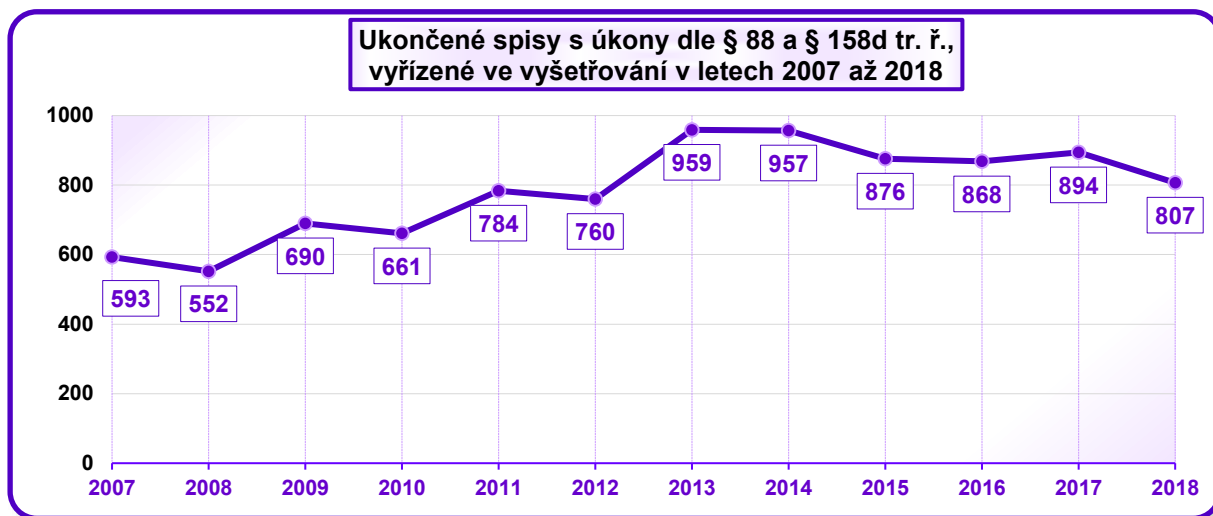

Podíly ostatních způsobů ukončení spisů s předmětnými úkony ve vyšetřování se pohybují pod hranicí 2 %.

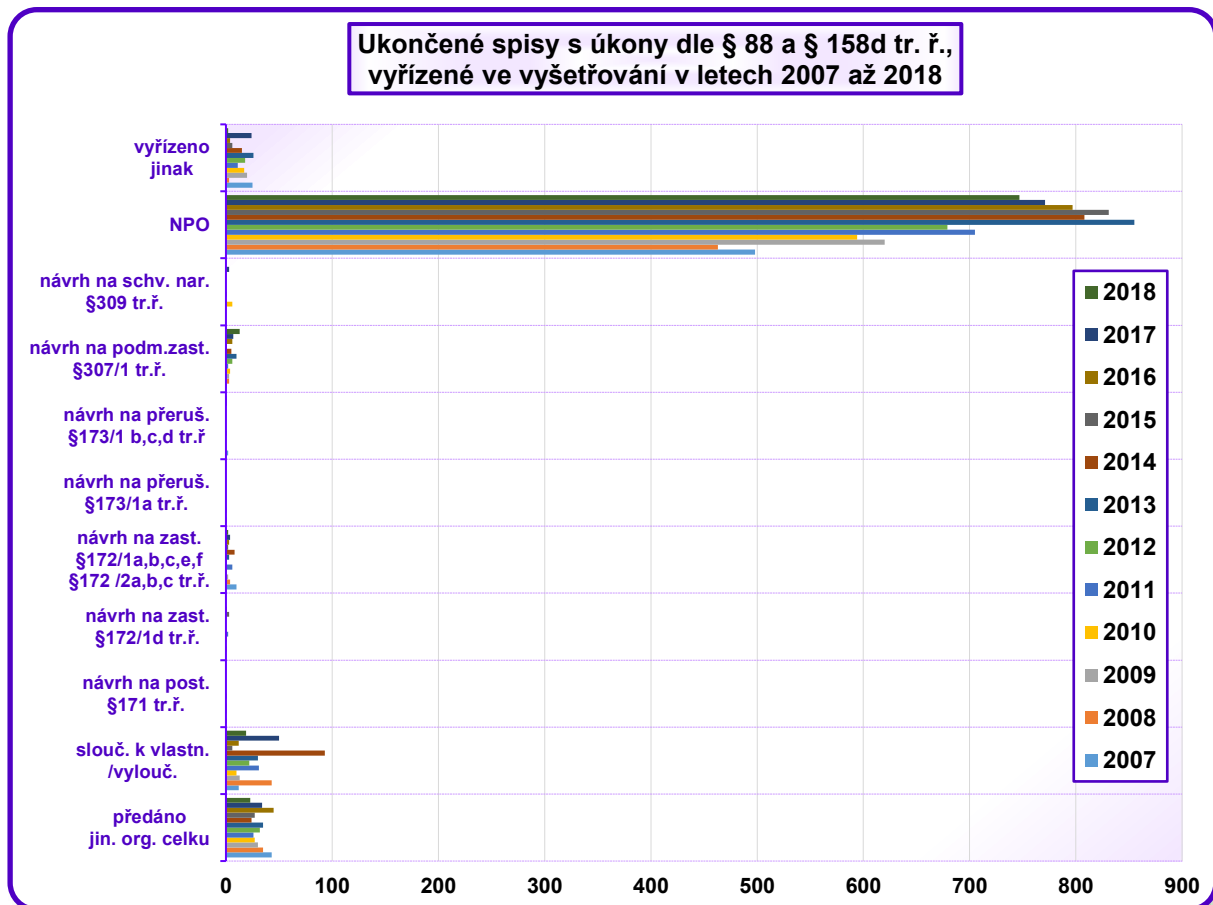

Z následujícího grafu je zřejmé, že křivka vývoje počtu ukončených spisů s úkony, vyřízených ve vyšetřování v letech 2007 až 2018, vykazovala do roku 2013 vzestupný směr, poté následoval úbytek. V roce 2018 se počet spisů oproti roku 2017

snížil (-87, tj. -9,7 %). Ve vyhodnocovaném období bylo nejméně spisů ve vyšetřování ukončeno v roce 2008, naopak nejvyšší počet byl zaznamenán v letech 2013 a 2014.

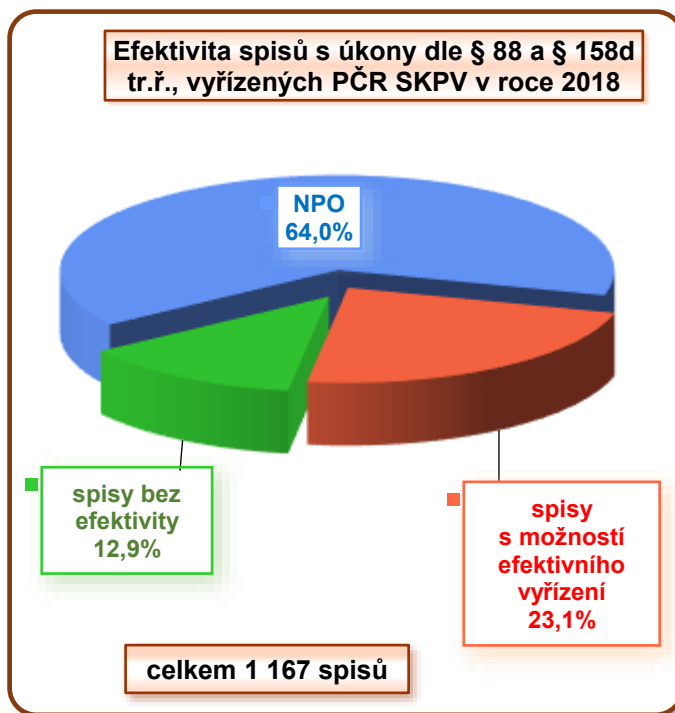

V období let 2007 až 2018 bylo jednoznačně nejvíce spisů s úkony dle § 88 tr. ř. a § 158d tr. ř. ukončeno NPO (za celé období se jedná o 89 % spisů). Nejvyšší počet takto ukončených spisů byl zaznamenán v roce 2013 a v roce 2015. Se značným odstupem následují spisy ukončené způsobem „předáno jinému organizačnímu celku“, dále pak „sloučeno k vlastním nebo vyloučeno“ – zřetelnější zastoupení takto ukončených spisů bylo zaznamenáno v roce 2014. Téměř 2 % spisů bylo „vyřízeno jinak“, zastoupení zbývajících způsobů ukončení je zanedbatelné.

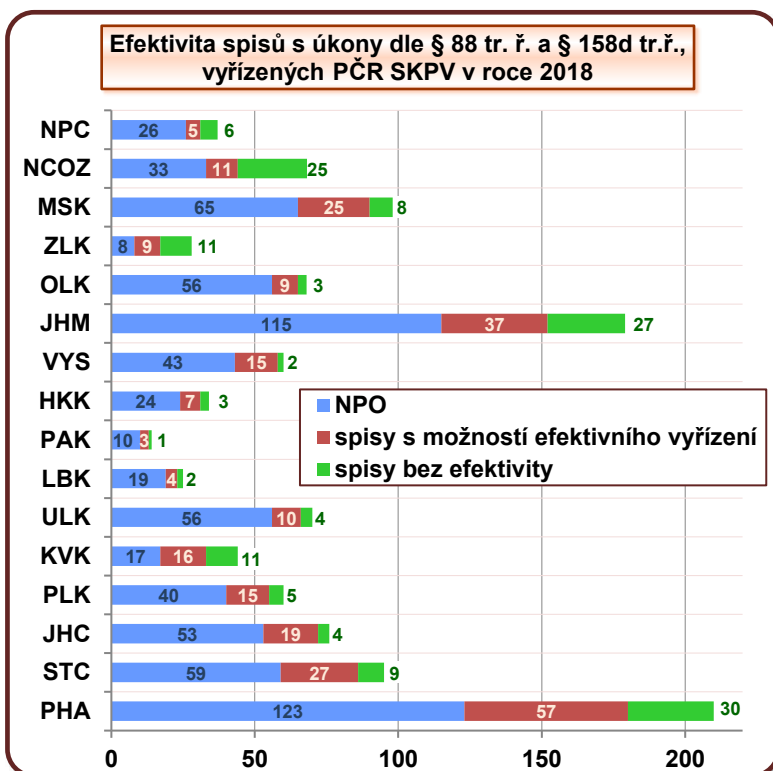

4.4.5 Efektivita spisů s použitými úkony dle § 88 tr. ř. a § 158d tr. ř., ukončených v roce 2018

Pro vyhodnocení efektivity způsobu vyřízení skončených spisů je třeba uvážit, že kromě spisů ukončených ve vyšetřování přímo způsobem NPO, se tento způsob vyřízení předpokládá u spisů vyřízených v prověřování, a to způsobem „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno č. j.“, „předáno jinému organizačnímu celku“, stejně jako u spisů vyřízených ve vyšetřování způsobem „předáno jinému organizačnímu celku“. O možné efektivitě lze hovořit i v souvislosti s vyřízením spisů způsoby „dočasné odložení trestního stíhání § 159b tr. ř.“, a již zmiňovaném způsobu „uloženo podezřelých“ a „přerušeno trestního stíhání § 173 tr. ř.“ – viz příloha č. 3.

Za neefektivní spisy s použitím sledovaných úkonů jsou považovány především spisy vyřízené způsobem „odloženo dle § 159a/1 tr. ř.“, tedy „podezření se neprokázalo“, a dalšími vykazovanými způsoby blíže specifikovanými v příloze č. 3.

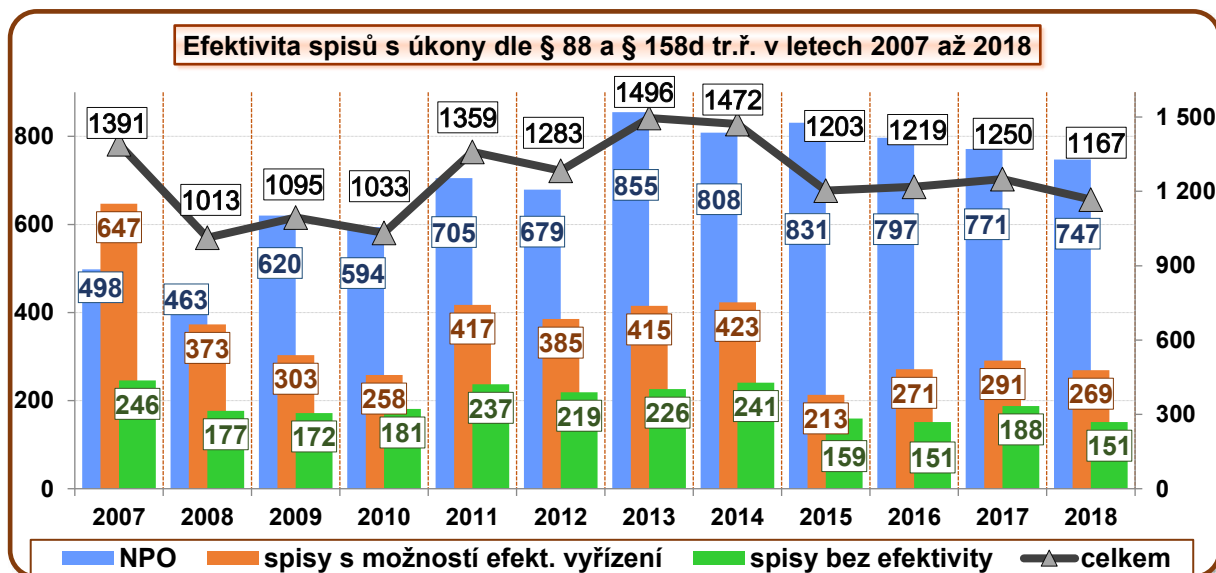

Z celkového počtu vyřízených spisů s úkony za rok 2018 bylo 64 % spisů vyřízeno způsobem NPO, u 23,1 % spisů je předpoklad pro následné efektivní vyřízení a 12,9 % spisů s úkony bylo bez efektivity. Z procentuálního srovnání vyplývá, že oproti roku 2017 vzrostl podíl ukončených spisů NPO o 2,3 %.

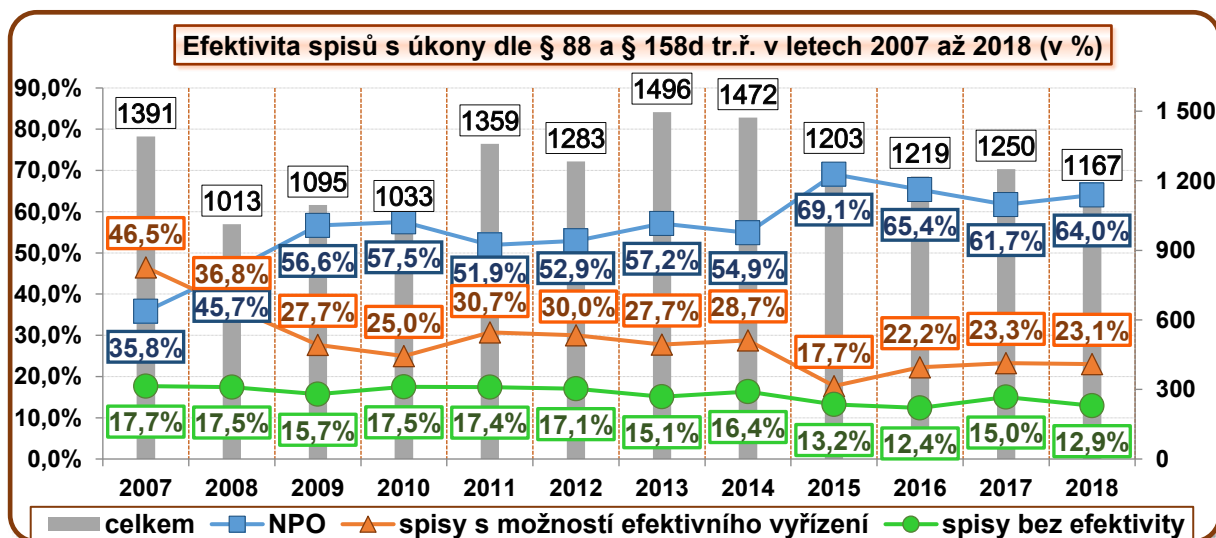
V rámci SKPV KŘP vykazala v roce 2018 (z procentuálního hlediska) nejvyšší efektivitu při vyřizování předmětných spisů SKPV KŘP Olomouckého, Ústeckého a Libereckého kraje.

4.4.6 Efektivita spisů s použitými úkony dle § 88 tr. ř. a § 158d tr. ř., ukončených v letech 2007 až 2018

V období let 2007 až 2018 bylo nejméně spisů s úkony ukončeno v roce 2008, kdy se jejich počet oproti roku 2007 výrazně snížil, a to o 27,2 %. V následujících letech počet spisů s úkony střídavě narůstal a klesal, nicméně do roku 2013 vykazovala křivka vzestupnou tendenci. V roce 2015 došlo k prudšímu poklesu a v letech 2016 a 2017 následovalo mírné zvýšení. V roce 2018 je oproti roku 2017 registrován pokles o 83 spisů, tj. 6,6 %.

Pro komparaci efektivity je potřeba porovnat nejen absolutní počty spisů v jednotlivých kategoriích, ale i procentuální podíly těchto kategorií efektivity v jednotlivých letech. Z dlouhodobého vývoje způsobu ukončených spisů s úkony lze konstatovat, že vývojová křivka podílu spisů ukončených způsobem NPO roste, a to zejména na úkor spisů s možností efektivního vyřízení, a od roku 2015 i spisů bez efektivity. Nejméně ukončených spisů NPO bylo zaznamenáno v roce 2007 (35,8 %), naopak nejvyšší poměr spisů ukončených NPO byl v roce 2015 (69,1 %).

4.5 Využívání výpisů o uskutečněném telekomunikačním provozu dle § 88a tr. ř.

4.5.1 Počty výpisů o uskutečněném telekomunikačním provozu

Metodika vykazování jednotlivých úkonů § 88a tr. ř. byla nastavena tak, aby co nejvíce odpovídala skutečnému stavu dané problematiky. V kapitolách pojednávajících o úkonech dle § 88a tr. ř. jsou vykazovány úkony vyžádané v roce 2018. Časové hledisko zařazení předmětných úkonů do Analýzy je tedy odlišné od odposlechů a sledování osob a věcí, u nichž se jedná o úkony ukončené v roce 2018.

V případě příkazu na výpis z IMEI³, jsou žádosti adresovány všem mobilním operátorům, neboť nelze předem stanovit, ve které síti se přístroj nachází. V Analýze je však tento způsob zaznamenán jako jeden úkon, neboť jde o jeden požadavek na údaje z jednoho přístroje⁴. Obdobně je tomu při požadavku na výpis z BTS⁵ (v Analýze je používán také pojem „buňka“), který musí být pro potřeby providerů (z technických důvodů) rozdělen do samostatných žádostí po maximálně tříhodinových časových intervalech.

V roce 2018 bylo v rámci celé České republiky v souladu s § 88a tr. ř. Policií ČR realizováno 78 143 záznamů o uskutečněném telekomunikačním provozu, což představuje výpisy o uskutečněné komunikaci prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic a sítě Internet.

³ IMEI - International Mobile Station Equipment Identity - jedná se o unikátní číslo přidělené výrobcem mobilnímu telefonu

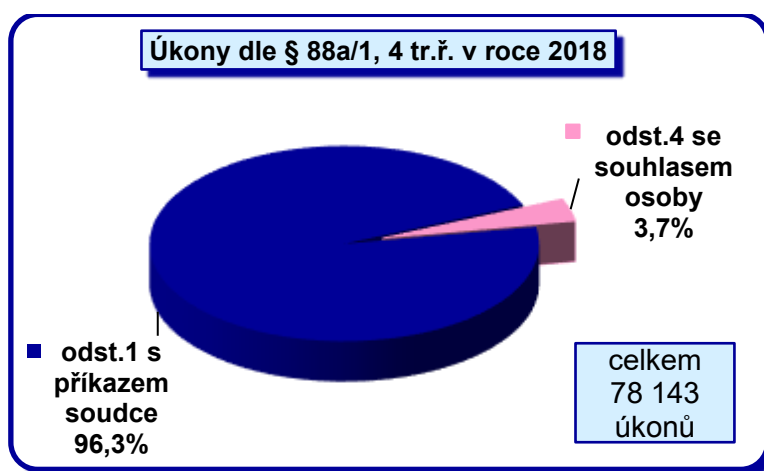
⁴ pozn.: Statistické údaje Policie ČR se značně odlišují od statistik Českého telekomunikačního úřadu (ČTÚ), který je povinen shromažďovat údaje od operátorů a souhrnné údaje zasílat Evropské komisi. ČTÚ však zaznamenává požadavky podle odlišné metodiky. Uvádí souhrnné počty dotazů, které byly vzneseny na veškeré podnikatele dle zákona o elektronických komunikacích, a to od všech oprávněných orgánů, což vedle PČR představuje také zpravodajské služby a Českou národní banku. Další rozdíl plyne z toho, že zatímco policie vznesla například jeden dotaz na konkrétní číslo IMEI, ve statistikách ČTÚ je obsažen až třikrát (v závislosti na tom, kolika operátorů se policie dotázala).

⁵ BTS - Base Transceiver Station (základnová převodní stanice), v Analýze je používán i termín „buňka“

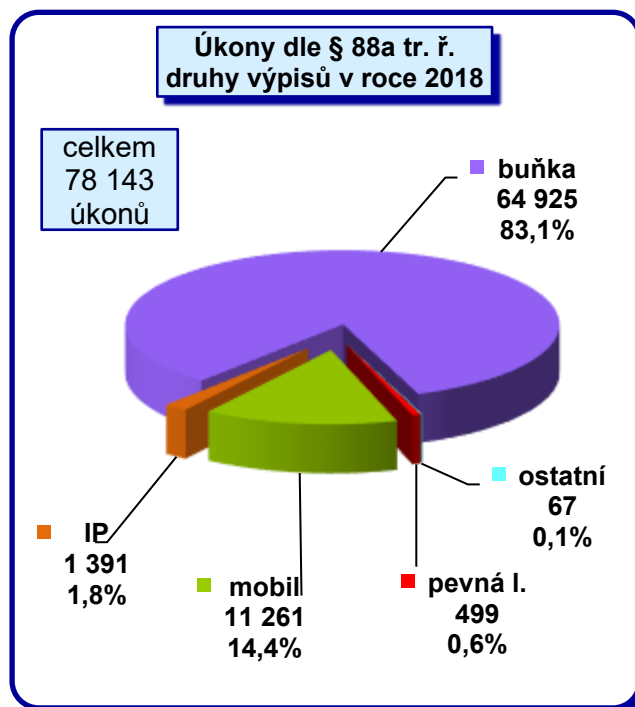
Úkony dle § 88a tr.ř. v roce 2018	spisy	PL odst.1	PL odst.4	ML odst.1	ML odst.4	B odst.1	ost. odst.1	ost. odst.4	IP odst.1	celkem
CELKEM PČR	4 987	295	204	8 555	2 706	64 925	62	5	1 391	78 143

legenda: PL - výpisy na pevnou linku
ML - výpisy na mobilní linku
IP - výpisy z datové komunikace
B - výpisy na buňku
ost. - ostatní údaje

Následující graf znázorňuje rozložení výpisů dle jednotlivých odstavců § 88a tr.ř., tedy na základě příkazu soudce (odst. 1) a souhlasu uživatele telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu vztahovat (odst. 4). Z celkového počtu 78 143 vykázaných výpisů bylo 2 915 (tj. 3,7 %) vyžádáno dle § 88a odst. 4 tr.ř.

Největší objem výpisů představují výpisy na buňky, v roce 2018 se jednalo o 64 925 úkonů, což tvoří 83,1 % z celkového počtu vyžádaných úkonů dle § 88a tr.ř. Dalších 11 261 (tj. 14,4 %) výpisů bylo použito na mobilní telefony, z toho se jednalo o 2 706 (tj. 24 %) úkonů vyžádaných na základě souhlasu odposlouchávané osoby dle § 88a odstavce 4 tr.ř. Nižších hodnot dosahují výpisy z elektronické komunikace realizované prostřednictvím Internetu. U IP adres se jednalo o 1 391 (tj. 1,8 %) úkonů, které byly ve všech případech uskutečněny podle § 88a odstavce 1 tr.ř. Na pevné linky bylo uskutečněno 499 (tj. 0,6 %) výpisů, přičemž 204 úkonů bylo vyžádáno na základě souhlasu uživatele.

4.6 Rušení provozu elektronických komunikací Policií ČR

Na základě ustanovení § 98 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ministr předkládá vládě, příslušnému výboru Poslanecké sněmovny a kontrolnímu orgánu také analýzu o rušení provozu elektronických komunikací. Tato problematika byla zpracovaná z podkladů Pyrotechnické služby Policie ČR.

Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

HLAVA VI

§ 39

Rušení provozu elektronických komunikací

(1) Policie může za účelem odstranění bezprostředního ohrožení životů nebo zdraví osob anebo bezprostředně hrozící škody velkého rozsahu na majetku rušit v nezbytné míře a po nezbytnou dobu

- a) provoz elektronických komunikačních zařízení a sítí,*
- b) poskytování služeb elektronických komunikací, nebo*
- c) provozování radiokomunikačních služeb.*

(2) Zavedení rušení podle odstavce 1 policie ohlásí na územně příslušné operační a informační středisko integrovaného záchranného systému a Českému telekomunikačnímu úřadu. V nezbytné míře informuje o provedeném rušení dotčené provozovatele sítí a služeb elektronických komunikací. To neplatí, pokud by poskytnutí informace podle věty první nebo druhé mohlo ohrozit plnění úkolů policie.

Zařízení k rušení provozu elektronických komunikací byla používána v souvislosti se zákroky příslušníků Pyrotechnické služby Policie ČR při prověřování podezřelých předmětů a zneškodňování nástražných výbušných systémů, kdy na základě dostupných informací vzniklo důvodné podezření, že se jedná o nález nástražného výbušného systému s možností dálkové iniciace pomocí elektronických bezdrátových zařízení.

Rušení bylo prováděno za účelem odstranění bezprostředního ohrožení života nebo zdraví osob anebo bezprostředně hrozící škody velkého rozsahu, v nezbytné míře, a po nezbytnou dobu. Vždy byla dodržena povinnost řádného ohlášení rušení příslušným orgánům ve smyslu ustanovení § 39 odst. 2 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a Závazného pokynu policejního prezidenta č. 12/2012, kterým se upravuje provádění pyrotechnických prohlídek, bezpečnostních opatření a postup při oznámení o uložení nástražného výbušného systému, nálezů podezřelého předmětu, nástražného výbušného systému, munice, výbušnin a výbušných předmětů nebo při výbuchu, ve znění pozdějších předpisů.

Účinek rušení provozu elektronických komunikací nastává v rozsahu metrů, maximálně desítek metrů od místa nálezů podezřelého předmětu nebo nástražného výbušného systému, vzhledem k okolnímu prostředí místa zásahu (budovy, terén apod.). Provoz elektronických komunikací je tedy ovlivněn v minimálním rozsahu

a v úzce vymezené lokalitě, která byla v rámci prováděného bezpečnostního opatření předem evakuována.

V roce 2018 bylo rušení elektronických komunikací realizováno celkem ve 29 případech.

5 Závěr

Předkládaná Analýza se zaměřuje na detailní popis jak právní, tak faktické stránky odposlechů a sledování osob a věcí dle trestního řádu. Významnou část Analýzy tvoří popis mechanismů, které mají za cíl zabránit zneužití těchto institutů.

Hlavní část Analýzy je tvořena statistickým vyhodnocením, které je rozděleno do šesti částí. První část je věnovaná využívání úkonů odposlechu a sledování osob a věcí v souvislosti s nápadem trestních spisů. Oproti roku 2017 došlo v roce 2018 k dalšímu poklesu registrované kriminality i počtu tzv. „živých“ spisů. Snížil se počet spisů, v rámci nichž byly použity odposlechy, klesl i počet spisů s úkony sledování osob a věcí.

Druhá statistická část podrobně analyzuje využívání odposlechu dle § 88 tr. ř. V rámci celé České republiky bylo v roce 2018 ukončeno celkem 5 512 odposlechů, použitých Policií ČR celkem v 895 spisech. Oproti roku 2017 došlo v roce 2018 k poklesu o 288 (tj. 5 %) odposlechů. Z SKPV KŘP se, na rozdíl od předchozích let, kdy nejvíce úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. vykazovala SKPV KŘP hl. m. Prahy, dostala v roce 2018 do popředí SKPV KŘP Moravskoslezského kraje. Z SKPV útvarů s celostátní působností, i celkově za všechny útvary PČR SKPV, ukončila nejvíce odposlechů NPC.

Úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. byly v loňském roce Policií ČR využívány zejména v souvislosti se šetřením toxikománie, trestné činnosti proti veřejnému zájmu (zejména zločinné spolčení, úplatkářství a převaděčství), podvodů, násilné trestné činnosti (zejména vydírání, loupeže a vraždy), ostatní majetkové trestné činnosti (zejména legalizace výnosů z trestné činnosti) a daňové trestné činnosti (zejména zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby). U 30 % odposlechů vykázali kriminalisté použití odposlechů na organizovanou trestnou činnost.

K efektivitě úkonů dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. lze říci, že téměř 74 % úkonů bylo efektivních, zhruba 15 % úkonů bylo neefektivních a více než 11 % úkonů nebylo realizováno, resp. bylo neaktivních.

Průměrná délka platnosti prvního soudního příkazu se v období bezprostředně po novele trestního řádu v roce 2008 výrazně zkrátila, nicméně od roku 2010 se setrvale mírně prodlužuje, a v roce 2018 dosahovala 109,5 dne. Rovněž skutečná průměrná délka odposlechu se bezprostředně po uvedené novele zřetelně zkrátila, ale od roku 2010 se také prodlužuje. V roce 2018 činila 103,4 dne, což je nejvíce za celé vyhodnocované období.

Od počátku sledovaného období dochází k permanentnímu poklesu podílu zkrácených odposlechů. V roce 2018 bylo zkráceno celkem 2 108, tj. 38,2 % odposlechů, přičemž 98,6 % z nich bylo ukončeno na základě požadavku útvaru, který odposlech vyžadoval. Podíl prodloužených odposlechů od počátku vyhodnocovaného období do roku 2012 narůstal, od roku 2013 se tento podíl mírně zmenšuje. Zatímco před účinností novely trestního řádu bylo v letech 2004 až 2007 prodlouženo průměrně 7 % odposlechů, za roky 2009 až 2018, tedy po novele, se jedná v průměru zhruba o 10 % prodloužených odposlechů. V roce 2018 bylo prodlouženo celkem 587, tj. 10,6 % odposlechů.

V roce 2018 vznikla policejnímu orgánu dle § 88 odst. 8 tr. ř. povinnost informovat osobu o nařízeném odposlechu u 112 osob, přičemž o nařízeném

odposlechu bylo informováno 55 osob, zbývajících 57 osob informováno nebylo, a to z důvodů uvedených v § 88 odst. 9 tr. ř. O odposlechu nejsou rovněž informováni uživatelé odposlouchávané stanice, kteří dle § 88 odst. 5 tr. ř. s odposlechem souhlasili, dále osoby v případech, kdy nebyl odposlech aktivní, resp. nedošlo k jeho realizaci, případně byl odposlech použit na neznámou osobu. V Analýze však není uveden celkový počet informovaných odposlouchávaných osob, resp. neinformovaných, neboť absolutní většinu věcí ukončují soudy nebo státní zástupci.

Využívání úkonů sledování osob a věcí je podrobně analyzováno ve třetí části statistického vyhodnocení. Policie ČR v roce 2018 vykázala 5 580 úkonů dle § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., což je nejvíce za celé vyhodnocované období. Úkony byly použity celkem v 1 058 spisech. V roce 2018 došlo oproti roku 2017 k nárůstu o 1 067 (tj. 23,6 %) úkonů, přičemž nejvíce úkonů vykázala NCOZ, SKPV KŘP hl. m. Prahy a NPC. Nárůst byl zaznamenán u většiny útvarů, přičemž za celé třináctileté období dosáhly v roce 2018 svého maxima SKPV KŘP hl. m. Prahy, Středočeského, Plzeňského, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, NPC a ÚSKPV.

Úkony sledování osob a věcí byly v roce 2018 využity zejména v souvislosti s šetřením toxikománie, s velkým odstupem následovaly úkony použité na podvody, na trestnou činnost proti veřejnému zájmu a mravnostní trestnou činnost. Enormní nárůst byl zaznamenán u úkonů použitých na šetření organizované trestné činnosti. Zatímco v roce 2017 činil podíl úkonů s vazbou na organizovanou trestnou činnost 28,2 % (1 272 úkonů), v roce 2018 to bylo již 35,4 % (1 973 úkonů), což představuje navýšení o 701 (tj. 55,1 %) úkonů.

Stejně jako u odposlechů, většina (79 %) nasazených úkonů sledování osob a věcí byla efektivních, 11,2 % úkonů bylo neefektivních a 9,8 % úkonů nebylo aktivních či realizovaných.

Analýza způsobu vyřízení trestních spisů ukončených v roce 2018, v rámci kterých byly během vlastního šetření nasazeny úkony dle § 88 odst. 1, 5 tr. ř. a § 158d odst. 2, 3, 6 tr. ř., bez ohledu na skutečnost, ve kterém roce byly tyto úkony ukončeny, je obsahem čtvrté části statistického vyhodnocení. Podrobně zde byly rozebrány způsoby vyřízení spisů jak v prověřování, tak ve vyšetřování. Z celkového počtu vyřízených spisů s úkony za rok 2018 bylo 64 % spisů vyřízeno způsobem NPO, u 23,1 % spisů byl předpoklad pro následné efektivní vyřízení a 12,9 % spisů s úkony bylo bez efektivity.

V páté statistické části, která obsahuje vyhodnocení výpisů o uskutečněném telekomunikačním provozu dle § 88a tr. ř., se jedná o získávání provozních a lokalizačních údajů ke komunikaci uskutečněné prostřednictvím mobilních a pevných telefonních stanic a sítě Internet. V roce 2018 bylo operátory poskytnuto 78 143 výpisů dle § 88a trestního řádu, přičemž největší objem výpisů představují výpisy na buňky, v roce 2018 se jednalo o 64 925 úkonů, což tvoří 83,1 % z celkového počtu vyžádaných úkonů dle § 88a tr. ř. Dalších 11 261 (tj. 14,4 %) výpisů bylo použito na mobilní telefony, z toho se jednalo o 2 706 (tj. 24 %) úkonů vyžádaných dle § 88a odstavce 4 tr. ř. Celkem 1 391 (1,8 %) výpisů bylo uskutečněno z elektronické komunikace realizované prostřednictvím Internetu. Nižších hodnot dosahují výpisy na pevné linky, jednalo se o 499 (tj. 0,6 %) úkonů.

Šestá statistická část se zabývá rušením provozu elektronických komunikací Policií ČR, tedy opatřením, které slouží k zamezení případné iniciace nástražného výbušného systému elektronickým bezdrátovým zařízením. V roce 2018 bylo toto opatření realizováno ve 29 případech. Tento postup ovlivňuje provoz elektronických

komunikací v ČR v zanedbatelném rozsahu, neboť k rušení dochází pouze v minimálním časovém úseku a v úzce vymezené lokalitě, která byla v rámci prováděného bezpečnostního opatření předem evakuována.

Seznam příloh:

- Příloha 1** Trestné činy, u nichž zákon umožňuje provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 tr. ř.
- Příloha 2** Číselník systému MU II pro výběr druhu trestné činnosti
- Příloha 3** Způsoby ukončení spisů – příslušná ustanovení trestního řádu